

2

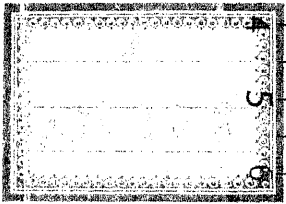
BIBLIOTECA HOSPITAL
GRANADA

Auto: _____

Estado: _____

Número: _____

~~LIBRO DE...~~

- 1
- 2
- 3
- 4
- 5
- 6
- 7
- 8
- 9
- 10
- 11
- 12
- 13
- 14
- 15

Del Collegio de la Comp. de S. J. de Genova

ANDREAE

BIBL.

DACTII PA-

R-5914

TRICII ET ACADE

MICI FLOREN

TINI POE-

MATA.

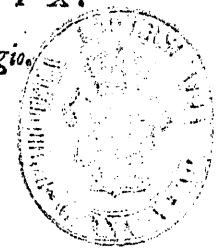

o
Anton. Disignis
De la Comp.

FLORENTIAE
apud Laurentium Torrentinum.

M D X L I X.

Cum Privilegio.

COSMO MEDICI FLO.³

RENTIAE ILLUSTRISSIMO

DVCI I I.

Ioannes Dactius S. P. D.

VANQVAM à patre meo, dum adhuc inter mortales degeret, audiverim optime Princeps, hanc quam vitam appellamus, non solum mortem esse, sed etiam mortem tristem, ac miserandam, dum animus ipse corporeis custodiis detinetur, in quibus nihilominus retinendus est, quousque nos Deus ab eis liberaverit, cuius iniussu licet è uita hominum migrandum non sit, tamen plurimum est desideranda ea, quam omnes probi beatitudinem apud coelestes animos crediderunt, neque de hac quicquam humana post bene actam uitam est curandum, an ne per ora hominum deferaris, siue non, quid enim mihi prodest post mille annos etiam maximae esse admirationi? Verum tamen ne uidear iam iam paternam pietatem despexisse, partus quosdam in-

genii sui quos uiuus adhuc tibi parabat;
 & alios nonnullos, quos cæcus ipse miser
 forte elaborans, ultimam manum nō im-
 posuit simul omnes construens, quicun-
 que sint, ad te delego. Nō sanè vt inde pa-
 renti optimo nomen querā, quamuis nec
 omnino spernendum sit quid de nobis
 homines senserint, sed vt numine tuo, si-
 quid in eis boni erit, cæteri potiantur: cer-
 tus equidem sic eos tutiores in manus
 hominum deferendos: tam & si agrefera
 quàm plurimos abortus ob imperfectio-
 nem reliquisse, quibus misere post mul-
 tos labores petulans ipsa flamma potita
 est. Ego autè id perficiēs quod pater ipse
 morte correptus iam paratum reliquit,
 duntaxat cupio uehementissime, ut uul-
 tu hilari suscipias, meque simul tibi deuo-
 tissimum intelligas, & quemadmodū se-
 nem illum omni cura fouebas & benefi-
 ciis maximis afficiebas continue,
 ita obsecro mihi iuueni dein
 de faueas & opitule-
 ris; dum tibi foelici-
 tatē exopto.
 Vale.

ANDREAS DACTIVS PETRO
 SOTERINO. S. P. D.

Alexander ille Macedo, qui postea de rebus a se
 gēstis, Magnus est appellatus: opt. p. S. Cū post o-
 bitū patris omnes bellicos apparatus in Persas maxi-
 mopere traducere festinaret: semel atque iterum re-
 uocatus a finitimis, non prius in Asia fines exercitiū
 traiecit, quàm Tribalos & alios conterrimos populos
 armis compescuit: et uniuersam Graciā, Thebis euer-
 sis quacūque ratione pacauit. Vsq̄ adeo propinquis
 quàm remotis negotiis omnes uehementius afficimur.
 Quod idem, si parua licet componere magis, pene
 mihi nunc euenisse sentio. Nam cum Diodori Siculi
 de gēstis Alexandri tuis auspiciis, traduci captam,
 perficere festinaremus historiam: nouarum rerū no-
 stræ ciuitatis interuentu reuocati, propiora circun-
 spicere coacti sumus: & relictis sarisis & acinaci-
 bus, ad pacis opera conuerti. Quæ nemo bellicis rebus
 tanto meliora non intelligit: quanto præstantior finis
 ipsa qua geruntur ad finē. Quod nec Alexander ipse,
 quanuis bellacissimus, improbauerit. Qui (si quid plus
 tarcho credimus) ea mente deum bellum gerebat;
 ut ad meliora conuerso mox orbi, pace consuleret. Bo-
 na igitur tam præstantis animi uenia, Gesta uiri
 iam dudum late per orbem decantata; parumper di-
 stulimus: Et eius exemplis ad propiora conuersi, Pa-
 negyricum carmen in undequaque præstantissimum
 uirum Cosmum Paccium nuper Antisiternum no-
 strum pro tempore cursim lusimus. Quod tamen du-

plis argumenti ratione, sic ad eum pertinere uolui-
mus: ut etiam tibi iure optimo deberetur. Nam cum
ciuitas, omisis alijs, in sacra diuidatur & propheta:
& utraque pro ducis ingenio uel bene uel male
quandoque gubernentur: Prophanis iam dudum per
te pulcherrime constitutis, et mox per illum sacris pa-
riter constituendis, omnia nostra ciuitatis optime ces-
sura non minus concinimus, quam confidimus. Quis
hic iam non intelligat laudes tuas pariter celebrari?
Quamuis in Cosmo diffusiores simus, pene singulas e-
ius actiones ab incunabilis ad hanc et aeternam referen-
tes, tua uero per capita sic attingamus: ut ad alia fe-
stinare uideamur. Quod eo consilio fecimus; ut non
sine tuo praeconio, causam tuam nobis integram relin-
queremus: olim qua nunc inuimus ex professo decan-
taturi. Sed quid ego multis haec prosequor? Quae uel
prima fronte facile cognosces: ut primum carmen le-
gendum susceperis. Suscipies autem cum per multas oc-
cupationes, quibus premeris, tibi licuerit: non absque
graui (sicut in caeteris soles) examine. Quo circa me-
moreris haec subito calore profusa, non minus graui-
orem critici censuram mereri: quam respicere. Quippe
quae nonnunquam solum titulo praenotata: quod emen-
dare possis ingenue sibi superesse non diffiteantur: ag-
nosces inde tamen, cum palam uestra munus obser-
uantiae: tum quasi per nebulam; quidem me laudum
tuarum poscentibus temporibus praeconeis habituris.
Quod prope futurum iam pridem sic animo conce-
pimus: ut hanc ipsam nostram festinatione praecuen-
turam in iam uidere uideamur. Vale.

Cum ferus Odyssios ageret in aere currus:
Et quateret Latij Martius arua furor,
Sana cruentatis Bellona iug alibus orbem
Terruit: immittes ut sonuere tubas;
Rupta quies populis, turbataeque foedera rerum,
Implerunt querulis tristia sacra modis.
Aonidum profugus latebras caelorum: exul Apollo:
Quaesuit trepida condita lustra fuga.
Ast ubi bellorum medio fortuna tumultu
Efferat conuersis ora retorsit equis;
Prima salus placidum trepida caput exeret urbe,
Floridaque horrifico liberat arua metu.
Ornata tranquilla suo pax diua resurgit,
Et uernat gemino sidere lata Ceres.
Phoebe redit: Comitesque sacra iuuat alta uirorum
Nomina, per titulos concelebrare suos.

ANDREAE DACTII PANEGETICUM
 ricum Carmē ad praestantis uirum Cosmum
 Paccium Florentinum Pontificem in
 eiusdem laudes feliciter incipit.

Iandudum rapida disiecta mole procellae
 Indulgere Deos, astris felicibus, vrbī
 Crediderim: cum leta nouo decorauit ouantem
 Imperio fortuna uirum: fessisque salutis,
 Haud dubio certum monstrauit remige portum,
 Puppibus: aetheria referato lampadis igne.
 Instabili que uado quondam ratis, aquoris alti
 Summa tenens, Scythici contempsit murmura uēti:
 Antiquum decus, & uestigia sacra parentum,
 Ancipiti terrore fidem oppugnante secuta.
 Illa dies Stygia mersam caligine terram
 Flammiferis lustrauit equis: & luce corusca
 Densa procellis laxauit nubila caeli.
 Inque suam faciem redijt polus: Aetheris alti
 Aurea pacatis fulxerunt ignibus astra.
 Tum uenti posuere: siletque inclusa tenebris
 Hipporada furibunda cohors: & carcere clauso
 Prodyt alma quies: pelagoque illapsa trementi
 Turbida fluctisori compestuit aquora Ponti.
 Immotasque dedit pacatis fluctibus undas.
 Agnoscere deos tellusque & pontus & aether.
 Nam quis mortali maiora pericula capti
 Nescius humana miseris medicamina dextra
 Credidit esse sacra: is? Corruptis ossa medullis
 Tabuerant late: nec fædo uulnus biatis

Marcida tabifica retegebat viscera pestis.
 Maior erat facie quam quae prodiret aperta
 Vis interna mali: quam quae sperare salutem
 Pollicitaretur. Nec tactus egra salubres
 Membra pati, medicasque manus lenire dolorem
 Voti summa fuit: uotis maiora precantes
 Assequimur. laxas ut primum rector habenas
 Inspexit: Curaque animum defixit in illa.
 Admonuitque manus, serpentis tabida morbi
 Vlcer a letiferas paulatim amittere uires
 Cernere erat: sensimque nouas incrementa carnes
 Pestifero cedente malo, dum laxa coiret
 Rictibus inuersis obdueta pelle cicatrix.
 Quid si fata sinant, & iusti numina uoti
 Auspicijs foueant exordia tantae secundis,
 Ore canam maiore uirum: dextraeque potentis
 Alti sono referam sublimia carmine gesta.
 Audiet Hesperius Betis: mirabitur Indus,
 Consilium pectusque uiri. Sarraca Bootae
 Grandia praescita relegent praeconia fama,
 Feruidus ipse alios mirari desinet axis.
 Tuque adeo tanto Florentia praeside felix:
 Protinus aetherij nutus dictata Tonantis
 Concipies, tollesque nouos ad sidera uultus
 Praesidio securae Dei, lateque potenti
 Iura manu, gladiumque ferens, subiecta ui debis,
 Imperij fines gemini uaga caerula Ponti.
 Ni frustra uatum montus, & sidera caeli
 Inspicimus: Vanaeque dedit decepta uentis
 Aeternum uitae peritura in saecula leges.

Sed neque tam superis non sunt mortalia cordi:
 Humanumque genus damnata prodijt alio:
 Cetera cum teneant positas animantia metas:
 Vna capax superum, diuina mentis imago,
 Vt spatij incerta ruat: frustra que uagetur:
 Subdita perpetuis hominum natura tenebris,
 Quam summis cognata deis tam nescia ueri,
 Quemque locus iactis feriat praedocta sagittis:
 Et iacula & pharetras & robora nesciat arcus.
 Scilicet altibus pelagique feracibus undis
 Consuluit natura parens: sua commoda norunt
 Quadrupedes: mopi metuit formica senecta
 Ante mues nimboisque graues: atque aethere sudo
 Buccula praesentit plumas: & garrula cornix:
 Sentiet instantis, iam pondere pressa ruinae
 Infelix hominum frustra uecordia, casus.
 Vsq; adeo ne furor quemquam tenet: exiit ullus
 Sic hominem: captusque animis induruit amens?
 Vt qua summa tenent, serie complexa minorum
 Virtutem, subito peruertat ad infima lapsu
 Seque suosque graui uelit attriuisse ruina.
 An ne aliquem tanta prorsus caligine mergi
 Credendum, uideant alij: mihi sacra prophanis
 Permiscere nephas, & latis tristitia rebus,
 Quem sacra promerita praeconia condere fama
 Musa iubet: raptumque nouis super aetheris pennis
 Praescia fatidici referare sacraria Phœbi.
 Conceptasque dei numerofo pectore uoces
 Haud dubijs proferre notissiam membra pererrat
 Delius: & magno saliunt praecordia motu.

Angustum que deo pectus tumet: astuat intus
 Mens animis complexa suis maiora: nouumq;
 Iussa canit populis uentura in sacula carmen.
 Solue metu trepidam superum gens conscia mentem,
 Finis adest scelerum, polluti latifer orbis
 Effluxit uenis late cruor: irrigat hausta
 Viuidus atque intus pascit uit alia sanguis:
 Antiquusque redit membris uigor: exue luctus
 Induvas ueterisque cape ornamenta decoris:
 Lata quat ergemini redeunt tibi sacula Iani.
 Talia quis uero dubitaret Apollinis ore
 Edita: terrarum quam mox implenda per orbem?
 Mentiri quis fata putet? Tu conscia sacri
 Pectoris: & fidens superis Florentia: quicquid
 Crediderint alij, solemnia concipe uota;
 Spesque animo tranquilla foue: tibi certa futuri
 Signa patent decoris: tantaeque accommoda molis
 Fundamenta uides. & iam tua membra surgunt
 Ad pinnas: urbemque noua tinxere corona.
 Iam turres aquis spatij: iam munia fossae
 Dant animos: media iam celitus exercit urbe
 Attollens arx alta caput: iam sidera tangit
 Vel postu secura suo: lateq; minatur
 Mole noua: tutosque parat cultoribus agros
 Eminus: & nutu uicinas territat urbes.
 Aspice que sumptis pubes effulget in armis:
 Peruigil & patrios seruat custodia fines:
 Mox populos pressura metu, Quo iure manuque
 Temperat unanimem prudentia principis urbem.
 Sed quid ego angustis tam grandia finibus amens.

*Amplecti frustra nitor. sic aquora Ponti
 Littoris arcta capit fluctu exundante, lacuna:
 Oceanumque brevis complectitur Hellepontus.
 Maiores hac signa manus, maioraque poscunt
 Gesta tuba grauiore cani signasse per umbram
 Sat fuerit nunc ista notis: mox umine certo
 Cum uires animo tempus dabit, actaque uerbis
 Aequauisse fides studijs increuerit olim:
 Moliar ingentes diuini carminis orsus.
 Nunc stadium ad positam liceat decurrere metam.
 Exiguoque breuem molimine claudere gyrum:
 Iam promissis certamina equis, iam carcere rupto
 Puluere conspersis cauea plaudente quadrigis.
 Ergo age compositis certa sub lege prophanis
 Religionis opes, & sacris debita templis
 Nomina: & addictam superis circumspecte turbam.
 Fas mihi uera loqui, Pastore carentia totis
 Errabant armenta uis, passimque soluti
 Per dumeta greges: caecaque per auia noctis,
 Lata uagabantur seuorum praeda luporum.
 Quosque alijs uoluit, sancta documenta seueris
 Moribus omnipotens exemplaue tradere uitae:
 In laqueum cecidere homini,mersusque profundis
 Errorum nebulis: caligine ductor eadem
 Mersit anbelantem sua post uestigia turbam
 Hinc facunda mali contagia, atraque labes
 Criminibus seuire nouis: hinc serpere late
 In populos miserae lucis: frangisque solutis
 Permissum fas atque nefas:positoque pudore
 Venales animas dira scelus attulit artis.*

*Iamque arcem et primas uitium sibi poscere partes.
 Praestat & esse nocens, scelereum iam sola uoluptas
 Perfectum uerūque bonum summūque. Quid autem
 Prosequor infanda miseranda piacula Viri,
 Scilicet exhaustos libet inspectare labores,
 Nauis fragosque maris fluctus, saeuasque procellas,
 Cum portum tenuera rates: rabidique furores
 Pace referre iuuat, & summa pericula Martis.
 At nondum seui discrimina mensa profundi
 Nostra ratis, portum uic tenet: sed fluctuat ingens
 Pontus adhuc: horretque feris Graduius in armis.
 At procul immitem, turbato pectore, pugnam
 Gorgoneos metuens uultus, campumque reliquit:
 Sacraque Palladios sequitur concordia gressus:
 Tum nubes cessere graues: uentique ruinae,
 Fulseruntque leuis per summa cacumina mali.
 Concordes animae, renocato Castore, Pollux:
 Certa salus nautis, tranquillo cadere ponto
 Quis Iouis auspicijs, astrisque iubentibus horret?
 Haud equidem portum & naualia fida tenentem
 Prætulerim tumidum, uelo remoque, carinis
 Omnibus nutuque deum, scindentibus aequor.
 Nec frustra ueterū perhibent monumenta parentū:
 Fortunam populi dominantum sorte Virorum
 Mutauisse uices. Undantes sanguine campi
 Cannarum: et Libyco dissecta Marte secures:
 Infelix Varronis opus. Prospexit eadem
 Obsessas, captasque die Carthaginis arcis.
 Hesperiae Sol altus adhuc: cum iunxit Iberis
 Scipio Sidonios, generoso Marte triumphos.*

*Insignes caudi Romano uulnere furcas
 Credula Posthumij mens reddidit: omine uerso
 Dedecus Aeneadum, properatis abstulit armis
 Subiuga comiecto uictore Papyrius hoste.
 Allia funesto maculauit nomine fastos
 Auspiciibus Fabijs. Cremera non fœdior olim
 Romulidum strages: dedit in Capitolia flammæ
 Illa dies: tum uicta furens per mania Gallus,
 Inuoluit captam flammis & cœdibus urbem.
 Pensantes aurum patrijs a sedibus exul
 Aggressus: magna restinxit cæde Camillus
 Ardentis patriæ muros, atramque fauilla
 Purpureo texit Gallorum sanguine terram.
 Altius antiquæ certamina prospice gentis:
 Si non Roma satis, totus tibi panditur orbis.
 Assyrios, summaque uidcs fastigia Hini:
 Quæque Semiramio Babylon fundata labore est:
 Sardanapallei mollitæ libidine luxus
 Accepisse iugum, michiisque ingentis Medis
 Ad Persas Asee migrasse insignia regni.
 Donec Achemenias subuertit Pella phalangas.
 Usque adeo multum, certo discrimine refert.
 Quo duce bella geras, cuius commissa geratur
 Publica res ambus, tristes si tollere casus
 Non homini penitus licuit: prænoscere fata:
 Delectumque datum, uitæ simulacra future
 Præteriti mores, transactaque tempora reddunt
 Hinc post Ticini cladem, Trebianaque cruentum:
 Etruscique lacus, maculatos sanguine fluctus:
 Maximus imperium, Romana suscipit urbis.*

*Cœctatorque noua Libycum premit arte Tyrannum.
 Concepit Tyrios pubes Romana triumphos:
 Magnarumque modum cladum, finemque laborum
 Cum primum Libya consul penetravit in oras
 Publius: Hesperio uirtus spectata sub axe,
 Porrexitque hilarem læto certamine frontem,
 Spe superante metum, patrios excedere mores
 Hannibalisque minas inter Macedumque furorem
 Credidit esse nefas, sic olim Graia propago
 Principibus lætata suis, sic Barbara pubes,
 Hebraeumque genus: magno dilectæ tonanti
 Progenies: tituloque sacri insignitæ peculi:
 Aurea cum primum gestaret sceptræ Tyrannus:
 Aut secretæ nouus intraret templæ Sacerdos:
 Festa coronatis duxit plenissimæ pompis.
 Indulxitque choris: plenissimæ conuiuia mensis
 Accepere epulas largo resolutæ Læo.
 Incropuere hyæ: lætoque per ampla tumultu
 Atria, sidereas pulsarunt carmina sedes.
 Nec uero quondam tanti cognominis hæres.
 Deditignatæ fides ueterum documentæ parentum.
 Accepitque libens læti solemnissimæ sacri
 Principibus celebrare suis. Quid pectora porro,
 Quid totam prohibet laxare in gaudia mentem?
 Oblitumque sui, festi per compositæ saltus
 Exultare choris: lætasque ad sidera uoces
 Carminibus proferre nouis: iam gaudia pectus
 Non capit: erumpunt iniussu gutture mentis
 Iubila: nec frænos animus sibi temperat, ingens
 Intus lætitiæ gestit furor: intima uersat*

Corda deus. residemque nouis calcariibus urget.
 Cognita iam dudum probitas, multosque per as.
 Tot numeris spectata suis: celeberrima uirtus:
 Inclita Iam gena fastigia suscipit urbis.
 Miraturque sui lato Florentia uultu
 Pontificis decus: & cupidis amplectitur ulnis
 Progeniem uenerata suam: nescit que tuendo
 Expleri: rursusque uirum rursusque pererrat
 Lum. nibus, mulcetque manus. quippe intima tentat
 Viscera letitia: & totos perfunditur artus:
 Non tenebris obscura latens. longumque negat
 Abrumpunt hilares ignaua silentia uoces.
 Exultare libet: partus oblita dolorum
 Sic mater sic tota domus, cum masculus auras
 Attigit, & teneris uagat ploratibus infans,
 Perpetuo gaudet staturæ semine prolis.
 Maturusque animi tenero tum stipite fructus
 Concipit, indulgens uotis: decorisque futuri
 Spem fouet, atque omnis praesumit gaudia uitae:
 Numminibus confisa deum. sacrae ne parentis
 Arguerit quisquam uestigia certa sequentem?
 Letarique sua spectantem iubila matris?
 Nam genus humanum superi tam tristis Erinnyis
 Occupet: aut si tuos furor hic inuaserit olim
 Nunc procul abfuerit. procul hinc procul usque faceffat
 Liur: & immans compresso protinus ore
 Inuidiae rabies, nigri petat atria Ditis.
 Dum sacra promerita canimus praeconia laudis:
 Grandiaque exciguis ueneramur numina libis.
 Quae natura parens, quae fors dedit aurea templis
 Dona

Dona ferant alij: gemmasque oriente petitas.
 Fortuna arriidentis opes. nos auspice Phaebo
 Nescia gens auri, paruoque assueta propago,
 Dulcia Maomo modulemur carmina plectro,
 In commune decus. famam uoluentibus annis
 Si non Materiae uates, praestare poetæ
 Materies poterit. meritas persoluere laudes.
 Ingenij maioris opus. potuisse negabis:
 Concedes uoluisse tamen. Quis fomite nescit
 Susceptam in magnas scintillam crescere flammam.
 Forstam his alijs stimulis agitatus, honesto
 Concipiet maiora animo: conceptaque pandet
 Ingenti grauiora tuba: numerosque potentes
 Aequabit factis: nomenq; ad sidera tollet
 Cosme tuum, tecumque sacro requiescet Olympo.
 Ergo age quas uires terras fecunda petenti
 Ingenio natura dedit. Quas cura laborq;
 Quas studium, cupidiq; uigil mens pectoris, auxit
 Phæbe moue: doctasque tuo de monte sorores
 Arida Castaly praecordia tangere fontis
 Rore iube, sacrumque animo inspirare furorem.
 Tuque adeo, quaecumque agites, quocumque sub orbe:
 Huc ades, & trepidæ sub iniquo pondere menti
 Da dextram: gnarumque tui deus indue pectus.
 Non ego tanta meis expromere uocibus ausim
 Te sine: tu facilem monstrato tramite cursum
 Expedies: fessumque graui tu fasce leuabis.
 Te labor iste manet, si quem manet. inspicere quantam
 Atole uirum: quanti praeconia pectoris, ardet
 Mens numeris celebrare suis. non alta parentum

*Nobilitas, capitisque decus, non maxima desunt
 Ingenij monumenta grauis, uersata per omnem
 Fortunam, multo uirtus manifesta periclo,
 Fulxit: & aduersis nitentis in auiam mundi
 Cardinibus, stabili tenuit uestigia nisu.
 Qua prima, aut qua summa canas? quis carminis orsus
 Vnde mouere iubes: tibi sistere: copia rerum
 In diuersa trahit. Gentis cunabula prima
 Ordinar: Armgeneæ deductam ab origine Pacci
 Progeniem, longos seruatum nomen in annos,
 Quæstum uue manu specimen: terræ aque marique.
 Vtique Palæstina sacra ta ad mænia Iebus.
 Perpetuum uue sacris raptum penetrabilibus ignem:
 Aduectum patrios longinqua per equora muros.
 In decus æternum gentis, cui more uetusto
 Annua stammifero celebrantur sacra cominno.
 Sic Anchisiades Phrygios uexisse Penates:
 Vestalesque focos, Troia ex ardente receptos,
 Creditur: Hæctoreo Lauina ad littora iussu.
 Sacraque magnanimos seruasse accepta nepotes.
 Quid trita uos at uosque loquor, quid prisca uirorum
 Stemmata, quis late quondam uirtutibus at as
 Maiorum: quæ gesta uirum, bellique, domique,
 Flouerint. Patres & nostri temporis acta
 Longa referre mora est, summos Florentia ciues
 Consilijs opibusque, uiros experta, probauit.
 Tum parua innumeri facti sensere periclo
 Hesperia populi, nec tanti nominis olim
 Fortuna genus indignum se prebuit, ingens
 Fama: sed ingenti maiores nomine præsens*

*Agnouit spectator opes, quis templa, quis ades
 Priuatæque domos regali condita luxu
 Nescit. & æquali fluctas molimine nullas.
 His alios titulos, animas his adde superbas
 Munificasque manus: largasque merentibus altæ
 Gentis opes, nunquam frustra sperare petenti
 Permissum, indulxit trepido generosa pudori
 Sæpe manus: seseque timentibus obtulit ultero.
 His studijs, & quas natura benignior artes
 Edocuit: celebris Latias peruaserat urbes
 Fama uirum: & crebris paulatim uocibus orbem,
 Non patrijs contenta focis, impletat: & alto
 Vertice, iam superat nubes, iam sidera tangit.
 Hinc homini de patre genus. At æterna propago
 Altera nobilitas, Medices præconia gentis
 Iunxit: & antiqui reuocauit nomina Cosmi.
 Quis animis gestisque uiri. Sed enim omnia uersat
 Inuidia nec summis parcit Rhæmussia rebus,
 Tristia letificis, & summis infima, gaudens
 Permutare manu, et subita miscere ruina
 Quicquid ad ætherios uultus tulit altius ignes.
 Nec fatum superare datur: tulit impetus horæ
 Multorum decus amorum: uellet amque profundo
 Sæpe ratem, scopulos inter turbantibus Austris
 Ad portum tenues Zephyri frigera procella.
 Sic iussum superis. Tanti solatia luctus
 Inter tot strages, tot sparsa cadauera ponto,
 Naufragij tabulas per cæcula summa natantes
 Collegisse iuuat: cupidisque amplectitur ulnis
 Seruatam cum stirpe domum, licet inuidia multum*

Abstulerit, quamplura tamen Fortuna reliquit:
 Arbitrio maior a suo: nomenque, decusque,
 Ingentesque animos, & nescia cedere corda
 Tristibus, & magnum sacra uirtutis amorem.
 Iis ne superstitibus gemitu turbanda putamus
 Pectora: transacto sexti iam tempore lustri?
 Poena olim siccis tulit cum Cosmus ocellis
 Vubnera tanta Puer. Iam tum praenuntia uirtus
 Indolis egregia, uix dum patientibus annis,
 Signa dabat: late decoris manifesta futuri.
 Nec flos etatis puero: nec gratia forma
 Defuit: & faciles animos sibi iungere mores.
 Vtque breui tenera repetam primordia uitae.
 Donec opes patriumque decus. Rhamnusia fouit:
 Multa licet pueri grauitas, moresque seueri:
 Ingeniumque capax, superet profectibus annos:
 Cura tamen uitaeque genus, formido parentum,
 Credita, lasciuiae motus cohibere iuuentae.
 Delectusque animi potuit timor esse uideri.
 Sic quae sponte sua recto petit aera trunco:
 Vallorum fulcris, & cura, adscribitur arbor.
 At postquam trepido subuertit lat a tumultu
 Seintia fortuna sua: ceciditque superba
 Nobilitas generosa domus: cum pressa ruina
 Mens simulare nequit: nudo cum pectore pandit
 Affectus natura suos: obliataque fuci
 Ora inculta aperit nullo uitiata colore:
 Tunc mores patuere graues: animique uerendi
 Maestas: tantisque malis constantia maior.
 Inuictumque caput quicquid fortuna tulisset.

Quo uultu, qua fronte puer, qua mente, suorum
 Excidium mortemque tulit: quo pectore patris
 Exilium, sortemque suam. Constantius aegre,
 Cum male Cecropijs audiuit iustus Athenis,
 Pulsus Aristides, caeca tulit ostracon urbis.
 Aut post Sidonius facinus memorabile currus,
 Scipio Romuleis excessit manibus exul.
 Quos aduersa malis, quos prospera fata, secundis
 Corruptere uiros: rara est constantia. paucos
 Incolumes populis Siren aut Scylla remisit.
 Hic uelut Iliacae subuersor callidus urbis:
 Per mare, per terras, per mille pericula uectus,
 Aduersis patrias maior remeant in oras:
 Prouidus incerta digessit tempora uita.
 Ingentemque irum quaecunque in fata retexit.
 Nam neque Fortuna placido, blandoque fauori
 Credulus: addictas mentis permisit habenas.
 Fortia nec fato subiecit colla minaci
 Degener: indocilis seruili audire timori.
 Has animi dotes, iam tum puerilibus annis
 Cura uigil, studiumque ferax, spretorque laboris
 Laudis amor, plaudensque suis sibi gloria pennis,
 Noscendi tum uera situs, rectique cupido,
 Auxit: & ardentem stimulis grauioribus agit
 Adderus, & diua suprema cacumina fama.
 Iis & enim natura hominum dedit, artibus, olim
 Imperfecta suum contingere semina finem.
 Vt fruges, plantaeque, frequens cultusque laborque
 Perficit: & largos certo dat tempore fructus.
 Humanis ergo studijs noctesque diesque,

*Intentus prima transegit tempora uita.
 Mox alia ex alijs crescente cupidine fructu,
 Aggreditur donec studio superante laborem
 Septuplicem magna lustrauit Pallados orbem.
 Hinc terræ, pelagique uices, impressaque signa
 Nubibus aeris, flammæque ardentis Olympi,
 Scrutatur: piscesque maris, uolucresque feraeque
 Quæ natura poli. Quæ sideris, omnia calum
 Claudat. an æternis uoluantur motibus astra.
 Quos priuata domus mores: quos publica poscat:
 Quæ natura animæ, quæ uires, tempora, partes:
 Quis rector rerumque fator. Mox ordine uerso,
 Sacra reuelata triados mysteria lustrat:
 Humanumque Deo mistum genus. altaque nullo
 Semine uirginei partus miracula. quique
 Sacrificæ in carnem panis mutatur in ara.
 Fit que merum sanguis: magnus cū uerba precesque
 Concipit: & Domini profert dictata sacerdos.
 Quæque professores ueræ cognoscere uirtus
 Religionis auct: quorum commissa regantur
 A suspicijs aliena salus. Hæc maxima porro
 Cura uiri, studiumque fuit. quodcumque saluti
 Conferret: cultuque animi. noctesque, diesque
 Scrutat. antem, nulli penitus cessasse labori.
 Quo sibi, quo generi, per tanta pericula rerum
 Humano, prodesse queat: poscentibus horis.
 Talis apes sparsos per præta uirentia flores
 Lustrat: & electo succum de germine sumens:
 Multiforas sacro distendit nectare cellas.
 Insuper ingenij solertia præstitit: ut quæ*

*Ad metam properans cursu transegit anhelos:
 Altius ebiberint auido præcordia suctu.
 Multorumque animi uires possederit unus.
 Pene omnes Magni ut uendicat orbis
 Italis, Aeneadum tellus insignis, alumnis.
 Nam ueluti medio pendentis in aere terræ
 Non eadem cultura locis: hæc apta serendis
 Frugibus, hic uites & magni dona Lycæi
 Proueniunt: illic deæ tua munera Pallas:
 Omnia nec fert omnis ager: natura uirorum
 Sic animus diuersa dedit. fremit horridus armis
 Martius ille furens; tranquille nescia uita
 Pectora. Labentis tacite præsagia celi
 Alter, & astrorum motus, & tempora seruat.
 Metitur terras alius, mundi que recessus.
 Hic numeris contentus agit, suspendere captos
 Auribus orator populos lætatur, at ille
 Quemq; capit uerbis: cogit que incertæ fateri
 Arbitrio dictata suo. hic absconditæ rerum
 Naturæque omne superunque, hominūque recludis
 Consilio præstant alij rebusue gerendis.
 Non tamen ingenij uires non corporis omnis
 Unus habet: multis fines nascentibus Artos
 Imposuit: paucis felici fidere uitam
 Inuida concessit fati natura sinistra.
 Hos quoque sæpe suis frangit Fortuna procellis:
 Corruptique bonis rarios a carcere. cursu
 Vidit in offenso, metam cinxisse theatrum.
 Atque adeo plausu, caueæ maiore fauentis
 Excipitur: magno sudans certamine uictor:*

Quam cui se facili tribuit victoria lapsu.
 Sic uetus Herculeos miratur fama labores:
 Sic & Achemenio sparsum Marathonæ cruore:
 Et Salaminico disiectas æquore classes.
 Cannarum sic Roma memor, Libycique furoris,
 Scipiadae magnos stupet admirata triumphos.
 Dum toga non cedat sagulo, concordia bello:
 Qui minus his nostro mirari hunc conuenit æuo?
 Aut quibus ingenii leges transgressa pudoris
 Inuidiosa dedit sapientium nomina, mendax
 Græcia: si decoris pretium si gloria rari est.
 Fare age quem confers hominum? Constantia robur
 Pectoris, ingenium, mores, doctrina, petatur:
 Consiliumque uiri. Quisquam Constantius unquam
 Dura tulit? tenuitue gradum per prospera? cuius
 Vt Latij sermonis opes, carmenque sinatur:
 Raraque per populos Græciæ facundia linguae:
 Quasque alias artes docuit studiosa uetustas:
 Non dubia res certa fide, fare edito, cuius
 Consilium grauius? potiorue in pectore morum
 Gratiæ? quis castæ nescit præconiæ uitæ?
 Immunemque mali per mille pericula famam
 Nominis? Infelix tacuit uocemque repressit.
 Liuor: & obtutu fixo contabuit amens:
 Ignarus quid carpat adhuc, hoc lumine uitæ
 Per tenebras sibi fecit iter: sensimque uocatus
 Arreti subijt speculam, sedemque regendam.
 Hic primum ueteris cecidit fortuna procellæ:
 Arrisitque uiro, læto Rhannusia uultu.
 Acrius ergo animi uires intendit: acuto

Omnia perlustrans uisus: seseque prementi
 Protinus accingit operi: tum magna fatigat
 Cura uirum? sentit quanto discrimine rerum
 Summa tenent homines: oculosque in principe fixos
 Parentis populi: minimumque licere potenti.
 Tum patuit magni prudentia pectoris: acre
 Ingenium, uita probitas, moreisque seueri.
 Quæ cultum pietate dei: quæ sacra peregit:
 Quo studio commississa gregis uigil agmina pastor
 Pauit: ut ægrotos cura grauiore saluti
 Reddidit: insidias cauit: uisusque luporum.
 Quam mitis placidusque bonis: prauisque seuerus:
 Exactor morum: nullius non memor inquam
 Officij: gratus meritis: ad munera largus.
 Nec tamen interea Studium musasque reliquit.
 Lis animum curis fessum leuat: Vna uoluptas
 Ista uiro: rebus cum se reuocaret agendis
 Inclita magnorum uersare uolumina patrum.
 Doctorum ue graui dubium conferre corona.
 Prima refulgentis sensit præconiæ fama,
 Primaque legitimos carpsit Florentiæ fructus?
 Vsa uiros: cum iam turbato fœdere rerum
 Itala Barbarico premeretur terra tumultu.
 Ille igitur regum magnas orator ad urbes
 Magna super: patrij sic gessit munus honoris
 Vt prima poscebat amor, magnisque peractis
 Vsq; uideretur rerum ad maiora creatus.
 Nec præsumpta in populos spes tantæ sefellitis
 Nam patrios inter proceres ut functus eodem
 Munere; Dardaniæ penetravit mania Romæ.

Maximus Imperium caperet cum Iulius orbis :
 Iurarent que sacri reges in uerba parentis .
 Protinus ingenti fama sublimis honore ,
 Tot proceres inter , praclaraque nomina lectus
 Mittitur Hesperias magni legatus in oras
 Pontificis ? turuli praestantia munera rari .
 Idem etiam , sumptis cum iura reposceret armis
 Iulius Imperij geminoque inuaderet oram
 Felsiniam bellos ne quid uicina mouerent ,
 Accipit in populos gladium , fesseque reuendos ,
 Flammia . donec ex urbe facesseret hostis .
 Acciperet que sacri pacata Bononia leges
 Pontificis . dominoque audiret lat a priori .
 Nam neque belligeri uoluit Fortuna tumultus
 Expertem : sed in hac laudem quoque parte mereri .
 Ut quacunq; genus magnum mortale per orbem
 Momenti maioris agit : praesentia praesens
 Cerneret : & rerum uario suprema periculo
 Impleret numeros prudentia pectoris omnes .
 Nanque licet scriptis animos seruata uetustas
 Non nihil erudiat : multo perfectius omnes
 Nouimus illa : amen , nostri quae cura peregit
 Ingenij : quam quae diuerso gesta sub orbe ,
 Nuntia fama tulit : memorie recondita byblos
 Scriptor ad optatos misit post fata nepotes .
 Atque ideo quisquis quauis praeceptor in arte
 Precipiunt ut agas : pulchrum est cognoscere partes
 Priuati , quae cura ducis , quis militis usus ,
 Quod belli , quod pacis opis . Sed maximus ille est
 Humani rarum generis decus : optima cuius

Ingenio natura dedit , sublimia rerum
 Scrutantem , facili mentis deprehendere captis .
 Securumque sui late , Bellique Domique
 Munus . obire uiri . ac demum sic plurima nosse
 Ut peragat , poscente die . spectauit Aethenis
 Talcm fama uirum , siquem dant fata Platonem :
 Talis & Aeneadas inter Cato fulxit uterque .
 Quosque alios ueterum laudant monumenta parentum .
 Atque aliqui nostro non inuida quos tulit aeo .
 Ingentes natura uiros : aequanda priorum
 Pectora nominibus . Quorum per gesta nepotes
 Ire aueant : magnis faueant modo numina captis .
 Nec fraudata suo priuatur nomine uirtus ,
 Tanta uirum . Quicquid maiorum pectora uatum .
 Concipiant , nostri quicumque est carminis orsus
 Aspicit audentem siquis deus , omine dextro :
 Emit arstantisque uiris mihi nomina queram
 Laudandis . Teque in primis celeberrime nostri
 Cosme decus , specimenque aui : qui clara parentum
 Stemmata : & ingentes patriae sublimis honores
 Laude noua curuulas . magni que per ardua mundi
 Ad superos tibi pandis iter : summasque per auras
 Attollens sublime caput terraque lenatus
 Virtutum meritis : & rerum luce tuarum :
 Ad suprema deum manifesto numine tendis .
 Mox ubi terrarum specularum & culmina linques
 Aetheras aditure domos . sedesque beatas
 Sed tibi grandis adhuc restat uia : crudus habenis
 Orbis eget , manibusque tuis reuocanda Parentum
 Religio . reuocanda fides . reddenda cathedra

Per populos *Astrea* sua; tenebrisque repulsis
 Inducenda dies animis. *Temone* recepto
 Tu populis. tu iura dabis; sanctisque fugabis
 Moribus, infande miseranda piacula noctis,
 Restituesque sacra, pulsa caligine terra
 Igniferos *Phaetonis* equos; & luce corusca
 Lustrabis gentes. Tantæ tibi gloria laudis
 Debetur; tantumque decus. ni nomen inane
 Imposuit natura tibi; ni uanus aruspex
 Præscia fatidicis decepit viscera fibris.
 Incertusque animi mentem delusit *Apollo*.
 Sed neque *Phœbe* tibi fas est diffidere nec te
 Naturam culpare licet, fibrasue calentes.
 Promittunt maiora uiri nomenque decusque;
 Gestorumque fides lastris bis quattuor; & quæ
 Fama dium letam graditur diffusa per urbem.
 Inque bonam frugem, cultoris nomine tantum.
 Audito, conuersus ager. sed enim ista referre
 Tunc aderit, cum iuncta sacro latabitur olim
 Sponsa uiro, totusque suis de partibus orbis
 Ad noua mutatos tollet solemnia uultus.
 Tum mea multifidos inflabit fistula uersus;
 Tum largum fluct ore melos totisque petit us
 Viribus, *Aomios* effundet *Delius* haustus.
 Audiet a uentis latantem quattuor orbis.
 Nunc tacito gaudere simi, letasque fouere
 Spes animo pendente inuat; laribusque paternis
 Grandia concepti præcludere iubila uoti.
 Vniusque tui letam nomine tantum
O felix Cosmo *Florentia* præsules; *Quondam*

Ad numeros uitæ plenos reuocata beata.
 Quas superi grates solues? Quæ uictima magni
 Nobilis ingentes templi sstetur ad aras?
 Quos hymnos quæ sacra ferēs? effundere letis
 Vultibus, & uacuo curarum pectore templis
 Inuigila; nonnulla tibi uacet ignibus ara.
 Festa coronatis solemnia duc age pompis.
 Funde preces, hymnosque frequens, sacrisque per actis
 Posce deos ueniam supplex; cæloque fatere
 Non opis esse tuæ dignas persoluere grates.
 Nam si quando alias calo demissa secundo
 Effulxit tibi lata dies; hac magna decoris
 Incrementa tui; superumque ad summa uocantur
 Pignora certa dedit, geminato sidere portum
 Iam tua cymba petit, pelagi securæ tumentis.
 His tua principibus consurgit ad æthera pubes
 Viribus ingenioque potens nam demique tales
 Subdita turba sumus quales in Principe mores.

Finis Panegyrici.

In Perfidum.

Perfidia siquid credis sceleratius esse
 Ius dicam te non mentis habere tuæ
 Illa etiam superos mortalibus improba reddit
 Infensos testis *Laomedontis* opus
 Illa rapi iubet arma manu, iubet ire per altum
 Equor, & infidas concutere ense domos
 Perdidit *Ogygios* alternò uulnere fratres

Semifer Herculeo uulnere nexae cladis
 Perfidus Ixion sequitur uertente rota se
 Exceptat a diu Tantalon unda fugit
 Iugera tota nouem Titius sub tartara tristis
 Occupat, infestus pectora uultur edit,
 Tu quoque pendebis fidei uiolator honestae
 Qui cum perfidia uertis amicitiam

Audes semiuir impudenter audes
 Deridere uirum, nouem sorores
 Cui totos Heliconius liquores
 Plenis faucibus ebuisse iustum
 Virtutis pretium dedere sacrae
 Et quis improbe, uinulente inepite
 Inclusa tumidus superbia, quis?
 Obiectas sibi luminum tenebras
 Quid si libera traditur uoluntas.
 Quannis Argo oculatior sis ipso
 Imprudens adeo quis, has tenebras
 Non optet magis, ac tuos ocellos

Pons Lini sonis

Pons ego sum, fluminis Lini soni, mihi Fannius idem.
 Qui large decimas praebuit auctor aquas
 Ad Bernardum.

O cith Pieriae uigilant Bernarde sorores
 Excultis siquid creditur ingenijs
 Libera iam obliquo calami tua carmina tractu
 Fama per Ethruscas concinit ire uias
 Iamque Ethrusca legit pubes primordia fontis
 Aquo Romani Tiberidis unda fluit

Atque ortus, Arne tuos & pectora matris
 Saena pharetratae uulnera passa dea
 Nos tibi ab unguiculis iuncti pro summe deorum
 Vltima plebei funeris umbra sumus
 Ut tamen utrumque est resoluta ligamina nodo
 Nestantur rursus simpliciore manu.
 Porrige siqua fides, uigilati, carmina libri
 Verum conspicua pignus amicitiae
 De Cimado pleb.

Aspice compositis gradientem passibus illum
 Quem toga funeribus digna colore tegit
 Cuius & in digito micat annulus unus & alter
 Verticeque in summo coccinus ardet apex
 Candida cui late & mensuram egressa uirilem
 Magno sine tegit cesaries humeros
 Nobile credideris genus & pradiuitis aulae
 At quantum est superi non reticenda loqui.

In Pornicum

Ohe falleris impudicus ohe.
 Nostros diffugiens minans ocellos
 Quae nec Phallaris impius maligna
 Arte exercuit in tyrannidas.
 Cui non terriculum horridum tremendum

Cui non ridiculum tumens cachinno
 Qui te nouerit intuens ad unguem
 Ohe falleris impudicus ohe.

In Eundem.

Vestem aurum, gemmas, argenti pocula & auri
 Praedia magna domos pornice solus habes

*Vestem purpureis Seres quam mittit ab undis
 Aurum quod flauis portat harena Tagi
 Gemmas extremo lectas Orientis ab ortu
 Pocula Praxitelis effabricata manu
 Pradia uomeribus quæ diues Apulia uersat
 Et qualis Phœbi dicitur esse domos
 Hæc tu solus habes, sed habes non omnia solus
 Cum tibi sit cælus Pornice curæ populo.*

Ad Paulum.

*Elat a tumidus superbus asper
 Nuper prædominantis incola urbis
 Incedis facie proterue Paule
 Tanquam nobilium prior uiuorum
 Ex summo traheret genus tonante
 Nunc inum pater incolens profundum
 Ac frustra, superum uetante rege
 Titanum reuocas manus ad arma
 In campos, iterum timente cælo
 Phlegreos iterumque Olympon Ossæ
 Imponis super adiacente Pindo.
 Et diuos quasi leseris parumper
 Illis Pallada prouocas ocellis
 Te quis aspicit illa, non Apollo
 Securus uacat, a superbiante
 Nunc et Calliope suos honores
 Aegre uendicat, ac nouem sorores
 Quin & Dardanio datum cytheræ
 Pomum iudicio magis decorus
 Instas præripere æqua tangit omnes
 Hæc iniuria tandem calites Beatos*

Ab tandem

*Ab tandem improbe desinas, sacramque
 Naturam abstineas proteruiore
 Impugnare animo, negat quod audes
 Cum uix ex humili grues pauescens
 Se tollat breue corpus, indecora
 Damnatum facie: nigro colore
 Torto lumine, cum minetur usque
 Instantem caput hinc & hinc ruinam.*

De Laurentio. M.

*O quis cœlicolum numine dextimo
 Nascenti tribuit se tibi præsidem
 Vitæ præsidium & dimidium meæ
 An qui terrifica fulmina Iuppiter
 Dextrâ conicit e hydereis polis
 Aut de Pierio uertice Delius
 Prospexit rediens omine prospero.
 An sacro implicitus tempora pampino
 Indorum domitor, tygribus asperis
 Euectus geminos arduus ad polos
 Armenti ue dolo raptor Apollinis
 Cui serpentigero dextera lucida
 Ornatur baculo leuaque tibia
 Aut quæ de patrio uertice protinus
 Sublimi exiit casside fulgida
 Sacratæ Clipeum cincta draconibus
 Pallas Gorgoneo lumine, seu Iouis
 Coniunx atque soror: sine superbiens
 Per siluas uarijs Cinthia belluis
 Prostratis: numero mixtæ aque uirginum
 Ingens progreditur cernua per nemus*

Aut cui diua Paphos sub ditioribus
 Mitis Cerulcis edita fluctibus
 Paret, flammifera cui face filius
 Ignis heu miseris implicat ossibus.
 Non uno satis ad nobile corporis
 Existente deo sufficiens decus
 Incertum generat bella negotium
 Conuenere simul Iuppiter & dei
 Concordique animo praeside nasceris
 Diuum concilio munereque omnium

Ad Ioh. Bap. Rinerium.

Fallor? an octonis ubi iam ter pene diebus
 Absuerim quaris? certe seu denique queras
 Assueto de more memor, seu frigidus agra
 Mente abij, gratæ peragram mea munera dextræ
 Est locus ad decimum lapidem, Florentia qua se
 Tollit in Eoas partes, de nomine prisco
 Cynthia uallis, eam corrupta uoce parentum
 Cynthiam indigna uallem dixere nepotes
 Hæc uacuum curis genialia tempora a gentem
 Me tenet ora ferax: studijsque placentibus ultra
 Sollicitat: uariatque uices speciosa uoluptas
 Nam modo cum purus radijs effulxerit Aeos
 Protinus ad lituum uicinia cogitur omnis.
 Surgunt dispositis per colles retia uallis
 Cinguntur subita condensæ indagine siluæ.
 Nare sagax it turba canum, rostroque represso
 Per secreta celer nemoris uolat, horrida celum
 Vox ferit, allatrans dederit si signa Melampus
 Inuenta per lustra feræ subit asper ubique

Clamor, & ingenti resonant nemora alta boatis
 Erumpunt latebris lepores capreaque fugaces
 Impulsuque canum & magno clamore uirorum
 Prærapido timida furiant in retia cursu.
 Lata domum præda densa redit agmine pubes.
 At modo nocturno rutilans cum Delia celo
 Fulxerit, obseruata lepus dat sanguine pœnas
 Sic caprea leporesque cadunt, sed semper in armis
 Non erat Aëacides bello durante nec Hector
 Scimus: at interea positum regionis & agri
 Ingenium spectare uacat, ritusque locorum,
 Est aliquid nouisse locos, causasque locorum
 Vile putas referam, Panchæos uidimus agros
 Aque Parhetony's circumdata collibus arua
 Sacraque Latonæ fastigia Cynthia proli
 Et quæ sanguineo sub nomine nascitur Arcana
 Iamque furorigenum galli de nomine fontem
 Nomina carminibus sacra celebrata pœsis
 Tum qua Colchiacos Helenen superare furores
 Medea putat esse parum, sensisima mater
 Dum procul urbana fugimus fastidia gentis
 Hæc sunt quæ nostros mulcent spectacula uisus
 Iamque uale memcrique tuum me corde teneto.

De vict.

Quæ te uictorem dixit male sedula mater
 Possit iudicij illa perire suis
 Ut quæ costilibus Babylonida manibus urbem
 Construxit nati deperitura manu
 Si modo uincendi fato data nulla potestas
 Victorem uel ut uel prece uel precio

De Pornico.

*Non dicam rogates licet perenne.
 Qui sit Pornicus iste: cuius omnis
 Crescit nominibus meus libellus.
 Quem molli toties breuem capillo:
 Torto diximus indecorum oculo:
 Informi facie: nigro colore:
 Obliquoque pedes gradu mouentem:
 Pictum feminea quasi e ceterua:
 Cerusa: mimio: genas nigrautes:
 Intentum ordine ne capillus unus
 Discedat posito: leuique flatu
 Impulsus seriem subinde turbet.
 Aut ne uenti uago parum uenusti
 Vultus puluere leniter tegantur:
 Torua fronte uirum licet gerentem
 Mollem molliciem cinadulorum.*

Ad Iacobum.

*Cura quot mihi sint Iacobe Quæris.
 Ipsum tot quot habet caput capillos.
 Quot fluctus mare turbidum procellis.
 Quot bruma pluuijs humus madescit.
 Quot pisces pelago natant in alto.
 Et quot littora possident harena.
 Quot sylvæ folijs teguntur alta.
 Et quot uer uolas habet rosasque.
 Quot fruges rapido metuntur æstu.
 Quot nigris habitatur orchus umbris.
 Quot calo uolucres uolant aperto.
 Et quot fixa polo putantur astra.*

*Et ne te teneam diutius? Quot
 Pedicat pueros Politianus.*

*Ad Iohannem Baptistam Rinerium
 Me meca rura tenent gelidas qua signat arctos
 Nonus ab urbe lapis. regionis nomina quæris
 Mucellana uocant durati rura coleni
 Ipse locus. si forte locum cognoscere cordi est.
 Porciana suis de nomine dicitur. at qui
 Si causas quis rure morer petis. ordiar. & si.
 Ex te nosse potes tempus quid poscat & ætus.
 Decuritur rigidis Cere alis messis aristis:
 Vitale opus: nec non mixtum dulcedine. dulce est
 Alterna in numerum tollunt cum uerbera dantis
 Agricola. alternos teritur quibus area pulsus
 Audire. atque oculis spicis qua desilit alte
 Cernere sacratam Cererem paleasque uolantes.
 Et qui purgatus frumenti surgit acernum.
 Has tibi habe. & merito uideo te dicere tecum
 Quæso uoluptates. & plenis faucibus hauri.
 Ne fallare tamen feriat is a diebus
 Despectare uacat. rutilantem lampada Phœbus
 Cum procul extulerit festiuam luce coruscus
 Protinus immenso passim surgentia campo
 Mille uoluptatum genera expanduntur? an acru
 Delectere canum cursu. atque indagine saltus
 Cingere: dant caprea lepores dant gaudia cursus
 Siue per immensi memoris qua plurima ramos
 Præda uolatilium latitat placet. erige uallos
 Fallentemque oculos uolitantibus obijce linum
 Dat prædum: casses modo tende prot eruula Perdix.*

Hec eadem uolucres pedibus qui corripit uncis
 Accipitri, extremas, fuso dat sanguine, poenas.
 Dant capta laqueis, pivotento uiminc, passim
 Ficedula, centum poteris uariare figuras
 Aucupij. Paruo sublimis Noctua trunco
 Vafra uolatilibus de se ludibria præbet.
 Illita per sepes tenduntur uimina uisco.
 Callidus & folijs & flatu sibilat Auceps.
 Sed neque Carpathio numerabis in aquore fluctus.
 Nec quot apud Libyen uento turbentur harena.
 Aucupij species mihi sic comprehendere non est.
 Sunt etiam Fontes & Flumina montibus istis
 Fluctibus assiduis & piscibus apta ferendis
 Hic quodcumque genus retis per longa parauit
 Sæcula, mens hominum diuino prouida nutu,
 Sedulus haud summa frustra madefeceris unda.
 Est quoque non tenuis siccato fonte uoluptas
 Arenti pisces salientis cernere terra
 Et max. amoto redeuntis obice fluctus
 Adde his quæ proprio celebrantur tempore sacra.
 Turpe putant epulas non omni tradere turba
 Agricola? cum sacra sibi celebranda perenni
 Attulerit noto redeuntis circulus anni
 Rustica in assueto procedit mensa paratu
 Distinctis uariata cibus, sedet ordine longo
 Turba uorax, rabidoque ingurgitat ore cunulos
 Hircinaque auidam manibus mentoque perunctis
 Carne replent aluum, iuxta numerosa ministrat
 Villosa spectanda manu, uultuque rubenti
 Turba epulas, nunc hircina nunc lacte recenti

Nunc quæ mixta omis conditur aromate multo
 Lactea, nobile quid mensarum & grande, placenta
 Distinguit mensas, cum nasum cinnixerit, illa
 Illa, eademque manu, sapiunt quæ fercula libat
 Hoc inter semet celebrant conuiuia ritu
 Ast ubi iam rabies infauti pressa Barathri
 Constipata cibus nondum saciat a quierit.
 Itur in antiquam siluam, quæ maxima late
 Prata patent nemorum frondentibus abdita ramis
 Illuc diuersis coeuntes partibus orbis
 Conueniunt, nullo discrimine femina amanti
 Iuncta uiro, longos audit quos cantat amores:
 Festa ubi ridicula cinxerunt prata corona.
 Grande nephas siquidem est, atque indelebile crimen
 Non dextra læuam premere & contingere amanti
 Intonat una prior stridenti cantica uoce
 Balanti comitata uiro, mugire putares.
 Hinc tauros illinc, damnosas stridere porcas.
 Nec ubi desierit ingenti uasta tumultu
 Turba sonans repetit, quicquid modo dixerit illa
 Nec credas uariare modos numerosæ canentes
 Sufficit unus uocis modus & tonus illis
 Per totam quam longa diem, nec sufficit illis
 Cantando quam longa dies, nec sola uoluptas
 Nec datur, est etiam qui timpana pulsiter: & qui
 Cimbala nec cessant arguto tibia cantu
 Nec tuba, Lactiuo saltat coniuncta Batillo
 Agrestis Thimele & crebro consumit aluthas
 Verbere, Certatim saltat super alta Batillus
 Sydera, non dextera parcat non ille sinistra

Fertque refertque pedem multoque uolumine gyros
 Insinuat de more patrum. At si forte proteruus
 Salt antem quisquam turbauerit arte puellam
 Insonat omne nemus clamoribus. arma resigunt
 Scuta tenent leuis, immensis ictibus aer
 Percutitur pereunt passim uerbisque minisque
 Mille homines: demum confecta pace quiescunt
 Et nullo plerumque mero. Cum Delius imo
 Oceani ardentis madefecerit equore currus:
 Mensa dapem iterum magno porrectat aceruo.
 Pars fugit inde domum spatia quae distat iniquo.
 Pars iterum cantus non dum satiata per omnem
 Producit noctem. ac demens uix luce propinqua
 Desinit: & longum cantando lassaque quiescit.
 At miser & Cereris & lati munere Bacchi
 Consumpto, qui sacra suo de more colonus
 Fecerit (O extrema hominum demencia) tristi
 Pane, famem miseram reliquae per tempora uitae
 Vix leuat, arentemque suum fluminalibus undis.

Ad Ang. Politianum

Si Ganimede deum maior sit Iuppiter, ipso
 Angele tu liquido tu Ioue maior eris.

Fossae Emporyj

Aspicias haec subita circumdata mania fossa
 Quae sextusdecimus signat ab urbe lapis
 Hoc est Pataniae decus immortale Iohannis
 Qui terram bobus eruit arte noua.

Insigne trium Cassidum.

Tris galeas Paridis donum, exuiasque deaurum
 Aspicias, has habuit Iuno Minerva Venus.

Ad Naldum Naldinum

Nalde decus nostri uenerandaque gloria seclis
 Ingenium siquid doctaque corda ualent;
 Accipe prima mea cupido libamina mentis
 Scandentis cyrrhae culmina ad alta gradus
 Quae rudis ignota primaeuo flore iuuenta
 Lima Castalius eruit ab arte calor
 Quis ego sollicita, & multa uigilat a lucerna
 Ingenij stimulum Carmina sacra peso
 Carmina Gorgonei pleno quae fluminis haustu
 Dant tibi Thespiades Thespiadumque parens
 Vt duce te Aony summa ad fastigia montis
 Tollar & e gemina laude superbus eas.

Et si nulla mihi tecum communita sancta
 Tempus ad hoc fuerint pignora amicitiae
 Vel tua me uirtus: studiorum parque uoluntas
 Raraque mirifici nobilitas animi
 Iam detrita situ stimulis egere uolentem
 Rursus Apollineo subdere colla iugo
 Vt quos absentes uoluit dea iungere iungat
 Non defecturo fadere sancta Fides

Quam sibi fatidicus uotis deposcat Apollo
 Candidior niuibus est tibi Caesaries
 Frons nec lata nimis nimum nec longa breuisue
 Grata colore suo est grata supercilio
 Quos Venus & uolucer cupiat cum matre Cupido
 Syderibus similes fronte micant oculi
 Purpureus ridet nasus frontemque serenet

Infelix quem non carperet inuidia
 Quasque iuuenta genas & qua uelit ora uenustas
 Diuorum cuius emula habet facies
 Omni perspicuo coniuncta est gratia mento
 Paruaque de modico labra rubent minio
 Stant ebori similes tenui discrimine dentes
 Et micat e paruo plurimus ore nitor
 Dulce repercusso lingua modulante palato
 Vox sonat Hermæo dulcior eloquio
 Ipsa teres spatia se se gula porrigit æquo
 Quam sibi uenatrix Delia percuperet
 Lati humeri: latum pectus: mollesque lacerti
 Longa manus: teretes ungue bona digiti.
 Exiguo medium gyro sed baltheus ambit
 Illa dum iusto lata tument spatia.
 Mollia lasciuo crura exultantia ductu
 Diuinum incesu nescio quid redolent
 Pes breuis: & quam sub ueste latentia dicam
 Concedat Venus his & Puer Idalius
 Omnibus his moueor quis enim tam ferreus esset
 Istorum uel quem singula non moueant?
 Qua tamen haud ulli te posse placere putares
 Hac una fateor tu mihi parte places

Qui mare qui terram quique aera miscuit igni
 Terrificans animos peste: cruore: fame:
 Pendulus: excussus: uento iactatus: & undis:
 Præda iacet terræ: & aeri: & igni: & aquæ.

Des licet & cineres uentis & des licet undis

Iactatis tumulum uentus & unda dabit.

Quid laqueum crudelis adhuc tumulumque negat
 Objicis & multo membra perusta rogo.
 Omne genus læthi puncto concluditur uno
 Victaque supremo uita dolore fugit
 Absumpsit gelidos ignis generosior artus
 Sordida ne obscenis uermibus esca forent
 Excipiunt cineres uenti fluminisque tepentes
 Quid facis? est aliquis & mihi in orbe locus.
 Sed quoque tu moriere: ego te pereunte superstes
 Ingenij uiuam nobilitate mei
 In Catonem Priscum
 Rusticus es, similisque tuis Cato Prisce libellis
 Ingenio durus: durior eloquio
 O pereas, quod cuncta mihi dare rura nequirent
 Abstulit auspicijs pagina dura tuis.

Ad Lyæum.

Quid mecum tibi corniger Lyæes
 Quid mecum tibi? quid meis benigne
 Exceptus laribus, domo, cubili
 Quid fastigia quid superbus arcus
 Suprema petis? Improboque fastu
 Perphas perfidus et nephas proterue
 Conaris domina iubere fronti?
 Hæc est hospitio fides recepti?
 Hoc nostræ pretium benignitatis?
 Has hospes mihi gratias rependis?
 Has reddis mihi muneratones?
 Ingratissimus omnium uirorum.

Quin iam desine si sapis : uolensque
 Inceptum facinus scelusque mitte.
 Edico tibi ni cito quiescis,
 Per ius hospitij fide tributi
 Quo tu tramite ueneras abibis.

Quid faciam, quae me teneant spectacula rerum
 Quæris, & urbanis quam se Rhannusia rebus
 Præbeat: & uacua quidnam iam ciuibus urbe
 Moliar: æstiuæ solitus dulcedine uillæ
 Prima æstate frui: uixque aduent ante reuerti
 Frigore, cum senior Phæbo propiore calescit
 Phyllirides pluuioque fremunt caua nubila Cælo.
 Publica non ausim temere committere chartæ.
 Nec si forte uelim comperta tenemus ad unguem.
 Inscius ignota tanquam aduenia uersor in urbe
 Plurimus in studijs & clausa solus in aede:
 Vnde fit ut totam fama uulgat a per urbem
 Sæpius ignorem nædum consulta senatus.
 Quæ rudis in truijs passim plebecula narrat
 Non ea sunt tanti calamo ut dignanda putarem.
 Vel si forte aliquid te dignum dicitur: adsunt
 Qui referant alij, certumque in tempore reddant
 Talia non igitur circumferar. ordiar autem
 Texere priuato ceptam sub tegmine telam.
 Quæque satisfieri multum tibi parte putabo
 Hac ferar & grato letum te carmine reddam.
 Quod non rura per am mirari desine: causa
 Desicit, inueni quis sitas urbe carmenas
 Hac ego uirginea comitatus saepe cæternus

Per nemora & saltus Heliconis deferor altos.
 Hæc mihi Dardaniam nantem super aquora classens
 Ideumque Parin Spartana ad littora ducunt.
 His pastor Phrygius nemorosaque dicitur Ida.
 His regina deum sceptrâ insignitur eburno.
 His fera terribili protexitur ægide Pallas,
 His Venus insultat uictis laudata duabus.
 Hæc mecum Argolicas blæde populantur Amyclas
 Prædonemque trahunt iterum tranquilla per alta
 Vsq; sub Iliacos raptâ cum coniuge muros.
 Nec tamen hæc misis tantum debere fatemur,
 (Quamuis Aonijs sublimes uertice montis
 Aurea Cæstalis mihi pocula font e ministrant)
 Quantum, qui trepidas animi moderatur habenas
 Talia non paruam scribenti exemplar, amori.
 Qui tamen hoc fiat iam iam accipe. Noster amicus
 Ille Cupidineis toties expertus in armis,
 Ille lura pueros solitus sollertius æquo
 Illicere: extremo damens insanit amore.
 Cuius ais non est nostra prouincia perna
 Prodere, at insanit, rectoque exestuat igni
 Nec pulchri dicam pueri teneræque puellæ
 Quod tamen hoc cunque est nolim licet edere aperte,
 Ex te nosse potes, si de quis sepe locuti
 Vrbe sumus, memorem seruans in pectore sensum.
 Hinc nos quas Helena fundat Paris ordine uoces
 Discimus: & quales uultu arridente loquatur
 Blanditias, quid dona ualent, quid temporis usus
 Quid mentita diu lasciuia libera mensa
 Ebrietas, dictoque sales nutuque procaces.

Hinc animi seruare modum quem debeat. & quis
 Callidus insidijs quibus artibus improbus uti.
 Præcipue motus animi uarijsque tumultus
 Est aliquid seruare, notisque agnoscere certis.
 Excutes per mille uias quæ uota silenti
 Corde latent: sensim uarijs sermonibus usus
 Videris ardentem uix iam consistere Ad donum
 Captato sermone canum. male temperat ardens
 Ad nomen cerui Cyparissus nomina disci
 Audierit puer Oebalius: uix brachia demens
 Continet audito Danae letabitur auro.
 Ast epularum audio si forte iecurcula narras
 Faucibus aspicias uacuis labra lambere lingua.
 Denique non uno mortales uiuere uoto
 Ut par est. aliquid primum cuiuscunque tenetur
 Huic equus diligerat signans uestigia planta
 Gravior: et iussis addictus et aptus habenis.
 Martius huic, nullisque inhiens placet ora lupatis.
 Horrificisque fremens himnitibus. horridus: asper.
 Hunc fora terrifico delectant bella tumultu
 Armataeque acies et terra cruore rubescens.
 Illum læta quies tranquillaque tempora uitæ
 Pieriusque tenet studijs florentibus ardor.
 Ille canum densas indagare cingere siluas
 Gaudet et impulsos agitare in retia ceruos
 Illi cura nouis amido captare uolucres
 Artibus: et laqueis et lento fallere uisca
 Dumque uolatilibus tenui quis retia lino
 Tendit: et Accipiter Perdixibus imminet uncis
 Vagantibus. At vitreas alter Piscator ad undas

Aut tenuem cæco uerrit sub gurgite linum
 Aut iacta tumidum funda diuerberat anonem
 Huic nocturna placent læta conuiuia mensa
 Scortanti: uarijsque epulis genioque uacanti
 Incertusque (nephastus) talorum iactus, inertis
 Argumenta animi, & ludentibus alea fallax.
 Illum Puniceæ nesses & Serica hiantem
 Vellera: fulgentisque trahunt spectacula Gemma
 Ille animi seruare modum, sortemque prementis
 Fortunæ impatiens animo iam concipit orbis
 Imperium: folioque furens considere regni
 Ardet. & ingenti curarum exæstuat igne.
 Est etiam quem cura tenet cognoscere quicquid
 Autololes Indique gerant atque ultima Calpes
 Et qui dimissis medijs extrema pererrat
 Exiguo nuper populatus milite Gallus
 Italiam. quid quisque gerat quoque ordine niuat.
 Est cui rura placent: et lati iugera campi
 Arboribusque frequens, et uitibus ordine postis
 Lætus ager. qui Classe libens Neptunum a uerrat
 Cæcula mutatis uisurus mercibus olim
 Si sua fata sinant patriam dulcesque penates.
 Quem sua delectet laus unica. demque rerum
 Quot species tot uota uirum, tu Callidus ergo
 Omnia delibans sensim uarieque figurans
 His quasi tormentis læti antipectore uota
 Elicies at deinde tibi bene consule ne quo
 Deficias. magnumque tuis te perfice uerbis
 Quid faciat qui se uerbis non ditat et auget?
 His tu Priamide septus Cautusque Lacanæ

Irretire para. tecumque ad magna uolentem
 Pergama duc. poterunt aliquid si doctor & artes.
 Forsitan Iliaca quo tempore pastor in Ida
 Regia pascebas siluis armenta sub altis.
 Haec poterant aliquid uel cum Spartana carina
 Littora, & Argolicos tetigisti remige portus.
 Pergasis id certe. quaeque asperrnat a maritum
 Deferuit patrios demonstrat Aultera muros.
 At nunc pro doctis solum inquit artibus Aurum.
 Omnis in hoc ipsum spes inclinata recumbit
 Hoc omnes unum cupiunt: uenerantur: adorant.
 Optimus hoc quocumque loco uel tempore solum
 Conciliator adest. nulli non gratus. ad huius
 Omnia magnificum nutum placitumque geruntur.
 Quid queror? haec eadem stabat maioribus auri
 Sacra fames. Pluuio Danae concepit ab auro.
 Auro Neptuni fundantur pergama dextra.
 Auro discordes Iuno. Tritonia. Cyprus
 Iudicium Paridis Phrygia subiere sub Ida
 Forsitan & fuluo deuicta est Tyndaris auro
 Sed quid ego haec nimia uersus dulcedine captus
 Prosequor? Ingratum dextra calamoque laborem
 Et tibi fortasse allaturus tedia. Tempus
 Demere colla iugo. & tacta consistere meta.

Ad Amicum.

Oblitus ne forte tui charissime credas
 Omnium amicorum. celeri dictata camena
 Haec tibi sub rudibus mandatur epistola uerbis.
 Scilicet est aliquid quocum uersere: recordeo
 Auditum. Claudio siquis communicat olim

Claudicat:

Claudicat. agricolis igitur permistus, ab illis
 Nescio quid sensim contraxi improvidus aeno
 Rusticitatis, habes quo me tueare, maligne
 Legerit hanc. siquis & me damnarit in illa.
 Perpetua stat mole rigens, & uertice celso
 Aetheras sese. Synais mons tollit in auras.
 Cuius in extremo cingentibus undique siluis stros.
 Christipara stant repla iugo. hic qua uergit ad auro
 Hesperioque uidet stabulantem Gurgite curram.
 Paulatim molli pronat fastigia cliuo.
 At qua perpetua canas nunc prospicit Alpes
 Horrentisque domos Boreae. Septemque triones,
 Quaque uidet septem diuisum in cornua Nilum,
 Praeceptis exesis radicibus imminet aruis,
 Nimbosam attollens nemoroso uertice frontem.
 Hinc uetus ille meis super est conterminus agris,
 Quos nunc frondosa nimia dulcedine uilla
 Ruris & irrigui detentus amore frequento:
 Latus agris. latus fido comitante sodali;
 Qui studijs ardens equalibus. Alter Orestem
 Prosequitur Pylades non dispare latus amico.
 Hic nos hospitio. digressos urbe sacerdos
 Suscipit, Hesperias iam Sole cadente sub undas.
 Inde meas ades turrim que colle propinquo
 Alta sedet petimus: & nocte quiescimus illic.
 Postera Phoebeis radiabat lucida flammis
 Orta dies. subijt mentem superare profectas
 Ardua praecipitis Synais iuga: & ecce sacerdos
 Hospes adest. seseque duce[m] promittit iniqui
 Tramitis. aggredimur sublimem scandere molem.

Angusto stat calle means & uepribus altis
 Vndique septa later saxoso semita cliu.
 Illa quidem primo facilem se praeber eunti
 Ad stadium: mox praecipiti se tramite tollit.
 Vadimus, & stricta restantes cuspide uepres
 Truncamus. nudo trames mucrone patescit.
 Iam pars quarta uia fuerat post terga relicta,
 Apparentque uia nusquam uestigia, nedum
 Semita praecipiti mons imminet arduus arce.
 Per tamen & uepres & sentibus inuia densis
 Haud cessante manu proficiscimur, ecce repente
 Ingens abrupto moles asperrima cliuo
 Apparet procul: & uulsa radice minantur
 Iam casura graues immania saxa ruinas.
 Additur immenso metus & formido labori.
 Neq; uanus timor. ecce ingenti abscesa tumultu
 Saxa tonant rapidoque a summo uertice lapsa
 Ima petunt. pressos frutices siluamque cadentem
 Cernimus & nitidum nigrescere puluere caluma
 Confluctuque cauius saxorum accenditur aer.
 Haud secus ignitos Siculis regionibus Aetnam
 Crediderim eructare globos liquofastaque saxa.
 Crescit in immensum sudor: complentur hiantes
 Puluereoque fauces haustu. uicitque laborem
 Mortis atrox metus, & properantibus addidit alas,
 Vix tandem fessi summa consistimus arce
 Tum demum pluuia primo sudore madentes,
 Hic parua uires mensa firmamus. auaris
 Fratibus hospitio suscepti. frigidus illic
 Aer: & ardenti cum Sol uestigia canoro

Fixerit, accensis corpus refouere caminis
 Frigore nubiferi compellitur accola montis.
 Illic grandaeuum cedat cui Nestoris atas
 Vidimus haud tremulo uestigia figere passu
 Candida barba humeros illi totumque pererrat
 Pectus & extrema texit genit alia cauda,
 Sors eadem rursus quadam ad castella profestos
 Insequitur pluuijs & uentis aspera abortis.
 Ergo consulto procul haud discedere ab aede
 Firmatur per prata libet saltusque propinquos
 Errare, & subitos digitis auellere fungos,
 Aut tremulum liquida piscem captare sub unda.
 Ast ubi iam reditus animo sententia sedit.
 Digredimur: gelidas iam Sole bibente pruinas.
 Illa dies claro fulxit nitidissima calo.
 Phœbeum placide Zephyro moderante calorem,
 Iamque bis undenis stadijs geminisque peractis
 Quem cruces dixere locum deuenimus, illud
 Siue quod a uentis cruciatur nomen habentem,
 Siue quod in partes se uia quattuor illic
 Diuidit, atque crucis seruat diuisa figuram.
 Terra satis sterilis. fecundaque sponte creatis
 Graminibus, pratisque patens, nulloque calores
 Arbore reiciens pluuium que uergat ad Austrum
 Huius in extrema quasi margine parua surgunt
 Tempora: uiatori pluuios gratissima calo.
 Hic se ante oculos partes uia scindit in ambas.
 Altera Fesulicos directa tramite colles
 Ad medium conuersa diem petit, altera ad Eurumque
 Obliquum serpens Orodaphnidis applicat arci.

Ergo animi dubios dudum, uia uisa coegit
 Tecta subire domus, & disceptare quid esset
 Casibus in tantis maturo mentis agendum
 Consilio, tandem haec animo sententia sedis
 Alter ut adducta praetextens lumina ueste
 Aggrederetur iter, tali Iouis argumento.
 Sensurus mentem, sensim titubante sodalis
 It pede, & incerto firmat uestigia passu.
 Sed quae nam ira deum? pluuios contendit ad austras.
 Ille ubi sublato prospexit tegmine calum
 Agnoit que deum inuidiam: & contraria menti
 Fata sua, tacitus defixit lumina terrae
 Mox exploratis sic est effatus aluthis.
 Suadet amor, suadet rutilanti Delius orbe.
 At fortuna negat, quid tu? neget improba prorsus
 Ire uel in certam mortem liber, haec ubi fatus
 Velox, eos sese conuertit ad oras
 Praecipiti similis caprea: quam Gallicus urget
 Iam rostro proprio re canis gressuque citato
 Arua legit, sequimur, passuque incedimus aequo
 Est tumultosa prociul, uelturni obnoxia flatu
 Et Cereri indocilis tellus, quam signat ab ipsa
 Septimus urbe lapis, nomen regionibus illis
 Parua dedit montis non alto uertice moles.
 Quamlibet Argolico dixisse orodaphnida uerbo.
 Huc ferimur, faciemque loci speculamur & agri.
 Ingenium rara tellus obtexitur umbra
 Aedificatori gratum allatura perenne
 Obsequium, officio lapidum quibus omnis abundat
 Progredimur, summaque ingi consistimus arce.

Hic templum sedet, & paruo iacet area campo.
 Sed lauri nusquam, nusquam quisquis amicus.
 Aggredimur portam templo pulsare propinquam
 Terque quaterque manu sublato malleus iclu
 Incutitur, dominumque domus clamore uocamus
 Ecce ex obliquo uox exaudit a quis inquit
 Ecquis adest, pulsatque fores, circum undique tollo.
 Lumina nec quisquam uerborum apparuit auctor
 Ast iterum uox illa sonat, consurgimus, ecce
 Improuisus adest tueris mihi notus ab annis
 Carulus & hospitij ulro suscepit auitis.
 Huic ego pauperemque loci seseque pudenter
 Excusanti inquam, non haec mihi desine oportet
 Dicier, haud hodie primo ieiunia soluo
 Vel soluam, paruo uires natura resumit
 Satque superque mihi grat a fore fronte receptum.
 Sic uarijs sensim sermonibus omnia lustrans
 Incedo, & uisu uaria oblectamina sumo.
 Illic ingenti puteus subit ima barathro
 Tartara, difficiles haustus dans altus aquarum
 Cui cedit calida qui dicitur esse Syena.
 Hinc dicto acceptoque uale discedimus, & iam
 Delius ex aequo recta distabat utraque.
 Acceleratur iter, celerique per ardua passu.
 Saxa, per & colles exesisque inuia ripis.
 Ad Borean tandem stadijs quod distat ab urbe
 Quattuor hospicio iuuenis letamur amici
 Consumptoque die uarijs sermonibus, inde
 Urbem digressi, petimus patriosque penates:
 Ad februm.

Quid tibi cum teneris febris audacissima membris?
Iam potes aeternos uel uiolare Deos.

Heu quoniam miseris mortalibus inuida tantum
Sanxerunt nocuae fata licere tibi.

Non te purpurei tangunt mea numina multus?
Non atas Stygios apta mouere Deos?

Hoc poteris macie corpus tenuare nephanda?
Has pallore genas tingere purpureas?

Dij precor, si qui caelo mortalia curant
Si qua usquam Pietas hoc prohibete nefas.

Vertite nunc si quas admisso crimine poenas
Pascitis, in me me uertite tela precor.

Aut si forte mori fixum inuenilibus annis
Hora precor miseris auferat una duos.

Vel potius quod magna decet dare numina munus
Omnis ab innocuo corpore langor eat.

De Melantho.

Tantillo solitus pueros agitare melanthus,
Nutricem quales pellere lacte pudet.

Damnatis credo primaeui temporis actis.
Nunc alio caput uiuere consilio.

Namque bis undenos iuuenem qui transigat annos
Deperit? hunc possis dicere iure uirum.

Hinc ego iam dudum quid suspicer ambigo: sunt qui
Hoc factura turpi cum ratione putent.

Scilicet occipere tibi prurire mariscae,
Et iusat esse eodem femina utrique thoro.

De eodem.

Credite Neptuni mutata munere Caenin
Mantia prosectis arma tulisse colis

Quodque patris rabiem Dryopeis imagine uersa.

Non falsa pretij sepe leuauit ope.

Credite Thiresia tactis serpentibus olim

Mutatae sexus esse bis effigiem.

Vidi ego qui nullis uiolatis anguibus: horae

Momento fieret Femina utque breui.

Epitaphium Iohannis. N.

Qui patriam tristique fame belloque leuauit

Cum quateret Latij Martius arua furor

Hic iacet exemptus mortali labe Iohannes

Reddit a terra sibi est, spiritus astra tenet.

In edentulum.

Dentibus empticis e cornibus uteris Indis

Ora laboratum non sua sentit ebur.

Usque adeo ne pudet patulis ostendere labris

Gingiuas uno dente carere tuas.

Falleris errorem natura errore repellens

Verum de falso crimine crimen habes.

Desine sarcitis uelle integer esse uideri

Dentibus: et mutilus uiuio simpliciter

Ad bibliopolam.

Quid tibi pallenti facies uultu amula morti?

Neque ferum torua lumina fronte micant?

Et quae crebra cauo suspiria pectore ducis.

Quaeque insueti noui iustitio ora silent.

Grataque nunc primum domi mansio tristis? et atra

Incundum solo tempore noctis iter?

At dudum non talis eras. nemini que uidere

Pingue reudentem corpus habere cutem

Unde repente noui mores maciesque colorque

Disperam senoni Bibliopola peris.

Epithalamium

Pronus Athlantiaco rutilantes equore currus
 Condidit, & celerum cursu deuectus equorum
 Opposito lustrat Titan Antichthonas orbe
 Vesper adest Phaeboque prius calata propinquo
 Apparent medio fulgentia sidera caelo.
 Huc ades Vraniæ præles hymenæe: recentis
 Flore caput, roseaque comas euincte corona
 Thæda maritali splendet scintilla pinea flamma,
 Ducenda in thalamum teneri noua nupta marito
 Octonos decies qui iam transegerit annos.
 Iam dudum pictis patuit domus ampla tæpæis
 Grande nitens atramque fugant fundia noctem
 Hic casta lauri, & Keneri gratissima Myrtus
 Arcadij que nemus Panos nigraeque cupressus
 Serpentesque edera, atque abiegno e stipite frondes
 Mixta corymbiferis prætexunt atria fertis
 Pomifer Alcinoi quibus intertextitur laortus
 Aurea regifico splendet mensa paratæ
 Iam docti calata manu non una Myronis
 Pocula flauenti diffulgent eminus auro
 Tum modus argenteo nullus. Quas Mentoris artes
 Aspicias in patris. Concedat prodiga Regum
 Luxuries Asia, & signis laudata Corinthis
 Tuque superba tuis quamuis Aegypto sepulchris
 Inuitat uario fumans nidore culina
 Iam fluuijs præbere manis celerate Ministri
 Quos honor aut ætas primos iubet esse: uenite
 Hic sedeat: & in primis discumbite mensis.

Hic ex aduerso sedeat noua Nupta mariti.
 Quid statis Matres uerecundaque turba Puellæ.
 O iuuenes quam ista mora est accumbite mensis
 Ponantur famuli prima bellaria mensa
 Mox serie quacumque sua. Tucet a potentum
 Esca uirum, & pennis Pano precioque superbis
 Tum Perdix: assusque Capo: pinguesque Columba
 Turdique et moriens nimia pinguedine Turtur.
 Aurea nectareo despuent pocula succo.
 Quid latis permixta iocis disteria cessant?
 O iuuenes, lasciua manus: prouectior atas:
 Vosque senes miti soliti iuuenescere Baccho.
 Da Coniux da dona tua da dona Marite?
 Tuque uiri noua nupta manu cape munera Turdi
 Selectas clunes, et dona remitte uicissim
 Quid uerecunda siles spectantibus ima pupillis
 Vir tuus est, nugæ? noctis timet illa timorem,
 Scilicet hoc ipsum. ridet? quid tum, obsecro ploret
 Tam bello conuincta uiro, quantum libet imo
 Rideat, at qui ploret erit sub nocte silenti.
 Sed bibite, et patulos epulis detergite quadros.
 Dijs grates: resonant conuiuia festa tumultu.
 Iam satis exhaustum epularum surgite mensis.
 Lasciuire libet saltu, festisque Choris
 Et mediam cantu in formem perducere noctem.
 Dicite legitimos Hymenæo dicite uersus.
 O Iuuenes, mixtaeque nurus coeatis in orbem
 Alterius leua dextram premat. Incipe carmen
 Vna prior, reliqui repetant quod dixerit illa
 Carmen

Humani generis sator salusque
 Huc adsis Hymenae dexter adsis.
 Huic omnes iuuenesque uirginesque
 Laudes dicite consors labellis.
 Votiuasque deo preces potenti
 Puro fundite corde, supplicantes,
 Vt nuptia facilis nouae uiroque:
 Vt ita tempora praebeat secunda.

Humani generis

Tu pulcherrimus omnium deorum
 Idem maximus es facerrimusque.
 Tu cali residens in arce summa
 Saturno prior omnibusque diuis,
 Candenti face nuptialis ignis
 Ipsi celicolae polo parasti.

Humani generis

Hinc pennis roseis uolans iacentis
 Telluris petis arua dexter ales.
 Ac totum uolitans uagari orbem:
 Armatus face dexteram iugali.
 Et tecum charites simul: Venusque:
 Ritus: Letitia: loci: Lepores.

Humani generis

Arridet uementibus serena
 Aethrae temperies: humusque: Quidam
 Omnis germinat herba flor: et aruum.
 Rident frondibus arbores tenellis.
 Exultant uiridi ferae sub antro.
 Et pisces liquida natans in unda.

Humani generis

Te parui pueri puellulaeque.
 Laetis uocibus acciunt: uocantque.
 Te propter iuuenes, nurusque letas
 Fests cantibus innouant Choraas.
 Incumbunt epulis Socrus, Patresque
 Atque omnis tibi gratulat atas.

Humani generis

Tu sanctissimus igne nuptiali
 Humanum facias genus ligasque
 Tu das nomina sanguinis propinquis.
 Per te coniuge laeta degit Vxor.
 Tu Matrem facis, & facis Parentem.
 Per te Filia dicitur Neposque.

Humani generis

Mortalis sine te breui propago
 Letho deficeret furent e tota.
 Te cultoribus absque ciuitates
 Praeberent uacuae feris cubile
 Squalerent fruticosa uere in ipso
 Duris sentibus arua uepribusque

Humani generis

At te praeside laetus omnis orbis
 Felici fruitur peremne risu.
 Et nos ergo alacri benignitate
 Has festas tibi ludimus Choraas.
 Vno pectore & ore supplicantes,
 Vt saluos facias tuos peremne.

Humani generis sator salusque
 Huc adsis Hymenae dexter adsis.

O Hymen o Hymenae Hymen, Hymen o Hymenae

Ecce furens iuuenum clamat manus hostia circum
 O Hymeno Hymenae Hymen, Hymen, o Hymenae
 Huc iuuenes huc ferte trabem: coeamus in unum.
 Incussique procul procumbant cardine postes:
 Quin Domus ipsa patet uementibus ordine ludos
 Instituiamus, agat festiuum: Tantulus agmen
 Iam scutica insequitur subter uestigia prone
 Reptantis iam mensus aqua ridetur aethes
 Iamque super scandunt humeros et uertice calso
 Aurea sublatis tangunt laquearia dextris.
 Ecce super gemibus curuat a fronte sedentes
 Percutiens ueteri renes circumdat alutha
 Nestor et effugiens sequiturque fugitque sequentem
 Nox fugit, et nullus ludis modus additur, eia
 Lusistis satis est, tandem concedit e nocti.
 Prona polo suadent iam dudum Sydera Somnos
 Impotos abigis: quin hos pretiosa Lyaei
 Dona cados, et mellitas has sumite Baccas
 Imus et o thalamo cocant feliciter: ite.
 Ingredere o thalamum Coniux noua: tuque Marite.
 Vosque alij (uocat hora) prementi cedite formo,
 Haec tenus o Hymenae tuo sulcauimus aequor
 Remigio, nunc uela nouis extendere uentis
 Viget opus, tu transtratae ne desere puppis.
 Non te abigo. Commune deis modo munus agendum est
 Quos prohibet spreuisse pudor pietasque timorque.
 Ergo adsis Hercyina Venus nunc deprecor adsis.
 Vt uereor ne forte tuo sine numine noctis
 Transeat hoc, prohibe quaeso: nec tempore tali
 Desere legitimi socialia federa lecti.

O custos horti, custos rubicunde, Priape:
 O custos audis ne precor. languere uideris
 Et langues fortasse, ueni securus agendum est
 Cum medico, potes hinc quouis egredere morba
 Nulla quidem merces de te (mibi crede) petetur
 Ergo ades, et qualis fueris iuuenilibus armis
 Ede senex ueteremque tuum ne pone rigorem.
 Cum solo est iam sola suo noua Nupta Marito,
 Nudaque iam strato posuerunt corpora lecto.
 Quid refugis mea Vita tui pudibunda Mariti
 Oscula et a tenero disjungis brachia collo.
 An dubitas uel forte pudet, dubitabile nil est.
 Cur pudeat, soli sumus et cum coniuge comunx.
 Ergo mane: usque tui pareto Mariti.
 Quid faciam? mea Vita a mane, quid deinde, quid ora
 Sic iaceas paulum sublata parte sinistra
 In dextrum subnix a latius iacet ecce, parata est
 Altera pars, restat grauioris cura pericli
 Indiga praecipui conaminis, omnis abesto
 Siquitres torporq, procul na sperne iacentera
 Sollicitare manu: et molli attractare salina,
 Si nihil eruca profunt, Venerisque minister
 Bacchus et extremo merces Oriente petita,
 Infere blanditias molles, lasciuiaque uerba,
 Illecebrasque ordire nouas. Quae singula si non
 Arraxisse ualent: poterunt simul omnia forsan.
 Vicimus arrecta est ualidis antemna Ceruchis
 Scilicet est aliquid medica fore in arte peritum
 Iam coit in Venerem complexus uterque uicissim
 O mea Vita et Ocelle mens mea sola Voluptas

O Anima pars magna mea: mea gaudia coniunx
 Oscula da centum, linguaeque interfere linguam.
 Ecquid amas me sponsa tuum, quid tristis anhelas
 An te aliqua ledo, haudquaquam charissime coniunx
 Ipsa tibi cuspis in te conuersa minatur.

At quis odor crepitusque meas peruenit ad aures
 Proiectis Hymeneus abit uas tu impete tædis.
 Accinxit se Hericina fuga, nasumque reducta
 Occuluit dextra: & uultum contraxit, io quod
 Quid fugis, o maneat, fugit fugiamus & ipsi.

De Balduo Paride.

Totam sollicitus uagaris urbem.
 Bis saltem pari singulis diebus,
 Intentus ueneri Cupidinique,
 Vnam nec modo deperis puellam,
 Vno tempore, sed quot urbe tota
 Sunt per nobilium domos uirorum.
 Seruiles & enim improbas amores,
 Et damnas humili loco creatas.
 Curæ nobilitas tibi peremne est.
 Matronas agitare uirginesque
 Vestigas Pari diligens adulter.
 In tota domus urbe nulla restat
 Quam non circueas salax amator.
 Ipsas lumina figis ad fenestras.
 Si quam uideris unde fors puellam
 Centum nutibus inuis strepisque
 Tercentum iacis excreationes.
 Mentum grande tegens manu reducta
 Cuius dimidio carcere uelles.

Esset ut facie decorus omni.
 Et si quid tibi credimus: puella
 Nulla est tam terrena seueritate
 Quam non in uenerem tuam reclinet
 Vna terdecies labore nullo.
 Aestua solitus caire nocte.
 In toto quoties coire mensis
 Vix coniunx olida solet capella,
 O renes nimio fluore plenas.

Ferri o mentula durior columba.
 Qua non his mulier subacta cedat.
 A centum simul in die rogaris.
 Centum te cupiunt, precantur, orant.
 Quas omnes oculis libidinosus
 Ex ipsis futius procul fenestris
 At Sole Hesperias cadente in undas
 Concepto coitus graui calore
 Ex uisis tibi per diem puellis
 Mutato Pari pallio subintrat
 Recto tramite publicum lupanar
 Aut preputia dextera remulces:

De Terambo & Paride

Quarto quoque die uexatur febre Terambus
 Assidua languet febricitate Paris
 Quarto namque die uexat quartana: Terambum.
 Assiduoque perit tostus amore Paris.

Ad Bassum.

Quod tibi candiduli suppulsant colla capilli.
 Nec premit albentes hispida barba genas.
 Quod breuis es, temmenique breui das gutture uocem.

Et credi possis eminus esse puer.
 Formosum te Basse et dignum credis amari.
 Et peream si non quod cupis, esse putas
 Vnica non reddit pulchrum coma; nec color albus
 Qualem subducto sanguine corpus habet.
 Nec barba caruisse genas iuuat arte politas:
 Ipsa palam facies arguit esse uirum.
 Quid faciet breuitas: tenui quid uocula statui?
 Est aliud credi Basse, quod esse, puer.

Ad Candidum.

Et puer et forma pulchredine dignus amari
 Miraris quo te Candide nullus amet.
 Scis quare te nullus amet quia despicias omnes.
 Quæris amatorem Candide, primus ama.

Ad Nylam.

E nostra rapiens manu libellum.
 Audacter nimis: et nimis proterue.
 Inter nos facis esse suspicari.
 Quod te non dubitem uolente uelle.

Ad Nemiscum.

Semel bis atque ter quaterque quinque
 Rogatus omnibus Nemisce denegas
 Precesque despicias: minisque ferocibus
 Tonans repellis: increpas: et arguis.
 Vocas nepharium: scelustum: et impium.
 Idex superbia putat fieri tua
 Semel repulsus: et bis: et ter: et quater
 Nimis pudicus: et seuerus: et grauis
 Videris alteri: quid hinc ego hauriam
 Silere non queo nec ut queam uolo.

Cum

Cum sapius rogatus, et pecunia
 Anarus tradita profuitas omnibus.
 Tuas uenire plures appetis nates.
 In Edentulum.

Exples empticis precariis que
 Veris deficientibus fenestras
 Oris dentibus et specus patentis,
 Imponis misero putas amanti?
 Qui te deperit: omnibusque credens
 Formosum magis et magis decorum
 Connuentibus inspicit pupillis.
 Imponis socijs sodalibus que?
 Vultu, lumine, naribus, labellis
 Te ridentibus et tuos molares,
 Imponis populo tibi obuianti?
 Cui uel dimidio carere Naso
 Mento, luminibus labrisque posses
 Cum soli sibi prouidens ocellos
 Nusquam flectere curiosus audet.
 Occurras uacuo? graui cachinno,
 Vel solo mutilo strepit capillo.
 Quid barrhum faciet gerenti in ore.
 Imponis tibi? nec uides miselle.
 Si uis integer usquequaque haberi.
 Aut clausis labijs tibi loquendum.
 Quod demptis potes indicis tigillis.
 Aut in perpetuum tibi silendum.
 De quodam qui se ipsum occiderat
 Ante diem hic iaceo properata morte sepultus.
 Sponte manu mortis perfida causa Venus.

e

In Luicium

*Grandia terrificis mimitaris & aspera dictis.
 Et uerbum plusquam sesquipedale tonas.
 Pulueris in faciem redigis: teris, obruis, uris:
 Dilaceras: torques; ignibus: ense: fame.
 Hinc metui te forte putas, hinc sperneris, ex qua
 Latranti pradam non capit ore canis.*

In Eundem

*Iurgaris tumidis Luice uerbis,
 Vultu precipuum superbienti,
 Ignitis oculis manu minaci,
 Non ipsi patientiæ ferendus.
 Indictum nihil impium relinquis.
 Ingens turpe, graue, asperum, proteruum,
 Durum, terribile, horridum, tremendum,
 Fastosum, rabidum, nephariumque,
 Probrosam, intolerabile, impudicum.
 Non clamoribus abstines pudendis.
 Quod contra referam nihil relinquis.
 Quæ dum singula. Curiosus hostis
 Nulla cum ratione dignitatis,
 Personæ penitus loci uel horæ.
 Ira turbidus intonas strepsisque
 In te singula turpiter fateris.*

In eum qui sibi sapere uidebatur

*Grammaticus, rhetor, geometra, poeta, sophista es
 Astrologus, physicus, musicus eximius.
 Grammaticen strueres Diomedem, Tullius artem
 Ex te rite queat discere rhetoricam.
 Discipulum Eucliden molles, doctumque Aaronem*

*Cognouit præ te nam quid Aristoteles?
 Balbutit Ptolemæus incers, dormit que pudenter
 Hippocrates, uocum quid scit Aristosenus?
 Vsq̄ adeo extremum tumefacto pectore testor
 Desipis ut credas omnia te sapere.
 Credere uis alios certe, frustra que laboras.
 Cum uiuas utrum uiuis in ambiguo.*

In Officiosum Sodalem

*Occurris quoties mihi Luice
 Tensis basta porrigis labellis
 Sacratam fidei manumque præbes
 Et dicis mihi plurimam salutem.
 Offers te tua in omnibus parata
 Immensa penitus benignitate,
 Et qua dixero liberabit ate.
 Hoc tu si mihi milies in hora
 Occurras facis ambitu supremo.
 Tanquam Sauromatas moratus inter
 Tunc primum patrias lares reuisam
 Verbis officiosus es sodalis.*

In Superbum Sodalem,

*Sericio duplicem sub tegmine xystida portans
 Despicias æstiuo tempore me Comitem.
 Despicias immerito, quid enim commissimus in te
 Si me pauperies xystida ferre negat
 Diuitias igitur fortuna munus honoras.
 Quodque uiri proprium est despicias, at que uirum.
 Despicias æstate licet comitemque repellas,
 At faciet certe te mihi bruma parem.*

In Pedagapum

*Et pulchrum & puerum puer decorus
Odit Candidus unice Terambum.
Et uersa uice Candidum Terambus.
At tu Pedagapa libidinosè
Afflictim peris atque amas utrumque.*

In Superbum

*Est tibi confiteor facies speciosa Cupido
Quam uelit & si quis pulchrior est superum.
Sed coniuncta tua tam dira superbia formæ est
Ut simul hanc damnent inferus & superi.*

Ad Rancidum

*Blandior alloquio te nemo est Rancide, nemo
Gratius attritum datque capitque uale
Plenior est uerbis te nemo Rancide, nemo
Ualdius ingemit a garrulitate potens,
Credimus & siquid periuræ Rancide lingue
Tunc cum se meritis iactat in astra suis.
Promptior obsequijs te nemo est Rancide, nemo
Pulchrius officijs explet amicitiam,
At si quid factis reuera credimus, & si
Exactis certum sumitur indicium,
Peior in obsequijs te nemo est Rancide, nemo
Turpius officijs scædat amicitiam
Rusticior factis te nemo est Rancide, nemo
Durius exiguum quodque resoluit opus,
Quicquid habes id lingua tua est. Qua forte resecta
A pietæ distas iam nihil effugie.*

Ad Amicum.

Quamuis officio non perfungaris amico

*Nil mihi rescribens. uacuum quod sponte decebat
Munus obire tua. nã dum sermone soluto
Ante lacepsitum diuerso tempore sæpe.
Quod tamen ardenti sauoque Cupidinis arcu
Læsus amas. ardentque tepentibus ossa medullis
Flector. & ex aliqua fieri tibi parte benignus
Impellor magis ac deceat. me scilicet olim
Haud secus ardentem memini. primaque iuuentæ
Quid sit amor memori deprehensum pectore seruo.
Quatenus ergo alias grauior de pectore curas.
Cur a fugat facile ignosco culpamque remitto.
At quia securis puppis naualibus hæret
Iam tua. nec fluctus pauet exarmata marinos
Non aliqua sors esse nequis. culpaque uacare
Ut que uaces alijs admissis omnibus. unum
Non leue commissum est sancte temerare silendo
Fœdus amicitia. sed ne prolixior æquo
Ambitiosa suas tramittat epistola metas
Huc uenias. seruesque fidem. promissaque soluas
Ocyus. ut uictu pariter latemur agresti.
Hoc sat erit dixisse. & ale nostrique memento.*

De Pineæ Nuce

*Horrida si duplici tegitur nux pinea testa,
Cur tegor à tenui uix cute mitis ego.*

De Rancido

*Dicitur infelix consumptis artibus Echo:
Nil nisi supremum uocis habere sonum.
Crede mihi non est mendacum fabula uatum
An non possit amor quod uel auaritia?
Rancidus exemplo est. auri qui perditus igne*

Infelix usum nil nisi uocis habet.

De Equo

*Præcipites timui saltus: rupesque per æsas:
Aut miserum: tristi posse perire fame.
Pabula non timui pingui letissima campo.
Quæ rupto causam ventre dedere necis*

De Rancido

Inter sodales Rancidus numquam sitit.

*Si portione tradita pecunia
Bibatur. at si milies gratis die
Merum propinetur bibit nunquam satis.*

Consolatio ad Amicum

*Quamuis mortem tui dilectam charissime fratris
Vel quod amicus erat. uel quod tibi frater amico.
Quod tamen est aliud præsentem cernere uultu
Atque audire procul rerum infelicia ducens
Muneris esse mei consolatoris egentem
Solari: hos ad te statui conscribere uersus.
Non quia te talem sperem: qui rebus in artibus
Ignores seruare modum sed prorsus eadem.
Hoc opera aggredior quò consoletur uterque.
Ergo uelum statuas uenientibus ordine fati
Cuncta regi patulo late fluitantia mundo.
Hinc sua cuique dies spatij prescribitur æquis.
Fixa lege deum nulla superabilis arte.
An ne aliquid fratris precor euenisse putandum est
Non omni commune uiro? mortibus ille
Mortalis natus genitoribus? inuit eodem
Quo cunctis certe est incerto tempore eundem.
Ecquid adhuc tristi turbabis pectora luctu*

*Sanus homo? et lachrymis muliebribus ora rigabis.
Certe ego si lachrymis redimi irreparabile damnum
Posset. & insolitum quicquam euenisset adempto:
Tecum una in magnos differem lumina planctus.
Quidnam autem æterna magnorum lege deorum
Venturo passurus idem certissime in æuo
Quod pater & proauus cunctæque ab origine gætes
Ingrato uita producam tempora luctu.
Quod iuuenis primoque iacet surreptus in æuo?
An si maturis senior cessisset in annis
Id lenius tolerare queam. sat nixerit ille
Qui nulli uixit culpabilis. illius ætas
Quam breuis est totos superarit Nestoris annos.
Aut est aut non est post mortem sensus ademptus.
Si non est, quid Scamandro præstauerit ille
Qui Tarthesiacas tot sæcula rexit habenas
Sentiet illud idem lætho confectus uterque.
At si quis restat Sensus, quod credere dignum est.
Sunt etiam diuersa loco tentoria: Vita,
Pro meritis non Thersites & Diuus Vlixes
Sedibus yssdem herent. senior de rupe Promethæ:
Caucasæa pendet. Phœgius crateræ ministrat
Vna Ioui ambrosiaque puer. Quid longior ætas
Tantale quid refugas captanti profuit undas.
Abstulit ergo nihil breuior sibi temporis ætas
Allatura nihil centum si proroget annos
Esse aliquid mi iam uitam producere frustra
Dicimus. & uanos longum exsudare labore.
Nam quid tam tristi incundum tempore cuiquam
Esse potest. late seuit crudelis Erymnis.*

Discordes patria populantur viscera ciues.
Imminet exitio Pestis, Gladiusque, Famesque
Cominus: & legum perijt ueneranda potestas.
Hinc defectrices insultant milite Pise.
Illinc tela sonant atque exulis arma Tyranni
Et Venetum conducta manus depressa laborat
Publica res auido sumptis in scœnore nummis
Tum priuata graui premitur res pondere pauci
Grandia soluendo Patria tribut a petenti
Existunt: modicis rebus plerique laborant.
Imminet ambiguo Fortuna minaciter ore.
Quem rebus posuitur a modum spes omnis in arcto est.
Tristis ubique pauidor: morboque ferocius omni
Dura sorte loci peiora timere futura.
Et grauior latho diræ expectatio Mortis.
Non ne libet medio sermone abrumpere Vitam
Si pietas si fata sinant tetricæque sorores.
Fœlix morte sua Frater: qui munere diuum
E medijs sublatus aquis, securus ab alta
Arce poli tumidas luctant es respicit undas
Purgat a iam labe mali: nos trosque labores
Ridet, & æternæ fruitur dulcedine Vitæ.
At nos incerto Fortune ducimur æstu
Iactanturque mari, & uentis agit amur iniquis
Terra procul micat: igne polus, tonat Ethra, salutis
Apparent nusquam uestigia. Viuimus ergo
Qualiter extrema si quis in morte laborat
Languidus: & puncto uiuit moriturus eodem.
Exclamare libet miseri qui uiuimus: illi
Fœlices quis morte datum finire labores.

Et tamen est quare fatis urgentibus olim
Solemur, ius saque fruamur munere Vitæ.
Quod pietas ueneranda iubet: quod in igne probatur
Quodque probatum ex igne nitet preciosus aurum.
De se ipso

Nocte fera inuigilant operi, sub luce quiescunt.
Luce laborat, & in nocte quiescit homo.
Ass ego fortunæ telis obiectus iniquæ
Perpetuo curis nocte dieque premor.

De se & amico

Vt uiret in trunco ramus, diuisus ut aret
Sic mea mens uultu statatque caditque tuo
Vnde tuus uires uultus mihi præstat & aufert.
Quod mihi tu truncus quod tibi ramus ego.

De se ipso

(nem)

Cerua Vrsum fugit, Agna Lupum, Lupus ipse Leo
Accipitrem Volucris, quo sibi tuta fuga est.
Hostes quisque suos, ego solus prosequor hostem.
Hæc mihi confugij sola relicta domus.

De Veritate.

Qualiter Ogygia lacerarunt Penthea Baccha
Sacrilegi pœnas cum dedit ille sui
Vt fratrem Medea suum, Cadmique nepotem
Mutatam rabidi diripere canes.
Immeritam legici sic discepere furentes:
Vt nulla factum cum ratione putes.
Quique sibi iactant leges & iura tueri:
Me miseram contra iusque piæque trahunt.
Pro quorum pœna scelerum pia numina testor
Vt conducticio milite bella gerant.

Ad Amicam.

Ut renocat pulsam nutricem fletibus infans.

Sic ego quam fugi quero tuam faciem.

Nutricem te fecit amor, me fecit alumnus:

Quæ potes, o, miserum sola beare, bea.

De Infante

Parce mecum lachrymis hospes temerare sepulchrum.

Hac omnes nati conditione sumus.

Vixi impar multis infletus: flebis an oro?

Quem magnis fecit regibus urna parem?

De eodem

Flens puer erupi miseræ genitricis ab aluo:

Difficili vitæ tempus in omne mea

Et nequid misero non illachrymabile restet.

Flens morior patria stentis in ore mea.

De Amore Glacie Torpente

Iunxerat adducto restanti cornua nervo

Vulnera iam misero iamque daturus; amor

Dumque locum iaculo semulco signat oculo

Torpuit: & casso vulnere dextra riget

Extincta occidere faces, & chorda reductis

Cornibus ingenti fracta iacet strepitu

At tibi frigida hyems inopina causa salutis

Addant perpetuas Numina magna niues

In Laudatorem Marulli

Quod mihi versiculos laudas & scripta Marulli

Laudo ego, si laudis terminus ullus erit.

Sed mihi quod toties laudes; totiesque Marulli

Carmina, confiteor non tolerare quod.

Desine, laudasti, satis est, nã forte Marulli

Credantur uersus laudis egere tua.

Ad Lycorum

Quantum uix sacibus ingato, sacris

Dotem nostra dedit parens parenti

Tantum nocte petis pecuniarum

Mercedem Veneris tuæ Lycori.

Quid si nulla tibi inde sit uoluptas.

Aut formam pretio tuam parasses.

Sed uendas licet huic & isti & illi

Quanti uis Venerem tuam Lycori.

Venalis modo sis, meo mutoni

Vnum non emo pœnitere tanti.

De Musca

Lunar at rigidum sinuatis cornibus arcum

Armaratque suas in mea damna faces.

Induluit, lumenque manu fricuisse cupido

Dicitur, in causa Musca doloris erat.

Ergo furens animi pharetram lamiauit & arcus

Et scidit ardentem impia tela faces

Quid tibi pro tanto reddam pia munere Musca

Helysias habites umbra beatæ domus.

De Patre & Filio

Cum peteret gladio fugientem Rabula natum

Querenti causas ille furoris ait.

Impius heu sacri temerato iure parentis

Iuit in amplexus coningis iste meæ

Filius hunc contra, quid ni pater improbe si te

Cognouit toties nostra uirum genetrix.

De Pstaco

Optimus humani simulator Pstacus oris

Hoc uolucrum tumulo gloria rara iacet.

De Rancido

*Oderunt omnes (dixi) te Rancide. at ille
Si potes inuenias quos (dixit) amem.*

Ad Anglum Policianum

*Angele Pierios inter graue nomen alumnos
Præcipuum nostri temporis ingenium*

*Quem bene consultum fato seruante: negabit
Iure soror nunquam Thespias esse sibi.*

*Erue congestos exculta mente labores
Neu tuus incassum sudor & algor eat.*

*Consule uenturo scriptis grauioribus æuo
Vincat & herentem posteritatis amor.*

*Natus homo est homini male grati pectoris ille est
Ingenij quisquis condit auarus opes*

*Gloria spernentem sequitur laus: ut ille: honorque
Vel fugiat. uirtus sufficit una sibi.*

*Gratius hirsutos inter rosa candida uepres
Ridet: & arenti pulchrior unda loco.*

*Exilit impatiens angusta sede teneri
Ocylus & fertur lata per arua bonum.*

*Hoc cæcæ auaritiæ poterit cohibere potestas:
Væcturusque breui tempore liuor edax.*

*Turpiter argenti calat si pondera & auri
Turpius ingenij condit auarus opes.*

*Quid nondum nati, quid nam meruere nepotes?
Ipsa luet patrum crimina posteritas?*

*Futile nomen honos, laudes, & gloria, utrisque
Communis, uirtus possidet una bonos.*

Consuluisse suis æterna nepotibus illa est

Gloria: fama: decus: utilitas: & honor.

Ad Amicum.

*O cui magnorum nutu concessa deorum
Virtus, Diuitia, Gloria, Forma, Decus.*

*Vnica Pierij tot tempestatibus æcli
Vnica iactati spesque salusque Chori.*

*Sit qui bis Tyrio satur atas murice uestes
Deque metallifero det tibi dona Tago*

*Qui tibi Niliacas uentosa per equora gemmas
Aduehat: & quicquid clarius orbe nitet*

*Hic tibi lanigeris referat uenientia Lucis
Serica Mygdonia ueller a pietæ manu.*

*Hic det Apellæas ueneris tabulasque Tymantis
Et docta Phydia signa polita manu.*

*At nostri æternum seruantia carmina nomen
In te conspicui pignus amoris erit.*

Ad Fuluiam

*Tentavi coram tibi Fuluia dicere sepe
Quam mea sanus amor ignibus ossa cremet.*

*Has erunt imo uerba intercepta palato
Et uenit qui nunc scribere cogit amor*

*Ergo amo te quantum non est comprehendere cuiquæ
Qui quantum scit amat, non bene prorsus amat*

De quondam Puerio

*Fuit Narcissus Pifas redijt Ganimedes
Rursus eat Pifas forsân Adonis erit.*

De Candido & Ruffo

*Candidus & Ruffus fratres duo, pulcher uterque.
Et color ambobus nomina forte dedit.*

Hic atate prior, sed corpore grandior ille

Ut non sunt annis sic quoque mole pares
 Vixerunt longe diuersis moribus ambo
 Et multo dispar tempore uita fuit
 Vix aliqua tandem sed conuenere diuorum
 Dissimilis na omni tempore uita foret.
 Alter septifidam munus chelin alter ab uno
 Mercedem Venenis hendecachordon habet.

Ad Fulmiam

Conantem me saepe loqui pudor ipse repressit
 Nec tibi quod uolui dicere adhuc potui.
 Me facies moreque tui cepere, tenent que.
 Sit meus o facias iste perennis amor.
 Malueram coram tibi dicere, sed pudor obstat
 Hac tibi quam mitto charta pudore caret.

Ad Iacobum Nardum.

Iacobe mi pra omnibus sodalibus
 Amate, si quid ulli adhuc bene creditur.
 Tuas rubore tinge ne malo genas.
 Amare quo ferare, dum male non ames.
 Amas? quod etas postulat facis tua.
 Quod hic & iste & ille fecit aut aget.
 Commune crimen est si amare crimen est.
 Sed absit, ut sodalem ego arbitrer meum
 Libidinosam turpiter prurigine
 Quicquid popellus inquit, mouerier.
 Sed illo amore quo bonum decet uirum.
 Nouem serorum amicum & omnium deam.
 Vel ergo amas ut optimum decet uirum.
 Vel non amas, quicquid popellus inquit.
 Bonam putas esse conscientiam.

Putere na ue quod nec es nec esse uis.
 Tuas rubore tinge ne malo genas
 Amare quo ferare dum male non ames.
 Ad Angelum de Aretio
 Arreti specimen decusque honorque.
 Doctus, Angele, non secus camenis
 Gratus quam Maro, Horatius, Catullus.
 Cessas mi ueteri tuo sodali.
 Tanquam iam carie situque obeso:
 Gratas Pieridum uices referre?
 Cessas officium referre amico?
 Non est ingenij silere amici.
 Sed sunt quis premeris tibi actiones.
 Est ingens cumulus negotiorum.
 Opponis clipeum mihi actionum?
 Ignoscam tibi que actionibusque.
 Si quicquam studio facis repulso.
 Aut praeter studium tibi negoti est.
 Si non & totidem mihi actiones.
 Ut uix quid studijs loci super sit.
 Quas inter tamen & tui recorder
 Ut par est, ueteris mei sodalis.
 Quod sit ueteri tuo sodali
 Tanquam iam carie situque obeso,
 Perstas officium negare amici
 Vel fastus nimis es negociosus
 Ut sit nomen idem tui & negoti.
 Vel, quod pace tua uelut locutum
 Et quod sit procul, inuide superbus
 Ad Aleesium Lapaccinum.
 Sic o pieridum chorus

Sic magnus specula rex Heliconia
Vinciri iubeat tua,
Iamdudum meritis tempora frondibus.
Quod te quod studium meas
Egit ridiculas querere ineptias
Annis quod teneris puer.
Inuito cecini carmen Apolline
Partum quem neget obstetrix
Dignum Sydereo uiuere sub polo
Informi facie caput
Præceptis oculis naribus et labris
Monstrum quale nec hospita
Quam lata extat ad hunc uidit humus diem.
Et cesso miser emori
Tam seui genitor prodigij impudens.
Et cesso tamen improbus
Si cessare parum est adyciam meis
Crimen criminibus nouum.
Damnatum tenebris exterioribus
Inuisumque Herebo et polo
Propagare ferox in populos caput.
Non si Iuppiter imperet
Quisquam me comitum fidus ad impium
Hortator subiget scelus
Dum compos animi mens furij uacat.
Ergo durior aspera
Tam largo comiti rebus in omnibus
Præter quam Venere suam
Ergo Caucaſca rupe ero durior
Et qua perpetuo cola

Nene

Nene uitas hominum fila sororibus
Consuetudinis immemor
Seruata a teneris unguiculis mihi
Qua nil addidici meum
Non commune meis esse soalibus.
Et nunc carmen Alexidi
Poscenti, officij non memor abnuam?
Quamuis dedecus in meum
Si perſus cupidus poscere uocibus.
Flammis esca uoracibus
Ereptus liber aures feriet tuas.
Qui si te afficiet male,
Quod nolim & faciet dedecus in meum,
Mecum sic liber inquiet
Quæſti, ergo habeas quicquid id est mali.
Epitaphium Marsilij Ficini
Hic situs est magni sacrum qui dogma Platonis
Marsilius patria tradidit & Latio.
Exuias tellus, caelestes spiritus oras
Diua sed & terram fama polumque tenet.
Ad Iacobum Nardum
Horres dulciculos meos Iambos
Qui nomen nisi nil habent Iambi.
Pulchella facie uenustulaque
Qui sint melliculo uel Atticillo
Vel longe Siculis fauis sapor.
Horres immerito meos Iambos.
Sed nomen satis est habere Iambi.
Quod durum cruor efficit Lycambæ.
Eſto, si placet horreas Iambus.

Dum non Hendecasyllabos tremiscas
 Et lasciuolos meos trochillos
 Et neruum rigidi & pharetram amoris
 Qui nec Calicolum timore regi,
 Nec matri pietate, nec sibi ipsi,
 Nedum Nardiolo meo pepercit.
 Iam tu, si bene te Iacobe noui
 Mauiis Hendecasyllabis Iambos.

De Amica Vultu & Moribus

Odi & amo? & nequeo non illud amare quod odi
 Rursus habere odio non nequeo quod amo.
 Sic odio miscetur Amor, mulcetur Amore
 Sic odium, atque odio sic macilatur Amor,
 Te fateor moresque tuos mutabilis odi
 Deperere rursus te faciemque tuam.
 Magna tibi toties ne me contraria ledant
 Immutent mores Numina uel Faciem

Ad Gallam.

Ne mihi praterito suenit quod flore iuuentus
 Debueras dicas Galla rogare rogo

Ad Machrinum.

Curarum non parua manus Machrine mearum
 Ecquid ab urbanis absentis rebus amici
 Rite memor gratæ seruas pietatis amorem?
 An leuis ex animo cum corpore cessit imago,
 Certe ego seu rutilum radijs Titana coruscis
 Altior ex aquo diuisi circulus Orbis
 Spectat & ardenti lustrantem lampade Terram
 Siue Polum fuscis Nox circumplectitur alis
 Densior obscura tetræ caliginis umbra

Parte mei meliore memor presentia cerno
 Ora nec oppositi prohibent tua lumina montes.
 Ipsa mihi ante oculos præsens absentis imago
 Qualis ad ingentes miræ testudinis arcus
 Murorumque minas nudaque patentiæ cælo
 Aequora læta uolat & plerima mente recurfat
 Hinc ego (ni uanis mens ægra eluditur ausis
 Argumenta notis) ausim præsumere certis
 Immemorem non esse mei quem pectore seruem.
 Sic tua me probitas, fide sic mutua nostræ
 Vincula amicitia, pietasque fideique probumque
 Ingenium sperare iubent, nos omni fausto
 Spem Superi firmate bonam, ac concede quaeso
 Ne sit abortiuo spes intercepta sinistro
 Sed date legitimos maturo tempore partus.
 Id præstare Deos quamuis adductus opiner
 In diuersa trabunt certamina Spesque Timorque
 Ambigua leuitate animum, sic æquore in alto
 Cum fera diuersi coeunt ad prælia uenti
 Auster harenosæ Syrtis populator, & oris
 Scelus Hyperboreis Aquilo stridentibus alis
 Certatim incumbunt Pelago, tolluntque per auras
 Ceruleos fluctus cumuloque ad sidera aquarum,
 Fluctuat instabilis non æquo pondere cymba
 Ut que graues animos tumefactaq; murmura ponit
 Pacatis Neptunus equis ubi cæcula lustrat
 Fertur in opatos puppis certo impete portus
 Scripta tuis manibus, nunc autem littera mentem
 Sistet & a Pelago fausta firmabit harena
 Quicquid erit, rerum dum sit pars una tuarum

Seu tibi materiam dederit defectus? abundans
 Flumine seu largi facundia fluxerit, omne
 Gratū erit, atque adeo nequid mihi gratius, absūma
 Dum procul a uobis gelida uagus incola terra.

οἱ μὲν ἀπαλάμνουσ' ἀνδρασι ζῆτοῦντ' οὐδ' ἀνδρῶν
 ἄσπισ' εἰσ' μεγάλων ἔλθετε τόνδε νεῶλας

Dum quid legitimū sit scire & discere tentas
 Ne facias contra iusque piūmque uide.

Quod decet ignoras satius quā despicis? illud
 Natura dicas hoc animi uitium.

Ad Alexandrum Pactium.

Non de te numeros uel hos uel illos
 Pacti sed numeros uel hos uel illos
 Qualescunque dares uolens petiui
 Misisti hendecasyllabos roganti
 Torsisses uel iambicas sagittas.

An tu de domino quasi macelli:
 Vel peētuscula cluniumque partes,
 Certum quid tibi flagitans, minisque.
 Mecum iure uideris actitare?

Hoc est Archilochi excitare iambos.
 Si mi non etiam ferociores
 Quamuis nomine mitiore tectos
 Tradas hendecasyllabos iambis.

De Reditu Amici

Salue praesidium meum, decusque.
 Spes, Desiderium, Lepos, Voluptas.
 Salue Delitiae meae Sodalis.
 Tandem post uarios Amice, casus

Post sauas hyemis fera procellas,
 Post tam tempora longa, post dies tot
 Mi uultus datur en tuos uidere,
 Et ueras capere & referre uoces.

Amplexus mihi da diu cupitos
 Da centum & cape basiationes.

Felicem quater o diem & beatum.

Ten dextra teneo? ten osculorque?

Vt uix luminibus manuque credo:

Vt somno uigil, ambigo teneri:

Sic cor latitiaeque gaudioque

Compos uix animi, si uique gessit.

O lux candida pulchra: lux beata

Reddis me sibi, mi meum Sodalem.

Fortunas. Animumque Corculumque.

Iam nil. O superi precamur ultra.

Concessis liceat frui perenne.

βοηθῶμιον σὺνδε κόκκον ἔχων φθύγεισ' μελανόχρου
 φθὺ ἦθουσ'. ζῶν γαί χρωμα λυεῖτε φίλουσ'

Ad Machrinum

Pollicitum large mihi qua te cunque roga rem.

Te licet usque rogem das tamen inde nihil

Velle quidem nec posse (nephās) uox redditur una:

Et peream si non, qua: periere: rogem.

Da nudum Machrine rogo, quia caetera desunt.

Respondere aliud nil: nisi nolle: potes.

Ad Dysphilem

Quod dixi te Dysphile amo, me despicias. odi

St a tibi, dispeream me nisi Dysphile amas.

De Senē rēpūerāscēte

Iliacas acies aliū Danaūmque tumores
 Dicat : & Heroum cui quis nūll addat honores
 Tu cūma mihi pūmis immania cūnis
 Gesta bis oēlonos & tres celebrata sub annos
 Exordire. Puer matēna eductus ab alio
 Quicquid agi puerile solet (quis crederet) inde
 Distulit in stupida non congrua tempora uitae.
 Ille & ab uberibus magnā dedit indolis omen
 Spesque fide maior populos inuasit : eratque
 Non leue momentum tenerae miracula dextrae
 Vel motura graues animos. tum cognita late
 Immaturae uiri grauitas raeque superbum
 Indolis ingenium. tum portendentia mentem
 Verba senis. Pythia non concessura senectae.
 Talis erat trepida cum iam lallaret. alumnae
 Herbarum metuenda laes. qui sanguine. nesci
 Abnuū. & magno tradens precepta Platoni.
 Par decus ipsa ferunt cūnabula cetera longa
 Diuersis cessere modis. Crescentibus annis
 Decreuit uigor ille animi? sensimque refugit
 Mentis acuta acies? torpentique obruta Somno
 Pubescente genā primae tentamina cūnae
 Exigit. & uersō se se remone reliquit
 Scilicet hinc nulli res est obscura? senectae
 Vim teneris concessam annis. & postera primis
 Commutat a locis. V ita contrarius ordo
 Mutatam rerum seriem patefecit & ultro
 Si quassisse neges se se prociū obuius offert.
 Ergo aut exiguis constructam membris arcem

Plafello transferre parat. lateris ue recocti
 Puluere bombycinis implet nigrante cucullos
 Clitellam ue canē statuit. dorsoque negantis
 Sarcinulas religat. ac frenis impedit ora.
 Deceptasue cauo procludit carcere Muscas.
 Aut uirides capit at propter spineta Lacertas
 Atque illi caput ense rotat. sed restis iniqua
 Altera fert laqueos suspensaque calcibus auras
 Verberat. interdum nucibus par lusat at impar
 Ad patulum ue cauum. iactuque euertere tentat
 Congestas de more nuces. sectaeue papyri
 E speculis uarias Euro spirante figuras
 Projicit. atque oculis seruat sub nube uolantes
 Affectatque alias aliud. lachrymisque negat una
 Flagitat at instabilis nec certa sede moratur
 Arridet lachrymat. toties mutatur in hora
 Quot Proteus summit facies. Quot Aestis aristas
 Poma autumnus habet. mittam luentia plumbi
 Percussi prudens numismata. nec mihi cura.
 Ferrea clauorum series. & qua uice sepe
 Canna potitur equi. ac praeruerit flumina cursu.
 Multaque praeterea. fama qua tradere tempus
 Abnegat. adueniet diuis melioribus hora
 Qua liceat dimissa sequi. atque ex ordine totum
 Pandere opus. totaque nouem diducere cyrtha
 Ille quidem melior paulatim euadit. & auro
 His longe maiora dabit. ni uanus haruspex
 Praescia fatidicis decepit uiscera fibris.
 Donec concessa perfecto tempore uita
 Qua prius aetherias carpsit spirabilis auras

Flectat iter, matrisque iterum condatur in alius
Iamque adeo clausa liceat consistere meta.

De Puero male Praeincto

Quod male praecinctum puerum te dixerit Eunus.

Lataris uanis omnibus indicijis.

Quid sibi cum Sylla. Tibi quid cum Caesare, quamuis

Et male praecinctus & puer & malus es.

Finge tamen factis animo quod concipis esse

Vindice non deerit Cassius ense tibi.

De Obitu Marulli

Ingenio Phaebo belli par munere Marti

Graua domus Cecina busta Marullus habet.

De Eodem

Euasit toties hostilia tela Marullus

Vt Cecina tumidis obrueretur aquis.

De Catone

Quid magni perimens se se Cato fecit. ubi ales

Cernere uictoris non tulit ora sui

De temporis Velocitate

Temporis amissi frustra dolor ille dolorum est

Fulmineoque dies ocyus igne uolat

Ad Formosum.

Natura specimen quo se se contulit omnis

Gratia, Mens, Animus, Forma, Pudicitia.

Ad Alexium

O pereat de te quicumque sitor Alexi

Hesternam sua sit nocte rogare merum

Quae prius humebat taciturno lingua palato

Dum liquor: arenti est opera facta siti

Fata deosque, mihi sitis est dum cura futura

Irruit ante diem praecipitata sitis

Viuire venturi ciuicumque est cura diei.

Non facit ad sortem secula cura meam.

Ad Eundem

Ah cessas dare debitum sodali

Poscenti Bromium, uel exprobrantis

Spectator sapidi elegans Alexi

Expectas iterum rogem precerque

Non tanti est Bromij calix auari.

Expectas, nihil est sacri maligne

Confundis mihi somnijs, Lyeum

Dicis prodigiosa somniantem

Portenti ne adeo precor tremendi est.

Amplexus lepidi rogare Pactij

Attra tempore somnare noctis

Quos luci uigilans adoret alter.

Consilium.

Somno lumina ne prius reclines

Quam lapsa reputaris aetha lucis.

Epitaphium Antonij Allij Episcopi Volaterrani

Allius Antistes Volaterrae Antonius hic est

Moribus incertum maior an ingenio

Vita quidem praescis etiam mirabilis annis

Plurimus ingenij stat monumenta liber.

Ad Alexium

Nil nos de Bromio queramus at tu

Ne persta uis: alteri imputare

Opres quae uigilando somniant

Francisco quaeque teste, ceterisque

Oras qui Latij colunt profundi

Ne Vasco mihi testis excitetur
 In re serio maxime iocosa
 Vel mixto potius ioco seuera.
 Sed missum facio citare testes
 Se magna fidei Virum probemus.
 Quod multis mihi testibus citatis
 Credatur tibi testibus recisis.

De Pueri fugiente

Dum fugis iniecta lacerata lacina dextra
 Ingenue fateor criminis esse mei
 Sic tamen esse me liceat modo vera referre
 Vt non diffitear criminis esse tui
 Non ego quem; nec tu fugias qui iure dat, ergo
 Quod fugis ambobus crimina damna tibi

Ad Paulum

Ah ualeat quicumque tibi persuaserit auctor
 Carmine me mores carpere Paule tuos
 Ille & de superis male sentit utriusque parenti
 Sacrilegas quoties intulit ille manus.
 Proh pietas proh sancta fides tuus ille per ignes
 Cognitus, & toties per fera bella comes;
 Suggestu potuit credi male fidus iniquos?
 Sic indeprehensi criminis esse reus.
 Dii facerent animumque meum, pectusque uideres
 Insontem laedi confiteare uirum.
 Ille notis quisquis tacitis te laedit inuisit
 Cognita res uni uixque duobus erat.
 Si phas uera loqui: si quid tua Fama laboras
 Prima quidem illius, proxima culpa est.

Indice te populi peruasit fabula in aures,
 Et prope cadentis crimina laesus habes.
 Atque utinam poenas tecum daret impius, ex quo
 Non placuit saluo te daret ille deis
 Sed dabit est & enim qui indicat & uidet olim
 Quid scimus, dudum forsitan ille dedit
 Non tamen idcirco culpam in te transfero ab illo
 Absit iudicij ab pudor iste meis.
 Sed tua cum fuerint tacitis signata figuris
 Ulcera qua soli uix tibi nosse licet.
 Nostra palam ferro prohibas laceratur aperta
 Nullius Calo conscia teste doli.
 Exceptas ausit uoces temerarius auctor
 Ausit carminibus inferere ipse suis
 Quo mihi famosi scribatur culpa libelli
 Ah nimium faciles in sua uota deos.
 Ausit & o Superi uicit Fraus impia uerum
 Dicimur innocui criminis esse rei.
 Idque feram credant alij quacumque libido est
 Dum sit iudicij mens procul ista tuis
 Me tua credulitas anibus tentata sinistris
 Me tua credulitas unica Paule mouet
 Illa mihi est animis, illam renocare cadentem:
 Si licet ad primos est mihi cura gradus.
 Ista mihi tecum geritur res omnis; ab uno
 Iudicio pendet quantulacumque tuo
 Da mihi te facilem; placidoque haec aspice uultu.
 Non decet iratum iudicis esse animum.
 Sed neque es iratus, neque enim tam friuola possuas

*Altius ingenium facta mouere tuum .
 Ipse quod in promptu est uita tenor optimus ergo
 Longius inceptum ne remoremur iter .
 Tempus adhuc nullis maculis si quaris inustus ,
 Candoris speciem detinet usque sui .
 Nulla per ignarum de me sunt omnia testes
 Inspicias , turpis fabula uulgus ut .
 Tu mihi tu morum testis grauis ipse meorum es
 Cuius Amicitia lustra secunda fluunt
 Laudator nostri merum rerumque iustis .
 Nec tibi in officio nequior ipse fui .
 Haec mihi , si certis licuit cognoscere quisquam
 Indicijs laudes pignus amoris erant .
 Nec tibi praecipuos (si uera fateris) Amicos
 Inter & eximios ultimus ipse fui .
 Certo ego quaerenti uerum qua ducis amicum
 Siquis erit dixi : quis nisi Paulus erit .
 Ipsa tamen meritis pietas tua uicuit , & olim
 Rarum habeo per te nomen Amicitia
 Et mihi uter uestrum certastis amicior esset
 Pectoribus uestris tunc ego tantus eram .
 Fallimur , an fictis placuit contendere uerbis
 Certamenque adeo nil , nisi lusus erat .
 Afferat incerto turbatum uulnere pectus
 Auctorem quod me dixerit esse deli .
 An magis ex animo res gesta , est , ipseque feruens
 Pectoris arcta pati claustra negauit Amor .
 Quoque magis immeritum ledi se credidit ira
 Ex arsit flammis mens furia a nouis .
 Quicquid erat , nostris haesit fixumque medullis*

*Permanet , ad uita Fata suprema mea .
 Tempore iam ex illo tibi uiuimus , hinc mea porro
 Iure potes iuris dicere facta tui .
 Hinc addicta tibi , mea sunt quaecumque fuerunt
 Munera fortuna , corporis , ingenij .
 Tentauit aeternum nostro te carmine , meque
 Mole simul magni nominis esse tui .
 Imperfectus adhuc materna liber in aluo
 Est mihi , laude tua non leue prorsus opus .
 Nulla Fides dictis , nudis modo rebus agamus .
 Spectetur factis intemerata Fides .
 Expediat si forte tibi : per tela , per hostes ,
 Per medios ignes , ibimus , ire iube .
 Dedaleos in si tentabimus aere cursus :
 Des licet aquareis Icare nomen aquis .
 Hoc erit examen examine certius omni
 Hoc certum uera pignus amicitia .
 Ac me quando alios ingentis praeter amoris
 Pignora , ad haec Testes tradere fata negant .
 Per quaecumque tibi placeat Celestia iuro
 Numina perque tuum Dulce meumque caput .
 Perque ipsum qui durat adhuc mansurus amorem .
 Per qui fallaces corripuere Deos ,
 Ne mihi contingat felicia tempora uita ,
 Cernere , & optato quolibet ante frui .
 Ipsa sed aduerso Fortuna minaciter ore
 Seuiat in miserum sanguinolenta caput
 Per praecedentes geminos si misere Soles
 Contigit hunc quo sunt scripta reperta locum .
 Aut aliquis ductu nostro se contulit illuc .*

Consiljs ueniens in tua damna meis.

Ad Deiparam:

Stelliferi Regina poli cui uirginis uini
 Contigit & matris nomen habere Dei
 Virgo Genus partu cuius mortale reuixit
 Cuius parta salus uirginitate parens
 Da cupido (neque enim sine te tibi dicere laudes
 Est cuiquam) tanto numine digna loqui
 Arentem sancto facunda noctare mentem
 Sentiat Ingenium crederis unde parens.
 Grandia concipiat pectus, conceptaque ructet
 Non desiderijs inferiora suis.
 Clauserat aetheras transacti crimine iussi
 Damnata Genitor posteritate fores,
 Errabat priuata suis humana Propago
 Fimbrijs incerta subdita facta neci.
 Cuique prius rerum parebant cuncta iubenti
 In se se discors est sibi factus homo.
 Ille licet meritas lueret pro crimine poenas
 Et sibi condicta lege subisset onus
 Quo diuina tamen in se fulgeret imago
 Natus & aetheras esset adire domos
 Non postrema Deo supera de sede repulsum
 Ad primos iterum cura referre gradus
 Ius pietasque uia Domini, quibus ordine iunctis
 Omnipotens peragat dextra quod optat opus
 Mittere mortales superantia debita uires
 Iustitia dicas & Pietatis opus.
 Claudatur modico suprema Potentia sine
 Id facturum adeo quis negat esse Deum.

Ipsa sed inuento meliore aeterna potestas
 Iustitia fecit cum Pietate satis.
 Non poterat, debebat Homo, non debitor ulli
 Soluere qui posset uix Deus, unus erat
 Factus Homo Deus est: & debita morte resoluit
 Qui debebat Homo, qui poteratque Deus.
 Ille Dei ueri uerus Deus unica proles
 Ad nutum cuius terra Polusque tremunt
 Ille coaeternus idem cum Patre creator
 Cuius opus manuum quicquid ubique uiget
 Ille Prophetarum toties cantatus in ore
 Promissus toties Patribus ille Salus
 Rex Regu & Dominus Dominantiu uentre recludi
 Non dedignatur Virgo Sacra a tuo.
 Quis mihi pro rerum concedat mole canenti
 Conceptus Animi promere posse mei
 O tenues hominum tanta ad conamina uires
 Sensaque non facilis lingua aperire animi
 Quis fuit ille dies caeli quo missus ab arce
 Visceribus clausit se Deus ipse tuis.
 Mirata est rerum seriem Natura nonari
 Diuinamque hylaris sensit adese manum
 Cum procul exilyt clausa puer inclytus aluo
 Et facta es salua uirginitate Parens
 Qui Mores, qua Vita fuit? Quae Pectora, Quae mens,
 Elegit Dominus qua sibi Tempa Deus.
 Innumeros inter populos diuersaque regna
 Viderunt similem secula nulla tibi
 Fulxerit Assyrio quamuis sublimis in ostro
 Sceptraque quassarit famina saepe manu

Exigua illarum iacuit pars subdita terra
 Imperio parent cuncta creata tuo
 Durauit paucos harum dominatus in annos
 At tua perpetuo tempore Regna manent.
 O fortunati felicia uiscera partus
 O uere sexus Gloria uera tui.
 Per te femine deleta infamia labis
 Per te feminea est nobilitata manus
 Per te parta Salus. per te reuocatus ad astra
 Inferno prope iam semi sepultus homo
 Quod Deus humanos humilis superinduit artus
 Plasmaque non timuit plasmatis esse sui.
 Quodque reportauit fera per tormenta triumphum
 Tartara uictorici quod spoliata manu
 Quod patefacta uiris sublimis Ianua Caeli
 Et religata Hostis colla superba feri
 Hoc Decus hoc Regina tuum. tua Gloria, Honorque
 Hæc scribenda tuis omnia sunt meritis
 Traxit honoratus supera de sede Tonantis
 Progeniem sacre uirginitatis odor.
 Tu Mater tu Virgo Dei. tibi gloria, cæli
 Quæ Regina tuo sub pede regna uides
 Cuncta tibi a domino rerum concessa potestas
 Tu Mare tu Terras Sydera que alta regis
 O uera pietatis opes, o pectora nunquam
 Audire humanas ex faciat a preces
 Quisquis ad hæc flectit cupidam naualia puppim
 Non desiderijs luditur ille suis.
 Larga adeo nunquam cessat tua Dextera, quoque
 Plura dedit, multo plura dedisse uelit

Stant

Stant numerosa tuæ testes Miracula dextere
 Terrarum qua tu lumina cunque refers
 Ipse ego languenti Medicinam corpore sensi
 A te demissam calitus esse mihi
 Qua montana uetus distendit mœnia saxo
 Orbitum, & summo despicit arua iugo
 Quaque paludosæ silcantur stagna Rauennæ
 Quaque lacertosus incolit arua Camers
 Sacra Dei Genetrix decus alti nobile Cæli
 Humani generis Gloria, Fama, Salus.
 Quæ Pietas est summa tibi comede precanti
 Perpetuo grata te pietate colam.
 Quæ potuit Thome Saluis dedit. addere posset
 His Deus æternus factus uterque simul.

Ad Alexium Lapacinum

Quid mi non loqueris tenax Alexi?
 Quid mi non loqueris? fugisque torumum
 Crescens in caput optimum sodalem.
 Nam quid commerui, mali quid egi?
 Nunquid quas merito salax Priapus
 Spernat, delicias tuas subegi?
 Quod rursus renuamque somniare
 Nedum peruigili patrare ocello.
 Sed cœna mihi debitor profecto es,
 Hoc est quod retices, fugisque cœnam
 Maioris facis optimo sodali.
 An pluri faciam te Alexi cœna
 An pluri faciam te Alexi cœnam
 Quis iudicet. optimo sodali
 Si pluri facias Alexi cœnam

Quis te non faciat minoris Hilo.

Ad Baptistam Soterinum

Qui Soterino dixit te Sanguine cretum

Mores Baptista nescijt ille tuos

Signatum falsa deduxit origine Nomen

Perdita mi nulli te duce parta Salus

Ille siderina te dicere Stirpis alumnum

Debuerat, duro durior es Chalybe.

Aegloga. Corydon. Aepolus. Amyntas.

Aepole Manalias inter celeberrime fluias

Pastorum, si quid Corydonis credis amori

Vlterius ne impelle pecus, requiesce sub umbra

Et mecum tenui carmen modulari cicuta.

Hinc densa Salices & Prata uirentibus herbis

Pinguia non unquam saltu cessura Sicano.

Hic inter tremulas auris crepitantibus Alnos

Dulce repercussis sinuato gurgite ripis

Saxa inter Fluiuius fugientibus instrepit undis

Pascua non pecori, non deest pastoribus umbra

Quoque minus fugias hic esse, decentior ipse

Formosi Custos gregis en accedit Amyntas

Aspicias ad truncam qua ducit semita quercum.

Aep. Nō secus atq. olim lacrimosis abditus antris

Qua nueam rapuit Lupus agnam Thyrsidi ab urbe

Vidisti longe redeuntem letus Alexim

Cor. Scilicet ipse Lupum cum te non esse dolebas

Ereptamque tuo graniter praedam ore ferebas

Aep. Aut tunc cū Mopsi Nocturnus Ouilia circū

Amniculum tacite rapuisti perfidus Agnum.

Ne tamen in longum procedant iurgia, ceptum

Præter iter, lata tecum sede amus in Umbra.

Dilectus Corydon mihi non inuisus Amyntas

Cor. Aepole te Corydō adamat, nec spernit Alexin

Amy. O Corydō, o magne gregis dux Aepole, quæ

Huc Fortuna precor ad Pascua nostra coegit (uos

Cor. Haud inuisa ubi te formose uidemus Amyntæ

Nec nouus hæc Corydon accedit pascua quondam

Intermissa petit saltus propioris amore.

Am. Latius an ne usqua terrarū germinat herbas?

Pubentes ne tremunt Salices. Quæ Fontibus ora

Vberius scætet irriguis, non Thebsala Tempe

Pauerit hic quamuis Tauros formosus Apollo,

Salibus bis certent, uel si certamina sumant

Victoria dabunt carptum Phœbo quoq. indice græmen

Cor. Quæ tu cunque greges pastum deduxerit, illic

Latius Aemonijs pinguescent salibus Arua,

Concipient steriles mutato sydere campi

Erumpent subiti disiecto puluere Fontes,

Aspice turbantum picea caligine Celum

Aduentu gaudere tuo, pulsisque tenebris

Flamiferos nitidum splendere per Aethera currus,

Aep. Haud istis leuora olim cōsuevit & Alchon

Dicere Damatæ merito quis nesciat illum

Laudatum (atque ideo non est cur pulcher Amyntæ

Damatæ inuideas) tantum tua gloria forma

Altius at tollit caput inter sydera, quantum

Subsident pinis Salices, humiles uel Mirica.

Nunc quis Damatæ saltem reminiscitur Alchon,

Quid non longæ potest rapido pede labilis Aetas.

Quid non Antigena reminiscitur, et tamen Aetæ

Et facies eadem ambobus, quid profuit ergo
 Huic Aetas, illi nocuit, nec Forma, nec Aetas
 Aepole te tenera memorem fecere Licisca.
 Am. Quin aliquod potius carmen cantare paratis
 Mollia dum sima carpunt uirgulta Capella
 Et procul armentum tenera depascitur herba
 Pascentes seruabo ego met cantantibus Agnos.
 Aep. Vis puer extincti lachrymas defletis Adonia
 Vis referam Veneris, fuso cum sanguine uidit
 Transfixo puerum super inguina dente iacentem
 Aut crimen Borae reieci pondere disci
 Oebaliden frustra Clario lachrymante cadentem.
 Cor. Immo ea qua nuper praecuta falce notata
 Leuia saxa super monstrasti carmina Mopso
 Barcaei aternas referentia Delphidos ignes.
 Digna tuo auditu res est, laudabis, Amynta
 Laudarunt quicumque alij uidere Poeta.
 Am. An citra laudem componeret Aepulus ille
 Iam pridem uatum laudes sibi uendicat imus.
 Cor. Et merito, na nostra sibi que comparet atas
 Num tenuem Bauium scabrosa que carmina Meuij.
 Ae. Viderit haec alijs, nos quod nuc instat agamus.
 Tu Coridon inflare leues ne sperne cicutas,
 Incipiam, loquiturque suos iam Delphis amores.
 Syluicola Phaumi Satyri Driadesque Puella
 Vosque meos Sylua questus audire propinqua.
 Obstruit aduersas clamantis uocibus aures
 Nec lachrymas audire ferox dignatur amantis
 Noster Amor, quid dure fugis, non postulat istos
 Non Aetas, non Forma sibi, non Tempora Mores.

Rusticitas praescis pastoribus uixerit annis,
 Nunc etiam Syluas comitas colit urbis agrestes.
 Syluicola Phaumi Satyri Driadesque Puella
 Quem fugis. Arcadia pecoris quis ditior ora est,
 Finge tamen primos inter feror ipse Poetas
 Concedit numeris mihi Tityrus, haud quoque Dap-
 In litem ueniat mecum te iudice forma. hnis
 Sit quoque uel forma specie, uel carmine, qui me
 Muneribusue potens uincat, non uincet, amore.
 Syluicola Phaumi Satyri Driadesque Puella
 Et tamen ipse fugis, nec Amor, nec Munera cura
 Nec carmen, nec Forma tibi est. Quae spernis amante
 Est ultro se se nostro qui tradat Amori
 Atque addicta tibi iam pridem abducere tentet;
 Et nolim & faciet, capto si longius instas,
 Dura adeo res est non aduentura morari.
 Syluicola Phaumi Satyri Driadesque Puella
 Aspicere Vere nono frondentia robora Sylua
 Quas Hyemis posuere comas stridente Procella
 Ipse & quid liquida se se dum spectat in unda
 Infelix mi iure Puer miserandus & hosti
 Iam moriens saui testatur uoce doloris
 Sumite uentosi de me documenta Minores.
 Ad Alexium Lapacinum
 Ardes in misero, impys Alexi
 Nec quonquam superum pudet deorum
 Ardes pro facibus (nephys) Amoris.
 Quem speres hominum, inferumue diuina
 Laturum rapidis opem sagittis
 Insenso Ioue Celitum que turba?

Me? quem perpetuis Venus Cathenis
 Vinculum carceribus domat tremendis
 Erumna, Gemitus, Mali, Doloris
 Aeterni hospitium perenne planctus.
 Idem vel Pelago minari habenas
 Vel Caelo injiciam manus profundo
 Inuitis Superis deumque Rege.
 Ah quæras alias Opem per oras
 Cui plusquam mihi sic spei

Ad Joannem Oricellarium

Sic tibi siderei faueat Regnator Olympi
 Et tua felici cepra secundet aue
 Sic latos sine labe Dies sic Tempora præstet
 Candida, nonnullis intemerata malis
 Quis Deus auspicijs cohibet tua uela sinistris
 Incursum ceptum quæ mora tardat iter
 Heu sortem & nostris toties contraria uotis
 Nunquam Fata meis exsaturata malis
 Fortè Deam nullo contectam uidit amictu
 Aetleon, pœnas non minus ille dedit
 Impia, Tant alida Niobes conuitia Matris
 Inscia bis septem corpora morte luunt.
 Cadmeiden oculi Iuuenem fecere nocentem
 Inscius, at nudam uiderat ille Deam
 Tant alida nullo meruerunt crimine mortem
 Quidni, Sacrilega uiscera Matris erant,
 Ille suo, Matris Periere hi crimine, nullus
 Quo peccam Matris non meus error erit.
 Distulit in longum tempus sperata Ioannea
 Num precor exemplo distulit illa meo.

Quid mihi quid faciant alij dirumne piuumæ
 Proficit aut ipse iure nocere potest.
 Therpsitæ ne moram celeri qui scribat Achilli
 Aut pius aut sane mentis habendus erit.
 Confundi si cuncta placet, si scandier æquum
 Et certam nullis rebus adesse Fidem
 Iam pius Aeneas nihil a Busiride differet
 Amphisen humeris uexerit iste licet
 Ille, nephas, sacris uiolatis hospitis Aris
 Pauerit humano sanguine dirus equos.
 Tu quando da ueniam, dum sic poscente coacti
 Materia, rebus nomina uera damus.
 Tu quoque quem nulli phas est dixisse nocentem
 Impius adscelerum maxima quæque uenis
 Dij melius, quam corrupti miserabilis orbis
 Impietas Mores fregerit ipsa tuos
 Magnanimis certare Animo Pietate Fideque
 Natus es, & summa uincere Laude pius.
 Res dys iudicibus & spectatoribus ydem
 Digna est, laudatos uincere laude uiros
 Non ego non mecum tu collaudaueris illum
 Flagitij alios uincere quisquis auet.
 Vera graui grauitate, proba probitate fideque
 Gloria, certare est, & superare pares.
 Ergo a gedum laudis ueros imitatus Honores
 Rumpere moram, & grato pectore redde uices.

Laus

Quisquis agit forma tantum de laudibus in te
 Ignorat uera nomina laudis adhuc
 Non secus ac uenerem si laudaturus Apellis

*Ad concha laudes rettulerit speciem
 Dicturusue Iouem maiestatemque supremam
 In forma laudis triuerit omne Decus
 Quae quamuis est instatua est quot a portio laudis
 Nec secus illa tibi conuenit atque Ioui*

De quodam Morigerato ac Pulcro Puero.

*Rara tibi est facies, rari & sine crimine mores
 Ambobus longe rarius Ingenium.
 Callidus incautum triplici circumdedit astia
 Quo me perpetuis ignibus urat amor:
 Illexit facies, mores traxere, morantem
 Implicauit tantis doctibus ingenium,
 Ipsa breui poterat facies peritura tenere
 Perpetuo Mores ingeniumque ualent.
 Moribus, ingenio forma si dignus amari est
 Dispeream si non omnibus unus is es.
 At si quis tanta est uerus uirtutis amator
 Ne uiuam si non ille ego solus ero.*

P. Criniti Epitaphium.

*Heus audi prope res licet uiator
 Criniti tumulo teguntur isto
 Dilecti Cineres sacris Carnemis.
 Hoc scires uolui, recede falix*

In Franciscum

*Quem colimus scripto Franciscus belliger orbe
 Quas canat alterius orbis adiuit opes*

In Fenonum

*Ingeniosus homo es & callidus Ecnome, nam qua
 Spreuisti rarius uendere, grandis emis.*

In Puerum

*Abite quisquis istius cupidine
 Nouus teneres, non nisi biennio
 Licet peracto perfrui cupidine
 Quid haestas adhuc? non ne miser aspicias
 Seges frutescit horridis aristulis.*

In Iohannem

*Pestis reliquia grauis, Iohannes
 Orbecchi comites iacent sepulchro
 Hoc Antonius & Renatus una
 Sic differt Lachesis minas nec aufert.*

In Amorem

*Ausa Cupidineis ignarum exurere flammis
 Fama prius nostris res noua temporibus
 Quam dedit & nostram cuperem peccasse puellam
 Rursus ait spretis me pietate fide.
 Vsq; adeo incertus cura grauiore Popellus
 Peruacat ut uanis hereat usque iocis?
 Quae me scire negem cupiam si uera fateri
 Qui de me gratis asserat ista mihi est,
 An quaequam sua cura latet refugitque quod intus
 Perpetuo clausum nocte dieque gerit.
 Et uidet alterius latitantes pectore sensus.
 Et sua qui nescit uota aliena tenet
 Vt qui clam summo positum fert uertice Foenum
 Pendula uel cuius Cartula terga notat?
 Prorsus ita est, nescit Dominus, iucinia Furem
 Nouit & arcantum si quid in Aede malum.
 Fur Amor est, furti latebras arcanaque cordis
 Ingressitur furtim mentem animamque rapit.
 An cantata rapi se Mens non sentit, & alto*

Capta uelut sensu,mersa sopore iacet.
 Vt quos saxifica mutarunt ora Medusæ
 Aut Cyllenæ uirga superba Manus?
 Perlege quot superant ueterum monumenta Virorū
 Pagina Calicolum crimine rara uacat
 Arsit amore Deum toties Pater arsit, & ardens
 Desluit in Danaos aurea gutta sinus
 Candidus Europen Taurus per. cæcula uexit.
 Candidus in Leda Cignus erat gremio
 Ales & Asterie cum te decepit & Ales
 Idem cum Puerum traxit ad astra Phrygem
 Quid referam Inachie toties mutata Iuuenta
 Ora uel Arctoi sidera fixa poli
 Cūr doleat Iuno tellus mare sidera præbent.
 Ni contenta sui parte sit illa Iouis.
 Quid Neptune tuos dicam quid fratris Amores.
 Signata est flammis Sicilis ora suis
 Haud immunis abis Mauors, nec prælia tantum
 Fama canit,notus quam tuus extat Amor
 Quid Phœbus? Maiaque satus? reliquine Deorum
 Aut amat aut nihil est quisquis in orbe Deus
 Si Pater omnipotens Homini que Deūque Creator
 Cuius ad Imperium quicquid ubique tremis
 Si numerosa Deum toties ignara propago
 Exarsit flammis iusta Cupidinis
 Tale pati iam turpe nihil Mortalibus agris
 Me uincat dum sic uicerit ante Deos.
 In Amicam fugientem
 Fugisti satis, o satis superque.
 Sum longe satis, ac satis secutus.

Nam iam desine, non sequar uolentem.
 Nolentem modo iugiter secutus.
 Expectas cremere & sequar perenne
 Quod passim cupidi solent amantes
 Cælo cum Ioue, teste polliceri
 Dura ut pectora molliant Amatis.
 Non sum qui fueram, color, nec idem
 Nec Vultus tibi nec Vigor nec Aetas.
 At tu sollicitam secutionem
 In sola positam fugam putas.
 Sic olim Leporesque Capreaque
 Sic Ceruus mihi longius placeret.
 Thalampus pietus magnifice
 Dixissem procul este rudes spectandus, at ex quo
 Non mutat ruditas luminis esse uide.
 In Amicam ingrati
 Tempore, amore, fide, precibus, lacrymisque perenni
 Seruitio, nunquam flectere te potui
 Quid non perfecisti quid non te propter omisi:
 Redditur officijs hæcine Palma meis?
 Quæ Pietas, hominis quid in isto corpore regnat?
 Thrax flexit Stygios mole minore Deos
 Et dubitabit adhuc quis contingentia rerum
 Nomina Nature nec ratione dari.

ἀθάδε λυκοκόμον τὸν αἶα καλύπτει
 ἀυθάδεο μῆρον κάλλεος ἐγκέφαλον
 οὐ γὰρ ζῆμε φύλλοι οἱ γαυρηκοῦ οὐ δέ μεν ἄλλοισι,
 οὐ γόοσ ἀλλὰ γέλωσ ὅτι ἔροταῖσ τάλει.

Epitaphium Guidantony Vrſpucij
 Interpres grauis utriusque iuris
 Qui se melliflua fluore lingua
 Non esse ait apium genus probauit
 Guido Antonius hoc iacet Sepulchro
 Is quem uiuere oportuit perenne
 Vel nunquam Superum uidere lumen.

καλὸν ὄρασ' οὐδὲν κοινὸς μόρος ὡς ἔσθ' ἴσθ' ἅσιν
 πωλὸν ἐμὲν διελεῖν δίκην ὑσι τυμβοχόω
 ἔθ' ἔπι τοῖσ' ἀκαρῶν ὁ ἀμοῖρός· τὴν ἄρα κλωσεῖσ'
 ὅν βασιλοῦσιν ἴδον τὸ λ' ἔτεφος μεγαλοῖσ'

Epitaphium cuiusdam Pueri.
 Siste gradum quem saxa tegunt ne sperne uiator
 Laudatus toto claruit orbe Puer
 Certauit facie superis hominesque Deosque
 Vicit & huic formae par erat ingenium.
 Sed uicit longe damnosa superbia formam,
 Formosus uixit non sibi non alijs

Ad Aulum

Aule quid ingratis calum terramque fatigas
 Vocibus & uacuos non finis esse Deos
 Parce precor superis castoque abſiste labori
 Non facit ad mores ista querela bonos
 Nosce datis ut cunque frui uanoſque tumores
 Projice nec mentis frena remitte tuae
 Quid iuuat insani calum conscendere uotis
 Frena uel immenso ponere uelle mari
 Sic trahitur radijs per eundem concitus orbem

Delusus falsa nubis in effigie.
 Pectore sic urget uersatque uolubile saxum
 Sisyphus: & medijs Tant alius aret aquis,
 Stant sus nascenti dirarum lege sororum
 Fata: ne cis uitae terminus illa dies
 Illa modum nostris rebus faciemque ministrat
 Imperat & certa currere fata uia
 Ludit in humanis fallax Rhamnusia rebus
 Hoc premit, hos certo tempore iussa leuat
 Hinc lare ab angusto deuictum temperat orbem
 Cyrus & a regno uincula Cræsus inuit
 Helleſpontiacæ tumuerunt Xerxæa nymphæ
 Ponentem tumido frena superba mari
 Et modo cui Tellus cui non suffecerat Aequor
 Riserunt trepida tradere terga fugæ
 Nil habuit manus Pompeii Roma triumphis
 Libertas nullo Casare dum uiguit
 Nil Roma tellus. Phary tamen ense tyranni
 Littore Truncus iners non minus ille iacet
 Is quoque cum magno totum qui uicerat orbem
 Vtericis Patriæ sanguine tinxit humum,
 Scilicet exiguo pendent mortalia filo

Quod superat conficiendum, Auctor morte
 praeventus imperfectum reliquit

De Leonarda de Aretio Pittore

Naturam superare penicillo
 Dum fretus Leonardus elaborat
 Nisus pingere Ricciurn Iohannem
 Se tandem superari fatetur.

Miraris potuisse loqui Dodonida filiam.

Non poterit tacum pars quota quod potuit.
 In Laurentium in studijs insipientem

Dum sapiens fieri Laurens doctusque requirit
 Insanabilibus corripitur furijs
 Sic studio assequitur longe diuersa petitis
 Caelo delapsam credere iudicij & vocis
 In quendam paruulū

Ne ride, hinc superant uoces & gesta parentum
 Saepe sibi exigua grandia mole latent
 In quendam Gloria parentum superbientem

Magnanimum quod pectus auis deducis ab ipsis
 Respondetque actis larga manus patris
 Non ideo minor est tua laus egere priores
 Inter mille, tuo tempore salus agis
 Campana loquitur

Signo Horas cito Populos gemo gestio pro re
 Nubilaque appulsu frangitur Aethra meo

Fundamenta iudes fidei, uenerabile corpus
 Testat amque suo sanguine sacra manum.
 In Vanam Puellam

Dum tibi quae facies qui sit color exigis ame
 Conscia mens uita conferat acta tua,

Ad Amicum sua culpa relictum
 Miraris, quererisque tibi quod hostis
 Sim modus qui nuper tantus amator eram
 Paenitet incepti, quoniam si culpa uocanda est
 Nostra uoluntatem culpa secuta tuam est
 Sic eat obdiurem licet irrenocabilis, ut quem
 Posse iniurare negas posse nocere probes

Laus Lucae de Albitis

Senferat Albitius sua Lucas stamina rumpi
 Cum uires laxo deficerent utero
 Vxorē & Charos ut circumspexit amicos
 Ad flentes siccis rettulit haec oculis
 Dives honoratus populi sublimis alumnus
 Dilectus mixti Ciuibus & Patria
 Debita persolui Patriae quod denique restat
 Iam sua natura reddere iura paro
 Esto procul cura tenues mortalia cuncta
 Iam meus Aetherias spiritus haurit opes
 Dixit & ardenti defixus in Aethera uultu
 Destituit gelido frigida membra thoro.
 I decus egregium Patriae languentis honosque
 O ueniant gestis amula secula tuis.

Epitaphium Alexandrae Scalae

Quis hic quiescit hospes ede? Alexandra
 An illa Scala? prorsus illa Musarum
 Alumna, cui Latina cui Pelasgoruna
 Camæna debet, ipsa nobilis quantum
 Referre Roma, nec Pelasga gens possit
 Laboris iste terminus datur nostri.

Epitaphium Caroli
 Quae tu? Cipris. & hac? Pallas, pro fata, quid autem
 Tristia Ceruleis ora rigatis aquis?
 Hic situs est Carolus qui nos coniunxit. Adonis
 Alter, Zelotypi vulnere Martis obit
 Dehortatur amicum ab amore Laidis
 Laida sectaris sectaris Laida frustra
 Crede mihi noui Laidis ingenium
 Lais amatorem nuper contempsit Adonim
 Quod non conceptas neuus haberet opes
 Nestor abi quid agis, dicentem cerno petenti
 Abnuerim pridem cum dare Nestoridi.
 De Vere iam redeunte
 Felices redeunt dies
 Aurea redeunt Saecula
 Posuit turbidas
 Hyems procellifer aminas
 Posuere uenti
 Ludit iunior annus
 Lenique Fauonio
 Florida tellus
 Sinu refundit diuitem
 Omnigenos fatuus
 Aspexit nos propius
 Aequo lumine Iuppiter
 Olim senior
 Humi latentem uiperam
 Ceruus uorauit
 Creuit per membra uigor
 Adiectum decori est Decus

Merito

Merito constitit
 Honora tandem caelitum
 Cardine potestas
 Dextro ingrediere sidere
 Hoc uatis auspicio
 Ut frater Patria
 Sic orbis olim creditus
 Reges habenas.

In Lucretiam Medicem

Tyndarida egregio Medices Lucretia uultu
 Penelopen casto praestitit ingenio
 Sic torst facie Populos Regesque Deosque
 Extorrem patria sic tulit illa uirum
 Grandia multorum natura operata diuina
 Expleuit paucis munera nupta parens
 Rapta polo tandem fruitur terrisque relictis
 Adyiciunt oculi sideribus numerum.

In Zopirum Athletam

Athleta in somnis medicinam nocte ferentem
 Zopirus artemium uidit & interyt

In Turdos

Inter aues Turdus gustu dulcissimus olim
 Nunc etiam primos occupat ore locos.

Ad Paulum

Unum ut conuenias tres Paule relinquis amicos
 Officium si hoc est officiosus homo es

Agite tristes oculis
 Maestas fundite lachrymas
 Et mater unico super

6

Vidua filio
Perennis eat
Fluor per genas
Non cessent gemitus die
Non ululatus tenebris
Quis dabit quis meo pares
Dolori lachrymas
Miser Vah miser
Dolor heu dolor
Lapis ille, ille fulgidus
Tot erutus laboribus
Tot agitated casibus
Quæ nec Mors abstulit
Nec ira Iouis
Aquis premitur

ἀθρήσασθ' ἀλαβίστα νέον ῥίγησθε γολιάσθ'
 καὶ μετέπειτα μόγις ὡς ἔφατο ρομέων
 ἢ πάλαι ἢ σ' ὑπόμην, παιδίσσ' κατὰ χερσὶ δαμῆνοισι
 νῦν δ' ἔσεται μεγάλη σλόξα δαμῆνόν τι κρατῶν
In Dauida Regem

Exprobat nuper viso Dauidæ Goliath
Mox que tremens tales iux dedit ore sonos
Depuduit quondam puero cecidisse sub hoste
Nunc ingens uictor gloria uictor erit
De Marte, & Puero

Fœminea Phrygium speculatus ueste ministrum
Mars procul Iadaiam credidit esse Deam
Accensusque noua solitæque libidine pronus

Nota per amplexus oscula ferre parat
Cui Puer hæud equidem Vulcani rete piandum est
Hoc facinus magni sed magis igne Iouis

ἠθεῶσιν μορφῇ φῦν ἄξιον εἶτις ἔραδαί
 τεθαύωλ εἰμὴ μόννοσ' εἰ μὲν γ' ἔσται
 εἰδὸσ' αὐ' ἀδρεκέωσ' τῶσνοσ' ἀρετῆσ' τίσ' ἔρασησ'
 τεθαύωλ εἰμὴ μόννοσ' ἔγωγ' ἔσομαι
Ad Paulum

Obtundis me Paulæ necas tum denique dicens
Tandem aliqua ingenij da monumenta tui
Nunquid quæ teneris deliria luscimus annis
Non est hoc laudem querere at opprobrium.

Epitaphium Francisci Valory
Franciscus hic sepultus est Valorius.
Diebus unum quem suis Florentia
Ciuem manu ore uidit integerrimum.
Paterno amore consulentem Patriæ
Qui Patriæ nequid suæ non traderet.
Vitam furori ciuium hostiam dedit.

In quendam sibi uersus alienos ascribentem
Legerit inualida deceptum fronte Tonantem
Frigida dum credit marmoræ uiua Lycas
Carminis autorem postquam cognouit, at inquit
In Clypeo Phidiam Palladis inspicias
In Matthiam Coruinum,
Matthiæ sum Ianus age inspicæ cæter a dices
Annis me uiuent rebus obisse senem

Ad Carillum

Quos Maiores Veneri, Venusque Adoni

Quos propter sumet faber Catenas

Et si non leue sit uel ocioſo

Iam bis, ter, quater, abnegant camenta.

Inuitas ni qui fauere cogat.

Iraſcar Clario ſororibusque.

Det uerſus puero Carille poſcis

Et Maiores rigido induatur apro

Tentant tamen id uel occupatus

Nec Phæbus reminiscitur Cupreſſi

Quid tandem faciam Carille queſo

Iraſcar in Delio camentis

Si iracundia profutura quicquam eſt

Nam quos des puero negare perſtant

Irato faciles dedere uerſus

Iraſci ſed enim uides obeſſe

Quis harum referam negationem

Inuita faciam nihil Minerva.

Epitaphium Matthiæ Coruini

Saxa uides titulo Coruini inſignia Iani

In quo Matthias uixit obitque pater

Gēſta fidem ſuperant, raptus iuuenilibus annis

Impleuit tremuli munia longa ſenis

E greco

Deucalionis meus pinxit Liger, & Phaetontæ

Et quo ſit pretio dignus uterque rogat

Da ſua cuique Liger (dicant oracula) Dignus

igne ſuo Phaeton, æquore Deucalion.

Leonida

Nycticorax lathale canit. Sed cum canit ipſe

Demophilus moritur tunc quoque Nycticorax.

Deucalionis non tot cecidere ſub undis

Vel Phaeton primos cum male rexit equos

Quot Potamon Vates per carmina quotque diebus

Chirurgus paucis extulit Hermocrates

Quatuor hæc hominum uexaret ſecula peſtes

Deucalion Phaeton Hermocrates Potamon.

Leo. in Cantore

Nocte canens tota uicinos extulit omnes

Excepto cantor ſimilis origine

Quod caret audit a natura benignior illi

Reddidit ut uita longior hora foret

De ſe ipſo

Diffitear ſi forte mea me laude moueri

Mentiar humano ſum quanto ego ingenio

Precipue laudante uiro qui iure meretur

Laudari. Qualem te mihi fama dedit

Quem Muſæ quem Phæbus amat, cui fonte relicto

Idalio comes it & Venus & Charites

At mihi cum Muſis nihil eſt, natura negauit

Carmen Apollinei muſæra ſacra chori

Vberibus tibi uernat humus Parnaſſi a glebis

Prouenit & nullo multa labore ſeges

Nos ſterilem colimus obtuſo uomere terram

Raraque deſeſſas ludit ariſta manus

Hæc animo dicente ſibi mens conſcia ſentiſ

Et damnat uires debilis inde ſuas

*Inde tuos animos afflat aequa pectora cernens
Nescit iudicio non dare cuncta tuo
Perque uices animi uarias huc fertur & illuc
Vt leuis aduersis flatibus acta ratis
Parce ferire nouis trepidantia pectora telis
Sit tibi cedentis terg a uidere satis*

Ex Græco libro. α. εἰς Πλουτουῶτασ.

*Pauper eram iuuenis senior sum denique diues.
O nimium solus tempore utroque miser
Nil habui tunc cum rebus poteram omnibus uti.
At cum fructus abest omnia nunc habeo*

Ex Græco Stratonis lib. 2.

*Oblectare bibe fugit interitura uoluptas
Nec tibi potandi copia semper erit
Funde unguent a caput nitidis incinge coronis
Inferias alius hæc habent cineri
Spargat odoratus uiuentis dum Euthius ossa
Mergat aquis ubi uult mortua Deucalion*

Luc. εἰς Ἐρεφν

*Me puerum nullis obnoxia pectora curis
Quinquennem rapuit mors fera Callimachum
Parce tamen lachrymis medico nam tempore uiuentis
Effregi uitæ tedia longa mala.*

Epitaphiū Pādulfi Lunæ Pronotarij Apostolica

*Pandulphi cineres & ossa Lunæ
Huc sunt Pronotarij sepulchro
Cuius Spes Pietas Fides Amorque
Accepit meritis suis minora
Quo ergo Spes Pietas Fides Amorque
Scrutator Deus & remunerator*

τῷ πέτρῳ ἐπίκλιον κρηίτω

*

Libri. ε. εἰς ἀργουῶσ.

*Quattuor incolumen post lustra agnouit Ulixem
Intrantem Patriæ tecta cupita Canis
At Stratophon castu pugnans uix quattuor horis
Fit miser ignotus ciuibus & canibus
Admotu faciem speculo si respicis ipse
Iurabis non sum, non ego sum Stratophon.*

*ὡς σκάφος ἐν πελάγῃ φέρομαί μέγα κυμαίνοντα
ἔνθα καὶ ἔνθα πάλιν ἀντιμαθελκόμενος
ἔργε λιμὴν οὐκ ἔστιν ἀκίνησιμος οὐδέ βαλκασα
ἀλλὰ κακῶσ ἔρρηγν πάντοθεν δὲ φόβος
καὶ ᾗ ἀνάγκαιον γαμῆν φασὶν ἠέκαῖνα
ἕζον ἄνω παφίνοσ τὸν εἶον οὐ μὴ ἄργην
ἀνίσμοροσ ἀνθρώπων πράξιαι, οὐ δὲ γαμήσασ
ἠσυχῶ, οὐδέ καλῶσ ζῆν ἀγαμοσ διαώσασ
ἀκμή καὶ νεότησ καὶ ἔθοσ καὶ καιρόσ ἀέξει
κύπριδοσ οὐλαμμένησ τὸν ἰολοιεντα πόθοσ
οὐδέ ἐπιθυμοῦντι κέλεται νοσοσ, ἀλλὰ μικροῦ δέει
νικηθεῖσ αἰσχρῶσ τὰσ παλαμοσ παρεχεῖ
ἄροιο συμφραδισμων μοι φίλτατε ἠδέ βοηθόσ
βουλήσ καὶ ψυχῆσ σῶζεσ πενήτησ φίλον.*

In Atim.

Doctus quisque perit: præstat nescire (Atis inquit)

*Ni fallor longo tempore uiuet Atis
Alloquitur umbram,
Si licet inferni secreta referre tyranni
Dic mihi si qua labor praemia doctus habet
Athena Romano quae commoda sentit in orbe
Doctus Hyperboreas Indus arare notas*

ἔκτανε διαρροανὴν πηλῆων ἔκτορα χῶρα
καὶ τοῦ πηλῆσιν μαλακῶσ' εἶλε πάριος
φρῦξ κόμισ' ἀμφοτέρουσι ἔλεν οὐδέτερον δὲ καλῦπτῆ
ζῆ γὰρ ὀμήρου τοῖσι οὐ σελίσι' ἀλλὰ σέλασι

κρυψάν ἀριστοτέλεισ φθονερόσ κατὰ σῆμα μαθητῆσ
βιβλίαι καὶ σοφίην ἀνδροσ ἀφείλε βροτοῦσ
σῆμα δὲ κυβομενίαν σελίσιασ παντοφθόρουσ αἰών
ώσ καὶ ἀριστοτέλη οὐκ ἐμά ταῶτα λέγειν
αὐτὰρ ἂν δι' ἀπραπίην ἀλλοισ τὰ δὲ πρῶτα μέμηλε
ἦσθη κείπεν ἰδών νῦν τὰ δὲ ἀριστοτέλους

ἠστοτά τῶ σοφίησ κορυφῆν ξένη χάρει πλάτωναι
δίον ἑλῶν γλώσσησ σὺν πατρίσισ χ' ἀρίτι
χεροίν ὀφθαλμοκμον ἀλλοισ χεροισ, ἢ ᾗρ' ἐκείνου
ὀρβρίζῃ ψυχῇ πᾶμπαν ἀείτε σοφοῖσ

δίαι τυπωσάμενον βλέψασ ὁ πλάτων καλὸν ἀλλοισ
βιβλίαι οὐ, κοινὸν συμφέρον εἰσ τὸ σοφῶν
γῆθησιν μακάρισσι γέρον παρὰ, διό τερον εἰπῶν

ἠβήσασ' ὀρώσ' οὐν φάσος ἠέλιε.

ἠλιάσθην φλογερῶ κρονίδησ' κατέφλεξε κεραυνῶ
εἰσ βίον ἀρτι νεκρὸν ἀνδρῶσ καλοσάμενον
ἀντιβίσισ δὲ πέτρων σμυγερῶσ κᾶεν ὕδασιν ἀδῆσ
μνήματι τοῦσ σελίσιων ἀθανατοῦσ (σε πάλαε
κτῆμα φίλοισ' ἀρπαξ' ἐνήσικων φριχ' ἄ' ὡσ' ἐμείρισεν
τῶ ψυχῆν ἀδῆσ, τὸ κρέασ' κυσίν, ὅσ' ἐα γαίην
εἰσ φθάλουσ. β. Lucili)

*Sis diues licet usque alijs, mihi pauper auare es
Teftis enim largas arguit usus opes.*

*Si frueris partis tuae sunt, si parcis auarus
Haereditiam nunc sunt aliena bona.*

Ex eodem libro

*Guttur heri laqueo fracturus Glauce Lycurgus
Propter sex nummos perditus haud perijt*

*Restis enim tanti, uult uilius ille paratur
Atque emptam tanti nescit obire necem.*

*Ne perdat moriens sex nummos uis perit ergo.
Hic est extrema limes auaritia*

ἔρχεσθαι αὐτοκράτωρ πρὸσ τῶ θιόσ' ἔρχεται ὠτῶσ
πῶσ πότε τὸν εὐέκεν. εἶγε θέλψ' ἔρεῶ,
εἶαρι γερμανίησ ἀνθοσ καθοπισθεν ὀπησεί
ἰχ νεσι δουλοσιμῆν αὐσονα λυσομυλίου.
αἰ αἰ σκληρὸν ἄκος, μηθείσ φόβουσ, ἔλκος ἀπαιτέσ
καὶ μόρον δὲ φημὶ πάντ' ἀκαλῶσ' εἶσται

οὐ μὰ τὸν ἄλλο γένοιτο θεοὶ δῶτ' ἤρθοι ἑάων
βάρβαρον ἰταλῆσ' βάρβαρος ἔξελάσοι

De Morte Fratris

Quod moreris Frater, nihil Mors attulit exlex

Quod diues Cræsus ditior & Darius

Quod iuuenis, prima multi periere iuuenta

Quod pulcher, forma nescia parca capi.

Quod sapiens, ueterum precessit turba uiuorum

Quod falix, paucis contigit ante tamen

Quod ciues, iuuenis, sapiens, quod pulcher, honestus

Et felix, uni fat a dedere tibi

καὶ σε μέλας φράγκισκε μῦθος κούτητος οὐ ὦρα
ἤρπασε μὴ γονέων φειδόμενος διακρούων

οὐ χ' ἄρισ οὐ κάλλος κατέρητυσεν οὐδὲ μὲν ὄλθωσ

οὐ δὲ σφάου' ἄψυχ' ἢσ' οὐδὲ φρόνημα μέλουσ,

ἤρπασ' ἅπαντ' ἀκακῶτ' ἀρπάζων γαῖαν, ὄλυμπον

ἀλλὰ μὲν θανάτοιο τέλος γαῖαντε πόλοιντε

οὐκ ἄρα θαυμασὸν θαύμα βροτοῦσ' θανένδ'.

De Fratris immatura nece

Te quoque uernantis primo sub flore iuuenta

Abstulit audaci liuida parca manu

Non gemitus flexere truce non uota parentum

Non decor & rari nobilitas animi

Omnia sed rapuit terram rajtura Polumque

Mortales mirum ducimus esse mori,

In Gauranum se obitu Labisci mori uelle confidentē

Atiraris uoluisse mori moriente Labisco

Gauranum, uetus est fabula uelle mori

Dicitur alterutrum dum mors caput inuida poscis
Alcestis uitæ praposuisse uirum.

Vincere Gracche negas tua dum Cornelia uiuat

Masculus e geminis anguibus inde perit

Sed uir & uxor erat inquis, fœliciter esto

Hic uir & uxor erat neuter, uterque magis

Lectores liber alloquitur

Sim licet exiguus Lector ne sperne Libellum

Pellege mox dices grandis ut iste Liber

Ima probat moles: formæ uis maxima summis

Sic uicit Parias Indica Gemma molas

Quid prius, an uentrem feries, an pectus, Orestis,

(Mater ait) uit a hoc nutrijt, ille dedit.

Ad Thalam

Quos dabis Vati numeros Thalia

An quibus Pisa celebres & Isthmos?

Nescit humanam Superum referri

Voce potestas

Tu canas altum decus & potentis

Ingeni uires animique dotes

Septuplex cuius uiget ore magnæ

Pallados orbis

Ille maiorum referret uerendos

Integer mores, celebresque cultus,

Ille uirtutum meritis decentes

Reddit honores

Grande uenturis posuere laudis

Fata cert amen cupient minorum

Plurimi, tæte referent palestræ

Premia paucis.

124 ANDREAE DACTII

Obuia forte meo dum fit Venus aurea Floro:
 Nate refert molli quo pede tendis iter?
 Arcus ubi, pharetraeque, facesque, Ieuusque sagitta?
 Quaeque tuos oculos uirta tegebat ubi est?
 Versicolor quo penna abiit? quid uestibus artus
 Contegis? hac hominem uel petis arte Deum?
 Ille sub hac, aliena refers, nec tela nec arcus
 Nouimus: aut ullas tendimus insidias.
 Tunc Venus, haud homini cedit qui numina fallit.
 Non alius caelo regnat inermis amor.
 Epitaphium Thomae Soterini
 Soterina domus Thomas eques hic iaceo hospes
 Virtuti & Patria mixti, obijque Deo
 Hic nati posuere, Sacri dux alter honoris
 Frena Petrus Patria temperat alta sua.
 Ad Amicam
 Vnde tibi tantos nemiam nouus inter amantes
 Si uacat haud dubijs accipe uita notis
 Fortunis confisa suis ruit irrita amantum
 Turba ego perpetui fretus amoris ope
 Hos facies peritur a mouet, me forma superstes
 His modo pulchra, mihi pulchra pudica places.
 Quod nihil est illis, satis est mihi, qua licet una
 Esse, loqui mistis seria fere iocis
 Voti hac summa mei: tamen hinc ubi seruiat omnis
 Quantulacunque mea est Sors, manus, ingenium.
 πῶς ἰακώβι μόρα πῶς σου κακὸς ἴος ἀφίκτηε
 πῶς ἔβαλεν, πῶς ᾧ κήρ σε πάλαισε ποδῖ,
 φθὺ κήλλουσ' σ' ἐνεόσ' τε καὶ ἀνθρώπου νεότητος

εὐθαλέοσ' τε φύσ' οὐ γένεοσ' τε νόου
 τί σ' ἐρεῶν σάσιμον θήμιν ἀλλ' ἀγένοσ' οἰκτρὸν
 πῶς πίπτοισι βροτῶν ἐλπιδέου εἰς κομῶν
 ἀλλὰ μινωδάσιος καὶ περ θεῶν ἦδ' ἀχ' ἰλλούσ'
 κάππεσον, ἀντιβίον δ' ἴσκιν ἰὼ πάρισιος

λῆγε φίλος κλαυθμοῖο κακῶν πάθουσ' οὐδ' ἐν γῶργε
 τὸν βίον ἀθανάτω θνητὸν ἀμειψόμενος
 προσφίλεισ' εἶδε κλάειν τὸν κλάει δύσμορον αἴσαν
 καὶ γοερῶν ἐσ' αἰεὶ δεινὰ πάθη βροτέων
 αὐτὰρ ἐμοῖο χ' αἴσαν γηθῆ μάλα, πολλ' ἐπιχ' οὐρανῶν
 λείριαι τ' ἰα τ' ἐμῆ καὶ ρόσια τυμβοχ' ὄμῃ

In Episcopum

Omnibus adueniens pax dixit Episcopus, at qui
 Omnibus erit clausam quam tenet ipse domi.

De suo ipsius Fratre

Vno omnes fratrem dixerunt ora parenti
 Annos uicturum Nestoris astrologi
 Hermoclidus contra unus ait, sed funera cum iam
 Efferrī mētis cerneret exequijs

ἐκ παντὸσ' μηδείσ' ἢν ἄεσοσ' ὅσ' ποτε προῖκα
 ἐξὸν μιγῆναι σὴ θέλε τῆ ἀλόχῳ, (ων
 καὶ δὲ παρενώσησ' φιλάχων σιχ' ὅσ', ὄχ' λουσ' ὄχ' αὐ
 ἐπλετο τῆ δὲ πολύσ', οὐφύειωσ' φρονέεισ'.

Ex Græco

Nactus apes furax populat dum mella Cupido
 Prædantis digitos sæua rumpit Apis
 Indoluit, persiansque manum tellure repulsa
 Profilit & Veneri quid doceat retegat
 Quantula mater ait lachrymis gembundus obortis
 Est fera. quant a ni uulnera fecit Apis
 Cui Venus arridens Apibus ne simillimus ipsis
 Detrahis en quantus uulnera quant a facis

Ad Telestinam

Si te habeo, Telestina, habeo omnia, si omnia præter
 Te Telestina habeo, nil Telestina habeo

πλοῦτον ἐπανήσασ ἐν τῷ λεπόντικε γάλλου
 παῶσον ερεῖν τούτου μηδὲν ὀσιότερον
 ἀνθήσῃσι δίκη πλοῦτος μέγασ, οὔποτε δ' ἄρνον
 οἰδεῖ πλημῦραν ἀτεναγῶσθεσ ὕδαρ

πάντα χρόνος τὰ θνητὰ λυῖ, πλὴν τῶ μου ἔρωτος
 οὐ γὰρ θνητὸς ἔρωσ ἐς ἄταρ ἀθάνατος
 καὶ μὲν θνητὸ τ' ἐγὼ, τὸ δέ μεμασ, ἀλλ' ἀμβροτὸσ ἐστὶ
 ἡ ψυχὴ τῶ τῆσι μεμειασιδύδ' ἔρωσ

αἴκεν ἄρησ πόλεμον δὲ πῆ τῶσ δ' ἀγροδιδιάτωσ
 διαμάτηρ, κέλεται θεῖασ δ' ὀσ' ἀριχ ὀμένιοσ
 γῶσ ἀνασθνομῆτα τυροσινῶσ ἀ ἀφροδῖτα
 ἀρεθ' ἀσυκελάσθω ἀμφασθῶ κλινοπάλασ
 ἐκὺ χ ἀριζομῆνου διασάν χ ἀρη εἰκόσ ἀν εἴπησ

τοῦ δὲ ἐραδύοντος πᾶσα χ ἀρισ ἀχ ἀρισ.

Ad Amicum longe inhabitantem
 Ut te conveniam Scythiam Libyamque requirans
 Ut non conveniam longum iter omne mihi est

Sta miser, effugiet stantem, quænam uiget atas
 Cur fugias aberit, cur fugiaris erit

Ad Amicam

Promittis, promissa negas, offerisque negata,
 Qui sequitur refugis, qui que fugit sequeris,
 Spretus ardes gratis spernentem spernis amatum
 Dilexi, sperno, dispercam nisi amas.

De sui temporis flagitijs.

Me miserum pudet, agnosco, perit optima uita
 Protinus insolidum non reditura dies,
 Non animi queruntur opes, non corporis artes,
 Luxurie corpus ingeniumque perit
 Hæc referens quid nisi tamen crimina fasti
 Supplicio dignam te grauiore premi

ἔλκει χ ὠλδύων ἀνακεσάτῳ ἤττε χ ἀλκὸν
 πρόσθε νεῶ, συγεῖασ ἱ ρματὰ δισυχῖασ
 πλουτήσασ δὲ κακῶ ὀ φιλάργυροσ ἀγιοὶ ἀνδρα
 ἀσθενέασ θεόθεν φδύγεν ἠσάμενοι
 ἢ σθετο μισήσασ δὲ καθάρματασ ἀσυλον ἤτορ
 μαρτῖνοσ προῖκα εῦσάτ' ἀκοντα κακοῦ
 φείλο καὶ σώρτε φιλάργυρε, ἐχ θρη θεοῖσι
 δίψα ἀχ ὀσ ψυχῆσ σώματασ ὄρυν ἄκοσ.

Non per multa Lycon stadiorum milia distat
 Emicuit nasi cuspis adunca procul
 Iam latebrosa sonant fruticosis naribus antra
 Cras reor haud saltem posttridie hic aderit.

Castoris haud nasum dicas, sed castora nasi
 Ni rectum parvis cedere magna putas

Quis male grata meis suspendens munera tectis
 Obtulit, aut haec Martia templa decent.
 Infracta & galea, nulloque infecta cruore
 Scuta, & inatrito stipite tela nitent.
 Tota pudore rubet facies, multusque per ora
 Exiliens sudor pectus ad ima rigat
 Mollia porticibus referant hos atria cultus
 Istas Virginei delicias thalami
 Trunca, Cruenta, feri ponantur in aede Gradii
 Arma, mouent animos talia dona meos.

Pieridum Rex arcitenens iaculator Apollo
 Germanum irritare iube genus acre ferarum
 Quatenus attingant hominem; latique beato
 Ore sonent populi, nec tum placida atria nactus
 Summa Iouis gemitusque iuri, mortesque reponam.

Arentem inserpens platanum me uitis obumbrat
 Undique & externa cingor honore comae
 Illius quae fronde mea uiri dante racemos
 Nutricias, socia non minus aqua prius,
 Quisque sibi posthac talem lactator amicam

Quae

Quae cineri grates una referre docet.

γάββυ ἀνασσα πατρῆος, τοιόνδε ἀγὼν ἀνδρα λαχὼ δὲ
 οὐ συνεταῖος θνατῶν μήτισιν, ἀλλὰ σεῶν. (σα.
 αἰοῦχα καὶ διοσ ἀφισ, τυχ εσ ἔλοροσ ἀφασο νύσασα
 ὀλβοιοσ, δὲ δαίμων, γάββυ ἀρασσα πατρῆος.

Αὐτε φίλων ἐπίκλην κ' ἰδίῃσ κληῖσος αἰγλήν.
 ἢ δὲ βροτῶν με τέχων, ἢ δὲ θεῶν μεγέθουσ'.
 ἢ λίκος ἀνδρῶσ τι σκέψω τίση χῶμασι δαίμων,
 ὡσε σέθεν με τυχε εἶν οὐδ' ἀγῶσ ἀφελίμων.
 θεῖκος, ἀρεσ, ἀῖσ' λοιμὸσ ἐκοντ' ἀεκοντ' ἐεργ',
 οὐκ ὄν ἐναλλάξαι τλασ ἀνεωσ φρονέησ.

προσθεν ὑπέρτε θαμιά πῆμα ἐν κὺκλωτε κορῶνη
 μάφ' ἀγῶν ἐλπόμενον εἴθεσ ἐκέεισ κύνα
 εἶσε πόασ κατέδησε πλοκή πόσθε πολλὰ κινούσῃσ
 κ' αὐκ λίθου ἢ βώλου θαμνὸν ἐπισηομένῃσ,
 θαῦροσ ὁσασε τότ' αἶξε κυὸν σπαραγέντε λακούσασ
 νῦν μέγ' οἰοῦσα ποδοῦν δῦχεο καὶ πῆεργου.

Nactus Apes furax populat dum mella Cupido
 Prædantis digitos aspera punxit apis.
 Indoluit, persansque manum, tellure repulsa
 Matris Acidaliæ constitit ante pedes.
 Quantula mater ait: lachrymis gembundus abortis
 Est fera, quanta mihi uulnera fecit apis

i

*Cui Venus arridens, apibus ne simillimus ipsi
Detrahis, en quantum, vulnere quantum facis.*

*Nactus idem hospitium noctu cum morte Cupido
Mutatis ternere mane abeunt pharetris.
Hæc dolet inuulnatis dare vulnere, fortes
Ille mori, dubius suscitatur arma dolus
Pugnantes dirimit Nemesis, male perdit a Cessis,
Summa homine fugiant, hæc mala Mors et amor*

Ad Cosmum Med. Princip.

*Maternis passim numeris, quæ personet aures
Excubat ad postes plurima turba tuos.
Et quæ te Latino celebret facundia uersu
Rara sed Aonia non minor arte lyra.
Rarior Argolici uernat tibi carminis author,
Et culto titulos eleuat ore tuos.
At tua qui triplici recinat præconia lingua,
Vt mihi cum paucis blandiar, unus ero.
Quod si tranquillo dabitur considerare portu
Musa breuis referet munerata longa mora.*

Item ad eundem.

*πολλὰ τὰ δὲ ἀρετῆσ', patrij nonnulla decoris
Tentantem subito νόσσοσ' ἐπέε κωνί
καὶ λουὴν ἐξ ὄν ἄραυ, gratæ constantia mentis
Pignora age & nostri δεξο με ποσ καμάτων
ἵπιοσ' ἀνδ' ἐσορῶσ' triplicis modulamine linguae,
Qua datur in Populos νόσφι τέλουσ' ἄστω.*

*Vicit Alexander consulti gesta Philippi,
Rursus Alexandri uicit Iulius opus,
At Medices tanto superauit & Iulum,
Quanto nobilior quàm scolopendra a leo.*

*De Ioue quæstæ Rheæ flebat Saturnia Bacchi
Legittimis Semelen plus potuisse thoris
Tum mater cupido dispar concede marito
Sit de Marte satis tor licuisse tibi*

*Dimidium toto cum plus Asæcæ canebas
Mentis in obtutu nasus Abantis erat
Heu uates quàm uera refers, nam pars quot a uultus
Quadruplus ad totum nasus Abantæ tumet
Nicolopto Louacino.*

*Scripsimus argolice retices? nescire fateris.
Ne dubita medica nil super arte loquor.
Romanas etiam uoces nescire fatenti
Crediderim demptis testibus usque tibi
Ni tamen insana renocas deliria lingua
Ne tibi cum laruis rem fore larua putres
Iungentur Thuscæ Latys Graisque camæna
Audiant ut laudes quisque legatque tuas
Excussos paruo uender puer are libellos
Vrbis & Orbis iners fabula turdus eris
Rustica te pariter cantabit & urbica pubes
Non dabitur noctu non tibi luce quies
Vt Copus utque alij cessent manesque uirique
Duarum facibus corripere sacris
Donec Vlixæ discerptus uerberare dextra*

In lachrymas uani spiritus oris eat.

Ad Nicolaum Rodulphum Cardinalem
Accipe delicias quicumque requiris agelli
Lyrat a Lyne, quem nimis premunt iuga
Nec Cereri facilis tellus nec amica Lyeo est
Septentrionis ustulata frigore
Quippe ubi temperie cultum quoque iuuerit annus.

Aegre quaterna messe respondet seges.
Icta Peletronijs Thesen da pocula mensis
Conuiuia sobrius Phobis Rhetusque erit
Quas alerent frutices arcent decreta capellas
Ut undequaque confluant opes Hero
Castaneas quandoque tamen fungosque ministrat
Tum uilla Iani tempus et mores refert
Queritur in medium furtoque assueta Iuuentus
Lucem tenebris mutat in noctem uigil
Si sapis hic agros uillaque parare memento
Limore quisquis ureris uicinia

Lelio Taurello Fanensi.

Incola Flaminia uestra cognominis urbis
Quae fortuna seni est, garrula mittor auis
Non cauea splendore oculos, sed pectus et aures
Cantibus et uarijs tangere docta modis,
Vnde nouus latetur Herus, placidusque prioris
Praesidio foueat remque decusque suo.

Cosmo Medici

Arma librosque monet diuerso tempore Pallas
Perque uices, pugna, fulget et arte togae,
Praestat utrumque simul Medices prudentia Cosma
Dum pariter Marti consulit, et Sophiae

Et celebrat quisquam tecta commenta Mineruae
Parua, Ducus Cosmae grandia uera tacet,
Bellona Clinsque modis insignis Apollo
Alterutrum certis, implet opus uicibus,
Iuncta refert eadem, sub eodem tempore Cosmas
Maior uter cedit, sed tamen ille Deo,

Accipe florigeræ princeps et gloria gentis
Quæ damus audaci uir Iuliane manu
Munera sunt (fateor) parua hæc, sed pectore toto
Optamus laudes concelebrare tuas
En canimus nomen quo uel iam notius orbe
Est Medices, uiuat semper in ore Pila
Vine præcor, uiuas felix, semperque gubernes
Submittantque hostes colla proterua iugo.
Sitque uirens laurus, semper *
Ornata, et scandat nomen ad astra tuum.

Hesi odum, dum pascit oues uisisse Camænas
Et uatum sacris annumerasse canunt,
Armatoque sibi fauisse Marullus easdem
Humanum supra uisque decusque putat,
Ennius in somnis anima informatus Homeri
Quas non Pieridum depopulatur opes.
An lenius quod tæbe grauem stomachique dolore
Me quoque per numeros hæc coluere suos
At tribus his musæ fœlicibus ubera glebis
Dura tibi sterilis terga dedere soli.
Zoilus exclamat deliria dicat et agri
Somnia Aristarchus quod probat asserimus

Ecce senex trahitur Sophocles reus, Oedipus obstat
 Non ista inquiri conditione moros
 Quis dabit ut lauder? quis non dabit, oscus & excors
 Laudare si te iudice, dignus ero
 Laudato laudante viro laudabere laudem
 Si pro laude satis est meruisse tibi,

Natina genuina luis deliria sanus
 Emendes et quos habitus contraxerit alte
 Longa dies rabidique diu graue canceris ulcus
 Asclepius sis ipse licet natu sue paterue
 Sed tamen Orphei flumios uolucresque ferasque
 Et silyas & saxa terunt audisse canenti
 Et nigrae radices opem fortitus v lisses
 Rettulit ni uetorem pertenta aea figura
 Qua quam multa urum laceratis ulcera membris
 Pæonia obduxere manus fide Alcestida lato
 Herculis eripuit lato soror Aesona Circes.

Natus ad ingenij cultus, & ad ocia tantum
 Inualidus toto corpore, lentus, iners
 Musarum exedras inter, sanctosque recessus
 Versabar Sophia, nocte dieque frequens.
 Ecce Agon' uo' fio, nec detrectare laborem
 Fas fuit, ad palmas te uocit ante tuas.
 Exilui inuitus, spaciunneque amale cucurri,
 Quale nec in circo currere posset. Aequus.
 Quare age defessum placida iam redde quieti
 Vltima dixeris uocis sit mihi meta uia.
 Metta sit at longi merces pretiumque laboris

Nam graue quod pedibus, non erit hoc oculis

Sylua

Quid toties uasta disiectam mole procella
 Nequicquam pelago classis, uentisque sinistris
 Credere uela iubet, et iniquo fidere Cælo.
 Scilicet Ogygia fines, & Regna Calypsus
 Armisone iussis Ithaco linquente Minerae
 Aequorei ratibus Danaum Iouis ira pepercit.
 Nec grege demerso comitum cum classe, puella
 Nudus epem tremula uoce implorauit v lyses.
 Ac placidans nullis cursum turbantibus ausi
 Lucibus exegit uitam cum coniuge Cadmus,
 Cognato, Generoque potens, scriptisque nepotum.
 Longior Herculeæ repetam ne lenta quietis.
 Ocia, & Iliacæ ductorem classis opimis
 Imperijs inter lusus & uina potitum.
 Hunc patris, illum epibus fidentem matris, auique
 Atque utinam tumidi post longa pericula Ponti
 Poculaque Aeaë, uiro saque carmina Circes
 Post dirum Antiphatem, Syrenarumque canoras
 Insidias, Scyllamque truce[m], rabidæque Carybdim
 Post Neptunni genas immania monstra Cyclopas,
 Alcinoi detur pertus, & dulcia mitis
 Tecla subire domus, ac mox Phæace relictâ
 Surgentem patrijs fumum spectare caminis,
 Optatisque diu laribus, teclæque potitum
 Penelopes inter lachrymas, & dulcia nati
 Oscula, preterita narrare pericula uitæ,
 Incertosque olim pelago, terræque labores
 Constructis ad aquas tandem componere muris.

*Inuita neque enim Iunone, uel Hercules Heberem
 Rara Lyconia sperem uel fata Calipsus.
 Non eadem nostros agit at Rannusia fluctus
 (Noni equidem) nec summa Deus sic miscuit imis.
 Quid mihi cum tanta magnorum luce uirorum.
 Quae mens, quae uires, aut quae fortuna meorum,
 Tot congescit opes, nostrumque in nomen ituros
 Subiecit populos, aut Regni euexit honores?
 Priuatisque bonis rerum maior a parauit.
 Ipsa licet magna Soboles Florentia Roma
 Inter hunc atos dederit sublelia Patres
 Quae galeata tamen flauo mihi lumine Pallas
 Quae Venus hinc, quis Bacchus adest, quis Rector a-
 Quisue Tonans, celsa me Iuppiter arce tuetur (quarum
 Aut alius tanta Superum de gente Deorum.
 Vnde ferox uaria post tot discrimina pugnae
 Impetus, & duri tandem furor occidat astri.
 Ah mea caelitum genesis damnata sinistris
 Paulatim crescente malo crescentibus annis.
 I licet a primo uitae cui limine bellum
 Indixit fortuna minax, ac more nouera
 Naturae perstrinxit opes & munera, molles
 Saeva Citeinis artus aggressa uenenis,
 Et modo praegnantis succo, modo lactis abortio
 Nunc tenera infidus infecit uiscera mammis.
 Mutatis toties sesqui nutricibus anno,
 I nunc Herculeae confer discrimina cuna.
 Nulla licet thalami postes infederit immum
 Compresbis uterum genili Lucina coercens,
 Nec geminus cocto illabens inuaserit Anguis,*

*Non leniora tamen uincant tolerasse laborum.
 Hinc membris non una lues, ac tempore multo
 Inualida puero uires, cum triste quot annis
 Frangeret alternis corpus febris aegra diebus.
 Hinc lachrymae teneros, tumor hinc uexauit ocellos.
 Tum quartana gelu fessum confecit & aestu.
 Mox capitis, stomachique graues, uentrisque dolores
 Nunc omnes pressere simul, nunc quisque uicissim.
 Nec mora, nec requies. Hydra, cum more feracis
 Plurimus excisso capiti succresceret haeres.
 Non tamen ingeny uires, & robora mentis
 His cessere malis, sed mos quae discere paruis
 Aggressus facili captu cursimque peregi,
 Monstraras promptus legere, & rescribere uoces,
 Tum quas, ingenium fratris dum demoror agrum
 Attigeram ignaro Latias genitore Camanas
 Ipsi indulisit pietas, multuque sereno
 Natura summum esse nefas obstare profatus,
 Inceptis praestare dedit, uulgique relictis
 Sordibus, ingenuas amplecti ardentius Artes.
 Tum repetita nouis auibus patria omnia functus
 Acrior Ausonidum feror in penetralia Vatum.
 Nec minus haud frustra Graiae facundia lingua
 Pertentata mihi, cum iam discordia demens
 Panderet Hesperiae, Gallis fat alibus Alpes,
 Arsuosque diu late succenderet ignes,
 Atque euersuras Regnorum culmina flammis:
 Dis grates, neque priuata pressere ruina,
 Nec qui praecipites Urbem inuasere tumultus.
 Nam pater heu uita regimen, portusque laborum*

Re male composita, pueris cum matre relictis
 Morte fere subita occiderat. Res publica discors
 Ciuiles inter gladios, & Gallica tela,
 Ancipiti nouitate Duces, formamque regendi
 Mutarat statuta breui, fissumque premebant
 Publica priuatis comixta pericula curis.
 Vt diuersa ratem diuerso flamina tractu
 Corrupti, iactant que salo, pendentibus undis
 Iam mergi, iam iamque putes, illa impete certo
 Exilit, & portum non expectata remisit.
 Consumptus fati uires, & robur iniqui
 Credideris, fissamque malis Rammuntida, tandem
 Aut puduisse meorum, aut penitusse malorum,
 Precipue sexti cum sub primordia lustris
 Aonios inter proceres aspexeris albo
 Conscriptum gemina titulos meruisse Minerva,
 Multiplices Patria ambages, uariisque Iuuenta
 Soluentem nodos, & Graeae anigmat a lingua
 Mox etiam primo labor additus alter. ut idem
 Adjcrem Argolicis Romana poemata Musis,
 Interpres pariter Danaeae Latiaeque canoena.
 Illa truces animos, & pectora tincta uenero,
 Arte tegens grauiora nigro sub corde coquebat.
 Exactura breui longum pro munere foenus.
 Interea dum bella parat, sauisque cruentos
 Cotibus exacuit gladios, armatque ueneno,
 Arridet, faciliisque meis dat cursibus auram,
 Certius incautum coniectis undique telis
 Quo premat, & fossis transuerberet ossa medullis,
 Effuso donec tabescant sanguine uena.

Sic malus arcanis uitae penetrabilibus humor
 Incubat, & nullo subcrefcens indice uirus
 Praesignans, tacitis sensim mox uiribus auctus
 Erumpit, totumque uno demat impete corpus.
 Praemia uincuntur opes, spes una Deorum.
 Ergo ubi collectum robur, uiresque paratae
 Infremit, infandosque ciens horrenda tumultus
 Semiruat am notis inuadit partibus arcem.
 Et quae iam uario tentarat lumina mixtu
 Aggreditur, facilique manum labefacta cecidit.
 Nam qui impune solent pueros contingere morbi
 Oppressere graui iuuenem disciimine uitae,
 Alteriusque oculi lucem infecerunt tenebris.
 O utinam medici uitio, quos penè subiuui
 Tunc Manes adijisse datum, uinclisque solutus
 Corporis Aethereas penetrasset spiritus auras.
 Quas ego quas animae labes, quae tristia dura
 Pondera, quae miserae uitae affem incommoda uitae?
 Quos gemitus? & quae mutanda pericula laeto.
 Soluissent mihi iusta pia cum matre sorores,
 Et fratres simul, & cognato sanguine turba,
 Pubentes miserae a genas, floremque iuuenta,
 Et quas quisque sibi conceperat indole rara
 Non expectata abruptas spes morte gementes.
 Quo miser euasit tandem quo longius aegra
 Produxi infelix spatium miserabile uitae.
 Nempe ut parta graui, & longo congesta labore
 Perderet una dies, nempe ut miserans & hosti,
 Proh dolor, inuisis damnata fronte tenebris
 Maternas inter furias, fratrumque rapinas

*Horrida Phineæ paterer conuiuia mensæ.
 Expertus tragico non inferiora cothurno
 Inuisus superis inuisus manibus orbis.
 Cui neque luce frui placida, nec morte liceret.
 Pendenti fines iuxta uitæque necisque
 Haud dubia ratione neci uitæque propinquo.
 Sume triumphales curru Rhammusia cultus.
 Pande alas tuque ipsa tuis te protege pennis
 Picturata graui uestis procul ardeat auro
 Auro ingens solido rutilet gemmisque curona
 Sceptra gerat baccata manus comitetur onanti
 Liuor equo aut curru potius gestetur eodem
 Quem suprema trahat bis quatuor India barbis
 Candida cognata circumstant agmina turba
 Præcedat nitidis fulgens exercitus armis
 Et qua laurigeros comitatur pompa triumphos
 Præda Tropea duces tituli cum gentibus urbes
 Quaque iter est festus uelentur comapita sertis
 Hinc illinc aulea tegant pendentia muros
 Cærule Phæbeos excludant uela calores
 Floribus & Cilicium spirent spectacula nymbis
 Hi Capitolinas transi, super altior arces
 Hi dætrix tumidumque alto caput insere celo
 Parta tibi ingenti uictoria digna triumpho
 Quem Libyes Asiaque duces quem turba quirinum
 Europeæque potens & totus nescit orbis
 Scilicet egregiam laudem & spolia ampla reportas
 Gloria magna tibi & nomen memorabile partum
 Si tot ab insidijs toties tuc ab hostibus unus
 Usque domi usque foris per lustra nouena petitus*

*Cui nihil in tenebris certum nihil undique tutum
 Dat tandem tibi sana manus pro dedecus ingens
 Pro pudor & nullo uecordia cognita seculo
 Seminices artus & membra tremientia lato
 Infelix manesque umbram insectaris ad imos
 Sed quo non longos confert producere questus
 Quid inuat insanis calum lassare querelis
 Contrahe uela domi t acitoque in pectore uersa
 Quid ferat ipsa dies neque enim dum uit a superstes
 Desperes lapsis meliora mouetur in horas
 Instabilis uario rerum uix crimine cursus
 Summa repente imis miscens atque ultima primis
 Turbidus exoriens picea caligine Phæbus
 Sæpius Hesperias purus descendit in undas
 Quodque procellis seruet modo fluctibus aquor
 Credit a tranquillo reddet mox carbasa porto
 Et quem calcarunt inopum uestigia puluis
 Sublimis uento celsas ascendit in arces
 Quid uelut ignoras sero tibi lumine Vesper*

ANDREAE DACTII SYLVA
cui titulus Virbius in Leonis X. Pont.
Max. laudem enarrata.

Iniua Cecropiae r. matus pascua siluae
Hippolytus, rapidos arte regebat equos,
Ecce ferum tristi tollens caput equore monstrum:
Eminus absorptas ei aculatur aquas:
Discurrere feri subito terrore iugales,
Disiectis radij dissiluere rotas,
Concidit, & fracti discriptus pondere currus,
Frena tenet lacerata sanguinolenta manu.
Astitit, & forum gremio Dyctina pudico
Asclepi sacros protulit ante pedes:
Si quid, ait, merui, si quid potes arte medendi
Hoc age, & in puero me mihi redde nepos.
Plura dolor uetuit, sensit, pugnantque fouensque
Vulnera, Peoniae suscitabat artis opem.
Mens redit, & uires, fruitur dulcedine uitae
Virbius, arridet terra, polusque Deo.
Virbius ecce recens medicis petit aera succis,
Concipe Letitiae Calliopea modos.

Quicquid ab Archiua crescentis origine Mundi
Qua se cunaeque coli pulsus Humus annuit undis,
Sensit Humanae discors solertia Mentis,
Arbitrij securus Iouis. Cum miscuit imis
Summa laboriferi manus ingeniosa Promethei,
Vel cum iactatis induruit annula saxis:
Descalione post uida pericula cymbae,

Vnius immensi molem mihi temperat orbis
Vis, & mens, & Amor, nullis obnoxia causis
Maestas Aeterna Dei, qui cuncta creauit
Omnipotens, qui cuncta mouens immobilis implet
Immensum, quod fecit, opus, nec cernitur ullis
Cuncta uidens, causa ipse sui, seseque Beatus.
Non minor arcanis Aeternitatis in antris,
Ignoraeque diu per longa silentia noctis,
Cum Facunda sacra concepta reconderet aluo:
Nec maior post lucis opes, tenebrasque rebelles,
Sydereosque globos, elementaque grandia, formis
Alternata suis, mixtisque animata figuris
Corpora, tergemini pugnantia semina Mundi,
Ad numeros librata suos, quo tempore primum
Diuitias proferre sinu, roburque potentis
Inuictum monstrare manus, largumque benigna
Mentis opus placitum, seque indulgere creatis.
Sponte sua nullo penitus cogente, sed ipso
Naturae poscente bono, penetrabilibus altis
Omniferam laxare penum, signataque longum
Horrea, & immensos aeternae molis aceros
Venturis larga populis effundere dextra.
Ergo ubi materies nutu concepta Iubentis
Emicit, formaeque decus digesta recepit:
Ille poli metas fulgoribus, ille profundis
Manibus, & medij posuit cultoribus orbis,
Staturaeque dedit aeterna in secula Leges.
Et defecturum non ullo tempore fatus.
Quid mihi Threicij casum, commentaque alumnus
Vana refers? atomosque leues, rebusque creandis

Semina, diuersis temere occurrentia formis.
 Non ne ubi non ullis per imanes partibus auras
 Componunt rament a modis coeuntia miris,
 Flammasiferos Phatontis equos, & cornua Luna,
 Atque ipsum immoto qui sustinet omnia Gyro:
 Vltimus immensi (si fors tulit) ambitus orbis
 Iam displicem, iam multiplicem spectare licebit,
 Et centum gemino crepitare tonitrua calo,
 Sed uacuo, nullisque Ionis descendere fulmen
 Imperijs, uanaque Deos formidinis umbras.
 Non ne Poetarum uarijs insomnia Monstris
 Prætulero, chaos obscurum, nitidumque Phæneta.
 Quæque sub Aonia cecidit fastigia rupis:
 In tempesta scæx qui Mænia prouehit Aseria.
 Pierias uidisserat sibi adesse Sorores.
 Quæ Linus, & Cithara polles in collibus Orpheus
 Ismarys, Rodopesque iugis, & saltibus Hemi:
 Suetus aquas cantu, uolucresque, ferasque morari,
 Et saxa, & rigidas fluis diducere quercus.
 Infelix, frustra que sacris imbutus Iacchi.
 Et frustra Eurydicen, frustra infera regna secutus,
 Qui Cycorum Thyrsos, contortaque saxa, canora
 Non potuit mulcere byralicet æquoris iras
 Flexerit, Hæmonia moderatus transtra carina.
 Adde alios uates & primæ nomina fame.
 Mæonidem, irasque Deum, pugnasque canentem,
 Captiuumque Iouem, pulsus post arma parentis,
 Titanaeque truces, concubatoque pudore,
 Nil non permissum Veneri scelerique doloque.
 Tum duris fati iussis, manesque, uirosque,
 Calicolasque,

Calicolasque, ipsumque simul parere Tonantem:
 Aurea nexilibus cum uinciat orbibus Orbero
 In se se rediens æterna ambage catena,
 Vnde (tuo siquid fidei Troiana Magistro)
 Hyssida torpentes induxit porticus umbras,
 Inflexumque animi robur concepit in omnes
 Affectus, hominemque suis sibi mendicat armis.
 Atque alias alius pro captu mentis eisdem
 Fontibus haurit aquas, ut quisque cupidine fame
 Fertur, & inuenti gestit nouitate superbus
 Dogmatis, abducto quorum Naturæ recessus
 Texit & ingenij causas indagare cinxit.
 Jamque Thales undis rerum primordia ducit,
 Igne Samornei proles tenebrosa Blossonis.
 At tibi, nec Siculos ignes, nec dira timenti
 Fata: Deum dum queris iter tenuisse uideri
 Non nihil alterno discordia gignit amori,
 Quo tamen humani deliria pectoris usque
 Prosequar? & ueteris tetras caliginis umbras
 Immensum curta pelagus cohibere matella
 Nitentis, superasque domos, arcemque Tonantis
 Lucis inaccesse lutea componere testa?
 Scilicet angusto tenebroso carceris antro
 Igne Prometheæ tellus animata a rapina
 Intima flammasiferi penetrata concipit Orbis
 Aduersante Deo, quod si felicior aura
 Fulxerit, exemplo rursum patrioque, suoque
 Iuppiter ætheriæ depulsus sedibus aula
 Excidet, ammissis nec iam Saturnus habenis
 Vnus Acherosij tabescet compede ferri

Sordibus, & cana fedatus tegmine barba.
 Ipsa licet uasta fidencem robore molis
 Aegeona Thebis discordibus inferat Astris.
 Enceladique tremat concussa uaporibus Aetna.
 Impia Flagrea referens uestigia pugnae.
 Post trepidae commissis fugae, mollisque latebras
 Aegypti? Quid enim soboles humana refugit?
 Quod non ausa nefas? O prima mentis imago
 Dissita tergemini nectens confinia Mundi,
 Mole breui, formante Deo; sublimia magni
 Nata subire Poli; dubio fastigia cursu:
 Diuersas sortita uices, dum libera nexu
 Sponte sua nullo fertur cohibente uoluntas.
 Aeterno uarij iactata cupidinis aestu.
 Ne tamen hinc multum placeas tibi, ne ne superbos
 Tolle animos, Latis neque enim dum pascitur herbis
 Dum liquides exhaurit aquas, Diu Buccula Tauri
 Sustinet, & Pecudes Aries, olidusque capellas
 Hircus imit: praeter mentem pastoris aguntur.
 Seruandi quem cura gregis sobolisque futurae
 Ducit Amor: pecoris sed enim Venus ipsa Magistra.
 Non minus ad uotum est, quam cum caliginis umbra
 Syderei conuexa poli cinxere Tenebrae:
 Imbellem ualidis gentem defendere septis.
 Raptores, ne forte Lupi, ne turbidus Hyber
 Obfuerit, galidique ruens iniuria Celi.
 Scilicet omnipotens immensi conditor Orbis
 Natura cum iura daret: rebusque creatis,
 Tum primum fines certos, & fœdera nullas
 Fortunae passura uices imponeret altis

Syderibus: numerisque suis elementa moueret;
 Et uolucrum, natuque genus, pecudeisque, ferasque,
 Syluarumque comas, fruticesque, et grammis herbas
 Tapetionidae sigmentum nobile dextra
 Neglectum sine lege putes? quo Sydera certis
 Temporibus, metusque Poli ratione feruntur
 Alternant elementa uices humorque calorque,
 Torpet hyems gelidis Borea concreta pruina.
 Ver tepidis humescit aquis Hyperionis aestas
 Ignibus usta riget, gelidis crepat aridus Euris
 Autumnus fatuusque noui solatia terris
 Collectas indulget opes, quas matris in Aluo
 Bruma fouet. Zephyrus tepidis enititur alis
 Sic alternatis diuersi mensibus anni
 Sucta cadunt redeuntque suis statuta tempora rebus
 Natura, ducente manu? pars optima rerum
 Quas oculis spectare datum, ducis indigra tristi
 Libertate perit: uarioque cupidinis aestro,
 Qualis Rhisiphones agitata furoribus Ino
 Desilit, in praecipit, unaque amplexa ruina
 Seque suosque trahit, quo turbine peboris Amens
 Quaruus mortale genus? quibus icta flagellis
 Turba furis? Quis corda deus? qua uersat Erymnis?
 Tu ne tuis aeterna putas praemertere magni
 Consilij decreta Iouis? quibus ordine certo
 Magna remidentis torquetur machina Mundi,
 Vel sensu uel mente capax, ut molibus ipse
 Spiritus, infernis praesent sublimia rebus.
 Illa quidem, nullo penitus nutantia castro
 Aeternus uisura dies: haec infscia certo

Stare loco: fatiisque nomi subnixâ tigillo
 Quæ diuersa, modis in se coeuntia miris
 Gens hominû Augustâ neclit sub imagine formâ:
 Nata Deum penetrare domos & fulgida Cæli
 Sydera: dum memores, cælestis originis annos
 Exigat imperio non aduersata Tonantis.
 Ipsa sibi discors, pugnantibus undique rerum
 Seminibus: quam luxus iners, & dira cupido
 Quam tumidi fastus, animi cæcique furores,
 Præcipitem stimulis agitant: si frena uoluntas
 Excutit: & uicta passim ratione uagatur.
 Arbitrio furibunda suo, uelut obice rupto
 Præcipitant torrentis aquæ conuulsaque ab imo
 Roboræque scopulosque trahunt, uel puluere campè
 Indomiti spaciantur equi: cum rector habenas
 Deseruit: uideoque labant termonè quadrigæ.
 Inde truces animos, & nescia cedere recto
 Pectora, & insanas agitâtæ mentis Erynnès
 Induimus: quales nigri post Tartara Ditis
 Alciden egere Canes, uel sanguine nati
 Eumenis Ogygiæ dextram maculant Agæes.
 Vtque Thyestiades tragicos Agamemnone cæso
 Inflauit lituos, gladio casurus Orestis.
 Colchis Iasonios de se cum pellice natos
 Sustulit: Hemonij post fata miserrima Regis.
 Sic damnata fero moliti Regna Creonti
 Oedipide, pereunt per mutua uulnera fratres.
 Amisissique senex generis tabescit Adrastus.
 At Paris Oebalias furtim populatus Amyclas
 Latus Acidalia sequitur dum muerat Diuæ:

Idæis promissa iugis: cum Palladis artes
 Nuda Venus, Iunonis opes se iudice uicit.
 Europen Asia furiâlibus intulit armis,
 Dardanaque Argolicis euertit Pergama flammis.
 Exul ut emensi post multa pericula Ponti
 Aeneas, Latio fatis melioribus urbem
 Conderet, & magna strueret primordia Romæ
 Gentis Iuleæ superos aditura triumphis.
 Ad ripas Tyberina tuas nec lustra ferarum
 Obstiterint: nec septa rudi magalia culmo
 Pastorumque manus collectaque Martis Astlo
 Colluues, Itala scelerum damnata Iuuentæ:
 Quo minus Aeneadum late succumberet armis
 Terra, cruentatis Macedum concussa Sarrisis:
 Cuius Achemenyjs liuerent terga flagellis
 Medorumque notis, postquam Babylonia Suis
 Cessit & Assyria cecinerunt mania Nini.
 Tum demum meritas t emeratæ soluere pacis
 Iussa uices: quæ prima feras in prælia turmas
 Eduxit: populosque rudes & nescia belli
 Pectora, præteritæ nequicquam tempore uitæ
 Libera, ferre iugum, & Martis terrore coegit
 Seruitiumque pati sic alternata uicissim
 Gaudia miscentur lacrimis & tristialætis
 Ima petunt sublime: ruunt in Tartara, summo
 Quæ steterant suprema loco, genteque per omnes
 Archanis uersata modis, hominiquæ negatis
 Ancipiti leuitate fluunt, uelut ultima Tethys
 Oceani refluxo quæ concurit æquora fluxu:
 Quas Scylla uersat rabies æstuque furenti

Sorbet in abruptum rursusque sub astra Charybdis
 Eiaculatur aquas, neque enim cognouit ibidem
 Stare diu quicquid sensus mens concepit haustu
 Consilij Rex magne tuus, quibus ignea mentes
 Astra mouent, elementa regunt, mixtaeque caduca
 Molis opus, non lege quidem quam dixeris unam
 Diuersa tamen esse neges, cum consona rerum
 Natura sint iura, liræ ceu fila canoræ
 Concordes uocum referunt discrimine cantus
 Nam licet ancipitis uariante cupidinis æstu
 Huc olim referamur, & huc animoque petamus
 Diuersis diuersa modis, ut quisque uidetur
 Velle sibi, proutisue suis accedere uotis:
 Non tamen immensi fines, consuit aque regis
 Enasse datur: cordis secreta tenentis
 Arbitriumque anima, qui quamuis cogere possit
 Inuitos, durisque feros urgere lupatis:
 Allicit interdum tamen, & dulcedine captos
 Quod uoluit, nos uelle facit, facilique ministros
 Imperij trahit arte sui, seu turbine belli
 Collapsos mores, corruptaque secula turpi
 Luxuria, ritusque feros, obliataque recti
 Pectora, & insanas scelerum contagine gentes
 Ad frugem renouare iuuat: seu reddere paci
 Sparsa cruore uirum saturataeque cadibus arua
 Et iam penè suis uindictas cultoribus urbes
 Sanaeque Barbaricis tela extorquere lacertis,
 Confectumque malis senij grauioribus orbem
 Rursus in integra faciem renouare Iuuenta:
 Tristia Tartarei cohibent em monstra profundi

In latebras tenebrasque suas quibus Aetheris ignes
 Puraque flammiferi pallerent lumina Phœbi.
 Lucidus in briferis Aether tenebresceret austris.
 Aequor hyems, terras quateret, gladiusque famesque
 Morborumque lues, gelida contermina Morti.
 An referam ueteres casus regumque, ducumque?
 Euerasque urbes casus reciduaque Mania, molles
 Assyrios, Medosque truces, Persasque superbos,
 Et fortunatas Macedum cum rege cateruas.
 Romulidumque graues animos? Quod Gægis, et Indi
 Regna? quid Aethiopum, Niloque admora tepentis
 Quid memorem Penosque truces Maurosq;ue cruetos
 Bethim & arduis Rhodanum Rhenuque fluentis
 Albia & Euxinas Istrum qui temperat undas?
 Quid Thanaïm, Scyticasque nives, et uellere Phryxi
 Nec minus insignes Argus certamine Colchos?
 Nam quid Palladias arces, Spartaque? Quod Ar-
 aut Thebas, celebresque alias scriptoribus urbes
 Graiorum: Pelopis quas insula sustinet & quas
 Creta, Rhodos, Cyprus, semotaque Doridis undis
 Epirus: rerumque potens olim Itala tellus:
 Nil opus, à prisco repetitis testibus auro
 Nil uersare manu ueterum monumenta: super sumus
 Ante oculos, interque manus cedentia nullis
 Maiorum, & contenta suis exempla periclis.
 Nam uelut infesto surgentibus aequore monstris
 Decepti post uota patris, fraudemque Nouerca
 Hippolytum trepidæ lacerum traxere quadrigæ
 Excussum temone feri, cum lora tenerent
 In media iam Morte manus, tractaque rotarum

Confusi fractis taberent ossibus artus:
 Ecce ruens Latia ruptis compagibus aula
 Ambitione ducum. Stygia luore furentum
 Tisiphones, Itala penetravit viscera Terræ
 Barbarus, Ausonias ferro flammisque cruentus
 Depopulatus opes: miseri quid funera vulgi.
 Quid lachrymas, quid vincla querar? Venerèque criu
 Et grauius leto vitæ genus: impius hostis (Etam,
 Nil templis, arisque dedit, commixta profanis
 Sacra simul pereunt, sed enim per singula rursus
 Ire piger: ueterisque notas renouare doloris
 Vulneraque obducto uix dum coeuntia rictu
 Incerta refricare manu: perferre coacti
 Quicquid Barbarici norunt commenta furoris.
 Perfidus Hercules quæ nec post fata Sagunti
 Hannibal, Hesperie furialibus intulit armis.
 Quos Marius stravit populos quos dextra Camilli,
 Non Ghotus ira Dei, trucibus non mitior Humis
 Vandalus, & longe sortitus nomina Barga.
 Et iam pene feris subdebat colla catenis
 Roma, paludosa casu dissecta Rauenna
 Instantisque metu, desertis manibus hostis.
 Nam ueluti dira Cannarum strage Terenti
 Varro fugis, Libycæ percussus uulnere dextra
 Paule iaces: Proh fata, ducum sic effugit alter
 Ipse ferus inter gladios, tormenta que tutus
 Cura deum magni Medices legatus Iuli
 Celtica captiuus passurus uincla palmis
 Ecce traheretur. Summi cum rector Olympi
 Tum demum clades it alas miseratus ab alto

Defixit terris oculos, propiusque labores
 Despexit gemitusque uirum dein talia secum.
 Hactenus Ausonia fas insultare iacenti
 Galle tibi quo pergis? ait, Victoria rebus
 Terminus ista tuis: iam iam concedere uicto
 Victorem atque Itala iubeo discedere terra.
 At tu magnorum proles generosa parentum
 Dura pati ne uincla time: Labor ultimus hic est.
 Iam Patria reddere tuæ Latioque potitus
 Impia seminecis medicabere uulnera terræ
 Tristis in auricomam faciem renouabitur Orbis
 Auspicijs opibusque tuis. hinc astra subibis
 Tranquilla iam pace senex hoc ordine rerum
 (Ne dubita) te fata manent tu pectore forti
 Iussa subi, rebusque datis par induerobur.
 Hæc ait, & nutu Cælos Terrasque mouebat
 Ad mentis secreta sua res uerba secuta est
 Continuo rapidas pedibus Cyllenius alas
 Nexus adit terras. turbataque pectora mulcet
 Ausonidum, casusque grauis medicamina monstrat
 Tot uictis superesse equitum peditumque cateruas
 Tum magno constare hosti uicisse, tot hauitos
 Ense uiros, ipsamque ducentem cecidisse sub armis.
 Hinc mouet Alpinas gentes, Germanaque castra
 Inde Caledonios excitat ad arma Britannos.
 Interea misera furys agitata Rauenna
 Celtarum fera castra labant, Stygijsque tenebris.
 Circumfusa ruunt: peditum nam sponte solutis
 Agminibus desertus eques. Tum Panicus hæret
 Mentibus & late nolitans quatit agmina terror.

Ergo abeunt retroque pedem uestigia torquent
 Victores, partasque malis & cade suorum
 Deseruere fugam nullis instantibus urbes.
 Et iam Flaminiæ saluus, camposque legebant
 Aemiliæ, iam rura Padi stagnantia riuus.
 Tum delecta cohortis gelidus properabat ad Alpes
 Capriuos, Medicemque trahens iaque arua tenebant
 Iam ripas Ticine tuas scelus unda refugit:
 Obstupuit tremefactus equus, gressumque repressit
 Non stimulis, non ille feris calcaribus audit.
 Ecce autem ducente Deo uicina Sacerdos
 Tempora colens, raptis nulla cultoribus instat
 Vix uni metuenda manus, fugere repente
 Custodes, qua quemque passor, qua casus adegit
 Armati cessere togæ, paucique frequentes.
 Illa dies Italia confregit uincla catena
 Munere clara Dei: cum te pater optime Iuri
 Restituit fortuna tuo, tunc omnis adempta
 Spes Latii concepta soli, Galloque negatum
 Aesperis considerare agris, Alpesque remensius
 Ipse domi timuit conuersi uulnere Martis
 Celtica belligerò dum feruet terra tumultu
 Inserere Latia decoratum fascibus Aula
 Te patrio tandem gremio Florentia capit
 Illa quidem multo ueterum splendore tuorum
 Nobilis, & pulchro magni moderamine Cosmæ
 Militiaque domique potens, tum mitibus actis
 Clara Petri, magnis sublimis ad astra triumphis
 Laurenti subuecti a patris, qui plurima quæ amnis
 Pace, domi, belloque foris pulcherrima gessit:

Agnitus, Hesperis Laurentius agnitus Indis
 Ad Boream mediumque diem celebratus honestis
 Pieridum numeris, clarus moderamine princeps
 Ingenii constans animi nullique secundus
 Consilij, uirtute potens, linguaque, manuque
 Et grauius decorare iocos, & seria ludis.
 O summo mens plena Deo, tot dotibus una
 Multorum complexa decus, quam pectore fas est,
 Concepiisse magis quam promere tu tamen ipse
 Quamlibet egregius animi uirtutibus urbi
 Vtilis, hoc uno superas tua, teque, beatus
 Prole sacra multum tibi se debere fatetur
 Inclita multarum Florentia nomine rerum
 Nec grates meminisse piget, prouiditque referre
 Vinenti Cinerisque rogo, memori que sepulchro.
 Qua licuit, meritis ut quas non dixeris, equas
 Esse putes aliquid, nec dedignere mereri.
 Quæ tamen ob sobolis meritum tibi præmia reddat
 Non sensu, non mente capit, cælestibus impar
 Diuinitis? Quis digna Deo, quis præmia soluat?
 Mortali nec posse datur, nec scire: Quis autem
 Velle neget? liquidum caratis aera pernis
 Dum secat, & propius uicinos appetit ignes
 Infelix pelagi submergitur Icarus undis.
 Dædalus Ausoniae libratis occupat alis
 Littora, Cumæa quondam sacra ta Sibyllæ:
 Vetus equi pernis diræ post fat a Chymæa
 Bellerophon, Superus: mixtus penetrare recessus
 Condidit: effuso disfracta per ossa cerebro.
 Persæa Gorgonzæ referentem cœca Mædusa.

Aruâ super Lybia sitientibus arida glebis
 Pegâsus incolumem patrias adduxit in oras.
 Thesea Tartaræ unctum cinxere catena
 Piritoi que manus, superas remeavit ad auras
 Alcides, prædamque trahens, hos iusta mouebat
 Causa uiros, illos sed enim scelerata cupido.
 Et tumidi fastus animi spernaxque deorum.
 Cõreptus, tua me pietas Patria inclita amorque
 Fortuna iubet oblitum, morbique prementis
 Leta sereno modulamina condere uultu
 In generis commune decus. Tu nomine tanto
 Digna mone, cuius nutu Florentia primo
 Nobile tergemine meruit Diadema corona.
 Tuque adeo tanta sortitus pondera molis
 Calicolum pia cura Leo, quem summa Tonantis
 Dextra suas præstare uices, terrisque potiri
 Insit: & immensi laxare repagula Mundi
 Huc ades, & trepida dexter rege uela Carinæ:
 Auspicio commissa tuo tibi summa profundi
 Rudis, & extremas tumidi legit æquoris undas,
 Tu rector, tu causa meæ, te præside nullas
 Horret aqua calidæ uicinas, da (siquid amoris
 Cura grauis patriumque decus pietasque meretur
 Menisque uni deuota tibi) da numine dextro
 Littus & optati naualia tangere portus.
 Vos quoque magnanimi felicia sidera fratres
 Consortes tantorum operum tuque optime magni
 Nomen Ami referens & primo flore iuuenta
 Non rebus non mente minor mihi numinis instat
 Laura renascentis concordia femina Mundi

Ferte pedem faciles uestraque assitite castris
 Militia nam uestra cano Decimique Leonis
 Pontificale decus generis communia uestri
 Stemmata quanquam olim (uita modo fila supersint
 Sic mihi perpetuos carmen condatur in annos)
 Indictio per me uestrum nulli esse licebit
 Nec uos parua manent meritæ præconia laudis.
 Nunc age Pieriæ cursum repetet amnis harenæ
 Phœbe parens, magnæque Iouis generosa Propago
 Aonides. Quid enim uestro speremus inertes
 Præsidio cessante Deæ? uos incitat Cyrrha
 Pectora, & insani lymphis agitate Lyæi.
 Ipsa pares animos tantis mens ardua rebus
 Concipiat, nec lingua potens conceptibus altis
 Defuerit, trepido sed enim præcordia uersat
 Delius, & numeris format a potentibus Euan
 Arbitrio mouet ora suo, subigitque profari.
 Effera sanguineis gaudens Bellona quadrigis
 Iam prope ter senos Latium uastauerat annos
 Barbarica feriente manu, quo tempore primus
 Impia turbatas discordia percussit urbes
 Ausonia, rupto tranquille fœdere pacis.
 Consilijs miserande tuis, quæ tristis Erynnis
 Insuiber, aut furij uiolentior ambitus atris
 Impulit, amotos Naturæ finibus hostes
 Sollicitare auro, prædaque cupidine ductos
 Sponte fouere sinu, quo Regni dira libido.
 Quo mentem sceleratâ trahis tibi pulchra Ruinæ
 Parthenope grates tibi præmia debet Olanum
 Excidiæ cumalata sui, & enctisque Ligurque

Quicquid in Hesperios hausit fortuna colonos
 Mineris, exemplique tui est, hinc fluxit in omnes
 Pectoris atra lues, tractu uelut aeris olim
 Corrupto, dira serpit contagine pestis,
 Cumque suis perierat armenta gregesque magistris.
 Pastor opem si ferre neget, spernatque mederi
 Disce tuis consenta bonis traducere uitam
 Gens hominum, nec te discordibus auferat ausis
 Ambitus, & Regni per crimina seu a libido,
 Crede deos fandi memores, dirasque nefandi
 Utrices, & quae latebras Arcanaque cordis
 Semper ubique uident, non conuenientia formo
 Lumina iustitia nec nigri occultat ueneri
 Pocula, nec noctis tenebris agitata latebunt
 Consilia in medio ponentur ut omnia campo.
 Quid tibi Barbaricis miscere tumultibus omnem
 Profuit Italiae? tristis quid casus amicae
 Parthenopes? emptor scelerum uenundatus idem
 Exemplis cadis ipse tuis, nec criminis haeres
 Auspicio partis fruitur meliore, tot urbes
 Euerse, tot Regna, feri tot uulnera Martis,
 Tot fortes amissa anima, tot cedibus arua
 Pinguis, tot Latio squalentes sanguine campi
 Seu a tuo de fonte cecidit ignara quietis
 Ambitio, tumidi proles uesana Typhoei
 Euerse a polos, & nigri Tartara Ditis.
 Si propius conferre manus, & tendere contra
 Vincula sinant, ferroque graues, sarraque manusque
 Infelix mortale genus tibi compede soli
 Exiit, uir, mancusque racat, dirasque sorores

Excitat, & totis in praelia uiribus ardet
 Illa quidem Latiae properabat fata ruinae.
 Iamque uidebatur facibus gladiisque paratis
 Extremum sortita diem, cum dextra Tonantis
 Obstetit, & miro subeuntibus ordine rebus
 Improuisa tulit lacero medicamina mundo.
 Expertem tanquam rigidis formacibus auram
 Aduersis, latisque uirum, quem tristia nullis
 Inuictum flexere malis, quem prospera nunquam
 Oblitum uidere sui, partisue minorem
 Fortunis, summo positum sed culmine rerum
 Ad maior a putes auium splendore creatum
 Hunc Pater omnipotens aeterni legibus aui.
 Promissum Latij columen rerumque salutem
 Cum procul ex alto uentura fata ruinae
 Cerneret, aetherias in tempore protulit aures:
 Deque tot Italiae populis atque urbibus una
 Diligeris, Thyseae princeps, Florentia palma
 Arcanis dignata Dei. Tu conscia magni
 Pignoris, & tanti nutrix celebraris alumni.
 Quanta nec Ogygio iactatur Nisa Lyco
 Nobilis Idaeae Iouis cuius, & Apolline Delos.
 Conceptum tu prima foves, tu matris ab aluo
 Suscipis, & caeli ut alibus imbuis auras
 Tam clarum sortita decus, nec fulminis ignes,
 Nec tonitrus, uentremque premens Lucina reductis
 Ad pectus genibus, geminisque a culmine serpens
 In festo trepidos conterruit ore parentes
 Sed purus sine labe dies, nitidusque coruscis
 Effluxit Titan radijs, manifesta que mundus

Signa dedit, magne uentura in secula laudis.
 Romanaque matre satus, Iouis alite Regni
 Iura capit, Ithusi debetur origine patris
 Relligio, pietasque uiro: nec Pallas honores
 Inuidit generosa suos, cautoque Promethei
 Dona Deum collecta sinu nascentis in artus
 Inseruit consulta Themis, dominaque suiue
 Iussa charis nomen felicibus indidit astris.
 Praetereo cunas, & prima tempora uitae
 Nutricis commissâ fide, nec proxima primis
 Lustra referre uacat, quamuis nitor indolis ingens
 A teneris, cuncti spatij effulxerit aui
 Ignis ut arentis correptus fomite teda
 Crescit, & iniecta superat fastigia Syluae
 Sublimem rapidis diffusus in aethera, linguis
 Longa tamen summa cupidum praeconia fama
 Ad rerum maior a uocant. Tu parua silenti
 Da ueniam, si parua tamen tua dicere fas est
 Sume uirum, cui summa Deus dedit omnia summus
 Parque annis uirtutis Opus, sic oris honore
 Perpetuo insignem doctis inspexit. Athenis
 Climadem flaua miratrix turba Minerva.
 Nam gestis & mente tibi quem conferat olim
 Longa dies? cui par grauitas prohibet aequae fidesque
 Et pietas, animusque senis puerilibus annis?
 Obstupuit quoties obtutu fixus in uno
 Et pater & fratres, & si quem casus adegit
 Spectatorem operum nimio splendore tuorum,
 Hinc Puer & uix dum maturo tempore sacris
 Ad dictus, primoque Dei cultum induis aeno.

Altius

Altius ut teneris animi defixa medullis
 Hereat aeterni lex intemerata parentis
 Sed flamma facile alta petunt, declinua fluctus
 Ducebat uirtutis amor, stimulabat honesti
 Cura simul: laudisque decus, fastigia natum
 Summa sequi, uires animo natura secundas
 Indulgebat, opem nec tum fortuna negabat
 O quoties nec lingua capit nec pectora felix
 Ingenium, felix magna uis mentis, ad omne
 Nata decus, felix animi prudentia, felix
 Quicquid inest utrumque uiro: quibus attigit astris
 Grammaticen, comitesque duas, numeroque potet es
 Mensuras, uocumque modos, caelique meatus
 Ille etiam iuris nodos decretaeque legum
 Discussurus erat, & sacris tradita chartis
 Magnorum monumenta patrum, secretaeque rerum
 Natura complexa sinu, uotoque potiri
 Fas erat, & clara titulos meruisse corona,
 Ni superi ad maiora uocent, summusque Sacerdos
 Patribus adscribat lectis, sanctoque Senatu
 Versatur, quo summa loco quo cardine rerum
 Humanique decus generis, uix prima notabat
 Pubentes lanugo genas, poteratque timere
 Indolis ignarus, & tantum conscius aui
 Ne tanto non par oneri succumberet etas
 Iunior illa quidem, sed leui cana uigebat
 Aens puero: cani tenero sub pectore sensus,
 Talis Amyntiades (sacra sit miscere profanis)
 Nicomachi sub prole puer post fat a parentis
 Aedica pelleis subiicit reg a flagellis

Non animos sublimis honos, non fastus inanes
 Extulit: aut oblita sui clementia mitis
 Parque animo uultus, sermo, cultusque modesti,
 Tum mores grauitate hylares, tristisque uenustas:
 Et quod ames grauitas, & quod ueneris habebat.
 Et pudor, & tenera quales in uirgine sensus
 Indole non alia sublimis ab aede palati
 Scipiaes, duros armis pacauit Hiberos
 Hannibalem Latij diuisum dispulit oris
 Punica Romulea submisit colla securi.
 Tum diuina sacri repetebant carmina uates
 Venturæque decus maturo tempore laudis
 Et decantatum triplicis diademata corona
 Munera læta sacri titulo celebrantur honoris
 Fit plausus, gaudent que patres, gestitque iuuentus.
 Certauere senes pueris. Victoria nutat
 Lætitiæ, nec Roma suæ concedit alumnae.
 Interea placida terreato federe pacis
 Impia turbatas discordia dispulit urbes
 Gallicaque Hesperijs immiscuit agmina terris.
 Prima mali labes Romana sede potitus
 Cantaber inde furens caecusque cupidine Regni
 Insiber admotis poterat tamen artibus ulcus
 Molliri, uincique dolor, sensimque repressus
 Sanari, si docta manus, si lenè uenenum
 Ferret opem, magni sed enim prauertere Regis
 Consilium, mentemque nefas, concesserat olim
 Parcarum in leges genitor tuus, una salutis
 In tantis spes una malis medicinaque rerum
 Qui foret, inspecta meditatus fulcra ruinae.

Qualiter egregius celsa de pappæ magister
 Astra procul, uetosque truces, tumidasque procellas
 Prospicit, & nutu uelorum temperat alas
 Intentos uoluens oculos, fragilemque carinam
 Per scopulos, per saxa, regit, portuque recondit.
 Si cadit, ignarusque subit, clauumque gubernat,
 Inter turbato summergitur æquore classis.
 Dissensere duces, & qui seruare propinquam
 Nixus erat, uitam pariter Regnumque suosque
 Amittit, partoque dolis male fungitur alter
 Imperio: atque utinam solos fortuna nacentes
 Vltæ foret: periire grauis sub mole ruinae
 Infantes fontesque simul. Quid conquerar? aut quos
 Incusent? nec culpa latet, ueniãque meretur
 Iudicio fortuna tuo, per tela per ignes
 Transtulit in Latias Aeneas Pergama terras.
 Tot terra tot passus aqua, uix quatuor actis
 Penelopen lustris sollers inspexit Vlixes
 Expetus quid bella queat, quid Mōstra, quid unda.
 Inuidia Patria depulsus sede Camillus
 Reddidit ingratis obsessam ciuibus arcem.
 Quid multus manifesta sequar? iactatur acerbis
 Casibus, & fuluum tanquam fornacibus aurum
 Excoquitur, qui cunquē petit maioribus altum
 Auspicijs, populisque parat miranda futuris.
 Respice legiserum per mille pericula Moſen
 Iussa Palestinae confinia tangere terra.
 Dilectumque Deo fidibus Dauida canoris
 Extorrem tam multa pati, sceptroque potitum
 Temporibus Solymæ diademata iungere uitæ

Te quoque collapsi sanantem uulnera saeculi
 Celicola uoluerit premi, rebusque secundis
 Expertum, uarijs durare laboribus altum
 Pectus, ad ingentis sublimia pondera molis.
 Hinc urgente die laribus discedis auitis
 Cognat aequae petis ingenti a mania Roma.
 Tum uero patuere animi sublimia magni
 Robora, parque sibi cauta solertia mentis
 Semper, & a nullo pectus uiolabile casu
 Et maior, quam quae possit constantia uinci
 Conatu Fortuna tuo, non laeta superbum
 Non humilem uidere feris aduersa procellis
 Perpetuus sed enim uitae tenor, omnibus idem
 Casibus: & nunquam quantum res ipsa sinebat
 Dissimilis, quam larga manus facilisque petenti
 Munificos superabat auos, nullique negatum
 Tecta sacra celebrare domus, dapibusque potiri
 Hospitioque frui, parua seu sedere gentis,
 Seu magis multiformis titulis & iure Minervae,
 Accedebat ad hoc laeti praesentia uultus,
 Nec minor officij meritis, & mole uoluntas
 Promptior, & uoti uelocius impete factum
 Iis alijsque animos hominum sibi dotibus actos
 Conciliabat Amor, teque ad suprema uocabat.
 Iamque adeo Medices gentis splendore superbum
 Nomen in unius ulnis, gremioque uigebat
 Romanos inter proceres, penitusque latenti
 Consilio superuna, quod mox effudit in auras
 Parturiebat opus, quamuis premeretur iniquis
 Ponderibus, ceu palma caui sub fornice saxi

Incrementa capit, duri mox robore Trunci
 Nixae solo, tandem superat, lapidemque prementem
 Perforat, & laetis spatiat in aera ramis.
 Ipsa quidem primo tardum fortuna mouebat
 Lenta gradum cohibente Deo, tacitisque coquebat
 Fomitibus tanta latitantia femina molis,
 Donec ad extremum subeuntibus ordine rebus
 Peruentum, formaeque decus digesta recepit
 Materies, talis genitrix crescit in aruo
 Arcanis genitura modis sensimque resumptis
 Viribus, humanos apte formantur in artus
 Maturusque suis procedit mensibus infans
 Nanque a Parthenopes casu, Capnaeque rapinis
 Usque sub Adriaca miseranda cadauera pugnæ
 Ocia priuat a licuit traducere uita.
 Ast ubi per uarias clades, Martisque ruinas
 Conuersis regum studijs tentauit Iulus
 Victores Itala Gallos depellere terra:
 Cura datur magni magno tibi maxima belli.
 Humani quod iuris erat, mentisque manusque
 Confectum, uires animi, prudentia, uirtus,
 Nil reliqui fecere sibi, & si certa daretur
 Incendi spes, certa fuit, sed plurima belli
 Sors habet, & dubio pendet uictoria casu.
 Obduxere diem nebula, dirumque refugit
 Sol scelus, & mesto praesepit lumina caelo:
 Cum damnata fera miscerent praelia dextra,
 O rabies, caecusque furor. Quae gloria tanti,
 Quae sceleris merces? probat exitus acta profecto.
 Vultorem misisse piget, uictumque micissim

Tristis agit, trepidatque fuga multosque per annos
 Parta cruore suo campos urbesque relinquit.
 At tibi cura deum magnorum maxime patrum
 Alma dies statura redit, unclisque solutis
 Tecta subis Patria, quae te fortuna premebat.
 Gallorum mutat a fouet, gremioque receptum
 At tollit super Astra potens, sic paruulus infans
 Exiguus fortim spacijs adolescit ad annos
 Pubis, & incerto spectantes decipit auctu.
 Ast tibi maturo iam tempore fortior aetas
 Ingruit, ingenti subito ferit aera saltu:
 Ductile ceu festo subcrefcit pagina Theatro,
 Namque senex medio rerum certamine terras
 Deferit, & superis concedit Iulius Astris.
 Conueniunt proceres, & tanti quaeritur haeres
 Imperij, diuersa trahit sententia patres.
 Hos ruga, canique mouent, & senior aetas
 Mos alios, sericisque gradus nec defuit archa.
 Cultor, amicitiae quem publica causa moueret,
 Privati quem cura boni, quos uirida uirtus
 Consultitur, sed quis magno successor Iulo
 Dignior aut melior quam quem sibi legit Iulius
 Ante obitum, quaequid uix dum maturus honori
 Esse putaretur, spectantibus acta parentum.
 Ambigitur, mussantque senes, haeret que iuuentus.
 Ecce autem subito mentes inuasit ab alto
 Spiritus, & cunctos eadem ad suffragia uertit.
 Pontificem patria primus te uoce salutat
 Primus adoratae cuius, dedit oscula plantae
 Promus humi procerum, sequitur uener. uilis ordo

Certatim, solioque locant, faustumque precantur.
 Quae nunc Calliope? Quis nunc mihi carmen Apollo
 Suggestat? & quantos hominum non concipit haustus
 Ponat in ore sonos? o magni conditor orbis
 O rector, quem nulla latent, immensa potestas,
 Dexter ades, met amque rotis adsisse petenti
 Curriculo, tumidis duce te se credidit undis
 Cymba: tua rursum tutos petit alite portus.
 Admiranda sacrae referens praecomia dextrae
 Quae nostri uidere oculi, quae cominus ipse
 Tractauere manus, nec lumine segnior auris,
 Spangitur Europes ex templo fama per urbes
 Ocyor, & uarijs populos rumoribus implet,
 Ingens letitiae mixtus stupor, unde senatus
 Prætulit semibus iuuenem, quae tanta repente
 Praecipites momenta patres, quae cura patientes
 Impulerit, longam tanti spem ponere regni.
 Iamque alias alius pro captu mentis, & aestu
 Pestoris, in medium causas proferre laborat
 Nequicquam, sed nulla coit, in sola uoluntas
 Illius qui cuncta mouet, qui cuncta gubernat,
 Arbitrio digesta suo, mirantur, & alta
 Non dubiam spem mente fouent, operat aequae lapsis
 Rebus opem meritis uenerantur numina uotis.
 Nec fauces concepta premunt, plausuque secundo
 Inchyta magnanimae resonant insignia gentis.
 Quanquam autē letis strepat undique uocibus orbis,
 Romanae quaecunque pedum non despicit Aulæ
 Vna tamen longe magno discrimine uincit
 Letitia, cunctisque magis Florentia gessit

Publica priuatis certant spectacula ludis.
Per multos celebrata dies. caeloque tepente
Densa coronatæ cinxerunt compite flammæ
Tum festo clamore chori lituique, tubæque
Fumiferas uarijs implent clangoribus auras
Atque ita non ullo pariter discrimine cunctos
Cernere erat at gestire animis: ceu duceret ipsi
Quæsitum tam grande decus, solisque uoluptas
Parta foret multos uotis optata per annos.
Hos animi motus dispar fortuna docebat
Non dubia ratione pares pro uiribus omnes
Diuitibus certauit inops uulgusque senatu
Nec uinci nec uincere erat uox lata per omnes
Vna uias repetita frequens caua Sydera pulsat
Præcipue quæ se Medices fulgentia tollunt
Excelsæ monumenta domus, caeloque minantur
Hæc properant in tecta greges iuuenumque senumque
Agnatæque manus fratres uno ore salutant
Gratantur que tuis tum mobilis agmina uulgi
Cum clamore ruunt & Sydera uoce fatigant
Lata mero, dapibusque nouis, nummisque superne
Effusis, rebusque alijs, concurrunt acri
Impete. & in medio surgunt certamina plausis
Dona sibi dum quisque cupit coniecta, rapitque.
Interea multos tacite seruata per annos
Monstra Deum, & tante iam pridem conscia molis
Sacrorum in medium referuntur carmina uatum
Iamque aliquis nigra per longa silentia noctis
Audit as memorant uoces sortitæque tandem
Verba fidem quamuis multo iactata periclo,

Insonnis hic uisa canit, solioque sedentem
Pontificis Medicen sceptro mitraque potiri
Ille canit uisus sub lumina Solis & ortum
Instar Apollinæ rutilantes lampadis orbes
Phœbeo prodire sinu, Cæloque uagari
Rosida qua croceos Aurora effundit amictus.
Est alius magni qua tenditur area templi
Lucis ait medio cultu canisque uerendis
Fatidicum uidisse senem manifesta canentem
Signa, domi que mox Medicem congressus apertis
Viderit impendens capiti fulgore corusco
Pontificale decus, sacraque insigne corona
Perstrictos tum luce oculos, pectusque pauore
Attonitum, nullisque diu mox artibus usquam
Quæsitum tota urbe senem potuisse uideri.
Tum qua nocte frequens inuasit mania rumor:
Præcius instantis, quarti uix conscia Veris,
Pontificem crebro Medicen clamore puella
Sueta, remulcenti fertur dixisse parenti
Nunc minime est, cras mater erit, mirantibus alter,
Hactenus a prima referebat origine uatum
Dicta, fidem rebus tandem sortita per actis.
Attollunt cum uoce manus, diuumque salutant
Numen, & eterno grates meminere parenti
Nec minus accepti tunc primum muneris orant
Latitia, placideque frui longumque potiri,
Atque ea dum lato celebrat Florentia plausu
Quæsitæque diu manifesto numine pacis.
Spem fouet exacti repentes uestigia seclî
Roma suo pariter meritos addidit honores

Pontifici, & uarijs geminat spectacula ludis.
 Qualia post Geticæ miseranda exempla ruina
 Ipse sua nunquam profpexit ab arce Quirinus,
 Exeruit medio flauum caput Albula cursu
 Aemula Casareis miratur gesta triumphis.
 Tum pater armisoni compeccens limina templi.
 Omnia Romulida fas est sperare nepotes
 Hoc duce Ianus ait, quicquid prior attulit atas
 Egregium, Decimi reuocabunt secla Leonis.
 Nam ueluti natura uirum collegit in unum
 Semina uirtutum generi communi a uestro
 Sic uires fortuna dedit, rebusque gerendis
 Leta pares indulisit opes, si copia tantis
 Par animis datur, ulla, tamen iam certa laborum
 Spes homini, iam certa salus, terraque marique:
 Vos modo contractum ueteris caligine secli
 Expurgate nefas, paribusque assistite uotis.
 Aurea falciferi redierunt sacula Regis.
 Talia dicenti tetricæ arriwere sorores,
 Calicolumque manus lauuum fulgore corusco
 Intonuit pater omnipotens, Tritonia iussis
 Audit, & Odryso molitur uincla Tyranno.
 Qualia lenigena thalamo perpeffus adulter
 Cyclopum perfectæ manu, siculisque caminis:
 Excudit armatas animis Cylleus iras.
 Lucidior pulsis effulxit nubibus aer.
 Protinus & lato strepuerunt omnia plausu.
 O magna stirps sacra domus generosa propago
 O Latium, Thuscumque decus, genus undique celo
 Admotum, quis nescit enim belloque, Teo aq̄ue

Per tot ducta uiros Medices præconia gentis
 Vrsina quem fama domus, quem gloria nulli.
 Non audita later, Qua littora pulsat in orbem
 Doris, & immixtis tellurem diuidit undis
 Non ego te (quamuis isto quoque nomine miror)
 Felicem ueterum memorem uirtute parentum
 Tanta tibi, tam multa suo concessit alumno
 Aeterni uis summa boni, te matris, ab alio
 Mox puerum sensimque uiris adscripsit adultum
 Mirus ubique tibi uita tenor: altior annis
 Præsidioque ductuque eodem, tot signa, tot olim
 Visa modis, maiora datis uentura notarunt
 Sic ubi Cardinei titulis admisit honoris:
 Nobile tergemina pactus Diadema corona
 Tot monstris, signisque dedit, per tela ignes
 Experto, nec fata modum posuisse uidentur,
 Nescio quid, sed maius ad huc promittit Olympus
 Pontificis solio, si quid tamen altius effert
 Humanumque caput sublimius inserit astris.
 Nempe minor Cyro Xerxes, maiorque Philippo
 Filii, ipse suo Caesar concedit Alumno.
 Quid tua Pontificum prohibet superare priorum
 Gesta decus? Superabis enim sperat aq̄ue longum
 Te duce summa perent rerum fastigia mystæ.
 Rursus & antiquo ponetur cardine Roma.
 Huic Eurvs, Zephyrusque dabit Boreasque Notus,
 Colla iugo: Pronusque sacra feret oscula Plantæ
 Quisquis Apollinæ fruitur dulcedine lucis.
 Impia Tartaræ latitant monstra Megaræ.
 Ibit auaritiæ pessum sitis, ibit honorum

Ambitus. & saeva liquor. Stygis aditus alio.
Occidet. insanae mentis furor. occidet amens
Luxus. & ingrato uentosa superbia fastu.
Sauus Hyperboreo tabescet carcere Maiors.
Iura, fides, pietas, positus reges omnia telis
Vna fides, unus pastor, lex omnibus una
Adiçe diuini præter miranda fauoris
Signa, fidem multis iam dudum nacta periclis;
Hamana quoque sortis opes. nam Iunior atas
Sufficit, & rebus uires & tempus agendis.
Adde duos fratres ceterumque ex fratre nepotem
Concordes animas summique a diuota tonantis
Pectora consilij: quorum uirtutibus uni
Non pauidus magni frenos commiseris orbis.
Hinc quoque tantarum certa spe sumere rerum
Fundamenta licet, caeloque attollere molem
Vix bene Romana solum te caperat Aula
Aspera. Sithony posuerunt classica Martis.
Aduersaque tuis auibus coiere Phalanges.
Et tumidas Gallo dexteras iunxere Britanni.
Denique pace frui per te conceditur omnes
Authorem te pacis habent. Tu reddis honori
Deiectus olim proceres. Tu si quid Iulus
Consultuit grauius releuas. Tu cruda iacentis
Vulnera, tu laceros fomentis mollibus artus
Ausonia mulcens reficis. reddisque saluti.
O ueri pastoris opus. tu raptam lyporum
Faucibus extorques umbrosa pascua uallis.
Saluigenumque pecus patrijs excorsus ab oris
Clara reformanda passim primordia terra.

O uera pietatis opes, o uera parentis
Officia, hic cultus sacris, hæc debita mystis
Religio, qui seruet oues præponere. non qui
Perdat, & ignara uescatur sanguine mandrae.
Qui bona quæ fieri mandat prior egerit. idem
Dictator, factorque operum quis claruit atas
Prisca uiris. nostra florecent sæcula uita
Te modo Mortales inter qui summa tenere
Iussit: ut inferno confusi turbine Mundi
Rursus in antiquam referas simulacra figuram.
Capta sequi, studioque uelit. metaque potiri
Sed uolet atque adeo uoluit ni uelle recuses
Quæ cupis, & uultu pariter dextraque fateris
Perge fauent superi. tua post uestigia latus
Orbis abit. nec sola sacri ducis Itala tellus
Sensit opes: Medicaeque manus, magnumque salutis
Authorem. supplex auidis complectitur ulnis.
O quater, & quoties animus non concipit, illos
Falices, tantorum operum quos Sydera testes
Esse uolunt. interque manus tractare superbum
Regis opus, me fata meis contraria uotis
Cominus ingentis trepidantem fulgor a lucis
Stare uetant, limbumque sacra contingere uestis
Te tamen absentes animo mentisque uidemus
Obtutu, fruumurque tuæ dulcedine fama.
Implentis terræque globum, pelagusque, polumque
O mihi si qua pius auditas numina uoces
Quis deus ancipitis pulsa caligine morbi
Quis dabit in folio propius sublime sedentis
Oscula adorata cupido suffigere plantæ?
O, ego quantus ero, Lachesi tam longa que supersint

Lina diu tanto liceat dum mimere fungi.
 Tunc quoque dulce mori, ueniet felicitior unquam
 Illa dies? ueniet, magnis nec cedere uotis
 Spes didicit: cupidaque minor succumbere menti.
 Et iam Romana uideo Nocturnus in aula,
 Dulcia uel patriæ uisantis mania terræ,
 Ante sacros astare pedes: somnoque solutus
 Do ueniam Mycille tuæ mihi conscius iræ:
 Immemorem quo ducis amor? Quæ certa quadrigis
 Metæ datur fessis? Finem iam pone labori
 Musa tuo. neque enim numeris comprehenderis ulla
 Tam clarum, tam grande decus, nomeque genusque
 Carpathio citius numerabis in Aequore fluctus,
 Turbatas uento Libyæ sitientis harenas,
 Sydera flammifero passim rutilantia celo,
 Diua quater magni referas quam stemmata Iani
 Quid Leo, quid decimus, Medices quid sanguine Flo-
 Sic uisum Rex summe tibi qui robore dextræ Gra
 Cuncta tuæ digesta regis, referasque, serasque
 Aeternus frata consilijs, terramque, poliumque
 Omnipotens uis, mens, et amor tibi gloria soli
 Qui depressa leuas, premis ardua trinus, et unus:
 Pace diu, donisque tuis concede potiri
 At tu quem summa rerum deus arce locauit
 Et celi concessit opes hominumque salutem
 Salue sancte parens lapsis spes unica rebus.
 Certa salus, ter quina datus post sæcula Terræ
 Maximus Arigena saluator origine Flora,
 Salue iterum, salixque orbi, patriæque, tuisque
 Hæredem magni referas Augustus Iuli.

Finis.

Sylua.

Sic mihi Calicolas inter contingat ouanti
 Sydereos penetrare globos, terraque soluto
 Nexibus, æterni thalamos celebrare parentis,
 Ut ductus mea uota tuo nutuque reguntur.
 Non secus ac tumido nauis commissa profundo,
 Quisquis ab Aëolijs consurgens carcere saxi
 Ventus agat, dubios incerta per aquora fluctus,
 Vocibus et cauti regitur temone magistri.
 Sape graues scopulos, et saxa latentia Ponto
 Offensura, piæ cessent si munera dextræ.
 Sic quoque præcipitis nondum secura procella,
 Quippe sequente prior fluctu colliditur unda,
 Exertisque furens confunditur æstus harenis.
 Iamque ratis laxa laterum compage fatiscit,
 Inter aquæ, noctisque minas, calique ruinam.
 Tum quæstia diu, uotisque petita, quietis
 Terra fugit, nusquam gemino cum Castore Pollux.
 Arrisit læto mihi dum Rhamnusia uultu.
 Tu mouitor, ductorque uia, fidiſſimus idem
 A duersis presso, rector, portusque, salusque.
 Te duce ferales atræ caliginis umbras,
 Et consanguinei certamina dura furoris
 Quam longum, qua mente tulisti noctesque diesque
 Fraude, manu, hinc illinc nulla non arte petitus.
 Vndecimi Læchæsis prope fila nouissima lustris
 Torquet, et incerti propius subit exitus æui.
 Perſtat, et inuisæ geminatis ictibus iræ.
 Seuitiæ documenta sua fortuna retexit.

Ergo fatiscentem senio uentisque carinam
 Destitues, tumidis sollers Palinurus in undis
 Ni male te, mentemque tuam, tot nouimus annos.
 Seruatum toties, iterum seruare iuuabit.
 Debentemque tua pridem quam plurima cura,
 Plura libens debere tibi patieris eundem.
 Quem diuersa trahunt geminarum iura sororum,
 Ancipitem, neutraeque parem, sed utrumque coactū
 Hinc domus, & soboles, & uincli cura iugalis
 Urget, & haerentem rebus committit agendis.
 Lucis egens illinc, & iam graue corpus ab annis
 Ocia, & ignaua trahit ad subsellia uitae,
 Quod neque Saturni miserum non duxeris auro.
 Cum uestes, alimenta, casas, communis ubique
 Sponte dabat, nulli tellus obnoxia culpa.
 Cum pudor Astreae, cum Pax comes iret Amori.
 Cetera ne referam peioris saecula uenae,
 Argenti signata notis, aut aere uel ipso
 Extremum scelus, & rerum deterrima ferro.
 Quam bene compositis censeres me degere rebus,
 Hoc aui morumque simo, uicinius auro,
 Accedit, fulgetque rudis magis lamina ferri,
 Consonet extremo quam scoria nostra met allo.
 Nam licet ingenij uis, & facundia uatum
 Ageret antiqua scelerata piacula culpa,
 Prisca reformidant nostros exempla cothurnos.
 Aspice quam late magni patet aera mundi
 Qua Notus et Boreas, Zephyrus qua spirat et Eurus,
 Tot populos terra, atque mari, tot regna, tot urbes,
 Sicubi, quos hominum uideas, quot uiuere uitam

Sena

Sana Hyperioniae non passam pocula Circes.
 Accubuere omnes Aetnae ex ordine mensae,
 Atque Ithacus pleno primus se proluit auro,
 Post alij proceres, & cum structore bubulcus.
 Quippe ducum mores uulgus sectatur & artes.
 Sic tibi pollutis abrupta per ardua uenis
 Eiaculantur aquas, & uortice torta furenti
 Corripunt steriles torrentia flumina campos.
 Forsan ad haec aliquis, sumptis nugare cothurnis
 Fortuna grauiore premi, qui protinus idem
 Lentior, externa spatiaris in aggere noxae.
 Mentiar, & nil sint nostrae nisi uerba querelae.
 Vel magis aeterni certa si lege parentis
 Sic statio seruanda diu, mens aequa labori
 Consurget, pugnaeque pares in pectore uires.
 Publica priuatas uincant neu uulnera curas,
 Ad mala ceu tacta torpedine sensus hebescat,
 Iactato uarij cui nunc discriminis aestu
 Multa licet scabidis crudescat pustula membris,
 Visceribus tamen atque imis calor ossibus haerens,
 Tristia conspici praeuertitur ulcera morbi,
 Ut tenues multo superantur ab igne lucerna.
 Noctis Apollineis concedunt sidera flammis.
 Obducenda breui subit hinc utcumque cicatrix.
 Illinc horrifici suprema pericula belli,
 Vulnera, uincla, cruces, raptus, incendia, mortes.
 A dextra lanaeque patent exempla tuenti,
 Quo circum fers cumque oculos, quas abluat ingens
 Eridanus, quas Ticinus, quas Abdua terras,
 Cui pestis, cui dira famas, gladium pepercit,

m

Ausonidum? uel qua turritis moenibus urbes
 Hostiles fugere manus? quibus oppida saxis
 Inuisa Barbarico non concessere furori?
 Dum quibus ignoscit Gallus, succenset Hibernus
 Germanusque furens, quos non uolentia pressit,
 Eiecti periere dolis, quos perfidus hostis
 Non astu, non ense ruit dementibus ausis
 Impia ciuilibus fudit discordia dextra.
 Iam medio iuret herba foro, stratisque uiarum,
 Squallidaque abductis sitis obruit arua colonis.
 Quae tamen unde petas dirae medicamina pesti.
 Quem statuas, speresue modum, finemque malorum
 Quippe grauis toto diffusus corpore languor
 Membra quatit, neruosque furens, & dura pererrat
 Ossa lues, stomachoque caput contraria poscit,
 Paonia fomenta malus, torpente palato
 Arentes lenta marcent lippedine fauces,
 Prona malos suctu facili sorbere liquores,
 Nauseat una rigens medicati ad pocula succo
 Quid super egroto referes Podalirius isto.
 Asclepiue parens, potius, cui noxa futura
 Ut medico, uati que, dei que, hominesque dederunt,
 An quibus Hippolytus superas renocatus ad auras,
 Ditis erit compos tenebras euadere succis,
 An conata salus frustra seruare quiescet.
 Nil mecum sibi Phaebus ad haec, si Consule fratrem
 Cum patruo, dux hickey uia, Rex ille futurus,
 Contractos habitus, & longo temporis usu
 Concretas animi labes, scelerisque nefandi
 Naturae sortita pares contagia uires.

Corporeis; leuiores malis morbisque putemus?
 Ab miseris ne tantum homines insania perdat.
 Quandoquidem ueterum series Augusta uidentur,
 Continuoque noui subeuntes ordine uulgo
 Conclamant uates, & nostro maximus auro
 Aemilia Sol ille recens, & gloria terra,
 Quas Italus scelerum poenas quantasque minatur.
 Ille neque extremae quenuquam discedere sortis
 Intactum, mediaeue tulit, non ille superbis
 Pontificum, regumue notis indulgit iniquis.
 Impia dum Stygi cedit portenta Tyranni.
 Nunc si quando alias late terraque marique
 Imperio populos, humanaeque corda prementis,
 Nec dubys ea monstra datum cognoscere signis,
 Ins positum in gladijs, & quae sibi posse uidentur
 Quisque licere putat, nulla renocabilis arte.
 Et semel epoti concrefcit tabe ueneni,
 Ut qui sacrificae uiderunt ora Medusa.
 Vel conto Stygiam iam tranauere Paludem.
 Atque equidem haud uideo, qua nam ratione tuere
 Possit in aduersum tendens, si iure probamus
 Perpeffos eadem quondam, & sentire professos,
 An lingua mores pugnant, doctrinaeque uita?
 Exterius nihil est, hominem damnare quod ausis.
 Interiora notas: Regi modo cognita summo?
 Quae tamen in melius referes, cum plurima cernas
 Praescriptae fines intra contingere metae,
 Affectus grauius metuens grauiora quereris?
 Admonitus? quo confugas, quae limina pulses,
 Unde tibi pacemque petas, finemque malorum.

Cui nullam tua vota feras passura repulsam,
 Idque adeo quamuis generatim spectet ad omnes
 Hesperia, quacumque patet, populosque, ducesque
 Ut tamen intort a ferendum cuspide signum,
 Tybrim & Etrusca mediatullia respicit ora.
 Namquam ait incesto fedantē hunc cuncta ueneno
 Ni comissa fleat, quo desperare fatetur,
 Ni patrios reuocet cultus, moresque parentum,
 Extremas multo pensurum sanguine poenas.
 Expertum quodcunque mali quodcunque tremendi,
 Ingemit humana miseranda tragædia sortis
 At tibi cara poli ducibus Florentia summis
 Ut pro iustitia cultu data meta laborum.
 Sic certa ratione boni spes ampla futuri.
 Prima renascentis iactura exordia mundi.
 Et duraturas aeterna in sacula reges.
 Multaque præterea septem digesta per annos
 Humanis maior a modis, unice profecto
 Nota Deo, & summi penetrabilibus adita cali.
 Sed quorum manifesta fides, cum plurima cernas
 Præscriptas seruasse uices, finemque, modumque.
 Vnde pures eodem superest quodcunque mouendum.
 Compositus placita si pace quiesceret orbis
 Totus, & ignauas mollirent ocia gentes.
 Marte triperitæ quid cum fremat ærea terra?
 Et inuict insueto dextras accingere ferro?
 Quis tamen heu cæca pressas caligine mentes.
 Ut que pecus prono terram spectantia uultu
 Lumina, contemptis aeterna sedibus aule.
 Et quotus hinc oculos intendit? & aspicit omni

De numero, & uerum cupidis amplectitur ulnis?
 Forsitan ignoscas longe de gentibus ad quos
 Rarus & ambiguus rumor deuoluitur alis.
 Esto Asia populos, & quas alit Africa gentes
 Excipe, & Arsacidum parentia regna Tyranno.
 Du Tagus, et Rhodanus caleat, dei Rhenus et Al-
 Hister & Oceani, quos alluit unda Britanni. (bis
 Atqui longe absunt, utinam quoque longius absint,
 Tuque diu tot pressa malis Oenotria tandem
 Agnoscas casusque tuos, causamque, modumque.
 Quasque dedit rationis opes Deus optimus, ipsi
 Ut are, atque hominum degas non more ferarum.
 Vnde memor, quorsumque uenis, quaque ire iuberis.
 Sed uani monitus, cum deceptura relictos
 Durities agit in tenebris, tanque obruit unda
 Attonitos, nec tanta mouent exempla propinquos.
 At cane percusso ueniunt ad frena Leones.
 Quid facias homini? quem nec bona uerba, minaque
 Non carcer, non flagra movent, non arma, nec ignes:
 Consilium quod nempe Iouis perfecit Achiuus,
 Quem tibi apud dominum censēs tam fæda gerentē
 Esse locum? quisquis monitis non flecteris ullis.
 Inque dies peiora nocens moliris & audes.
 Conuasat tabulata domus, cui proxima sumant
 Sed tu Deiphobi cum iam dedit ampla ruinam
 Vulcano superante domus, cum proximus ardet
 Vcalegon, totaque uolant incendia Troia,
 Securus somno indulges, uenerique meroque.
 Pupillos uiduasque alius circumuenit astu.
 Hic priuat a malo res illi est, publica questu.

Hi sacras mercantur opes, mercantur honores.
 Hic lenocinijs, stupris emit ille nefandis
 Prodigit hic quaesita, recondit auarus & abdit.
 Iam raptio furtouae pares, uel scenore nummos.
 Nil refert, male parta satis male perdere posse
 Iam pridem tacuisse bonas innotuit artes.
 Virtutemque dari uitio, rectumque pudori.
 Et seuire feri late contagia morbi.
 Vt uel caenose madeas humore lacuna:
 Ne firere insano sanus uideare furore.
 Haec alias alius olim mihi nota uolenti
 Nolenti que canit, uacuis sermombus horas
 Dum damus, & tristis lenimur tedia uitae.
 Quando haec una meo superest medicina dolori.
 Nec certa illa quidem, aegrescat cum saepe medendo
 Morbus, & ipsa malo uires fomenta ministrent.
 Incertis cupidi manibus tractata magistri.
 Quippe suo plerosque dapes condire palato.
 Mos uetus, atque eadem diuersa pendere lance.
 Inde Dyonisius Thrasybulo compar & impar.
 Tentat Aronea numeros pietatis Iason:
 Stulta Mecharaera referens exempla phrenesis.
 Quemque Themistocle alius uocat, ille Lysandrum.
 Aequat Aristidem uesano testa Cleoni.
 Quid refert figatue Solon leges ue refigat.
 Suadeat an pace prudens, an bella Pericles.
 Et quocumque placet, nunquam mediocribus usus
 Climiades fatis faciles, deducat Athenas.
 Citica multiplici uersetur scena cothurno.
 Pertuleris dum non Pisistratus occupet arcem.

Et Lacedaemona subolescant pace Tyranni.
 Inficias non sanus eam, quandoque moueri
 Me grauius: quid ni, mortali semine natus
 Ita patiar, tam multa diu tam dura reuoluens,
 Publica priuatus cumulant ubi damna labores,
 Transactis peiora malis instare tuenti
 Eminus, & certis grauiora pericula signis
 Illinc praecipiti cingunt indagine montes,
 Hinc mare contortis undas immiscet harenis,
 Caetera terrifico coeuntes agmine late
 Hostiles cinxere manus, penuria clausos
 Haud iniussa premit, mentes pavor urget inermes
 Diffona Tartareis quatiens praecordia flagris.
 Quod negat humani nisus spes aegra, salutis
 Pandit iter, mitis inuicta potentia caeli.
 Quid sperare uetat? dum spe bene nititur acri
 Dedalus, & cursum terras interque polumque
 Temperat, incolumis Cumaeis astutit oris,
 Iratque minas euasit & arma Tyranni
 At nunc summa petens nimium, nunc ima, profundo
 Mergetur, incassum iactatis Icare pennis.
 Ah nimis Icaris multus ne deuoret alis,
 Et tanto quis enim numero, quotus agmine certo
 Constitit et media subijt certamina pugna.
 Ignoscas, nimium est certa concurrere morti.
 Quis non terga dedit, primo surgente tumultu
 Martis? & explicitis nondum sub signa manipulis?
 Pugnabit rursus fugiens. Sapientius ergo
 Transfuga, desertis utat discrimen amicis.
 Hocce concipias naturum milite palmam

Hannibal, & uaseri proles generosa Philippi.
Auspicijs, & forte tua confisus, & arte.
Quid dicam proceres, & primæ nomina fama?
Ne mihi tam segnes uement in castra calones.
I procul, aut sumptis bellare uiriliter armis.
Ergo tot aggestis uario certamine rebus
Pauus in immensum ne crescat circulus orbem,
Hæc animi tandem fuerit sententia nostri,
Arbitry statuta tui, cessuraque nutu.
Cum metus, ambiguis, & spes circumuolet alis
Argumenta fidem faciunt transacta futuris
Rebus, & implendum spes est ex parte peractura.
Futidicus pridem quo protulit ordine nates,
Disimulas? aliena tuo sub nomine promis?
Quod licet e medio tollas oracula cernis
Si quis inest sensus uitæ) si luminis usus
Vndique multiplicis causas instare ruinae
An locus immutat uires? & robor a ueri?
Quodque nefas dirumque palam fas edere furtim
Non ita quem colimus dominus dominumque secuti
Precipiunt, uitam sed amant impendere uero.
Pœnituit nunquam tacitum per sepe lodotum.
An Deus, an prohibent homines? si numina uinctas
Tendo manus, uerbum contra non amplius ausim,
Si homines? quid non clamen, cui denique parcam?
Vnde petenda salus, temere fugiemus inertes.
Iure in nos igitur ruit indignatio, iure
Plectimur, & sprete luimus commissa Thalia.
I licet à se atebis qui degener occubat humor:
Quem medio sperare licet ciusuque supremo?

Vos ego confortes, & conscia pectora uatis
Appello, morum testes rerumque suarum.
Quos canere ante tuba decuit, Quos tollere signa
Ah modo ne nimium segnes moueatis in hostem
Desertusque fuga contendat in auia miles,
Sanus adhuc tanto si quis tibi de grege restat,
Iam multi cecidere palam, uel nomine falso
Prodigiosa tegunt Stygia commertia uita
Extrema scelerum Jordes, & crimina, tanto
Piores alijs, quanto crudelior alijis
Mustela, & Libycus tardo basiliscus Iulo.
Heu qualis tanto superat de lumine fumus?
Quis liquido de fonte latex? discrimina frustra
Admoniti, & uisus laqueos incurrimus. Ergo
Ferrum ignemque omnes alte diffusa per artus
Efferat Tartarea postquam contagia pestis,
Quisque domi saltem Critias ne decur Athenis
Scilicet, & pura uenit ad donaria dextra.
Cui minus errandi tandem concessa potestas.
Qualis ego & populus, sed qui grauiora merentur
Ex leges, pressaque palam ratione furentes.
His uasfer illudat Flacius conuellat Aquinas
Acrior, & rigidi secet indignatio Persi.

Sylua

Terrarum pelagique uias expertus Vlisses
Helisiaeque domos, superas rediturus ad auras.
(Si qua fides magni placitis tribuenda Platoni)
Rustica Mopsopy complectitur oeta Telli.

Tellus *V*lissei cursus & fata laboris.
 Hinc nunquam exiguus fines transgressus agellis
 Ille peragrato longis erroribus orbe,
 Vsq̄ue adeo offensi nostris aliena probamus.
 At mihi ne terras iterum post fata petenti,
 Frigida *T*elæa placeant commertia vitæ:
 Mollia septenis fluxerunt ocia lustris.
 Extulerim Patrijs ægre ut uestigia septis.
 Quamquam autem *A*eolio luctantes carcere nētos,
 Nec grauiæ Oceani tulerim portent a furentis:
 Neptuniq̄ue minas, nec fracta proditus alno
 Pendentes Siculo captarum gurgite ramos
 Aut *C*orcireæ uelatus cespite frondis
 Nausichææ teneros oculos & mitia corda
 Mollierim, toties patrijs reiectus ab oris.
 Non tamen est, cur me consulti cursus *V*lissis
 Sollicitet, cupiamque uagus terraque marique
 Multorum mores hominum cognoscere & urbes.
 Longa satis rerum tribus experientia lustris.
 Iactato tragicas inter sine fine procellas:
 Ne tamen infausti toties discrimina frustra.
 Temporis, & ueterum refricem monumenta malorū
 Ne concreta nouis repetantur uulnera telis:
 Id mihi *P*alladiæ prætura nouissima terræ
 Præstat, *V*lissei titulos ut deprecet astus.
 Illa quidem non sorte loci non dotibus agri
 Exceptanda: anido sed nec fugienda colono.
 Quippe *O*leæ *C*orilique ferax & coctilis *V*uæ.
 Fertilis, alterius mendicat: & affluit annis.
 Cumque choris uernet *D*ryadum, lentisque *N*apæis:

Spicæ *E*leusina refugit commertia Matris.
 Abruptis præceps tumulis, & uallibus altis
 Inuia: dum raro nympharum in gramina lussa
 Panos & *I*ncincha studijs male grata *D*ianæ
 Hic habitus faciesque leci, ne singula late
 Prosequar: & partes lentus diffundar in omnes.
 Sed terram quamcunque ferax siue ille beatos.
 Latior *A*lcmoi facundet diuini hortos.
 Mæsta noto steriles pluuio seu fundat arenas.
 Spectantem uario saltē discrimine rerum.
 Ducit, & aduicta diuersi partibus orbis,
 Tristia merce leuat effeti, damna coloni.
 Nescia promissis non stare & fallere *A*mantem.
 Quis nam autem *A*eææ cantus & pocula *C*ircæ
 Dirarumque ferat fædum genus *H*arpyiarum.
 Aut quæ *T*rinacrij demergit in antra profundæ
*S*cylla rates: sanisque canum latratibus haurit,
 Quoslibet inuisos cultor facit impius agros.
 Non mihi præcipites abrupto tramite colles,
*N*aiadumque nihil debentia catibus arua,
 Difficilem tristi stomachum, tumidumque perurunt
 Bile iecur, neque enim fronti contraria præstant,
 At uero molles uultus & blanda *C*harybdis
 Pectora, raptorum uentri commissa luporum
 Cui placeant; senoque latens sub gurgite pistrinx.
 Aut quæ lat ali blanditur carmine *S*iren.
 E que suo alterius animos moderata *C*alypso.
 Ne *L*estrigoniæ referam crudeli a gentis
 Prodigia: & sparsas humano sanguine mensas
*A*nciphate: uastumque fero *C*yclopa sub antro:

Mandentem uiuos contractis osibus artus,
 Et quicquid tragico reboat sublimis hiatus
 Melpomene. Ogygias scelerum fastigia Thebas
 Argo, & auerso damnatas Sole Mycenas
 Lemnon, Achemenidas, Cholchos, Busirin, Iolechom
 Et quacunq; tenax sceleris monumenta nefandi
 Calliope, Clioque refert: ab Origine prima
 Vsq; sub instantis portent a nouissima sacli:
 Temporis exacti titulos reuocantis eodem.
 Aspice quam late magni patet ambitus Orbis
 Signa uides tacite properantis ad ultima fati
 Hesperus Acois longinqua per aquora terris
 Imposuit leges, Italus Hispanus in oris,
 Celtica perdomuit nocturno regna tumultu:
 Maiorum transgressus opes & nomina Caesar.
 Parthorum Domino Tellus Memphitica cecidit.
 Captiuus fluit Hister aquis, dat colla catenis
 Alta Rhodos: fuso toties spectabilis hoste.
 Hinc illinc auctæ uires, animique minaces
 Inter se diuersa fremunt, maioraque Parthis
 Concipiunt, multa rerum latet exitus umbra.
 Non tamen ut dubites sine ui sine Marte gerendum.
 Vt qui Vere nouo, late speculatus in agris
 Triticeam ualido surgentem gramme messem.
 Afferat, ardentis rapido sub sidere cancri
 Casuram ferro seg etem, culmusque rigentes.
 Quippe ubi pulsus amor, passim ferrumine nullo
 Discordes animos, infidæque pectora iungit:
 Privatim sibi quisque sapit, sibi consulit uni.
 Concussos sine calce putes subsistere muros?

Cum uersum fas atque nefas: cum sacra profanos
 Prauertit, scelerum studio pugnantia cernas.
 Tot sordes Paphia tot fæda enigmata, si audum
 Tot species, tot dira feri contagia morbi.
 Quod fieri post se non posse putauit. Aquinas.
 Vicimus antiqui damnata piacula luxus.
 Quin & criminibus ueterum par addita sorti.
 Appendix. Cum constet eo peccasse nepotes
 Egregius: quo luce magis spectante Theatro
 Turpe uirum fatui partes numerosque subire:
 Quam puerum, nullo sub teste, et noctis in umbra.
 Per Tenebras cecidere patres: in Sole nepotes
 At qui non totum cepti mens carminis orbem
 Vellere: & in puros hominum præstringere mores
 Non molles Asia ritus, Libyæque furores,
 Aut Europei contagia lubrica morbi.
 Sed quot a Piseo signatur portio terræ
 Non opibus non Marte potens, non artibus ullis.
 Armisona studijs oleo tenuis apta Mineruæ.
 Quam grauis haud fessis circumdet noctua pennis
 Sæua cothurnata referentem monstra carmenis
 Et qua Maonij celebrantur carmine uatis
 Propositum siue urget opus seu diuite cultu
 Discolor insuitur prætexta purpura tela.
 Nam præter Phrygios casus & fata Pelasgum
 Hic Nemeæque damnoque suo male fertilis hydræ
 Ceteraque Herculeis portenta domanda lacertis
 Inuenias: Thesæiue manu nec Tantalus usquam
 Ixionue aberit Lapithæque ferique bimbres
 Tum Paris Aegisthusque et Tyndaris utraq; matri

Iuncta sua. Danaeque & cum genitore Calisto.
 Adde his terrigenas Titaniaque arma secutos:
 Praecipuum gentis iuuium. Niobesque tumentis
 Grande supercilium; & meritos Latoidas iram
 Et dammata notis ueterum mendacia Crete.
 Quid? quod pollicitis, ceu lege sacratius omni,
 Stare nefas. Fideique pudor seruare pudorem.

Sylua

Omnium prouecta mei lex abdit a fati
 Quo tenebras trahis usque graues inopemque senectam
 Curarum qui Limes erit, quae met a laborum
 Qui modus aduersis, quae spes mihi denique saltem
 Qui quando unde mali requies morbiue leuamen?
 Altera bis senis accessit Olympias actis
 Icaris occiduas ex quo prope lapsa sub umbræ
 Audijt Erigones primis uagantibus orsum
 Ad ripas pater Arne tuas iam nocte silenti
 Testari misera lachrymosa proemia iuit.
 Infantes etenim cunias dubioque sopori
 Per similes olim studijs puerilibus annos
 Quid refert audita magis quam uisa referre
 Et tamen humano si quid natura labori
 Indulset nostri pars iucundissima cursus
 Quae paruo contenta diuque doloribus angit
 Nescia: Latitia praeordia laxet habentis
 Sed neque nunc primos medios neque prosequar actus
 Quos fors cumque dedit ueteres renouare querelas
 Mens fuit, & tristi coeuntia uulnera fracta

Nequicquam mollita diu cum dramatis arceps
 Exitus extremi nondum genus explicet actus
 Ut quacunque pedes circum prior egerit atas
 Altius. Aonio uestigia puluere signet,
 Iamque, satis capiti lachrymas impendimus uni
 Afflictaeque domus fractis solatia rebus
 Muneribus concessa nouem numerisque sororum
 Promidus ut magno rerum mercator aceruo
 Tristia dammosa metuens discrimina Lethes
 Debita multiplici committit nomina chartæ
 Cura Deo forsitan præstante domestica possit
 Officium partesque suas tentasse uideri
 Quod doleat superest uelut ægro in corpore si qua
 Vincitur hic, illic superat medicina uenenum
 Quippe ubi per totos pestis diffunditur artus
 Exigua frustra medicaberis unguine parti.
 Quis terrum fulcire parat cum dissit arimis
 Fundamenta labant, furor est intexere sepen
 Cum segetes populatur hyems, cum flamma Penates
 Sponte manus capiti minuit antes suscipit ictus
 Natura monstrante uiam nidumque uolucres
 Defendunt qua parte datur, piscesque feræque
 Quos ratio natua iubet phas usque piunque
 Heremus dubia patriam præferre saluti
 Publica priuatis præponere commoda rebus
 At collo sarmenta ferens incognitus hosti
 Se pro Cecropijs deuouit Codrus Athenis
 Omnis in aduersos fureret cum Persis Achinos
 Non timuit cum rege manus Spartana periclo
 Pro cunctis offerre caput mortemque subire.

Egregia Deciorum anima nat usque paterque
 Umbrarum dominis & auari manibus orci
 Vltro se Patria pro libertate dicarunt
 Auditumque semel tam longo temporis auro
 Viuus ad infernas descendit Curtius umbras
 Armato sublimis equo non actus auara
 Coniugis indicis regumque pudore mimantem
 Sed laudum & Patria magna percussus amore
 Hiberni ne uagus torrentis more per omnes
 Graiorum gentes & barbaras deferat arua
 An proceres Italos rursus Romanaque subdam
 Nomina, Fabritios, Curios, Fabiosque, Philosque
 Et cum Scipiadis Catulos, Paulosque, Druosque, et
 Publicus extinctos sumptus quos extulit, ut qui
 Non sibi sed Patria magnos duxere triumphos
 Contenti laudis titulis & paupere cultu
 Iulia si confers molimina fumus & umbra
 Becceseleini Saturnia peccata casti
 Nam Brutos affine feris nomemque genusque
 Quom proferre iuuat, uideant Thraesaeque Catoque
 Quandoquidem celebri tetricarum lege sororum
 Haec quoque temporibus debetur gratia nostris
 Viuat Aristippus si quis sapit utilis uni
 Iucundusque sibi sententia Diacatonis
 Nam mihi quid refert diues me paupere Roma
 Diuite me pauper, nemo mihi iunctior est me
 Scilicet hoc etiam diuo sedisse Platoni
 Prot agoras, Prodicusque feret contraria quamuis
 Scripta sonant partem nostri cui uendicat ortus
 Dulcis amor Patria qui nos genuere parentes

Nec

Nec generis nec sortis opus graue nomen amici
 In tenebris uidere senes noctisque per umbram
 Obscuri densaeque inter caliginis atras
 Inuenere diem nebulas, in Sole iuuentus
 Caligat mediaque die caloque sereno,
 Vt non ulla oculis prosint medicamina nostris
 Nigra medebantur Lippo collyria uati,
 An non Phidomide maior coloquintide nostris
 Inuasit lippedo oculos non ille uidebat
 Montis adob liquas surgentia nubila costas,
 At ne dum puro stellas cernamus Olympo
 Orbe latet pleno nos Cynthia noctis in umbra.
 Iamque poli medio sol ardentissimus aestu
 Dic age Mnemosynes stirps e pulcherrima tuque
 Graminibus numerisque potens arcuque liraque
 Qua Stygi de fece luti caenoque profundi
 Eruta tam dira labes contagis in auris
 Infelix miserum tectis caput extulit umbris
 Infecitque diem foeda caligine Ditis
 Eumenidum facibus Lernaeque armata ueneno.
 Ne uatum commenta tibi Titania ponam
 Terrigerumque minas ficta sub imagine ueri
 Effigiem, sed nuda grauis simulacra ruinae
 Deiectus superis cali regionibus hostis
 Vt fuit in patrem fastu dominumque superbo
 Praeter se cuiquam qui se debere negauit
 Sic homini liuore furens ad summa uocato
 Quo minus amissa praeuertat muneris palmae
 Obstet & insidijs & aperto Marte resistit
 Vsq; uigil nec nocte graues nec luce remittit

72

*Excubias casus motusque intentus ad omnes
 Inque suas conflans aliena incendia poenas
 Tantum odio tantum inuidia concedit & ira:
 Sed tamen humana uis est ea mentis, & illud
 Roboris aeterni concessum lege parentis
 Ut cogi non arte queat non uiribus ullis
 Ni dederit male sana manus iurique uoluntas
 Cesserit, ipsa suo generisque oblit a decori
 Di tleo licium ferro mutauerit aurum,
 Ut qui praecepit munitam uertice saxi
 Quo neque tormentis aditus nec fraudibus, artem
 Infidus ni mentis inops spe muneris hosti
 Infelix prodit custos urbi que sibi que
 Cum uictus fidaque manus ualidaque supersint:
 Quippe sibi similem factum tantique redemptum
 Ne pluris quis ferre queat regnator Olympi
 Sic hominem certis uoluit sub legibus aui
 Libertate frui meritis poenaque patenti
 Corpore quem molli somnus quem tristitia latis
 Mixta trahunt prouum ueteris contagine labis
 Inuidiaque furens ingrato cum grege ductor:
 Tam uariae pestes diri tam monstra Tyranni,
 Nec mora nec requies quin bella domestica uexent
 Externa ue acies strepitusue Acherontis auari
 Mille modis ui fraude petat blandusque minaxque,
 Tot quisquam conferre manus & tendere contra
 Audeat, effugiumque aliquod sperare salutis:
 Tam multis ualidisque simul circumdatus unus
 Parce metu, neque enim inuitus superabere, sed tu
 Desine uelle Dei praecepta secutus & auarum*

*Egregium fracto referes ex hoste triumphum
 Non astu gladioue potens, sed pectore firmo
 Sed fideri sed spe sed amoris concitus aestro.
 Talia nos opifex rerum rectorque paterque
 Poscit & exiguis nostris sua magna rependi
 Nam quos aspiciens ultro praeuenit eosdem
 Prosequitur gratisque fouens potiora tributis
 Indulget superumque facit discumbere mensis
 Splendida dum Pariles ineant conuiuia uestes
 Namque ut stelliferi sublimis machina mundi
 Errantesque faces Phoebique & Apollinis ignes
 Mixta fouent modulis coeuntia corpora miris
 Sed manent ubi certa sua superumque ferentes
 Excipiunt auide afflatus sic Iuppiter aequas
 Ad quacunque uoces homini certamina uires
 Sufficit & facilem quouis & hoste trophaum
 Mita si placidi uigilet dictata magistris
 Implerit que data numeros & munia uita
 Vnde memor qua classe petat quo flamine portuna
 O fortunatos humanae stirpis alumnos
 O felix mortale genus ni fugerit uti
 Natura ratione sua, si pectore recto
 Haeserit amplexu superi diffusus amoris,
 Que sibi uult rennuitue tenax fugiensque fouensque
 At mea cum multis tantum me commoda tangunt
 Spernentes sicci ieiunia soluere Codri
 Atque utinam modus iste malis & omissa gemitu
 Non commissa foret, sed enim inuat ire per omnes
 Nequitiae scelerum uias nullisque relinqui
 Vt terius sperare nefas facimus que nepotum*

Quis nouus insidijs laqueus fraudisque dolisque
 Quis ueri rectique tenax maria odit & arcet.
 Aspice mechanicas artes & libera quondam
 Ingenui studia alta animi scrutare superbas
 Regum aulas nec non in a ludibria sortis
 Ad dictasque greges sacris uulgusque prophatum,
 Quot tamen inuenies olim quos dicere possis
 Iure uiros, nec falsa hominis sub imagine passim
 Diram regi potius uariarum monstra ferarum.
 Impia mendicam referam quid crimina sordis
 Pollutaque magis animas quam corpus & atris
 Collusum uentris & nescia corda pudoris,
 Imperiosa licet frenos moderetur egestas
 Mille modis in traste abeunt medicamina uirus,
 Et nos felices Saturnia sacula dicam
 Pastores quis sponte ferax dabat omnia tellus
 Stillaret quis melle nemus quis lacte fluenta
 Dignatos superum comitatu & uoce decorum
 Quam pecudum * euastis similes similesque ferarum
 Nil hominis praeter faciem linguamque potiri
 Cedes concubitus meditantur furti & rapinas
 Nec quos uentri imanos Gray dixere silebo
 Seu rastris uersatis agros siue artibus urbes
 Candida dum placidos aluit concordia ciues
 In commune bonum late genus utile, quis nos
 In tot praecipites egit furor impius ausus
 Crudeles inops fidei uerique probique
 Tot scelorum dites quot habet Saturnia nymphae,
 Nec qui mutandis intenti mercibus omnes
 Humanas miscetis opes terraque marique

Seu lanae uos cura tenet seu uellere Seres
 Exercent rigidaque auri sub tegmine uestes,
 Quas non fraude mala merces corrumpitis aut quas
 Praescriptas operum leges seruatis auari
 Facundi ne uerba nepa uariaeque colorum
 Quas nec Aristoteles nouit nec Tullius artes;
 Vasaque periure referam mendacia lingua
 Vnius in miseri captum uigilata quadrantis,
 Nam quid cauidicos refert iurisque peritos
 In medium proferre, Iouis quos uulgus ad aures
 Detulit ambigua nodosi casti Trebati,
 Infontes damnare reos seruare nocentes:
 Deterius si Verre Cato quem munere palpet
 Par maiorue tuos Galene infamia damnat,
 Quo grauius peccare licet fidentius audent
 Quorum urbes benefacta tenent, errata sepulchrum.
 Adde magistratus quos libera iura tuere
 Cum populo iussere patres pietasque fidesque
 Proditam priuato subuertere publicam lucro,
 Idque putare nefas quod non sibi congerat aurum.
 Denique magnates populi proceresque ducesque
 Atque humanarum reges fastigia rerum
 Quos animi spectata diu per plurima uirtus
 Ad decus imperi et sceptrum & diadema traherat
 Et qua mox late repererunt iura propinqui
 Sanguinis egregia si quis procul indolis ignis
 Signa dabat, natumque patrem referebat auosque
 Temperie iustaeque potens indagine mentis
 Clara Patris Patria populis monumenta daturus,
 At nunc o mores o tempora siue quis haeres

Insedit folio seu quo vis nomine tandem
 In quas euasere feras & dira furentes
 Monstra Siracosis non concessura Tyrannis
 Polluta quoties cognato sanguine dextra
 Lurida tabifico fluxerunt membra ueneno:
 Ac ne posteritas nostris nil debeat annis
 Addidit infelix exempla recentia prisca.
 Senities Tiberique trucus Gaique furentis
 Nam flami lamena parum foedi que Neronis
 Tam multa lathi facies tam praui a sati
 Verbera tot tormenta rotae clauisque facesque.
 Tot nexus tot uincla modis lacerantia miris
 Corpora Tartareis Erebi confracta caminis
 Ut laquei crux flagra phalanx melota sagittae
 Paenarum non prima sonent cum stante coegit
 Carcer Achemenia testudine tetrior Aphris
 Lentior Atili tabulatis & trabe Casti,
 Quod facinus tantis cruciatibus obycit aut quod
 Tam dirum tam grande nefas quae causa reatus
 Me ne rogas quin tu tranquillum consulis hospes:
 Quae sitis impare tuis responsa daturum.
 Me ne dum cura uigiles insomnia terrent
 Nequid ab inuito caudum minus excidat ore
 Aut patulas duobys feriat rumoribus aures
 In neruo causam quis dicere praestitit insons
 Maiestate reus lasa uirtioque duelli
 Defereris culti quae te Demosthenis artes
 Defendent magni uel quae facundia Tulli
 Cor, res, forma, genus, uis, mos, stant omnia contra
 Nec locus effugi Priamo nisi fauerit Hermes

Aut Venus Aeneam flammis regat inter et enses
 Sed reor Aethiopas adyt pater & simul omnis
 Turba secuta deum multos ex ordine Soles
 Oceani nitidis celebrant conuiuia tectis:
 Aut arcana fouet taciti penetrabilia Morpheii
 Vel si summa licet nostris componere nugis
 Confectus senio rerum proiecit habenas,
 Si tamen est rebusque uacat mortaliibus usquam
 Nec fato casus leues iactamur inani
 Quae multos hominum rapuit sententia quamuis
 Dissimulent & nube caua speculentur amicti
 Quid Fortuna ferat, quo lintea uertere praestet
 Mentiar Europa fines quando omnis eodem
 Voce tenus concessit honos pietatis & aequi.
 Aspice quas tanto dignas cognomine gentes
 Inuenias terra atque mari quae consona lingua
 Pectora naturae non obliuiscanti a iussis
 Officij quae iura uigent quis sanguinis aut quis
 Aetatis sexusue pudor patriaque domusque
 An dolus an uirtus an gentibus imperet aurum
 Quid gladij quid iura ualeat Bacchusque Venusque
 Ambitus an frugum dominentur in urbibus artes
 Candor an attriti uigean cementa pudoris
 Nec certis signata notis collectaque rite
 Confer & aequatis trutinæ suspende patellis
 Quam diuersa trahunt non a quo pondere lances
 Altera calicolum, Stygias petit altera sedes.
 Usque adeo nusquam recti uestigia cernas
 Sic uersum phas atque nephas rabidoque tumultu
 Inuasere omnem late uicia omnia terram

*Melpomenes grauiora tuba tragicoque boatu
 Priuata cum monstra domus numeroque modoque
 Effera Sidonia portenta Tyrannidis aequent
 Aonis commissa notis graphioque pedestri
 Tant alidas Belique genus Thebasque cruentas,
 Quos Perjes docuit mores, quos Medus & Assur
 Et Macedum cum stirpe nurus, & Cesare multo
 Dissimilis iam Roma sui tum Rhenus & Ister
 Et Rhodanus Celiboque Tagusue pallidus auri
 Perdita multiplici fecerant saecula tabo
 Sic plani dociles animi facilesque ruinae
 Praecipitem traxere luem merisque profundo
 Calcauit scelerum Stygis immedicabile uirus
 Certarunt semibus iuuenes, puerisque puella
 Principibus populi scelus est non esse nocentem
 Impietas ut cuncta mali ni nouit & egit
 Nequitia ni dira lues & auara rapinae
 Sautires potuisse neget cupisse professa
 Et maior quo quisque magis tentasse potiri
 Ebria Cerito quicquid prurisset Erynnis.
 Infrenat & cauda terram Leo cedit & armos
 In praedam cum signa mouet unipacula furtim
 Cortis aues noctisque petit uiuerra per umbras
 Sed tamen & pecudes mexat lupo, & Iouis ales
 Abstinet exoriens cognata sanguine caedis
 In semet mortale genus patriamque suosque
 Saut, & Augusto superum non parcat honori
 Quod si alias nostro praesertim contigit aeo
 Certatim quo quemque pudet iustique bonique
 Et procul expulso regnant mendacia uero*

*Vnde lues tam dira? grauis quae causa ruinae?
 Regibus adscribas morbi contagia quippe
 Induit unanimes populus cum principe mores:
 Referat ergo uides quantum quibus orbis habenas
 Committas, quis frenare regat, quis legibus adsit
 Praesidio, nuga iusto sine praeside leges
 Ut leuis annofo quae pendet aranea tigno
 Vnde premant miseros speciosa potentibus arma
 Ferrea sed nostris tam concessere Tyrannis
 Saecula, quam fuluum ferro preciosius aurum.
 Qui modo seu Regnis aliquis successit auitis
 Sive Agathocleis subiecerit artibus urbes
 In uitium coicere pares, moresque sinistros
 Pax igitur pulsusque pudor iustique cupido
 Fugit, & ignotis furtim latet exul in oris
 Vel magis aetheriam superum concessit in aulam,
 Inque genu supplex lachrymis Iouis excitat iras
 Pro quibus inuasit terras furialis Enyo
 Exanguisque fames & lurida pestis Erynnis
 Tartarea stipata manu Stygioque ueneno
 Corripit alternis pollutum cladibus orbem,
 Atque adeo ut trepidam uerser sententia mentem
 Si modo pro scelerum facie numeroque timendum
 Deucalioneae redeant ne uasta procellae
 Saecula, & Oceani subsidant fluctibus Alpes.
 Aut quod aquas Iris prohibet uas fida timeri
 Ne Phaetonteis uiolentior ignibus ignis,
 Quo commune nefas priuatis faedius ausis
 Inuadat propiora furentis correptaque flammis
 Protinus in tenues abeant elementa famillas*

*Cum genus electum sceptrisque uerendior olim
 Sancta sacerdotum soboles ut Apollinis ales
 Verterit in nigras pennarum candida plumas
 Commisissique gregis studio post terga relicto
 Pastores mollique culta palatia luxu
 Imperijs fastuque uacent Venerique meroque
 Et septem geminatae tabo saturantur Echinnæ
 Scilicet immensi proles aeterna parentis
 Virginis ex utero mortales induit artus
 Perque ter undenos hominis mala pertulit annos
 Pauperiemque astumque geluque famemque sitimque
 Confessusque deum per tur miracula tandem
 Verberibus, spinisque lacer de more latronis
 Affixis ligno manibus pedibusque pendit
 Et mendicanti iacuit sub fornice saxi
 Ut ferus & tabulis longe contrarius heres
 De Pastore Lupus fieret tantique redemptum
 Sponte gregem sano lacerandum traderet hosti,
 Et foret exitio certa medicina salutis.
 Tum Petrus atque alij uicta quos morte Redemptor
 Gestorum testes assertoresque suorum
 Esse dedit Stygiquæ minas calcare Tyranni
 Et magni referare fores & claudere mundi:
 In Luctu traxere dies noctesque precando
 Extorres inopes extrema per omnia ducti
 Dum crucis extruerent lustrato ex orbe trophaeum
 Non aurum non regna sibi famam ue petentes:
 Sed Domini pro laude mori populi que salute
 Experti genus omne mali uitaeque necisque
 Commisisti posuere gregis cum sanguine curans*

*Pontificum summos ne non mercatus honores
 Surreperet scortisque palam non unus Iason
 Empta subhaestata patrimonia uenderet aula.
 Et miseras pietatis opes inopumque leuamen
 Salmacis & Gillo traheret Phrygiusque minister
 Quando hæc coccineo donare palestra g alero
 Ausit & in terris caelestia distrahit hispo,
 Nec pudet huic hominum ceruici imponere cuius
 Spurca dapes calui uincunt adipata Neronis.
 Ut nec Iuleæ sex ultima gentis in illa
 Colluuiæ caueaque probri stuprisque nefandis
 Non temere sub pelle latens habitauit ferino
 Turpius humani prostrauit iura pudoris
 Officium partesque uiri tempusque putanti:
 En cognata deo præcordia dextraque nutu
 Digna leui referare fores, & claudere cali,
 En uini simulacra Dei quæ pronus adores
 Summissoque genu pedibus, des oscula supplex,
 O fœda scelerum sordes, o dira ferarum
 Prodigia, o desunt tantis equalia monstris
 Nomina, conceptus animi frustratur hiantis
 Lingua, pares impar factis extundere uoces,
 Hos dedit o pietas tibi Constantinus in usus
 Ausonias Syluester opes, morboque leuatus
 Romula Threicy's mutauit mœnia lustris
 Ebria delitijs ut turpis adultera Reges
 Allicerent mæchos quorum complexibus hærens
 Iret in omne neptias hortareturque morantes
 Perque uices pensam Gladio defenderet alter
 Religionis opem protenderet altera lapsa.*

Ille pia graue mentis opus dignumque parauit
 Maiestate ducis facinus nec praesul abusus
 Concessis laudis pietas certauit utrinque
 Religioque uirum terra caeloque probante
 Haeredes damnare decet male uiribus usos,
 Nam consanguineum caput insignire tiana
 Degenerisque nota sobolem uulgata priorum
 Plurima iam trito fas asserit orbita curru,
 Par fuit & uotis aliquid concedere regum
 Cum fomenta darent inopi quae tristis egestas
 Posceret, & uictu tenuis, & ueste iuuabat,
 Ignoscas hoc fonte tamen, quo denique uentum?
 Omnia metiri precio didicere, quid illi
 Promerere negant? connubia soluere nulli
 Concessum, certoque gradu coniungere non est:
 Iungentis oblato tamen & disjungentis auro.
 Qui sua uendiderat fracta sibi parte bonorum
 Cum consorte thori se cuncta dedisse professus
 Morte luit subita uasra periuria lingua,
 Et Magus oblato sancti dum flaminis auro
 Inposita conferre manu sibi munera poscit,
 Sector ut in medium pluris diuenderet emptum
 Viuus in arbitrium Stygi uenit impius hostis
 Propulsante Deo suspecti uoce ministri
 Flagitij scelus & dira contagia pestis
 Exitio quondam populis orbique futura,
 Forte superstitio mentes agitabat auitas
 Scilicet & falsa ludebat imagine recti
 Ieiunas macies animas, ut acutius atas
 Nostra sapit multo praecincta sophismate pectus

Et minus auditis rerum quam credula uisus
 Cultius humanis diuina reponit elenchis,
 Ambigis? antiquis exempla recentia confer
 Per gentes cum iura dabat, cum uota regebat
 Arbitrio Dis nostra suo, sceptrumque tenebat,
 Spintria famosis Elephantidos eruta chartis,
 Nec tibi tunc placuit faceres cum Roma Priape
 Quo mirere magis iam tum regnante Tyranno
 Iussa Palatini decedere finibus agri,
 Tu uindex censorque grauis tu regula morum
 Quo potius meliusue nihil, nil sanctius usquam,
 Fas & iura uolunt si rite Vicarius illi
 Qui caelum terramque regit de Virgine natus.
 Ni remocas certe uanalem Elephantida passim
 Per plateas uicosque finis per compita ferri,
 Nunc & imaginibus ad uiuum ex ordine pictis
 Irritent ne picta minus quam scripta furentes,
 Maternis commissa notis tum ne qua legenti
 Eriperet dubia fructum sententia uocis.
 Largius haec nostri sollertia temporis auxit,
 Ingenua mali profugatiue pudoris,
 Nil non ausa nephas miseris committere chartis.
 An quod Aristophani licuit Flaccoque negabis?
 In tenebris tunc orbis erat, nunc luce coruscant.
 Et tamen ij damnant quae praecipis ipse Tyrannos
 Instituis leuis alius scortisque lupisque
 Et quorum meminisse pudet dicebat a ministrat

Finis

IVLIO MEDICI REVERENDIS,
Cardinali, atque mox sub nomine Cle-
mentis VII. Pont. Max.

ANDREAS DACTIVS.

PRaeclare (me Hercule) humano generi ab ijs con-
sultrū mihi uideatur R. P. I. M. qui uiros egregios
uita sanctos laudari publice instituerunt. Ea enim ra-
tione laudati simul, & laudantis famae non nihil col-
latum, & ceteris stimuli quibus ad uirtutem cape-
sendam acrius accenderentur additi proposita spe non
obscura gloria, sed longè praeclearius illos fecisse arbi-
tror, qui uiuentium Principum facinora celebrarūt,
cum ex ea re plerisque omnibus futuri spe negligenti-
bus, & praesentium honorum sensu gestentibus,
quae praediximus, unus quisque uehementius affecta-
re, & uberius assequi possit uel suo, uel principis no-
mine. Qui si decantatis laudibus se non respondere co-
gnouerit, tacito conscia mentis pudore (ni fallor) agi-
tatus, ita se geret, ut in posterum laudatus merito ui-
deri possit: si uero par meritis praconium fuerit ase-
cutus, magnificentiam uerborum rerum magnitudi-
ne superare, et maiora promereri contendet, quo argu-
mento non modo Cicero, Plinius, Papinius, & Clau-
dianus sed omnes fere celebres, tam Rhetores, quam
poetae, sui temporis Heroas, uel peculiariibus Enco-
mijs, uel aliud agentes, arrepta obiter occasione ma-
gnis laudibus ornauerunt. & nos (quicquid sumus)
tantorum uirorum, quin etiam doctissimorum, auto-

ritate freti, superioribus annis, cum canicularibus
diebus à publico docendi munere, in aestiua litteraria
de more me recipissem, & liber, peculiari, uel natu-
ra. uel huius nostrae fortuna ductu, profundius qua ra-
tione bono ocio honeste uterer cogitare, in primis ut
par erat R. D. T. uirtus in mentem uenit, cuius mul-
tiplex habitus, quantum memoria ualuit, repetitis à
prima etate usque ad hunc diem, rebus a se gestis,
tātus mihi se se obtulit, tam alte inhaesit, ut per mul-
tos dies nihil aliud animo uoluntate potuerim. Dem-
que nescio quo afflatu ita exarserim, ut quod intus
coquebam, nec potuerim ultra contegere, nec uolue-
rim. Credo (ita dijs iubentibus) nequid in Virbio, Leo-
nis Pontificis laudes referente promiseramus, ulte-
rius differretur, bonis igitur aurbus exorsi nouo quo-
dam (ut arbitror) apud nostros dicendi genere, non
quod à Sylua lege recedamus, Syluā scripsimus, quae
non topiarias et in quincuncem dispositas hortorum
delitias, sed inculta fronde siluestres, & impares ar-
bores, interiacentibus temere fruticibus & dumis,
pollicetur & praestat: sed quia ex omni ueterum He-
roum numero, delectis partibus Parthasiana quadā
imitatione simulachrū effigimus, unde etiā siluae, ico-
nes id est imagines, nome fecimus, laudes R. D. T. uer-
sibus complexi, ut officij nostri partes, si non ut uolu-
mus, ut possumus ageremus, Hanc igitur T. R. D.
nuncupamus, ut tanti nominis patrocinio, ab incurstu
ferarum & a restium undique praemunita, tutius
germinet, & coalescat altius, cultorem suum mul-
tiplici fortunae sauentis iniuria lacepsitum salutari-

bus umbris protectura. Quod si (ut spero) liberali R. D
T. patrocinio contigerit, maior a moliemur, ut quod
ab Optimo Maximo Deo accepimus in publicam uti
litem, eius gratia, erogemus, cui post ipsum deum
plurimum debere profiteamur.

ARGUMENTVM.

Dum Capreas iaculis ageret per lustra fugaces
Narcissum fide deseruere manus,
Captat amans tacitis uestigia passibus Echo
Et pudet, & soli gaudet adesse tamen,
Ille labore, simul fessus, praedaque potitus
Constitit, aquis adest, huc coeamus ait
Victus amore pudor, coeamus retulit Echo
Et petit optatis ora premenda notis.
Profiliuit nimphaque, puer praedaque relicta
Diffugiens dubios murmurat ore sonos,
Futilis insultat paribus sermonibus Echo
Et tepida lacrymis immaduere genæ
Spretæ dolet, comitesque fugit, specibusque sub altis
Tristitia perpetuo membra dolore liquat,
Crescit amor, crescuntque graues in pectore curæ
Nulla dies, nullum profuit artis opus,
Vultus abiit, tenues uanescit corpus in auras
Occupat ossa lapis, mox tamen una manet
Hac ope iunonis acceptas reddere uoces
Gaudet in hoc uno uita reducta sono est,
Quis uetat ancipiti tenebrarum carcere clausum
Vocalis Nymphæ uerba referre modis.
Quod summum natura dedit, Fortuna reliquit
In laudes referam gratus iule tuas

Andrææ

ANDREÆ DACTII SYLVÆ
cui titulus Icones. in laudem Iulij
Medices enarrata.

Dives Achilles quo carmine panderet ausus
Mæonidem Phœbique parens omnisque sororū
Instituit facunda manus triplicesque Maroni
Indulsit numeros Helicon & conscia Baccho
Nysa corimbiferis Nysa usque exorcit a thyrssis
Cyrhaumque iugum Cyrraque potentior æstro
Macenas Auguste tuus, tuque optime Caesar.
At mihi Pieridum si non lymphatus ab antro
Attonitos mouet ore sonos afflatque fingit
Spiritus Aonijs agitans præcordia flabris
Romuleæ tutela domus sceptrique supremi
Rector adest Thuscoque celer non segnior auro
Quem sancto natura Duci poscentibus astris
Consortem comitemque dedit generisque sacrique
Muneris imperij que nices curasque gerentem
Quo pelago iactata ratis quo Castore pubes
Littera tutæ petat portuque subintret amico
Auspicijs confisa nouis, naualia, læti
Sydere non alio subeunt per cæcula nautæ
Ipsa licet medys Helena se tristis in undis
Inferat, tortis alte unda dehiscat arenis
Ergo ades, et tumidi seruatam ex æquoris undis
In medio concepta mari dirasque tenebras
Inter, & infensi munitantia fulmina celi
Soluere uota iube non quas Gangetitha tellus
Fundit opes Arabique domus Hermusq; Tagus

Quas gemina premit arce polus Rharnuntis alūna
 Munera continuo dominum mutanti a lapsis.
 Te monumenta decent uolucris superantia cursum
 Temporis & nullo fatum passura sub aeo
 Ille ea cuius agis partes, cui uiuimus olim
 Pro meritis congesta dabit nos longa feremus
 Qua licet, in populos merita praeconia fama
 Quod si priscus amor grati si pectoris ulli
 Mens superum deuota placet pietasque fidesque
 Iulius in longum Medices cantabitur aeuum.
 Tu modo quas tenui meditat ur harundine uates
 Crescere laude tua non dedignere Camenas,
 Sic ubi labra meruim nec iam capit arca messes,
 Alma Ceres parui latatur munere ferti
 Sepositis bromium placat sibi uinitor uuis,
 Et qui stelliferi frenos moderatur Olympi
 Diuitias, fascēs, populos, largitus & urbes
 Aspicit exiguis fumantes ignibus aras
 Contentus precibusque pijs & thuris honore
 Sed neque marmoreis aulea nitentia templis
 Non ebur aut fuluum signis radiantibus aurum
 Artificumque manu & uarijs stellantia gemmis
 Pocula & aurata candentes fronte iuueni
 Tam faciles flexere deos quam conscia recti
 Simplicitas fucosque carens & pectore longe
 Inferior sed fortunis par uictima dantis.
 An renuam quia digna tuo munuscula cultu
 Non adsunt quacunque mihi Rharnusia fecit
 In laudes conferre tuas, quis magna daturum
 Crediderit qui parua negat? licet inuida frontis

Abstulerit fortuna decus ueterisque rapina
 Pertulerim portenta nouus sine crimine Phineus,
 Mens tamen & uires animi dotesque supersunt
 Ingenij, & fato uix concessura potenti
 Munera Thespiadum, quod si te praeside tristes
 Harpyas Zethesque puer Calaisque repellent
 Iactatumque diu caeli pelagique ruinis
 Excipiet tellure quies portuque secundo
 Forsitan (esto procul liuor, mitissimus adsis
 Iuppiter) Aeneadum numeris accesserit alter
 Maenides, aquet patrios qui carmine fastus
 Complexus caelum ac terras rerumque quod usquā est
 Adscribarque tuis non ultima gloria rebus.
 Sed tamen haec olim Deus & tua cura uidebit
 Interea promissa fides concepta sequatur
 Nomine uota tuo Latias cum Virbius oras
 Impleret laudesque tui Patruelis & altum
 Pontificis decus & uestra praeconia Gentis
 Aeterno si fata sinant committeret aeo:
 Vnde ferar quo fonte Dea, quis carminis orsus
 Quis mihi limes erit, qua prima aut ultima dicam
 Qua medio referam cursu, qua pectora, qua uis
 Ingenij, qua mens tantae fastigia molis,
 Qui capiant animi, qua uox, qua promere tantos
 Conceptus, qua uerba queant, quis spiritus oris,
 Qua fauces, qua lingua sonet? tribuenda Platoni
 Si qua fides, non absque deo modulatur Homeri.
 Carmen Ion maiorque suis tunc uiribus altos
 Eructat numeros, & dignas numine uoces
 Quid qui Bistonio committit Pallada Marti,

Et Diomedea molitur vulnere dextra.
 Qui Phrygios Latia componit sede Penates,
 Qui Lyricos monet arte modos, qui Phasin, et Argo,
 Qui socerum generumque canit, qui corpora mutat,
 Oedipodionias cingit qui milite Thabas,
 Punicæ qui Latia summittit castra securi,
 Quique alij merito signantur nomine nates,
 Et mihi numen adest; trepidamque in pectore dulcis
 Nescio quis, sed agit mentem furor, excidit omnis
 Cura dolorque animo; fugit omnis corpore languor:
 Mortalesque abeunt sensus: subit igneus artus
 Ignoto de fonte uigor, tum maior anhelo
 Spiritus ore sonant: fibrisque exestuat imis
 Feruidus: & passido concutit præcordia motu
 Ingentesque auido captus, & sensa ministrat
 Humanis maiora modis: tuaque omnia, teque,
 Maioresque tuos, transactaque sæcula monstrat.
 Ut quondam modico sublimis in aggere ductor,
 Cum procul ære dato turmas percenset euntes:
 Luce recens orta, uel Sole cadente sub undas,
 Præteritos post terga notat: præsentia cernit
 Ora uirum: longe uenientum prospicit umbras.
 Sed quid auos, proauosque tuos, Cosmæque, Petriūque
 Gentilesque alios referam: longumque superba
 Stemma domus? ueterumque notis & uoce recenti
 Nomina dicta mihi? lachrymas remouemus inanese?
 Amissumque prius properata morte parentem,
 (Pro miserum mortale genus) quàm nosse liceret.
 Haud equidem captus hominis, mentesque putarim
 Consilij potiora Dei: licet ætheris alti

Participes animos, cognataque semina calo
 Hauriat: & summi decoretur imagine patris:
 Immensum paruis complexus finibus orbem,
 Cum leuis & puro cœli de lumine fulgor
 Corporis obductus tenebris, & pondere terra
 Ima petat, longæque extremis exul in oris
 Perfectum capiat nihil: imperfectusque & ipse.
 At Deus æterni fons luminis, omnia solus
 Qui fecit: solus tenet omnia, temporis exors.
 Si tamen, humani quanta est prudentia captus,
 Iudicium proferre licet: mandat aque famæ
 Patre super concepta tuos; maioris acerbum
 Indolis amisit nullum Florentia ciuem.
 Siue placent animi uires, seu robur honesti
 Corporis: & faciles utriūque ad munia dotes.
 Quem si fata uirum nostris non inuida rebus
 Seruassent Patriæ incolumen fratrique tibi que:
 Forsitan Aethruscos fines & littus utrunque
 Ocyus. At superi satis est optata parentum
 Progeniem præstare sacram: quando omnia uestris
 Imperijs terra, atque mari caloque geruntur.
 Nec licet arcanas homini cognoscere causas:
 Qui cursus, qui finis erit? latet abditæ magni
 Mente Iouis decreta dies: mutatæ in horas
 Turbida mixtorum series subeunt que, cadunt que,
 Alternis animata modis: cursim que feruntur
 Tam multa rerum species, numeroque, locoque
 Et quo quæque magis protenditur undique moles:
 Hoc plures rerum facies recipit que, fouctæque
 Hoc magis diuersis gaudet uariata figuris.

Nonne uides quot terra ferax animalia, plantas,
 Quot frutices, quot fert herbas? quot cerula pisces
 Alta natant, quot aues, insectaque sustinet aer?
 An ne putem uacuas cultoribus aetheris oras?
 Coelestesque globos, & inania sidera ferri?
 Ut lites, & amicitias coeuntia nectant
 Inter sese, & uersis soluant elementa cateruis.
 Scilicet omnipotens opifex, & nescia falli
 Naturae fecunda manus, mortalibus animis
 Indulset Veneris numeros? aeterna malignis
 Artibus, & sena fraudauit more nouerca.
 Quodque imis largae rebus dedit: abstulit altis.
 Ut breuiora thoro qui stragula possidet: ima
 Crura tegens, caput infelix, & pectora nudat.
 Usque adeo ne furens agit aut dementia quemquam
 Credat ut haec, & non potius contraria prorsus?
 Quicquid habent igitur supremi elementa decoris,
 Illius umbra tibi est: summo qui fulget Olympo.
 Utque nitens caeli facies, terraeque, marisque,
 Vincit opus: cum materia, tum molis honore:
 Sic forma, sic multiplici discrimine rerum
 Caelesti mortale decus concedit. eoque
 Si qua tenent humana boni, referuntur ad ipsum
 Principium, rectique patrem, propiusque quiescunt
 Auctori coniuncta suo: qui fonte perenni
 Fusa sinu rursum recipit, ceu flumina magna
 Oceanus, totum late diffusa per orbem
 Mittit: & ingenti redeuntia suscipit alueo.
 Hinc tuus exacto mortalis tempore cursus,
 Deseruit terras genitor: uitaque futurae

Ad decus & numeros, sibi quae uirtute pararat:
 Elisios inter proceres loca liber adiuit.
 Inde ubi ad excelsi peruentum culmen Olympi:
 Protinus Ambrosia succis & Nectare sacro
 Perfusus: nunquam peritura munera uita
 Aggreditur: pulsaque procul caligine latus
 Despicit in medio librat am pondere molem:
 Atque irumpentem terras circumque prementem
 Oceanum, fuso late super aere cingi:
 Aetheraque immenso complexum caetera Gyro.
 Tum uariam externo fulgentem lumine Phaebe:
 Quosque errans ignis Cyllenius implicat orbis
 Phaebeos subter radios: quos mane sequatur
 Phosphorus, & sero praecedat sidere Vesper:
 Atque ipsum aduersis nitenti ad summa quadrigis
 Naturae lucisque duccem: terramque, fretumque,
 Et totum igniferis implentem curribus orbem.
 Sanguinemque rubens, & tristi cade cruentum
 Martis & horrendum miseris mortalibus astrum
 Inde Ionis regale iubar placidamque corusca
 Luce facem; populis & regibus utile sidus.
 Mox & falciferi liuentes cominus ignes
 Saturni & lento pallentem frigore flammam
 Nec procul innumera stellati lampade caeli
 Signifer & uarijs simulacra ingenti a formis
 Apparent altoque patet uia lactea cliuo.
 Tum fugiens oculos, & qui rapit omnia secum
 Concolor orbis adest, motu modo cognitus ipso.
 Qui celer, & mundi sonitu modulantis acuto
 Altius assurgit: cum Luna grauisissima uocem

Deprimat: & medios diuersis motibus orbes
 Temperet in dulces numeros discordia concors.
 Vt quondam uaria certo discrimine chordæ
 Concertum peperere lyra: blandumque sonorem.
 Et quamuis ingens tanto de corpore, qualem
 Fas prodire sonum late omnes impleat oras:
 Non tamen humanas quoquam descendit ad aures.
 Sic qui præcipitem summo de uertice Nilum
 Accolit: auditos primæ sub tempore lucis
 Ingentes nescit strepitus: undæque riuuam,
 Illicet ardentis referatur machina mundi:
 Calicolumque domus, summique excelsa Tonantis
 Regia: non ullis obnoxia motibus: imus.
 Ambitus, extremi finisque nouissimus orbis.
 Complexus qui cuncta, nihil se deserit extra.
 Hinc neque finitum credas: neque dicere possis
 Immensum: sed enim nixus consumpsit in illo
 Et uires natura suas: corpusque supremum
 Esse dedit: tantoque alias excedere moles:
 Quanto nobilior causis mens prima secundis.
 Hæc domus, & uita sedes tranquilla beatæ.
 Lucis inaccessæ sedes: immobilis, exors
 Turbinis omnis, ubi prædiuine copia cornu
 Spargitur: omnigenum late diffusa bonorum.
 Quam neque mortales ullis auditibus aures:
 Nullus Aristorides centenis orbibus Argus
 Luminis aut ullo penetravit acumine Lynceus:
 Scrutatus pelagique uias, & uiscera terræ.
 Non quæ natura ductus, causasque latentes
 Anelyta sollerti cinxere indagare corda

Diuitias hic ipse suas seseque triformis
 Explicat, & posito nudus uelamine uultus
 Aeternos aperit Deus: & simul omnia secum.
 Participesque sui præsentia cernere mentes
 Quæ cuiuscumque libet nullis ambagibus ultro
 Imperat: acta cupit pariter, potiturque uoluntas.
 Hæc postquam spectata satis patuere parenti:
 Et simul arcano fatorum numine uidit:
 Siqua deum linore sibi perijisse putabat,
 Accessura tuis maturo tempore rebus.
 Gaudet aeterno grates agit inde tonanti.
 Dumque recens animo confert uentura peractis:
 Tantarum uel pluris emat fastigia rerum.
 Exigua tam parua moræ dispendia letus,
 Tam largæ mercede Deum cumulat a reponi.
 Hæredemque suum spectans te, & laudis, & æui.
 Gratum ait est superi: quicquid mihi munere uestro
 Concessum, generi que meo, uos numine uestro
 In sobolem transferre meam, nec plura locuto
 Annuit omnipotens: & decernente senatu
 Calicolum, quondam multis optata parentum
 Vnius accipiunt cumulatæ pectora donis.
 Protinus ingenij donat Saturnus acumen.
 Iuppiter imperium maiestatemque uerendam,
 Corporis atque animi uires, in prælia Mauros.
 Sacra Deum moreisque pios indulget Apollo.
 Ora Venus, Charitum donis mentemque decorat.
 Maingena eloquio & sollertibus imbuit actis.
 Dat castum Dytima animum, prudentia Pallas
 Consilia, & faciles Musarum ad numera uires.

Quid Iuno, quid Parca triplex, quid contulit Hebe:
 Longa referre mora est: quid cetera Numina diuū.
 Immutis toto non est inuentus Olympo
 Officij, curtus Solymas Iudæus ad aras:
 Sic penetrat, sic Arfacidas sua turba salutat.
 Sic animosa uices agit abat Roma Decembres:
 Et natalitjs Augusta palatia libjs
 Patritjs admistus eques, populusque colebat.
 Denique ut exemplis rerum prioribus ut ar:
 Sic largæ superum coiere ad munera dextræ:
 Iapetionida fraudem cum fr̄ aude repressit
 Iuppiter: & cauti nequicquam uoce Promethei
 Admonitum lussit missis Epimethea donis.
 Vnde mare & terras facto uelut agmine morbi
 Inuasero graues: & quæ prius ordine certo
 Mors erat unius iaculo contenta senectæ:
 Induit innumeras facies: uariosque nocendi
 Corripuit nefana gradus tum Pixidis ulte
 Intercapta labris, pendens intusque, foris que
 Macerat ancipites lento spes ægra flagello:
 Faminea properante manu quæ prima laboris,
 Prima mali causas homini dedit: improba postquam
 Pellexit facie pulcri Titana uoluntas.
 At tibi non uultu cuiquam impositura se uero
 Maiestas: non fallaci lesura sereno
 Gratia: non blandis animum lactantia uerbis
 Pectora: nec tacito mox deceptura ueneno
 Muneribus concessa Deum: sed promida uirtus.
 Sed pietas, sed cana fides, sed conscia recti
 Vox animi, & faciles certo discrimine mores.

Quæque decent animum generosi Principis artes.
 Cognatis qui se genitum, qui credat Amicis:
 Qui Patriæ: rectique tenax & cultor honesti.
 Quique sua generis inter putet esse salutem
 Humani: & toti cinem se commodet orbi.
 Talis erat magni Cyrus Xenophontis: & ipsum
 Doctus Aristotelis finxit Plutarcus alumnus:
 Discipulo præcepta suo, quos protinus ille
 Impleuit numerus: & dignum nomine tanto
 Exhibuit tibi Roma ducem Germanicus olim
 Primato quod iure dedit: potiora daturus
 Si superi si fata sinant, sed Flauius alter
 Præstitit: imperio quamuis breuiore potitus.
 Sed quid ego angustis immensum sinibus orbem
 Metiri & parua circumuallare corona
 Inter se spatium nusquam coeunna longo
 Melior, atque hominum longe conatibus impar
 Verso onus audaci, munus confisse uolatu.
 Quomæ ducis amor, quonam temeraria grati
 Vis animi, quo cæra ruis sic æthera pennis,
 Dum petit & cæra iunctas non respicit alas
 Proditus, æquoreis nomen dedit Icarus undis
 Et Phæthontiada stillant Electra sorores
 Eridani ripas circum fr̄ æternaque uista
 Nam neque Palladiæ quæ amnis nitantur Athenæ
 Ingenijs studioque uirum non Sparta Iycungi
 Legibus, & crebris regum submixta trophæis,
 Quem nostro componat habet, non Isthmia tellus
 Bellorophonteæ Larho cantata chimææ
 Non Iouis Augusto celebres certamine Pisis

Non Hælis non Argos equis non Hercule Thebæ
 Insignes Bacchique sacris non alta coturni
 Nomina Tant alides, Agamemnonique Mycena
 Non Phœbia Pellaque duces, Macedumque Tyrani
 An referam celebres Siculis regionibus urbes,
 Et centum magni cunas Iouis oppida Creta,
 Et Persis, Salamina, grauem, gratamque Cytheræ
 Cypron, Apollineaque Rhodon, Delumque, uel ipsas
 Cycladis & sparsas freta per Neptunia terras.
 Et quæcumque loci clarum bellouæ togæ
 Ingeniosa suum produxit Græcia nomen
 Scilicet à teneris extrema ad summa senectæ
 Congestas uirtutis opes numerosque per omnes
 Integra uenturis rehta exemplaria uitæ
 Gentibus una dabunt Argiue mœnia terræ
 Quæ neque Tanti alio reges de fonte bibentes
 Urbibus adscribere suis nudique sophistæ
 Aethiopum mixtique salo gens conscia Nili
 A uisa uirum primas olim sibi poscere partes
 Non Babylon Assurque udis latissimus agris
 Et septem gemino præcinctæ Ecbatana muro
 Persepolisque faces, scorti passura furentis
 Imperijs Lenæ tuus non diuitis aula
 Mæony Sardes regis, Partique fugacis
 Regia & auerso Scythia, nimumque propinquo
 Affrica læta minus Phœbeæ lampadis igne
 Quasque cadens lustrat Vesper, quas lucifer urbes,
 Quæ tandem quo Diua ferar, si Barbara nostris
 Exiguum confert quamquam latissima notis
 Gens hominum natura minus, seu contulit illi

Sive decus gentis nostras non uenit ad aures
 Insidijs Fortuna tuis ditissima cultu
 Multiplici studioque potens si Græcia nomen
 Ingeniumque suum uinci uiresque fatetur
 Atque ultro tanti certaminis impar honori
 Instadium prodire negat; si maxima Roma
 Prole uirum felix & maiestate uerendi
 Nominis imperio late tot functa per annos,
 Nescio quid tacito secum conquesta pudore
 Ingenua tandem pro libertate fatetur
 Multa fore ut præster, non se omnia posse daturam
 Quicquid in arcanis seruant araria fastis
 Antiquæ uirtutis opum atque his ora resolut,
 Exhaustit totum magnis delectibus orbem
 Præceptor Traiane tuus, dum lancibus aquis
 Comparat inter se magnorum gesta uirorum
 Et studia & mores ad calcem a uertice pensat,
 Quot tamen ille meos ingentia nomina ciues
 Præterit intactos dum multa indagine nusquam
 Inuenit externum nostris quem compareret illum,
 Ergo non urbes ipsum sed uicinus orbem
 Magnorum uirtute uirum quos prouida magni
 Fata dedere Iouis maturo tempore quales
 Poscebat ratio & rerum fortuna medarum
 Inque dies campo sensim certaminis aucto
 Creuit amor ueræ summa ad fastigia laudis.
 Paruus ut exiguis exiens è fontibus amnis
 Accipit incrementa superuenientibus undis
 Et crescit pariter crescentibus alueus undis,
 Donec laxatis prorumpit in aquora ripis.

De superis ingrata querar morumque priorum
 Immemor & decoris si quod mihi fata negabunt
 Inuida concessum nostra dedigner alumnae
 Qui cum communi surgit mihi gloria fato
 Inuidisse patri natum conquesta ueritas
 Quis matrem nate laudet uirtute gementem
 An mea legitima fraudari uiscera fama
 Euitar, si ferre parum est tam degener absit
 Liuor, & insano rabies agitata cothurno.
 Quin & congestos Florentia iungat honores
 Et cumulata ferat merita praecona fama
 Maior auis auiisque patris praestantior auro
 Vnius uirtute uiri, quem singula si non
 Exequare ualent praecleara nomina fama
 Cuncta simul poterunt nec me pulcherrima rerum
 Tot quondam dispersa locis tot disita saeculis
 Nunc congesta simul spectare pigebit in unum
 Quem (nisi me toto fallunt oracula caelo)
 Ad maiora uocant Tetricarum pensa Sororum
 Iam pater alterno gaudebit Tybris Iulo
 Quemque modo cupidus genitum complecteris ulnis
 Non inuita tua concedes filia matri
 Rectorem rerumque caput quas sustinet olim.
 Interea latis auibus Florentia magni
 Vtere sorte tui uirtutibus utere ciuis,
 At tu qui tanto uicturum nomine carmen
 Concipis & grata reuocas pietatis amorem
 Non extrema mea munuscula suscipe dextra
 Tantorum securi tibi fomenta laborum
 Inde quater gemini repetens primordia Iani

Antiqua decus Hesperiae Latiumque superbum
 Albanosque patres & stemmata longa recenset
 Aeneadam Tatioque Titos & regna Quirini
 Virtutes animosque uirum bellicae domique
 Quot quos quis ducibus qua nacta sit arte triumphos
 Tum Graios memorans proceres & Barbarae regum
 Nomina quandoquidem tantis non orsibus una
 Sufficimus totius simul utere uiribus orbis
 Dixerat, & lato despectens lumina uultu
 Nectareos spargit mirantis in ore liquores
 Tum sceptrum & triplici fultum dat lemate delton
 Interea (mirum dictu) tremere omnia late
 Audiri que fragor cali crebisque corusci
 Luminis amburi cepit fulgoribus aer
 Lux oculos, horror mentem, sonus abstulit aures,
 Mox afflata leues redeunt in pectora sensus
 Ecce autem posita mortalis imagine uultus
 Et quondam Libycis ingens in finibus Atlas
 Tantalis in sepilo, Titamis in aequore Delos
 Et quos saxifica mutarunt monstra Medusae
 Urbis in effigiem tectis conuersa superbis
 Ardua septenis fastigia collibus alte
 Ostentabat ouans turrito uertice Roma
 Qualis erat dormitis Asiae Libyaeque Tyrannis
 Alta triumphales tulit ad Capitolia currus
 Scipiadum cum sacra domus Macedumque sarissas
 Aemilius Lati suspendit in aede Tonantis
 Trapei cum templa Iouis Pompeius & aras
 Ditauit Regum spolijs Asiaeque rapinis
 Cum Gallos Libycosque duces Pontique rebelles

Reliquias uario produxit stemmate Caesar
 Aut post Cantabricas acies Indosque subactos
 Excultam fouit ludis Octauius Urbem
 Huc simul exhausta properabant ciuibus urbes
 Europes Asiaeque agilis Libiaque iuuentus,
 Non secus ac prono labuntur in equora cursum
 Flumina et Herculeum lapide petit undique ferrum
 Hic turba spectante Iouis non unus ad aras
 Duxerat innumeros spoliato ex orbe triumphos.
 Signa, aurum, tabulas, uestes, torcumata, gemmas
 Tus, ebur, arma, greges, famulos, hinc gramata, menses
 Quicquid habet qua lata patet tellusque fretumque
 Iamque unis olim totumque manibus orbem
 Congestum spectare dedit felicibus astris
 Roma parens chara non dedignatur alium
 Progeniem merita reuidentem praemia laudis
 Muneribus decorare suis, nullique priorum
 Concessum, monstrare decus, cumulata sub uno
 Pectore magnorum praecordia longa parentum.
 Ergo age post primi cunabula latior aui
 Da Fame da Musa uirum calcataque nulli
 Ausonidum certo fastigia corripe passu
 Nec tibi Parthasit delectum more petenti
 Iunoni tabulam Sicilia cum pingeret olim
 Vna det urbs lectas quas sit exempla puellas
 Sit Babylon sit Roma licet sit maxima rerum
 Ne dum Trimacris Acragas non primus in oris
 Ante tuos oculos ingentis machina terra
 Cumque suis late pateant cultoribus urbes,
 Quas Notus et Boreas, quas Sol Oriensque Cadésque
 Aspiciat

Aspiciat a primis ad nostri temporis annos
 Hinc tu magnorum effigies et gesta uirorum
 Et studia et mores quos quouis tempore sumptos
 Arbitrio dispone tuo imparibusque recepta
 Partibus exacte simulacra reponere figura,
 Qualis apes uarijs cum prata coloribus halant
 Hos petit atque illos sollerti indagine flores
 Collectumque ferens in cerea tecta liquorem
 Dulcis composito distinguit in Etare cellas,
 Aut tessellatis qui uermiculata refigit
 In tabulis, pictone solum qui marmore crustat
 Qui spatio fallente oculos in minima partem
 Segmina componit uarijs imitata figuras
 Quamquam autem forma puero iuuenique uiroque
 Contigerit par usque decus patiensque laborum.
 Corpus et aequales tanto pro corpore rites
 Altaeque multiplici proauorum stemmate constant
 Nobilitas patrijs toties ornata Trophaeis,
 Ampla domus late cunctarum copia rerum
 Non ego Fortuna dotes et munera cuiquam
 Natura decori uertam cui contigit unis
 Laudibus ijs magnum sapere et se credere calo
 Ad superos animi uires Gentemque beatam
 Dant aditum summoque locant bona mentis Olympo
 Hinc puer ingenti sacra uirtutis amore
 Captus et ijs stimulis Medices agitatus iulus,
 Quos nam ille dies momentaque temporis egit
 Nauiter, ad summae properans fastigia laudis,
 Quam cornis, quam mitis erat, quam fronte serena
 Latens et ingenio facilis semel hausta tenebat

Acer & alloquis promptus catusque serendis,
 Se nulli præferre boni laudator egenti,
 Largus & usque sibi constans non dextra tumentem
 Viderunt, non laeva humilem, sic Martius olim
 Marcellusque Solonque fuit, solersque Pericles
 Non alius gravitate Cato, pietate Lycurgus,
 Religione Numas, Minos probitate fideque,
 Atilius Masanissa novum sanctumque pudorem
 Quæris Amazonum talem vidistis Athenæ
 Hippolytum, talis proles generosa Thyanes,
 Et Capitolina tentata libidine uirtus
 Hac spectanda tenus pueri signetur Iuli,
 Pendenti titulo effigies alta ne latentes
 Tam multas animi facies uariosque recessus
 Exacte prompsisse meis temerarius author
 Iactarim numeris cum corpora pictor apertos
 Mensuræ sortita modos, certasque colorum,
 Quas capiunt oculi species perfecta negarit
 Supremam exegisse manum felicior ille
 Successu cuius tabulas contingere nemo
 Substituit captæ forma prohibente figuræ,
 Qui tamen illius Venerem superauerit olim
 Inuentus mea successu sint uota secundo,
 Ingentemque ferant uates ad sidera famam
 Auspicio meliore uiri uincamur inertes
 Dum meritos referat uirtutis Iulus honores,
 In uotis hæc prima meis laudare paraui.
 Quisquis in hoc primam tulerit certamine palmam,
 Vos age Musarum proceres felicibus astris
 Huc uigiles animos curasque intendite uestras.

Materiam indulget princeps causamque labori:
 Surgite adeste iuuat generosi pulueris haustus
 Arentem posita fines circumdare metæ.
 Quem dederit fortuna loco superique fauentes:
 Ne tamen ingentes ausus & maxima rerum
 Deterat angustis leuior fatura supinis,
 Ingenij numeris animi circumspice late
 Regna, duces, populos, præclaræque gesta uirorum
 Assyrios Medosque feros Persasque superbos
 Arsacidas Pænosque truces, Nomadumque Tyrános,
 Victoresque duces Macedum, proceresque Pelasgos
 Cimiles his iunge manus Romanaque cor da
 Fabritios, Curios, Brutos, acresque Camillos,
 Scipiadas, Fabios, Paulos, Drusosque, Nerones,
 Publicolas, Scauros, Catulos, Celeresque Metellos,
 Et cum Pompeijs uictricia Cæsaris arma:
 His tu si qua petis puero de fontibus hauri
 Indefessa ruunt plenis tibi flumina ripis.
 Dant iuga dat campi liquidas cum uallibus undas,
 Hannibal ingenium solers patiensque laborum
 Robur & æquatæ largitur munia uitæ,
 Nec tibi pauca dabit In sicca legente senatu,
 Optimus & magnis iunctus patruelibus acer
 Lælius, & Graia cauti Philopemenis artes,
 Pelopidas, Epaminondas summi que Laconum
 Gracchorumque domus, & quos mora longa referre
 Tot proceres tot magnorum decora alta uirorum,
 Hinc animi prudentis opes, & robora mentis
 Intrepida uisique decus cultusque modestos

*Delige & urgentem matrum uestigia prolem
 Nec pueri simulacra modo iuuenisque decorem
 Effigiem ponas collatis undique membris
 Matura sed mente uiri formetur imago,
 Qui Latias Patriaque simul moderetur habenas.
 Inspice nunc alio natura lumina campo
 Pythagoras & Aristoteles diuosque Platones
 Socraticaeque domus seriem sophiaeque ministros
 Brachmanas Nudosque tepente sub axe Sophistas
 Rursus ab his alias tecum tris pone figuras
 Sic animi poscente nota sic legibus aui
 Nec non legiferi compensa uolumine Mosæ
 Magnorum monumenta patrum seriemque perennem
 Iudæi recolas generis summosque uidentes
 Regnorumque uices reciduaque mœnia gentis
 Usque sub extremi disiecta altaria templi
 Perpeffumque deum & nostræ primordia legis
 Inde trecentenis animo complectere lustris
 Quos natura uiros in luminis edidit auras
 Quam multa pietate graues quam fortibus actis
 Hæc dabit extremos sublimis imaginis orsus
 Materia, hæc grato finem cumulumque labori
 Afferet, & dignas tanto conamine laudes
 Seu cordi est puerile decus, splendorue iuuenta
 Robusti seu forma uiri, specimenque senectæ,
 Ipsa autem quamuis late quod carpere possis
 Vberius, cupidis dent exemplaria uotis.
 Non tamen ad uiuum collatis undique membris
 Emicat artis opus, perfecta que mentis imago,
 Plurima cum dederis, nam plura requirit, ut ignis*

*Hercinia nactus saltus nemorosaque tesqua.
 Talis erat quondam nulla superabilis arte
 Pictorum uultu pariter Demetrius asper
 Et mitis cuius ueram si pingere nulli
 Contigit effigiem palmam certatibus illis
 Promeruit signo propius qui spicula torfit
 Quid negat equato paribus certamine telis
 Impugnam prodire mihi laudemque mereri
 Quod nisi iam pridem spatys excludar iniquis
 Altius a primo repetitis fontibus auro
 Naturam moresque uiri peregreque domique
 Fortunaque uices exanclatosque labores
 Claraque perpetuo referassem carmine gesta.
 Qua pietas & quanta uiro prudentia, qua uis
 Ingenij, qua luce bonas tractauerit artes
 Iustitia, rectique tenax, quam pectore forti,
 Et quibus ille suos animos moderatur habenis,
 Quos casus, qua mente tulit, quam charus amicis
 Quam patria, quam cognatis, quo tempore quoque
 Ordine pro merito, per quos sit nactus honores,
 Populos proceresque sibi deuinxerit æquis
 Officijs, probitate, fide, sollertibus actis,
 Constanti, largaque manu, ingenuoque pudore,
 Publica priuatis præponens commoda rebus.
 Sed reuocat fessis properante auriga quadrigis
 Transmissaque iubet tandem consistere meta
 Quis tamen hæc intacta sinat, tacitusque relinquat
 Qua pietate graues Patriæ moderetur habenas.
 Ommibus ut certo pariter deuictus amore
 Ordinibus metui fugiat, letetur amari*

Ciuibus equatos meritis partitus honores,
 Nec modo poscenti faciles accommodat aures
 Allicit, inuitatque bonos & prouocat iuro,
 Munificus, summissaque uacans, non despicit ima
 Priuatim quibus ille modis, quos pauit agenos
 Afflictaeque erexit opes, quae publica, quotque
 Ornamenta parat, & magna consulit Vrbi,
 Fortunae qua iura sinunt, & temporis & lex,
 Inaprobis motusque graues, & turbida caeli
 Sydera, res hominum uario quas antea fluctu,
 Quod si quis placido nostros Deus ore labores
 Respiciat, certumque olim mortalibus agris
 Acceleret miseratus opem, dirumque furentis
 Effera sanguinei compestat praelia Martis,
 Nata parentis opes referens Florentia Roma
 Candida coctilibus mutarit marmora muris
 Exemplis Auguste tuis, (modo uita superstit)
 Non frustra sperare datur sub praeside tanto,
 Qui uigilem partes animum diducat in omnes,
 Nulla putans indigna sua mortalia cura,
 Ille graues passis casus Stygijque ueneni
 Vlcer a Paeonias non admittentia dextras
 Morborum fomenta, domos, alimenta, ministros
 Instituit, diuam superantia munere sortem,
 Ille & uirginis ingentes catibus aedes
 Quattuor, & uictum pariter cultumque parauit:
 Haec ego non ducam fixis potiora trophaeis
 Si pietas, si religio, si numinis ara
 Prima tenent, cultuque Deum mortalia cedunt
 Nec patruale minor, quondam Nasica receptis

Matre Deum sacrisque fuit Phrygiaeque Cybele
 Parta tamen se quem munitis oppida muris
 Quaesitaeque uiuant duris in montibus arces,
 Haec quoque Iuleis arridit gloria rebus,
 Hoc duce non equitum turmis, peditumque cateruis
 Armorumque graui strepitu, non sanguine fuso
 Imperij fines promouimus ardua Thuscis
 Fascibus Vmbrigena cesserunt moenia terra,
 Quae neque fulmineos ignes imitat a Tonantis
 Horronis tormenta modis, nec mille carimis
 Atrides, Ajaxque ferox & diuus Achilles
 Sterneret, et decies geminato milite Xerxes,
 Dum uigil occludit saturos custodia muros,
 Nec sopita Ligur inuadit culmina miles
 Aut antra Grauis subit fumus, uanique timores,
 Commendat Fabium sine caede recepta Tarentus
 Oppida tot laudi non adscribentur Iulo
 Auspicis quaesita nouis Telluris Hiberæ.
 Scipiades uicta Carthagine protinus inde
 Non obscura tulit peritura oracula Byssæ
 Quis sperare uetat superum maior a peractis?
 Quid non summa boni, uirtus promittit Iulii?
 Aspice quos hominum proceres, quae lumina rebus
 Iussit adesse suis, componat publica, per quos
 Et priuata uiros quem das ex ordine tanto
 Immunis, quem laudis agas hinc scilicet omnes
 Principis est animos & apertos cernere mores,
 Hippolyto uenator adest, puginator Achilli,
 Sectatur Brutos Thrasæa, Heluidiusque Catones
 Compatrie quisque suo capitur, gaudebat Homeri

*Magnus Alexander numeris, multumque Maroni,
Augustum indulsisse ferunt, quem dixeris illum
Doctorum quem turba uirum comitatur & ambit,
Cui neque uulgari famulatur nomine turba,
Prosequitur magnis omnis quem laudibus etas
Quem pariter puerique colunt iuuenesque senesque
Quem populus ueneratur, amat sanctusque Senatus
Cum patruele, Poli curas terraeque gerentem
Quem, quoniam meritis non est effingere uerbis
Inuentis cauti liceat signare Timantis
Iphianassea pingentis sacra Diana,
Neue acer monitis grauioribus instet Apelles
Protogeni tempus tabulae subducere dextram
Eitis.*

*ANDREAE DACTII SYLVIA
in laudem Andreae Dorij
enarrata.*

❧

*Alphei celebres cantata ad flumina palmas
Non semel Ogygiae uates telluris alumna
Dixit, & aurati donatus munere plectri:
Restituit ueteris Patria qui iura Decoris.
Et sibi qui secula terfit mox probra Lacana:
Anonidumque sacris Sappho dignata choreis:
Sed laudum que summas quibus uictoria gestis,
Diues ad astripheri fastigia surgit Olympi?
Alipedum, & quales astu non uidit Vlixis
Xanthus e quos, celerim stadio flexisse quadrigam.
Incita bisseuo metam qua cingeret orbe.*

*Optata demum titulos habitura corona,
Si bene propositi legem certamina edat,
En summe uirtutis opus, quo non datur ultra
pergere, uix stratis capiant cum menibus urbes.
O felix mortale genus, molitur equinus
In calum cui cursus iter, quod sidera supra
Extollunt, oleae frondes & pinea ferta.
Inque deum solio, statuunt gremioque Tonantis.
At non tam fortis sonipes, non pinguis oliui
Vnguina, non agiles uaria ad certamina dextra,
Natura praesentis opes, fatique benigni,
Pierias mouere fides, & carmina Vatum,
Perpetuis commissa notis, quam pectoris alti
Nobilitas, partumque decus studioque manuque.
Tum maior fortuna animus, uitaeque perennis
Splendor, & immicto constans in pectore uirtus.
Dixeris, unde uiros tales ex secula nobis?
Vnde Hiero Cromiusque; tibi et cum Psalme de Teron?
Sic mihi Pindarica dignum testudine carmen
Contingat, paribusque modis Helicon mouere,
Vt Graia potior a lyra, numerisque Latinis,
Gesta Ducum procerumque, recens belli que domique
Non obscura canit uario certamine Fama.
Pracipuum tanto tibi quem legis, e grege Clio?
Nam cui promerita referes praemia laudis?
Communis mercede boni, partaeque salutis
Homine, qua gelido torpet Germania calo,
Vsq; sub extremas Thyrreni littoris oras.
Cuius enim uirtute uiri gestisque, furentes
Turcarum cecidere animi, dextraeque minaces?*

Qua terra congressa acies? lituique tubaeque
 Martia collatis cecinerunt classica signis?
 Arcanos diuum monitus & monstra secutus.
 Ancipites Danaum proceres qui compulit astu
 Concordi commune decus defendere dextra.
 Barbaraque angusto Salaminiis gurgite fudit
 Agmina, confrata telis & sanguine multo
 Corporibusque uirum, lacrisque triremibus unda.
 His Aristida Titulos bis adde duelli
 Nomen, & Aeneadam clara de stirpe nepotum,
 Nauali quotquot cinxerunt tempora lauro
 Num tamen inuenies (aequato examine rerum)
 Quem conferre queat, nedum preferre uetustas.
 Scilicet audaces Cilicum magno agmine classes
 In magni uenere manus, legesque senatus.
 Quid mi? Romani iunctis cum uiribus orbis
 Ambierint densa puppes indagine Pontum.
 Arctus ab occaso qua se diffundit in ortus
 Ad Noton & Boream sinuosa per aequora Nereus.
 Hinc Syrtes Libyamque premens, & proxima Nilo
 Hispanos Celtaeque illinc Ligurumque recessus,
 Thyrrenosque sinus quasque alluit Hadria; quasque
 Ionium Aegae miscet mare littoris oras,
 Usque sub extrema Cilicum confinia terrae.
 Victorem uicto confer. cessere potenti
 Imbelles, uel si fortes placet esse, profecto
 Cesserunt pauci Domino terraeque marisque.
 Et qui pene puer Magni cognomen adeptus,
 Quem sua, quem Patriae, pariter fortuna foueret,
 Tam bene tam multis belloque & ogaeque peractis.

Nec si certantum classes Salamina sub ipsa
 Inspicias, numero superauit Barbarus hostem.
 Angusto prohibente freto, cum ferre uicissim
 Posset opem fesso nullus, sed restis adesset
 Spectatorque mali, quod iam sibi iamque timeret.
 Eminus umbella pugnam cum mollis ab aura
 Prospiceret, iam tum dignus qui carula parua
 Tranaret cimba profugus, licet Aulida ductor
 Vincat Achaemenius, non inferiore paratu
 Quam tota Atrida superarit Achaia puppes.
 Praestitit id natura loci uictoribus, imo
 Consilium, cautaque uigil solertia mentis,
 Quaesitusque manu terror nomenque, decusque.
 Nec tamen inuidiae quondam uexata furore
 Inchyta gesta latent, calces licet, aetheris alti
 Summa micans tandem superat fastigia uirtus.
 Ut qua pressa diu Siculis fornacibus arsit,
 Aethereas tandem bacchatur flamma sub auras.
 In proceps, ut lapsa iugi de uertice summo,
 Obicibus ruptis Torrens, late furit unda reuulsis
 Unde aliquis tanto saltem metus ingruat hosti.
 Nempe tuis igitur Ligurum Dux inchyte factum
 Consilys, opibus, studijs, ductuque, manuque,
 Barbara Pannonijs cessere quod agmina terris.
 Tu Pelagi seruare uices Calique peritus,
 Armatasque fera classes committere pugna,
 Per maris Etrusci fluctus, Siculumque per aquor
 Icarias emensus aquas, & Cretica longe
 Litora, nec Borea permis, nec tardior Eurii
 Insequeris toto fugientes aqore Turcas,

Ionios æstus inter Mæleæque sequacis,
 Vsq̄ue sub Ægei scopulos & saxa profundi
 Inde fugæ nullus cum iam modus esset, & anni
 Tempora, resque magis terras tentare monerent,
 Finitimos portus, vicinæque littorâ, & urbes
 Næpactum, & parili in subsidis & arte Coronem.
 Præsidij quæ loco positus victoria constat.
 Quæ Platani folio similis diffusâ per undas
 Insula, Tantalex sortitur nomina prolis.
 Magnum & perpetua dignum per sæcula fama,
 Tam celebres tanto magni, è corpore Regni,
 Inuasisse urbes facinus, sed capta tueri
 Oppida, & acclusos pariter terræque marique,
 Per medios hostes, per tela inimica, per ignes
 Inuenisse uiam ferro, largeque tulisse
 Annonam, arma, uiros, & quicquid poscere usus.
 Obsessæque animos & uires adderet urbi,
 Quam prope mortali captu maiora, deumque
 Proxima consilij prudentem hic Nestora ponas,
 Tydida hic inuictum animû Martique timidum,
 Hic Væfri captus & facundi pectus Vlixis,
 Vix tamen u faciant omnes, quæ fecerit unus.
 Aut (quod Achemenidû potius certamina Regû
 Hæc referunt) consilij opum cum mole suarum
 Victorem Xerxes uix dum præcinctus agebat,
 Abstulit & numero mensura superior ipsi
 Debita, cum flagris cædi, cum compede iussus
 Vinciri, pontem quod fregerat & non Sigæus.
 (Quæ breuis Europem Asia disternat Helle)
 Spartanos pone ergo duces, commentaque cauti

Tutâ Temistoclis, patria qui sede relicta,
 Suasit Erechthidis seque & sua credere Ponto,
 Quod si nostrorum series operosa laborum
 Ut Graios quondam populis gentemque togatam,
 Nos quoque Barbaricis amat exercere procellis,
 Ex alioque frequens alio iactare periclo,
 Quid mihi Cecropij concessum demit Athenis
 Spes animi? quid me Libycis opponere turmis
 Scipiadas, Fabioque uetat, quid Persida contra,
 Spartanosque duces clarosque Themistoclis æstus.
 Præcipue cum iam celebres discrimine certo
 Obtulerit res ipsa uiros terræque marique
 Namque quid (ut titulos alijs unius ommissis
 Prosequar) antiquæ quisquam desideret artis?
 Fortuna quas optet opes? quos in Duce summo
 Corporis egregij uires, molæque, decusque?
 Quæ tibi non multos olim præstauerit annos
 Dorius Andreas, præstetque senilibus annis,
 Membrorum ingenti pariter sensuumque vigore,
 Quam prope mortali maiora cupidinis haustu. (Cav?
 Quæ prima, aut quæ summa sequar? quoue ordine dis
 Vltima prima mihi sint prima nouissima prorsus
 Atride magni quod concessere Poeta
 Digna uiri imperio facies, sceptrisque superbis
 Consortis ipsa sibi, maiestatisque uerenda
 Et uultu & cana promissa in pectora barba.
 Et quamuis longo ueterum splendore parentum
 Fulgeat, & proauos maiorum ostendet auorum
 Stema domus, quacumque uago furit impete Nereus
 Imperij opibusque potens & clâsibus olim

Hispanumque ducem Siculis immiserit oris.
 Tu tamen antiquae laudes & nomina gentis
 Magnorumque decus superas & gesta parentum
 Ut stellas Phœbe, Phœbem Tithania lampas,
 Ut patris Oceani fluuiales alucis undas.
 Nixus mole tua & rerum splendore tuarum
 Venturis lucem populisque titulosque daturus,
 Quippe peragratis quæ gesseris, & quibus ardens
 Incumbas, quibus officijs fungaris, ut æque
 Ostendas tanto dignum te cardine, teque
 Undique decerptis virtutum floribus ornes
 Quo steterint humana loco, quid sidera monstrant,
 Moliri maiora Deum sperare necesse est.
 Et quàm uisa, magis concepta in pectora, nam cur
 Ut magno constat Latio Celtisque periclo
 Quo tu cunque tua stectis molimina classis
 Insequitur lato facilis uictoria cursu?
 Te Libyæ Maurusque timent, Nilusque Pharusque
 Et qui terrarum summam iam torquet habenas
 Turcarum Dominus, maior licet agmine classis?
 Nam tibi nec nomen (quamquam fortassis & illud
 Est aliquid quod fortis habes animique uirilis)
 Cognomen ue domus Nerinæ à Doride ductum,
 Imperium tribuere maris sceptrumque profundi,
 Nec quod usus Mariæ felix ducare Perctæ
 Coniugium & rarum columen uirtutis adeptus
 Cuius ut illustri morum certamine laudes
 Fortuna generisque dedit per sacula famæ
 Altius assurgens fidibus Thybrens Ethruscis,
 Sic olim, dum fata sinant, sublimis in altum.

Tolletur Graia numeris Latiaque Camænæ
 Cum consorte thori quem nec Rharnuntis alumna
 Dextra, nec arcani uis insuperabilis astri
 Nec Regum studiumque ducum nec Caesaris aura
 Iam celebri st. tuere loco, quam uuida uirtus
 Iustitia rectique tenax & nescia falli,
 Fortis in aduersis & non effrena secundis,
 Docta modum sineque suos imponere rebus,
 Officijs cumulare bonos, obstare superbis.
 Quin immo omnipotens cunctarum ante omnia rerum
 Quas oculis quas mente capis Rectorque Paterque
 Et qui cuncta mouens quos uult effingit in usus
 Arbitrio producta suo, non indiga nostri
 Maiestas aterna dei sibi conscia soli.
 Quem Tellus Pontusque tremunt cui sidera parent
 Hic te propositi laxare repagula cursus
 Edocuit, medioque dedit certamine uires,
 Hic dabit extrema fines circumdare metæ
 Hic tibi uictrici præcinget tempora lauro,
 Ut properet, mihi lenta dies est, miserere laborum
 Hesperia miserere tuæ, & si pectore non dum
 Excidimus Rex summe tuo, da ducere nostris
 Da ducibus celebres Turcarum ex hoste triumphos.
 O quid tunc animi, quæ mens erit ut mea lato
 Nescio quo saluunt intus præcordia motu
 Oblitusque meæ uideor caliginis, o si
 Nuncius ille mihi, si uenerit o ego quales
 Conceptus quantas effundam ad sidera uoces
 Quos numeros mihi Phœbe dabis, quæ carnaina Mæ
 Soluemusque uota quibus tibi Rector Olympi scæ?

Supplicijs, qua mente tuas sistemur ad aras?
 Post tua quæ mihi referent præconia Reges?
 Quas tibi summe Ligur clara cum coniuge laudes?
 Interea hæc quæcunque animi cape pignora nostri
 Acturi tecum maioribus, omne dextro
 Exoriens si quis dederit deus ocia, si quæ
 Non ingrata mea fuerint tibi dona Thalia
 Andream ut prima cient extrema sonabunt
 Quo mihi lætari liceat cognomine unctio
 Quem natura grauiæ, uel fors coniunxit amoris
 Andreas Phæbusque parens doctæque sorores
 Andream triplicis recinet facundia lingua

AD ILLUSTRISSIMUM COS-
 mum Medicem Duce[m] Florentiæ se-
 cundum. Andrea Dactij,

S T L V A.
 Cui titulus Anabiosis.

¶

Superiore anno cum e castris literarys in æstiuâ
 Sme recipere, consiliū fuit nonnullas naufragy meæ
 cecitatis tabulas & in his familia uestra olim a me
 decantant a præconia tuas, quas ampliore fetu partu-
 riebam laudibus iungere, & tuo nomini dicata in-
 sto uolumine edere, perfecissemque, nisi me cardia-
 cus morbus inuassset, cuius uoletia toto trimestri me
 cubiculo quidem pedem efferre licuit; nisi tantisper
 dum te tibi gratias acturus inuiserem, & auctora-
 mentum meæ seruitutis agnoscerem: quæ res & si tuæ
 benignitatis & clementiæ spe meæ saluti plurimum
 contulit, non ita tamen me mihi reddidit, ut elapsi
 temporis iacturam & amissas animi & corporis ui-
 res in integrum restitueret. Coactus igitur mutare
 consilium ommissa quam conceperam hecatombe, thure
 & salsa mola facere constitui, & proximi anni
 agnitam præfationem quam non sine tua laude pro-
 nunciatura & Anabiosis in literarum scilicet appel-
 lare libet ad te mitto; prælibationem quandam et præ-
 gustationem eorū quæ stomachi dolor importune quid-
 dem distulit, non tamen abstulit, modo uita superfue-
 rit, & quas tibi cura fore benigne pollicitus es fortu-
 nariū mearū rationes, quod omnino tuo præsidio fietus
 procul futurū spero necessitatis imperio me nō subdi-

derint. Cape igitur hoc leue munusculū impar quidē
 tuae magnitudini, eiusmodi tamē, ut in eo promptior
 obseruantia, et amoris erga te nostrae seruitus non ob-
 scure elucescat; & Apollinei spiritus si non illa ue-
 terum & quorundam nostri temporis uatum ma-
 gnificentiā & uerborum elegantia appareat, non ni-
 hil tamen inde concipias, quod à uulgo discernere &
 posteritati non ingratum futurum iudicare possis;
 nec minus immortalitatis gloriam non tam nostra in-
 dustria, quam tui nominis amplitudine consecuturū.
 Id quod mihi facile recipiam, si te mihi bene cupere
 & nostra benigne complecti quae tua constantia est
 intellexero. *Vale.*

S T L V A.

Prouida magnanimi clementia principis, ex quo
 Instituenta dedit studiose pectora pubis
 Maternis Latijque simul Grayisque Camenis
 Non concessurum laudatis munus Athenis
 Altius & Glauca si quis sapit arte Mineruae
 Crediderim non absque Deo & maioribus actum
 Auspicijs, fretus superis opibusque potentis
 Consilioque ducis & quos dedit inclita Virtus
 Consortes tantorum operum & sacraia magni
 Fida ministerij. Nec me pugnantia contra
 Lurida tabifici terrent contagia Momi
 Quicquid & inferni molitur dextra Tyranni
 Qui d tibi quid spondes mortali semine natus
 Inuidiae maiora graui fastigia morsu
 Vix superis sperare datum? Sublimia Liuor

Quaeque petit magnisque furit contrarius ausis
 Segnior extrema tentas e piacula sortis
 Perdita ni tristes agitent sic pectora dira.
 Vt latho Thamyra uultu rumpantur & Irri
 Infelix indigna uiro miserandaque labes
 Et qua nil grauius quamuis ferus expetat hostis.
 Quis neget uberibus exundans fluctibus amnis
 Ter gemino de fonte caput uenaeque pcrennis
 Ignotum per iter multis magnisque receptis
 Undique fluminibus ingenti protinus alueo
 Vasta reluctantis rupturam cerula Ponti
 Atque aliam ex alia uecturum merce carinas
 Quamlibet aduerso concurrant agmine venti
 Interdum, atque aestu fuluae turbentur harena:
 Haec tibi degeneres animos discrimina frangunt
 Plurima terrestris hebetant quos pondera molis
 At quibus aetheriis mentibus infidet ignis
 Caestisque uigor sincerus originis illas
 Non aduersa premunt rerum non prospera tollunt,
 Intrepidus fines intra spaciūque decori,
 Turris ut ingentis suffulta cacumine saxi
 Ingenio securi loci manuumque labore,
 Non aestus, frigusue timet non flabra nec hymbres
 Quippe recensenti ueterum monumenta uirosum
 Belidae commissa notis summoque parenti
 Natura impositas leges legumque ministros.
 Occurunt res & causae calique meatus
 Ventorum pelagique uices quo foedere iussa
 Sydereis elementa globis subduntur, & unda
 Ama cathenati coeant, supremaque mundi

Aethera mentes & opaca pondera molis
 Nec minus interea Populorum gesta Ducumque
 Accedunt succique leues tristisque corburni
 Melpomenes, Regumque minima gladyque dolique
 Aeolidū, Pelopis que domus Thraciūque Phrygūque
 Et quisquis Tragici peperit certaminis hircum
 Instabiles hominum lusus pompaque theatri
 Hac velut astiva matura caloribus aure
 Protinus Autumni casura uolumine poma
 Aut subito tumida surgentes flumine bulla
 Molle quid Assyriae censet diadema thiarā
 Vix partum per lustra decem, & ter dena peractum
 Saecula, Cornicis longo prolixius auro. et
 Sar danapalleo tandem memorabile casu
 Quam facile indulxit sceptrum Rhamnusia Medo
 Ignauum per te sa uirum, moresque sinistros
 Tam facile Assyagi uersa mox abstulit aure
 Sed neque per longo Macedum certamine ductor
 Stravit Achemenidis Indis totoque potitus
 Persarum regno, nil non feliciter ausus
 Et mox ciuili periturus fraude ueneni.
 Ambitus hinc latiale malū procerumque ductūque
 Nec minus incertis leuis inconstantiā Vulgi
 Proditā discordis lacerarunt viscera Regni
 Dum nimium sibi quisque placet dum cetera dānat
 Et Studijs se quisque suis ardentius effert,
 Ambitione furens & habendi perditus aestro,
 Oblitusque hominis, quod erat iam desinit esse,
 Qualiter Aëæa sortitus pocula Cyrces
 Hac ubi Cecropidas olim Spartaque colonos

Inuasit miseranda lues post Barbara Regum
 Prælia & exactum miserando funere Xerxeni
 Omni, ut Alectus Hellas stimulat a Cerastris
 In gladios flammæque ruit & auisa cruentas
 Commaculare manus cognati sanguinis haustus
 Et lacerare feri quibus ira pepercerat hostis
 Donec consumptis per mutua uulnera Martis
 Viribus obscura Macedum de gente Philippus
 Integer attrita domuit uirtute iacentes
 O curas, o uota hominum pro cæca futuri
 Pectora tu summos Gratium prædati honores
 Connubijs operare nouis, & Martia tela
 In Persas Medosque paras, tibi coniugis ira
 Pausaniæque dolor fumus molitur. & ille
 Non bene uitatae fatalis mucro quadrigæ,
 Et decessurus dubijs hæredibus ingens
 Aemulus Ogygi uario certamine Bacchi
 Cui nihil Orbis erat & uasti machina Mundi
 Ut sibi concepti prouincia uix quota Regni
 Sed quacumque uiro tandem regione potiri
 Contigit, in proceres cecit diuisa potentes
 Antiochos Crateros Perdicas & Ptolemaos
 Qui ueluti tacito coeuntes fœdere sensim
 Consumpto, Diuumque metu fidique pudore
 Publica priuatis inuertunt iura rapinis:
 Sed pereunt male parta, breui concurrunt armis
 Alternisque uagus uariante Cupidinis aestu
 Mars furit inque uicem uictos uictoribus æquat.
 Creâderis tellure Ionem poscente leuari
 Mole hominum rursus Thebis regnare cruentos

Oedipodas Momoque Helenam suadente reposci
 Barbaricos sterni Graios Italosue furore.
 Nam de Romanis non est leue dicere rebus
 Nil non praeipuum nil non memorabile quondam
 Roma tulit: quibus orta modis? quibus aucta? potētis
 Protulit imperij fines Respublica quales.
 Quotque dedit fecunda uiros: studiosius omnes
 Europes Libyaeque urbes Asiamque pererrat
 Praeceptor Traiane tuus tum denique late
 Orbe pererrat totus non sufficit ima
 Suppeditat quot Roma uiros peregraeque domique
 Insignes Terra atque Mari belloque togaque.
 Haec post exactos medio prope tempore Reges
 Contigit Attalici Asiam rationibus haeres
 Mox Macedum sensim Regni decus obruit armis
 Serius & septem rerum post secula Princeps
 Hoc mansura diu quo lentius aucta supremum est
 Imperij sortita decus nomenque per omnes
 Tempus ad hoc gentes cunctis uenerabile Terris
 Scilicet has leges aeterno foedere rebus
 Imposuit Natura parens nascentia ferri
 Diuersis diuersa modis cadere orta, senectae
 Nexibus aucta premi atque in se sua quaeque reuertit
 Alta petens lento sublimis stipite Pinus,
 Quercus amica Ioui Sylvano sacra Cupressus
 Esculus & uarios Abies subitura labores
 Quaeque alia tardo tollunt fastigia mixtu
 Nullo aestus hyemisque metu Bereaue Notiae
 Damna morae longa senij statione reponunt
 At teres & curuo uentosa cucurbita dorso

Capreolis nitens & flexi palmitae caulis
 Arboris amplexa ramos & brachia cursum
 Implicat hac celeri per summa cacumina lapsa
 Exit & immixtis diuerberat astra flagellis
 Protinus autumni primos casura sub hymbres,
 Quin et quadrupedum et uolucrum generisque natatum
 Arborei fatus fruticumque & graminis herba
 Appropinata cito, tarde sero aucta senescunt
 Haud igitur nostra misera negotia uitae
 Dissimili ratione fluunt & si qua potestas
 Concessa est uesana tuo fortuna furori.
 Parcus humani turbare uolumina uiris
 Hac in parte datum cursumque inuertere rerum
 Aegypti Macedo quartam pertingere Regni
 Non licuit nec Persa tibi Macedumque Tyrannis
 Caesarum fiat nomen adhuc nunc tempore quondam
 Finibus & ualidis longe praestantius armis
 Forsan et in ueteris rediturum laudis honorens
 Praepediunt ni fata uiam frustra que locuti
 Irrita fatidici cecimere oracula nates
 Et iam prima noui deiecta repagula cursus
 Monstrauere uiam sed quod delere negatum
 Transtulit in Celtas olim Germanaque castra
 Hesperiasque plagas extremaeque gentis Hiberos
 Angustum Dea caca inbar fascesque superbos
 Ne foret ad summum cuiquam decus inuius orbis
 Et prope par superis hominum genus omne potestas
 Ad uirtutis opes laudumque accenderet ignes,
 Quodque bonum felixque usquam fert terra, pateret
 Nec minus humana retegens ludibria uitae

Et faciles summo rerum de culmine lapsus,
 Sanguinis hæc eadem Cyri caput intulit utri
 Cambysaque femur ferro transegit acuto,
 In tenebrisque magos Persa ferient cecidit,
 Gutturaque optato Crasi nimis imbuit auro
 Hinc bonus insidijs Palamedes cæsus Vlixis
 Et meritis Ajax armis spoliatus Achilles
 Hinc Cimon itidemque Themistoclis inclita virtus
 Hinc & Aristides laudis nullius egenus
 Exalat ingratis nequicquam iustus Athenis
 Nam cui Socraticæ debentur fata cicuta
 Et Titus orbis Amor cognata fraude peremptus
 Scipiadamque domus Libycæ post funera cladis
 Denictasque urbes Asia Regemque superbum
 Exilia & cades & multa ciuibus umbra,
 Et quibus indulsit lacrymas & munera prædo
 Non secus ac magnum uenerasus numinis aras
 Iam neque concedunt exempla recentia priscis
 Iurata testanda fide, nec tempus ab auro
 Ad ferrum deducere opus, patrumue sub annos
 Quæ nostræ fecere manus, quæ uidimus & quæ
 Pertulimus per lustra decem, sed plura referre
 Musa negat frenisque uagos stimulisque iugales
 Cogere sub extrema cingenda uolumina metæ.
 Quicquid id est igitur placuit quid nemine dici
 Fortuna, siue est usquam, seu fingimus ultro
 Natura plerumque suas opponere uires
 Gaudet & ingenti contra certamine niti
 Atque quacumque potest inopino cuncta tumultum
 Miscere & seriem temere peruertere rerum

Qualiter horrenti Boreas a cardine Mundi
 Ruris opes prostertere amat Zephyri que tepentes
 Flamme concretæ campos fedare pruina:
 Cum tamen inter se concordæ pace feruntur
 Inque uicem placidæ nexu iunguntur amico,
 Tunc omnes implent numeros certant quo micissimè
 Accumulare nouis ingenti a muneræ donis
 Roboris, artis, opum, generis, uirtutis, honorum,
 Aut si declinet obliquæ examina lancis
 Omnia diuerso contraria limite ponas.
 Atque ut ad incepti referar primordia cursus,
 Inclita doctorem relegens monumenta uirorum,
 Multa reluctantis uideas certamina sortis
 Pauca simul lati coeuntia fœdere Socci.
 Sed tamen hæc stabili cernas quasi lege teneri
 Ocyus & ualide nimum crescentia pingui
 Fertiliusque solo properata arere senecta.
 At modico sensim, quæ stipite prouenit arbos
 Et quasi nodosa cursum prohibente podagra,
 Altius hæret humi longum mansura per æuam,
 Has elementa uices & ab his generatæ sequuntur
 Et Latonigenæ subeunt quæ cornua Luna
 Gens hominum ante alios flocci, nam cætera pendas
 Et quæ nam ratio ratione carentis habenda,
 Ergo agite o quisquis nostræ exercere palestra
 Et mecum gemina latæris agone Mineruæ
 Vel modo materni flauescis puluere campi
 Huc aciem mentisque oculos aduertite uestræ
 Si quando dignum titulis & laude parentum
 Pectore concipitis robur uerique decoris

Feruet inextinctus circum praecordia fomes
 Aut si forte nigor caelestis originis atra.
 Nube latet cacaque iacet caligine pressus
 Quod (procul auertant superi) nudisque tremendum
 Verbere dura truci scapulis incumbit anance
 Corporis atque animi cunctas intendite uires
 Quasque serena comas occaso porrigit ultro
 Corripite, & uelis remisque impellite puppim.
 Iam prope tranquilli portus securam inuentus
 Post tot Olympiadas post tot discrimina tandem
 Venit ad inuictas optatae nunciis aures
 Pacis, io superis propriam concedite queso
 Et inuict exacta meminisse pericula uita.
 Dulcis ut haustus aquae longo sitientibus astu
 Ut diuturna fames epulas commendat agrestes
 Mitis adest posita Tritonia Gorgone Pallas
 Cincta comas oleae folijs & fronde nitentes
 Proque sagittifera gaudet tractare pharetra
 Barbiton. Et acnio rt fidens in uertice Phaebus
 Thespiadumque choros inter Nymphasque sorores
 Dulcia Cyrraea celebrare umbracula rupis
 Hac tibi cum multis communia respice uero
 Priuatam miranda tua praesegia laudis
 Quod Romae mixta Marte dedit precibusque coactus
 Sponte sua liber tibi caelitus obtulit orbis.
 Omnium dilecta Deum Florentia Regi
 Tum modo clara foue Patria commertia lingua
 Quae reges populi que petunt discunt que colunt que
 Ista dabunt celebres quicquid docuistis Athenae
 Quaeque latent Sophia studiosis edita cartis

Post modo uel pueris facili capiunda labore
 Hac Vtbi non parua olim pertendere sanus
 Quis neget? inuitant superi & mortalis egestas
 Et cui deesse nefas pietas & cura nepotum
 Aequa uoluit antem nil desperare quod ausis
 Spe tandem maiora tuae circumspice causa,
 Cum ferus horrificis fremeret Mars undique turmis
 Largus opes studijs indulxit & ocia Cosmas
 Quid faciet placide fruimur cum munere Pacis
 Peruigil excubijs inlat noctesque diesque
 Cura uiri suat ingenti licet impete praiceps
 Transadigat montes sectam Babylona peragret
 Eufrates siccis tandem periturus arenis.
 Dum meus exiguis erumpens fontibus Amnis
 Verberet equoreos septena per hostia fluctus
 Tuque audita memor referens praeconi clamens
 Nil non sperandum Cosma duce & auspice Cosma
 Cum consorte Thori notis maiora daturus,

Finis.

MAGNIFICO ATQVE ECCEL-
lenti utriusque iuris Doctore, nec non il-
lustriss. Cosmi Ducis Floren-
tia à secretis et consilij
D. Lelio Taurello.

ANDRBAS DACTIVS.

Satyræ seu magis placet *Plura*, titulus est, Ver-
na profectio; In ea primum montis Regij de-
scriptio est aquæ scatebris ameni, Deinde pro-
fectionis causa ex tedio urbanarum rerum obor-
ta: mox aduentus Fulvij tedio pariter affecti collo-
catio inter eos ad extasim, tam profunde ut temere
longius profecti: ad tergeminum fontem tandem re-
grediantur & hora iam poscente, de prandio, & i-
timere disceptatio, & orta repente discordia, quam
superueniens hospes amice componit. Accurata Vil-
la descriptio, ad quam inuitati accedunt, & opipa-
rum modesti hospitij conuiuium uerni ieiunij dapi-
bus comparatum. & demum concors reditus in Ur-
bem. Hoc fabula argumentum, In uniuersum au-
tem tenuium rerum accurata descriptio conquisitis
undique uerbis honestioribus & rerum uarietate, et
ut dicendi genere materia tenuitas amplificaretur
Maronis exemplo in Georgicis. Hæc breuiter scripsi-
mus ut ex argumento & aperta animi nostri senten-
tia uir in magnis reb: occupatis, discernere facilius
possis, quid de nostro abortiuo morbosis parentib: orto
sperandum sit, id est an uitalis & uita dignus na-
triendus.

Vale.

SATYRA. QUÆ ET VERNÆ
PROFECTIO.

Ardua Fesulea menso fastigia molis.
Ad Boream modico se uertice Regius offert
Mons scatebris prædiues aquæ uenaque perenni,
Ter gemino quæ fonte cadit strepitusque canoro
Grata uiatorem liquidas inuitat ad undas.
Huc ego quidem tandem subsidere ueris
peritus curasque graues urbemque domumque
Meque ipsum dum forte uehor comitante ministro
A pedibus uix prima domus uestigia portis
Extuleram fremitus & uox ferit eminus aures
Quò properas? heus Aule mane, subtilissimus, ecce
Improuisus adest, quo non mihi iunctior alter
Fuluius Hesperij nuper regressus ab oris.
Quod te consilium, quis te Deus huc agit, inquam?
Fors ait & dubia grauis inconstantia mentis
Ire libet quocumque trahit Fortuna parato.
Quàm bene quàm pulchre nos inter conuenit, ergo
Pergimus & uario rerum sermone uicissim
Nunc ludicra uagi scriimus: nunc seriã sensim
Nostra peregrinis antiqua recentibus orsi.
Conferre & multa multorum laude merenti
Ius dare cuique suum, iustaque expendere lance
Martis & indomitæ studia ingeminatã Minerã,
Tam magno pulchrique alto certaminis æstu
Ut prope sopitis nimia dulcedine palma,
Sensibus una sibi totum dum uendicat auris,
Ius animæ arbitrio temere ueheremur equorum.

Trans mihi principio conceptæ prædia V illæ
 Cum famulo simul inmemores nostrique uiaque
 Ad passus propè mille, leuis spaciantibus error
 Paruaque nec multo iactura abolenda labore
 Obuersis igitur prorsis uentisque uocatis
 Vela damus Trifida repetentes murmur a limpha,
 Illa equidem sitiente meo socijque caballo
 Et famulo poscente libens amidisque reuiso
 Nam liquido currentis aquæ strepituque cadentis
 Egregiæ ante alios oculos oblector & aures.
 Præcipue cum Vere nouo iam gramina surgunt.
 Candidus & Tyryj Sol appetit astra iuueni.
 Tunc anni quod tempus erat, iamque hora premebat
 Nona diem uentoque carens & nubibus Aethon
 Arida cliuosi siccabat prædia ruris
 Cum bene curatis uectoribus altera mentem
 Cura subit, qua parte cibum, qua sede petamus.
 Nullus erat mihi notus ibi, & si forte fuisset
 Clausa repellabant adeuntes hostia uentres.
 Poscere ruricolæ aliquid nece durius omni
 Esse uidebatur famulo, qui que nouerat horum
 Perfidiam, menteque truces odij que uenenum.
 In cunctos nostro præsertim tempore ciues.
 Consultitur, quæ stet sententia castra mouere
 Cuncta iubent prope tolli uexilla iubentur,
 Fortunamque sequi, mutatis sedibus olim
 Accessisse uiris longè maiora relictis.
 Pulsâ Tyro magna Dido Carthagini arces
 Condidit, & Libya late regnauit in aruis.

Antenor Patavi sceptris solioque potitus
 Nec minus Aeneas Latino maioribus usus
 Intulit auspicijs Vestam uictosque Penates
 Vnde genus domina traxere palatia Roma
 Surgit ad hæc ut sepe solet solamen in artibus
 Religio, quæ sero iubet ieiunia solui
 Nec nisi uicina medijs iam parte diei
 Fas cuiquam positis epulas attingere mensis
 Linquimus inriguos fontes & amœna fluentia
 Ventum erat ad truium consistitur agmine toto.
 Nunc mihi Pierides faueatis & augur Apollo
 Concordes seruate pios, procul omnis abesto
 Seditio, At auorsque furens & tristis Enyo
 Vnanimis hic ante uiros sententia discors
 In diuersa trahit, poscor quæ uertere gressum
 Semita commodior laudo compendia dextra.
 At socius multo potior mihi leua uidetur
 Qui refero longè primum prolixior, & qua
 Aspera cliuosis habitetur rarij agris
 Quo nihil ad nostri confert minus agminis usum
 Non unum, à dextra hospitium si forte necesse
 Occursumque hominum inuenias nullasque frequetes
 Ille loco propria sua mea prædia multo
 Oblitus, mugare puer petulantius inquit
 Qui mea me doceas, ubi sis quicumque loquaris
 Te fugit Andabata ritu certare parati,
 Nunc tecum fueris, quamuis oculatior Argo,
 Lynceus indigne Patriam nouus indicat hospes
 Excidit inuito risus, nox excidit, ergo
 Pes capiti manibus uicinijs auribus unguis,

Te lapsis hinc decimus remouet, me quartus ut olim
 Visa diu memori merito sub pectore seruem,
 Erubuit tetigitque homini pudor alius agrum
 Bile iecur, quod uox, quod uultus prodidit, ergo
 Ibitis ad dextram dixit, nos laua petemus.
 Hic famulus dare factis, quos nulla Falisci
 Cura mouet, ratione mihi defendere partes
 Ne prohibeto meas & tramitis huius amica.
 Ante oculos se se medium qui tertius offert
 Hunc alacres animis paribus uotisque sequamur
 Hic nos Fesulens recta deducet ad arces
 Aut (si non homini cuiquam concedere certum est.)
 Quid uetat hanc domina litrem committere Sorti.
 Mitibus hac referens uerbis uultuque sereno
 Correas utriusque manu tractabat habenas,
 Seu propior melius quo uox penetraret in aures,
 Sive remittentis cursum pressurus amice,
 Ex usu quod forte fuit, nam sydere leuo.
 Fuluius ille ut erat iusto turbator aluunt
 Infantis ferit asper equi, discedere certus,
 Taurus ut instantis furis agitatus Asili
 Et lentus lauum frenos detorquet in orbem
 Prosluit somipes, spatiaque inclusus iniquo
 Decliu inter saxa solo male credit a fuluae
 Anteriora pediam uestigia firmat haerens.
 Quod nisi praecipiti laxas praesisset habenas
 Ore manisque puer, & toto corpore nixus
 Et nisi opem non absque Deo mea cura tulisset
 Fusus humi cecidisset eques, nam fracta superne
 Cingula consuta qua sibula nebitur ora.

Ecce

Ecce autem uiridisque senex natusque repente
 Improvisi adsunt nam qua consistere iussit
 Et fors & ratio subiti properanda pericli
 Dimidi ad spatium prope iugeris aqua parumper.
 Subsidebat humus paruo mox edita cliuo
 Rursus in obliquum decliuus ima petebat
 Qua natura loci, nec non & cura sodalis
 Intentos alij animos oculosque fefellit,
 Hic ubi me senior propius conspexit acute
 Intuitus prope accurrit, capitisque remoto
 Tegmine, comprehensa trepidus dedit oscula dextra.
 Atque ait, o salue generosi clara propago
 Sanguinis & gentis nostrae columenque decusque,
 Quis Deus huc hodie, quis te appulit alite dextro,
 Ut praelatitia iux sum bene sanus apud me,
 Da ueniam cupido mecum prandebitis ambo
 Ni piget hospitij tenuis ueterisque clientis,
 Tardior hora monet nostra gurgustia uille.
 Haud procul ex acto, qua iam possedimus anno
 Sic ait, & prope inuenem praecurrere iussit,
 Quem locus & cultus dubium quem fecerat atas
 Agnoui de uoce senem, fidumque clientem
 Semper, & hoc ipso opportunum tempora, multa
 Praeterea inter nos uitro citroque relata,
 Disita dum ligula iunguntur ephippia nodis,
 Sic tamen ut suto fugias te credere loro
 Ergo quod aqua breuis, facilis uia, suadet et umbra
 Mollius hinc illinc interpollata frequenti
 Composito pedibus sensim procedere uisum est
 Progredimur, facilemque uia fallente laborem

Alterno sermone lares intramus amicos.
 Hic primum iussi curamus corpus & ipsum
 Spectamus, positumque loci vicinaque rura,
 Altrius admoti specula dum sedulus hospes
 Interius cum sturpe dapes & fercula curat,
 Penè quadrata domus tabulatis acta duobus
 Qua Boream Eurumque procul qua respicit Austros,
 Aliius extantis iungit latera ardua turris
 Cuius summa colunt Paphia de more columba
 Cuncta domus uiridi circumdata gramine prati,
 Præter eam Solem spectat qua parte cadentem,
 Cui pro uestibulo tecti superimminet umbra
 Ianua lata satis, sed non ut longa requiras
 Atria et Hippodromum thermas specularia, quãdo
 Nulla peristylj facies nec certa * cauedi
 Forma, cohors seu Xistus erat, siue ortus ad Austrum
 Confitus Hesperidum malis Pestique rosetis,
 Roribus & niolis & gramine uernat olenti,
 Rustica Phœbeus ubi porticus imbibit ortus,
 Nam buxi longe effigies topiaria longe
 Præla tamen satis acta locis, oleæque trapetum
 Occurunt, puteusque breuis uenæque perenni,
 Sub terrisque frequens uinaria cella diotis,
 Cumque penus calida statio opportuna culina,
 At stabulum post cortis aues, longæque recedit
 Adueniens, quo insus equos curare Faliscus,
 Cum puero foenum & duplici tulit ordea uallo.
 Hac in cer structis epulis bonus aduocat hospes
 Iam stomacho poscente cibum, calcarque uolanti
 Subdit equo se quimur, cœnatio suscipit illa

Non indigna domo, spacijs cultusque tenore,
 Non hic infusas manibus puer excipit undas,
 Malluio spina subducta cuspide siphon
 Perpetuo uiuo latices de fonte ministrat.
 Forsitan & dapium fuerint quæ fata requiras,
 Quæ facies ambo, postquam conseudimus hospes,
 Quem prandere simul pietas res moxque iubebat
 Abnegat & tanto se dedignatur honore,
 Nos contra obnoxii contendimus, ille pudore
 Quo magis instamus misere magis usque recusat,
 Mox tamen urbanis Fului sermonibus actus
 Dat uictas cum uoce manus, supplexque fatetur
 Secum pransuros, quos inuitauerat una,
 Prandendum esse sibi credo Diuinitus actum,
 Vt qui disidij causas conseruat, idem
 Solueret indigna commissa piacula noxa,
 Dulcia tranquilla reuocans commercia pacis.
 Hæc tibi discutitus fuerint præ ludia nostri
 Non tamen exodij ludos nec dramatis omnes
 Polliceare, tibi supremum ad plaudite partes.
 Plura uiri fortuna loci natura docere
 Quemque potest, & si sineret Germania tempus
 Nescio qui sensim tam multis obuia monstros,
 Quot ueterum mentes caligauere tenebris.
 Nam quorsum longis ambagibus ordine dicant
 Furcillas, cultros, tripodes, mantilia, mappas,
 Quæue abacus, quot nam, uel de quo, uasa metallo,
 Non hic stellato radiat carbunculus auro,
 Non locus argento est, stanni nitrique supplex,
 Candida florigera dirimit confinia mensæ,

Aureus in phialis vini color, ostreus ardet
 In calatis ficus fractoque putamine iuglans
 Nuda iacens pariterque hesternæ conscia lucis,
 Munda Ceres cupidi pepulere repagula ventris,
 Nec minus ex acri medittulia mollis aceto
 Lactuca, & teneri menta cum cappare caules,
 Et quas irriguis herbas alit hortulus undis,
 Et salis & glauca nitentes rore Minerva.
 Quin & ceparum teneri sine cortice bulbi.
 Terrigenam denso cingebat stipite lancem,
 Mox apio & tritis concocta cicercula porris
 Fictilibus mensas onerat, thynni que refectum
 Pinguis aromatibus rutilat latus, humet aceto
 Præterea sale duratos ad pabula fungos,
 Quos multa purgarat aqua, tenuique farina,
 Contigerat, stridente oleo sartagine tostos
 Sedula pœnit anus, nata comitante simulque
 Treis patimas gestante breues albumque liquamen
 Quod bene contrisus nucibus panisque medulla
 Cum sale, & ex una succo conflat acerbo,
 Quo prius effracti nucleum madefecerat alli
 Torpentis fomenta gula, stimulumque palati,
 Dicat ad hæc aliquis, quid nam tuis ergo Filiscus
 Stertebat ne cubans nobis prædentibus, ille
 Pro Ganimede fuit Bacchi Cererisque minister
 Præsto ubicumque foret, quocumque exposceret usus
 Ecce autem aripedum post curam missus equorum
 Iunior hospes ad est dictaque salute parenti
 Ad uotum successit (ait) res omnis, & ultra
 Spem, longe expiscatus eo genus omne natantum

Membrana, squamaue aut crusta munimine tectæ.
 Quodque fide maius ducas, numeroque modoque
 In caput exossi crescentes corpore pisces
 Vicina torrentis aqua Minionis alummos
 Dis gratas, etenim quem te mandante petebam
 Iam mediam superante uia uenit obuius Olpis
 Et procul accipe ait quod me petis hæc habet urna
 Parce loqui, accelera nomi omnia doctus ad unguens
 Quid cessas abeo latus matrique parandas
 Trado epulas, uos si qua fides properata furenti
 Ne date uela Notho, Zephyri securius Aura
 Credite, uel lento subituri remige portum.
 Hæc puer at atem supra sortemque locutus
 Pro meritis laudatus abijt, quo deinde ministro
 Nequicquam Samij faba iussis eruta uentris
 Ignis, aqua, saxi, bis, ter, male tortæ flagellis
 Feruentesque olei, frixique uredine porri
 Ponitur, extrema uacuo pro margine mensæ.
 Pelamidumque breues emulsis ossibus arctus
 Pigmenti succoque acres mordacis aceti,
 Nam stridente recens cocti sartagine pisces
 Anguille & teneri Luna manuscula cancri
 Pythagoræ præcepta senis seruare iubebant,
 Ut quæ satur uisu decoctos ignis ommit tam
 Asparagos, multoque blitum sartagineis astis
 Non hic Hesperidum sibi quis promiserit horti
 Aurea peringili quondam seruata Draconi
 Hippomeni quæ mala Venus donauit amanti
 Menalia ceclerem cursum uinctura puellæ
 Aut Corcyrei pomaria mira Tyranni

Sed pro sorte loci non aspernanda palato
 Non oculis decerpt a recens ex arbore iures
 Autumni, summo uernantia robore poma,
 Nec cucumis duro, parilique cucurbita libro,
 Hybleis saturat a fauis, citrique putamen
 Deseruere dapes nucleoque & cortice inglans
 Mollior, & prima nux pinea, nescia pubis,
 Ultima conspicua clausit bellaria mensa
 Foeniculi cum fasce breui nux plurima putri
 Pro sale sacchara circummlita pulueris haustu.
 Verba dapes inter mensis que alterna remotis
 Musa referre negat longum pertesa laborem.
 Nam tribus exactis cursus iam partibus Aethora
 Pronior Hesperij properabat ad aequora Ponti
 Vt que sit incerti nonnunquam tempore Veris
 Obduxere diem subita caligine nubes
 Et fratris Faliscus equis properare iubebat,
 Non obscura timens pluuij praesagia nimbis.
 Vndi quis tam ualidis & tot coeuntibus ergo
 Digredimur, Zephyrique Notum superantibus alijs
 Exorti Solisque uia pluui aque potimur,
 Et tectis lati tandem succedimus urbis
 Vnanimes pariter dictis factisque sodales,
 Copula amicorum titulos auctura quadrigae,
 Aegida cum glauca Pallas mutabit oliua,
 Et cytharam posito contendet Delius arcu,
 Cumque sorore pudor laceri miserebitur orbis.
 Qua pietas, qua summa tibi clementia rerum
 Ocyus omnipotens opifex res aspice nostras
 Ne tamen immodica placidi dulcedine cursus

Garrula uerbosa subeas contagia lingua
 Grande sed inualida uitium commune senectae
 Pone modum stimulis & pressos contrahere frenos.

STUDIOSO NEC NON MAXI-
 ma spei iuueni, Pandulfo Catha-
 neo Diacetio.

Michaelangelus Seraphinus.

S. P. D.

Cum inter imprimendum uiri illius sapientiss.
 Andreae Dactij Poemata fortis fortuna Orna-
 tiss. Pand. cuiusdam libelli, qui Aeluro micmachia
 inscribitur meminisssem, quem mihi olim dono Senex
 ille eloquentiss. largitus fuerat, quamuis ab ipso uix
 annum agens XVII (ut ex eo sapius audiui) &
 precibus Nicolai Rodulphi ductus, cui maxima &
 mutua erat amicitia conuictus, & qui postea Re-
 uerendis. Card. effectus est, completus fuerit, &
 quamuis huius libri initium merito obtinere debuisset,
 quippe qui ab eo primus, tanquam ad maiora pra-
 ludium compositus fuerat (quoniam & in hanc se-
 riem sua nos redegit Poemata). Nihilominus ita
 calcem sortitus est, eo quod sero se se ipse mihi repper-
 endum obtulerit, quem cum iterum atque iterum
 inspexisssem, & genus illud amplum dicendi, quin
 etiam in Re tam pusilla atque tenui animaduertis-
 sem, non solum ex sententia nonnullorum amicorum, nec non

Poetica facultate ceterisque bonis artibus consummatiss. impressioni dignum tradere existimaui uerum etiam ut nomini tuo ornatiss. imprimeretur, qui iam nostro auro, doctiss. tuorum tuorum quamplurimas ac penè innumerabiles uirtutes referre, & a quibus nulla in parte degenerem animù flectere uideris, Hic ergo ille est, quem bonis ad te auspicijs delego, non eò ut hoc paruo munere, quamquam et *μεγαλοπρεπεία* (ut Græci dicunt) et illo cuius fecundiss. et felicitiss. in genij idsum est opus, maximo more illorum qui (ut auctor est *Amieus*) Parthorum Reges salutare cupiebant beneuolentiam tuam mihi comparare quæ si uissem, neque eo etiam ut me tibi magnopere gratum a liquod facere, atque tuarum in me collatarum Poeseum alienis, rationem (ut dicitur) rependere uoluisse cognosceres, quo ut tanti, ac tam magni uiri, (*Andrea* inquam *Dactij* qui solus, optimorum iudicio, sua tempestate Heroicam illam amplitudinè atque maiestatem complexus est, nec non etiam, qui solus primas in hoc dicendi genere (relictis alijs) in quibus,

tam et si plerumque sua uita curriculum in tenebris transegerit, plurimum tamen

ualuit) partes obtinuit, nequa

quam alie in futurum

poeses desiderari

possint.

Vale

MELVROMTOMACHIE LIBEL
lus primus.

Horrificas acies & decertat a nephandis
Bella odys: uarioque diu certamine, *Murum*
Fortunam ancipitem: raptosque ex hoste triumphos
Catorum, & sparsos regali sanguine muros
Diua refer: si *Pierio* praludia fonti
Hæc paro, legitimis præsent modo dulcia *Diuis*
Otia) temporibus maiori fluminis haustu
Aggressurus opus: & debita nomina fama
Quantum mortales poterunt se tollere uoces,
Et quantum cupidi *Phœbus* concedet *Apollo*
Viribus: altisona uersus compage daturus.
Nec mihi: tantillas, referenti, carmine pugnas
Turpe sit *Aonio* deducere uertice *Musas*
Vel si forte mihi uitio quis uertat, *Homerum*
Obiiciens patiar tanto sub iudice tutus:
At tu quem *Latia* exornant *Græcæ*que *Camæna*
Musarum *Nicholæ* decus pars maxima nostri
Pulveream cuius monitu hoc percurrimus æquor
Quodcunque est: nostri monumentum et pignus amoris
Indignum uirtute tua licet accipe munus.
Sed iam terrificæ repetam primordia pugna.
Impia magnanimus per uulnera sanguine fuso
Flucticulum scelera, & dilecti funera nati
Vltus *Trosartes*: *Fortuna* læsus amica
Armato patrios repetebat milite muros.
Ecce per obscuram noctem cacasque tenebras
Carpentis placidam tacita sub nocte quietem

Alterius subito nati infelicitis imago
 Constitit ante pedes traiecta lurida uultu
 Et truncata manus lacerataque pectora ferro
 Quas habuit caeli tollens ad sidera palmas
 Cum lachrymis sic uisa loqui: quo signa reportas
 Infelix pater & uictricia contrahis arma.
 An satis exhaustum belli est: ultis que uideris
 Cede tuos. heu quo nostri tibi cura recessit
 Nos tua progemes & auiti gloria Regni
 Neglecti cineres manesque iacemus inulti,
 Impius insultat truncatis artubus hostis
 Et tua per nostram scrutatur uiscera mortem.
 Rumpere moras & crudelem ferro erue gentem
 Echthromydum flammis inuolue domosque uirosque
 Dixerat: & largo fletu manante per ora
 Propripuit se se, in tenuesque euauit auras
 Per similes fumo: nebulisque à sole repulsis.
 At pater ingenti gemitu: quid seue recusas
 Amplexus, o nate meos dicebat, & una
 Corripit & stratis corpus, somnusque recessit,
 Tum patrios celebrat ueterum de more parentum
 Thure focos: plenaque deos ueneratur acerra.
 Interea pulsus rutilans Aurora tenebris
 Phoebeis afflata rotis subuectaque bigis
 Reddebat uita miseris mort alibus usum
 Hic Rex ingenti conuictum stipante caterua
 Concilium uocat, & tumulto sublimis ab alto
 Bellorum dixit socij uictricia signa
 Ultima per mundi quarto iam ducitis anno,
 Quos furor & sani per mille pericula Martis

Terribiles fecit populis dissecta lacertis
 Hydria iam uestris Ranæque in Marte peremptæ.
 Catorum populos totamque euertere gentem
 In nostris positum manibus: securâ quietos
 Gens agitat luxus: lasciuæque tempora uitæ
 Longa pace trahit festiuisque ocia ludis,
 Nobis præ manibus ferrum est: iustissima belli
 Natus causa meus simul hic lachrymantia terfæ
 Ora manu quem crudeli gens impia fato
 Absumpsit: uidi caperem dum nocte quietem,
 Illum ostendentem fera uulnera, seque petentem
 Vlcisci: iustus desunt nec numina cæptis
 Si sedet hæc animis eadem sententia uestris
 Vlturus manes nati patriaque pudorem
 Bella paro, & nostræ non infirma nomina fama.
 Dixerat: & læto strepuerunt omnia plausu,
 Assensusque dedit nocens ad sidera miles,
 Vltima uerba ducis læto clamore secutus.
 Ille ubi tam prono susceptum milite bellum
 Fortunamque uidet facilem, felicitia tolli
 Continuo uexilla iubet: & apidisque uolucris
 Passibus arua legit rapido uelocior Euro
 Difficilemque uiam tanti solamine noti
 Alleuiat sollers: superat labor omnia durus
 Fluminaque & montes & densas robore siluas
 Unde neque in medio Sol ardentissimus orbe
 Ducitoris tardauit iter: sensusque procellis
 Auster, & indomitis stridens aquilonibus ingens
 Grandine tempestas inulta: iam Delius imo
 Oceano tingebat equos & flumine Gangis

Tollebat nox atra caput densisque tenebris
 Inuolens unâ terram calumque tegebat,
 Hostiles cum ductor agros deuectus iniquas
 Constitit obscuro meditatâs tempore fraudes
 Vrbe procul densis surgebat in aetherâ ramis
 Arte nemus clausum multarum lustra ferarum
 Mos erat Echthromydam saltus uenatibus aptos
 Cingere ductori si quando pectore curus
 Ponebat rigidas, genioque uacabat amico
 Atque ubi Phœbus equos tremula sub tēpora lucis
 Iungeret egregio uentura luce paratu
 Assuetum late nemus indagare parat
 Hinc se Trofantes armato milite confert.
 Inde per anfractus nemorum collesque propinquos
 Occultat socios, diuisisque agmina signis
 Disponit: iuxta fauces, aditusque malignos
 Ipse referuato meliori milite sedit.
 Panditur interea diuum domus omnipotentum
 Conciliumque uocat Rectorque hominumque deūque
 Sublimis medio Cæli: tenet aurea dextra
 Sceptra manus: fulget gemmata pressa corona
 Cæsaries: fuluo tegitur uelamine corpus.
 Orbem leua premit: dextra lauaque senatus
 Calicolum sedet: & maiorum Numina diuum.
 Stât uulgus iuxta in morem ritumque coronæ
 Ille ubi terrifico totum tremefecit Olympum
 Sublimis nutu: indixitque silentia cunctis
 Talia concily causam querentibus insit.
 Iam pridem pulso regnis ubi gloria cessit
 Saturno Imperij nobis manus que tonante

Regia nil habuit magni pigra sublimis Olympi
 Exosus pigre gētes torpere ueterno
 Decussi mella, e folijs sacroque fluentes
 Nectare compressi fluiuos: aternaque ueris
 Tempora partito iussi dissoluiet anno
 Ne pigra in syluis rudium de more ferarum
 Naturam contempta suam protenderet æuam
 Gens hominum: ut duro proscissam uomere terram
 Depositu Cereris peteret cum fœnore munus
 Agricola, ut recto pluuias arceret & igni
 Frigora collisis inuento fomite saxis
 Vt quæ nouas orbi sollers extunderet artes
 Cura uirum, processit eò res usque, reperta
 Audax ceruleum findit mare nauita puppi
 Innixus remo: mutat aque sidera seruat
 Orbe sub extremo & domito uehit æquore merces.
 Iamque aurum omnifera lacerato uiscere terræ
 Prodyt: argentumque, electra, sonantiaque aræ
 Tum duri massa chalybis: Iam bella per orbem
 Sanguinea uolitant acie sollersque nocendi
 Inuidia expatiatur ouans totumque maligno
 Mundum felle rigat: iam conurata per urbes
 Gens, prohs sacra fames auri, mucrone corusco
 (Nec satis erudiunt seuis Tyrantes ab armis
 Fulmine deiecti sub inhospitâ Tartara nostro)
 In proprium furit exitium: primoque iuuenta
 Vitam exosa cadit: pauci nouere senectam
 Sed sit phas homini bella exercere: cauaque
 Flumina & aquora pontum superare Carina
 Verum adeo ne precor concessa licentia ferri

Et bello miscere fretus uerum, ne precamur
 Tanta adeo cunctis concessa, licentia ferri
 Ut fera terrigena ueniant ad praelia Mures
 Hi uel flucticolas fausto certamine Martis
 Turbarunt bellis raras: tot amque nephandum
 Demisere neci gentem: nunc rursus in armis
 Catorum populo quo nam sub numine diuum
 Insidias tum bella parant, quod se quis ad arma
 Impulit hos uestrum ha leges & fadera rerum
 Neu lateant uos fat a deum: sanasque sorores
 Certetis uana spe flectere: sanguine multo
 Undabunt campi Echthromydam: flebitque suorum.
 Funera Saurophagus uerso qui cardine rerum.
 Hostiles uastabit agros & caede cruent a
 Inuoluet captam flammisque ultricibus urbem
 Dixit & obtutu fixo spectabat in ora
 Adstantum, farique dedit: tum Pallas ab alta
 Sede ait, o diuum genitor, rerumque repertor,
 Haud equidem inficiar miserorum sorte moueri
 Si sedet interse certis concurrere fatis,
 Echthromydas Muresque preces nec respicis ulla
 Non ausim fatis restare & tendere contra.
 Quamquam, o si meritis quicquam conceditur oro
 Dicebat, cum Cyllenes generatus in oris
 Phœbusque & Iuno Mars & Bellona Venusque
 Surrexit uoluitque loqui: tum Iuppiter alto
 Iratus ueruit solio: multaque minaci
 Distulit in tempus supera de sede repulsis,
 Concilium diuis aliud depulsa per amplum
 Alternant uaria formidine numina cælum

Sermones. metuumtque irati tela Tonantis.
 Iamque sub Aeo Tit an molimine mundi
 Quadringos frenabat equos & praescia lucis
 Aurora in roseis fulgebat lutea bigis
 In portis delecta manus: nodosa geruntur
 Retia diffilgent late uenabula ferro
 Nare sagax it turba Canum fortisque Moloſus
 Egregiusque Lacon, illorum hic copula collo
 Nectit, ille petit longis hastilibus astra
 Ipse inter medios aurata ueste decorus
 Progreditur sublimis equo. sonat aureus arcus
 Ex humeris: pharetraque procul fulgore coruscant.
 Gnoſiacis plena telis: subit ordine pubes
 Velleribus niueis & pœno discolor Ostro.
 Parte alia effulgens rutilus Regina lapillis
 Feminea stipata manu: nudat a lacertos
 Venatrix: collecta sinus: surasque cothurnis
 Euincta ingreditur: qualis per lustra ferarum
 Latois exhausta per uulnera mille pharetra
 Nobilis incedit: tumulisque elata ferarum
 Prostratis: pone innumere iuxtaeque sequuntur
 Nayades: illa manu uacuas tractare pharetras
 Latatur: madidumque ferarum sanguine telum.
 Ut uentum in syluas & denia lustra ferarum
 Ecce ruunt summo Capreae de monte fugaces
 Tramittunt campos alia de parte patentes
 Puluerulent a fuga glomerantes agmina Cerui,
 Insequitur late fugientis leta iuuentus
 Nunc sude nunc iaculo infestans: latratq; Laconum
 Vis infesta Canum tergoque insultat hiatu.
 Iamque ferè medio Sol ardentissimus orbe

Vrebat late campos. & languida cursu
 Catorum pubes nemoris diffusa per umbras
 Errabat: cum terrifico fer alia cantu
 Classica promotis turbantur athera signis
 Erumpunt latebris Mures: subitoque tremendum
 Venantes forti miseros telocere corona.
 Fit fragor: & densis telorum nubibus aer
 Occulitur: crebra baleari uerberere glandes
 Funduntur: ualidis iaculantur saxa lacertis.
 Impulsaque leues torquentur cominus hastae
 Qua nunc Calliope uel quis mihi carmen Apollo
 Suppeditet: fontisque altos haurire liquores
 Gorgonei pleno ore sinat: cadit undique uulguis
 Catorum & uario ponunt in uulnere uitas
 * In partes cadit ille duas, hic uiscere rupto
 Labitur: ast alius transfixo pectore terra
 Haeret & extantem moribundus concutit hastam
 Quercus erat media silua frondentibus ingens
 Ipse nemus ramos, cum se uocordibus ausis
 Contulerat fugiens medio non parua tumultu
 Echthromydam manus & ramos amplexa latebat
 Sed fuit exitio numerus non pondere ramos
 Non aequo pressus subita petit ima ruina
 Excussi cecidere alij pars fragmine trunci
 Pressa iacet. uasto procul aequolat impete sauis.
 Ipse inter medios nudato turbidus ense
 Trosartes socios hortatur & incitat, ite
 Ite per umbelles gladio ductore cateruas
 Foemineas prostrate acies: ensesque cruore
 Hostili exsaciate miri Deus horaque nostra est
 Sic fatatur

Sic fatatur mediumque furens perfertur in agmen
 Non secus ac Libycis accepto uulnere moris
 Perfurit auctorem quarens leo uulneris: acri
 Perscrutans uisu: si forte aspexerit: in se
 Omnia tela ruant licet: imperterritus asper
 per medios enses & per uenabula fertur
 Donec comprehenso rabiem consumat in hoste.
 Tunc ducis exemplo miles succensus acerbo
 Ense subit: cadit hypsiboas & turbidus ira
 Chleptichreas & ruricolum populator. Apenis
 Innumerique alij quos est mora longa referre
 Hus inter clades & saui munera Martis
 Citrobates uiso truculentus rege: uocatis
 Intorquet telum superis, hoc tempor a praeter
 Sibilat & summas acie diuerberat aures
 Tum rex bellorum casu concussus acerbo
 Mercurio monstrante uiam sub nubibus atris
 Saurophagus paucis comitantibus auia lustrat
 Occulti nemoris & qua uia tutior: armis
 Insidijque uacat trepidam confugit ad urbem
 Illachrymans summoque iacit conuicta caelo.
 Tunc uero ingeminant ictus miserabile mures
 Inclusosque hostes gratas per uulnera mactant
 Artophago inferias: manant aspergine summa
 Sanguinis effusi quercus: fluit altus ubique
 Fluminis in morem sanguis: uulgoque carnis
 Sufficerent unda fusi per bella cruoris
 Hic uictor per saua diem certamina mensus
 Parcere iam ferro rex atque ex ordine duci
 Captiuos praedamque iubet: captiua premebat

Lumina de uinctis post tergum regia coniunx
 Infandum manibus: nec non pulcherrima Clitis
 Regia progenies & amiti gloria regni
 Craugasides, quos ad patrios comitante caterua
 Dimisit muros fausti libamina belli,
 Hic uictu exiguo & non aequi pondere ferri
 Carceribusque domat tetrus: seruatque triumpho
 Protinus hunc dicto centum properantius ara
 Cespite de uiridi surgunt mensaeque parantur
 Nec prius aut epulas aut almi munera Bacchi
 Fas ulli tetigisse fuit, quam multa precatus
 Trofantes mensis sacrum libauit honorem.

Aeluro-myomachiae libelli primi finis.

AELVROMYOMACHIAE

Libellus Secundus.

INterea trepidis ductor succurrere rebus
 Praecipit at curasque animum diducit in omnes
 Saurophagus (suadet timor) & pudor additus unum
 Antiquaeque decus fama stimulumque futuri
 Dedecoris: si non patriis a mœnibus hostes
 Arceat, & poenas illorum e sanguine poscat.
 Ergo sub extremis populos regionibus orbis
 Conuocat expositos uelox: totamque sub armis
 Aechthromydom cogit gentem: coit omnis in unum
 Catus & armato complentur milite castra.
 Ductor ab Aurora numerofo lata Leontes

Agmine castra subit populos, extremaque secum
 Baetra trahens: his intortis nigra ora capillis
 Et uasti manibus ungues dentefque feroces
 Immani morsu: peltis armata sinistra
 Hasta dextra grani: nec non generosus Apenis
 Solis ab occidua ueniens trahit agmina parte
 Hispano de patre satus de matre Pelasga,
 Ense breui in pugnas mos est prodire cateruis,
 Huius & infaussto ferrum foedare ueneno:
 At qua se gelidis cohibent in sinibus Arctos
 Micharis horrendos Boreali frigore Catos
 Sufficit & duris emunit castra cateruis
 Ingens procerum niueumque & forte sub armis
 Iis corpus: cruda detrectant bella bipenni
 Ballistaeque graui & iactu Balaearis habena,
 Et qua se Libya pluuio porrecta sub Austro
 Extendit propiorque polo determinat arua
 Aurinacis rapido ductor trahit agmina cursum,
 Quin & Sauromata uenere ad praelia Cati
 Et Porini misere suas in bella cohortes
 Extremique hominum Blemys ignotisque sub astris
 Iungunt se comites rapidis Antichtbones armis
 Sed quid plura moror: fulget generosus in armis
 Omnis Catorum populus: quocumque sub orbe
 Degit: & aetherias carpit spirabilis auras.
 Quos ubi collectos iam lato pectore uidit
 Saurophagus placidis intra sua mœnia ducit
 Ductores ipsos sermonibus: altaque monstrat
 Tempora deum sacrasque domos: iam recta subibant
 Regia suscipiunt famuli thalamisque paratis

Disponunt: magno interea conuiuia luxu
 Accelerant intus alij sedet ordine longo
 Catorum pubes dapibusque repletur opimis
 Astunt tercentum famuli: pars uina ministrat
 Pars epulas, uariantque uices: nunc plena reponunt
 Pocula nunc patinas capiunt: dapibusque uicissim
 Mutatis: placido celebrant conuiuia ludo:
 Postquam exempta fames & edendi pulsa libido
 Pocula pampineo siccant spumantia succo
 Fit strepitus tectis ingens: rancumque reclamant
 Atria curua: sonat letis clamoribus ather.
 Hic pateram ductor gemmis auroque rigentem
 Exposcit ueterum decus & monumenta parentum.
 Qua soliti libare deis: uinoque coronans
 Rex ait omnipotens (nam te aqua pender e lance
 Cuncta ferunt) adsis & iusta fronte serenas
 Aspice nos faustumque diem & felicia cepta
 Da pater euentu leto bellantibus esse.
 Hæc fatus mensis sacrum libauit honorem.
 Tum reliqui proceres: cithara prædoctus Apenis
 Personat aurata & concordia uoce profatur
 Bella Giganteis quondam sudata lacertis
 Pindon & Emathio suppositum Pelion Ossæ
 Et dissecta ferro crudelia fulminis ictu
 Membra draconigenum Siculo pars clusa Pachynno
 Inarimen pars magna premit: pars maxima cacum
 Tartaron & tristis fauces obseruat Auerni.
 Quæ postquam pulsus concordans carmina neruis
 Concinnuit: medio Luna fulgente polorum
 Cesserunt nocti: placidus sopor occupat artus

At non magnanimus curis in nocte solutis
 Trofartes carpebat iter lucumque relinquens
 Haud procul immenso latius tentoria campo
 Figebat, tum captiuos præadamque recensens
 Felicemque diem cum primum roscida mundo
 Aurora in roseis fulgeret nata quadrigis,
 Quamuis summissas tacita sub nocte cohortes
 Sciret, & ex omni collectas orbe phalanges
 Fortune incumbens dextra imperterritus armis
 Percussam rapidis urbem uastare parabat
 Addebant spem iussa deum iussusque per umbram
 Exultare leuis gratesque referre parenti
 Artophagus: bellique sibi spondere futura
 Euentus faustos luce: & certamina lata,
 Ergo asper monitisque deum: natique superbus
 Inuigilat curis: noctemque & sidera celi
 Increpitat: tardosque Aurora uocibus ortus
 Et iam curriculo nox intempesta migrantem
 Stringebat metam: nec se Titonia comunc
 Protulerat thalamis: primoque in limine fulgens
 Stabat adhuc: rutilosque comebat pectine crines
 Peruigil emotis Trofartes agmina signis
 Corripit, & gressum uicina ad mœnia tendit,
 Iamque propinquabant urbi: raptisque parabant
 Inuisos, scilicet muros inuadere, & ipsas
 Cardine dimotas ferro conuellere postes,
 Cum trepidus iussisque deum turbatus iniquis
 Castrorum imperium cui cesserat inchyus armis
 Pordibaris: demens uiso procul emicat hoste,
 Et quantum clamare ualet: rapite ocyus arma

Hostis adest: arma arma uiri clam atque capit que
 Et totam effundit turbata per aequora pubem.
 Tum fragor & litui timuitus aethera curui
 Proturbant & terrifico fera classica cantu.
 Tyrrhenaque tuba clangor clamorque uirorum
 Exoritur: furit horrificis exercitus armis.
 Non secus Euboici pro cursu illisa Capharei
 Euripi furit unda fremens: feruet ue tumultu.
 Maiori: rapitur que fretum quod Sole supremo
 Verberat Hercules unda allatrante columnas.
 Primus in aduersas uibrato tela lacerto
 Iecit acerba fremens Pernoglyfus ore cohortes
 Quassantem caput & meditantem cuspide pugnas
 Prauenit hasta uolans qua fibula neclitur armo.
 Craugaliden: alteque latus tramittit apertum.
 Labitur infelix fadoque in uulnere sese
 Versat & horrendos Stygius color occupat artus
 Tollitur ad caelum clamor passimque resultans
 Ictibus umbrosa Valles: densusque uiro uir
 Haeret: & aduerso bellantum pectore pectus
 Tunditur: exultat Stygijs horrendus in undis
 Nauita Tartarea subuectans agmina cymba
 Defunctorum hominum & raptas in funere uitas
 Per medios Stygio immanis Bellona flagello.
 Anguicornum quassat caput & furialia bella
 Instaurat: cadit innumerum sine nomine vulgus
 Permixtique duces fluit alto sanguine tellus.
 Parte alia immisis Mauros infestat habenis
 Odyssios horrendus equos hastamque trementem
 Quassat & infandum accendit renouat que furor em

Quis deus innumeras cades gemitumque cadentum
 Det pleno posse ore loqui: quis carmine tantis
 Digna umbris lamenta ferat: ruit acer ab urbe
 Saurrophagus: rapidoque trahit secum agmina passu.
 Sed laeuum egressis & lamentabile putis
 Turbauit mentes omen tristemque parauit
 Euentum: putri manauit sanguine tellus,
 Auditique canum gemitus: & limine in ipso
 Haeserunt pede colliso: tamen aspera bella
 Miscebant odio & crudo Maioire ruebant
 Hic uero ignescunt animi densisque sub aethram
 Elatus lucet mucro: creberque cadentum
 Auditur gemitus: resonatque fragoribus aether.
 Turbidus in medios stimulis immani figens
 Iliacormpedis ruit & cadentia laxat
 Agmina Trofartes late, ferroque ruentum
 Incumbit tergo & longa supereminet hasta,
 Ceu stimulante fame Libyes furit asper in oris
 Armentum Leo congressus: fugit auia pastor
 Lustra petens: ille immani truculentus hiatus
 Nunc hos nunc illos ferit interimitque iuuenecos
 Nec faciat: pleni spumant in sanguine rictus,
 Perfurit infestus turbata per aequora miles
 Exemplo ducis & palantes obruit alis,
 Iamque inclinabant acies uersisque ruebant
 Aechthromydes alis regemque et praelia & arma
 Dampnarant: quis increpitans palantia ductor
 Terga: quid o miseris, inquit, quid deinde, quid oro
 Restat io profugis: uos en ducitis ipsos
 Trofartem ad muros & mœnia panditis urbis

Vos interfecta faces datis atque in templa deorum,
 Sta miles, sta, quo raperis dicebat: & ecce
 Terribilis multa iuuenum stipante caterua
 Trofartes aderat truculentæque prælia miscens
 Regem exposcebat; Regemque exercitus omnis:
 Palluit, & uersis urbem diffugit habenis
 Saurophagus; sequitur fugientem ignobile Vulgus.
 Tunc trepidus miles damnatis degener armis
 Credere se pedibus coepit; pars membra quarunt.
 Pars castra, & tutos incina in ualle recessus,
 Quippe instat mortis metus: & spes candida uitæ
 Sollicitat: quantum potior sententia lætho
 At si qui interea, Stygijs quos Iuppiter umbris
 Dammarat, fident armis, funduntur: & acris
 Pars ferro cadit: aut tristi religata cathena,
 Seruitium passura graues seruatur in annos:
 Hic ductor magna iuuenum comit ante caterua
 Funera Trofartes largæ occultantia campos
 Respectat cæde: ac lati libamina belli
 Ingentem armorum Mauorti incendit aceruum.
 Huc galeas fractosque enses, clypeosque recenti
 Sanguine perfusos magno clamore iuuentus
 Accumulant: hastasque super cristasque comantes.
 Ipse facem quatiens cumulatis admouet armis
 Martem in uota nocans ductor: crepitantibus atram
 Dispergit nubem flammis Vulcanus in auras,
 At trepidus fatisque deum perculsus iniquis
 Saurophagus festinat inops: ipsasque sub armis
 Reliquias cogit belli: tristemque reatum
 Fortuna increpitans, nunc portas obice firmat

Nunc urbis muros: munit atque inspicit arces
 Moliturque nouas moles: uigilique pererrans
 Urbem scrutatur uisus: tormentaque ponit
 Aenea munitos longe tutantia muros.
 Tum maestum Vulgus & tristes curia patres
 Præcipitant curas: & persuadente pauore
 Certatim per templa ruunt diuosque precantur.
 Nec minus & matres: tristis chorus undique magno
 Cum plangore ruunt & numina uoce fatigant
 Suppliciter palmis tunsæ: & donaria replent,
 Ipse ad Phœbeos aditus stipante caterua
 Incedit ductor responsa que fida sub antris
 Exposcit uatem: euentum finemque malorum.
 Illa diu postquam uasto bacchata sub antro
 Mente deum concepit atrox rabidoque prementens
 Pectore sustinuit, placida sic uoce profatur:
 Pelle tuo ductor grauiores corde timores
 Aduersi quicquid durique, in Marte manebat
 Exhaustum est: leniora adeo restare laborum
 Nuntio: nec certus mentem deludit Apollo
 Tu modo nota deis supplex notiuæque dona
 Fer: diuumque aras tepido uenerare cruore,
 Neu tu cede malis: aderit Gradivus: & ipse
 Iuppiter instantem depellet mœnibus hostem,
 Tantum effata silet uastoque occluditur antro.
 Et nox humentem terris induxerat umbram
 Oceanoque caput rutilum aureus abdidit Sol:
 Omne hominum genus in terris silet, omne ferarum,
 Tunc sic Mercurium affatur Pater. I mea proles
 Catorumque ducem tristi qui sorte malorum

*Perculsus: rapidi uoluit certamina Martis
 Affare & monitis sopitum talibus imple.
 Transfer in hostiles terras inimicaque bellum
 Mœnia prærapido ducens tecum agmina cursis
 Victor magnanimo persolues uota Tonanti,
 Hinc exultanti rebus tumidoque secundis
 Suade fugam: & magnis ipsum terroribus imple
 Trostartem retroque ferox impelle morantem;
 Dixerat ille patris liquidum secat æra iussu
 Accelerans: feræque uolans illabitur alma.
 Castraque despectat procul inuigilesque per arua
 Excubias fadoque fluentes sanguine campos,
 Constitit hic anceps quem primum inuadit: & inde
 Depositis formaque dei uultuque decoro
 Saurrophagum petit: ille uigil uersabat inani
 Euentus belli cura. mentemque premebat
 Consilij. uirga Cyllemius occupat acrem
 Et somno certum non cedere: sparsaque fundit
 Nectare Chimærio Latheæ papaueræ supra,
 Protinus effuso per membra iacentia somno
 Affatur regem diuumque hortatibus implet
 Confessusque deum dictorum in fine relinquit.
 Iam somno excitum mirandaque pectore uisa
 Voluentem: & dextra referentem supplicæ grates
 Orantemque deum sequi mandata parantem.
 Trostartemque adit: hic placido languentia somno
 Pectora præbuerat: stratoque iacebat in alto
 Aggreditur ferale canens: simili que perempto
 Artophago suadere fugam: conuersaque magna
 Fortunæ corda omnipotentis & addere muros*

*Obsessos patria & uacuos uix stare Penates,
 Iamque hostem hausurū flammis urbemque uirosque
 Verum ubi nequicquam suadet monstratque negat
 Terribilis simulat furys. umbrisque prophætis
 Terret: & auulsam terris stridente procella
 Ad patrias urget sedes & multa precantem
 Exagitat monstros & cruda Gorgone uexant
 Atque idem toto perlabitur agmine sauo
 Verberare concutiens animos: simulatque pauentes
 Hinc dicto at heu has repetit celerantis auræ
 Maternumque Athlantæ petit calumque remisit.*

Finis secundi Libelli Aeluro-myomachia.

*AELUROMYOMACHIAE
 Libellus tertius.*

*Iam uaga flammifero præfulgens sidera calo
 Lucifer Aëoi primo sub cardine mundi
 Pellebat roseoque premens de uertice rores
 Omniferam placido lustrabat lumine terram,
 Trostartes dat terga fugæ trepidoque tumultus
 Deserit hostiles campos: sic fatæ iubebant,
 Infandæque hominum sortes: diræque sorores
 Impellente deo: trepidæque per cohortes
 Prærapido ducit passus: tristisque pauore
 Præcipitat furys agitatus: & ordine nullo
 Dispositus: iam dammatæ exercitus armis*

*Hec dura rerum sortes, modo victor & acri
 Præcellens pugna turpi terrore fugatur,
 Præcedunt furia ante oculos: uarioque pererrant
 Pectora discursu: nunc diruta mœnia ferro
 Obijciunt oculis & uersas funditus arces,
 Indutam flammis urbem: gemitusque suorum
 Audiri: & matrum plandus lamentaque sua
 Dum trepidi repetunt Mures sua mœnia cursis
 Iam Rex instructo: diuerso tramite: præceps
 Milite Saurrophagus inuisa proximus urbi
 Secretum carpebat iter tacitoque tumultu
 Vrbe procul quantum Balearis uerberare funda
 Tramittit glandis ualido contorta lacerto
 Constitit & postis ualido conamine castris
 Despectat procul urbem oculis aditusque locorum
 Explorat: causasque & cura examinat acri:
 Despicit Aeos modico sublimis in ortus
 Vrbs imposta iugo: murisque & turribus altis
 Clisia tutatur natioque aggere terra.
 At qua se Hesperys Titan abscondit in undis
 Quaque Notum uidet et pluuiali subditur Austro
 Prona iacet: pigramque extendit in æquore molem
 Sed qua prægelidos accliuis uergit in Arctos
 Tutæ per æquoreos extendit mœnia fructus:
 Audax uectus equo paucis Comitantibus omnis
 Agminibus ductor partes rimatur: & ipsos
 Cingere iam muros certa clisione parabat.
 At cines trepidare metu subitotuo pauore
 Diffisi muris: iam desperare salutem,
 Atque urbem sub qua dare condicione coquebant*

*Sed celer & tristi furiarum percitus æstro
 Trofartes aderat secumque exercitus omnis,
 At procul hostiles ut præfulsere phalanges
 Torquetur: curisque sagacibus angitur acer
 Saurrophagus quaque inuadat sub corde uolutans
 Arripit expertum bellis pugnaque feroci
 Agmen: per siluas perque alta silentia luci
 Secreta iubet ire uia, quo penè ruentes
 Inuadant acies ferro: refugosque sub ictu
 Excipiant latebrasque negent siluaque recessus,
 Porcibaribus bello insignis crudaque iuuenta
 Illis ductor erat astuque tremendus Apenis,
 Quæ postquam digressa duci: rapit ocyus Euro
 Agmina Memnonio & uenientes circum hostes
 Per subitum densa cingens utraque corona,
 Atque acuit stimulatque suos: implensque furores
 Ecce dies optat a uiri qua sanguine manes
 Exsaturemus ait patrios: casuque probemus
 Fortuna uicisse hostem: nudat e coruscum
 Ensem, iam dudum & aspergite sanguine ferrum
 En hostis fessusque uia: eia aduertite quæso
 Et me me spectate uiri: quantumque recludam
 Tantum audete manu: & mucrone intrate corusco.
 Dumque ea Saurrophagus flammato pectore fatur
 Trofartes medio sublimis in agmine Murum
 Affatur mæstas acies & talibus infir,
 Per nostra, o socij decora & per plurima dextra
 Parta trophæa manu: per uos patriosque Penates
 Perque deos, testor, mæstas deponite curas
 Et fortem reuocate animum: seu tristitia fata*

Siue hylarem Fortuna diem ferat; abdidit alto
 Iuppiter euentus hominum uenturæque fatæ,
 Humanæ rerum solers in pectore uitæ.
 Quippe extrema uocant: quod si sperare negatur
 Desperare licet uictis per mille labores
 Et rerum per mille pericula tollimur altas
 Ad cæci sedes: nostra est, si lumine iusto
 Aspiciet deus ipse preces, uictoria tanto:
 Si minus annuerit deus & fortuna labori
 Haud tamen inferni manes petiemus inulti
 Tartareas ditis sedes obscuræque regna
 Armati moriamur: & in mediis ductores ruamus
 Omnes ense simul: dixit, succensa furore
 His pubes uesana ruit: densumque relata
 In cuncum furit: ut catulis sub rupe relictis
 Quem stimulat uesana famens lupus: ocyus acri,
 Aethera prorumpunt feralia classica cantus
 Tyrrhæusque tube clangor: lituique recuruis
 Tinnitus morat, fuscatur puluere cælum,
 Quis tantas adeo cædes cæcosque furores
 Bellantum uariumque necis genus explicet: illo
 Carmine quo dignum est, o Clio nouemque sorores
 Hoc opus hic uester labor aspirate canenti
 Et facilem monstrate uiam: ruit aspera ferro
 Et deuota neci pubes: atque illicet omne
 Obruitur telis cælum passimque cadentum
 Auditur gemitus: cadit acri pondere saxi
 Perfractus caput Artophagus: terramque cruentam
 Ore premit tristes petit audax spiritus umbras.
 Occidit & Pernas solitus populare suillas

Pernofage emoto perslauit puluere campum
 Habitus aerias prope diffusus in auras,
 Nec te Phæbeæ texere Phagoxyle mitra
 Namque tuum elato dum nibras tela lacerto
 Tramittit pectus non æqui ponderis hasta,
 Nec Pernotroctum dii protexere cadentem
 Qui sibi longæ suæ spondebat tempora uitæ
 Alite deceptus uano: prob nescia rerum
 Mens hominum: cadit obliquum trāsfixus ab hasta
 Guttur a Trogoxites murum ditissimus, heu quid
 Diuitia multosque iuuant cumulatæ per annos
 Pondera flauentis auri: discrimine nullo
 Tartareas petimus sedes amnemque seuerum.
 Aduolat armato propulsa turbine porta
 Spuria Trostartæ proles ex urbe Pysicaphax
 Et pone aggreditur Catos: stragemque dedisset
 Ingentem, ni quæ latebris inclusa iuuentus
 Sub duce Por dibari stabat, prodisset in æquor.
 Ergo acri incur su concurrunt undique: Cati hinc,
 Hinc Mures: primo sed enim conanime fracti
 Præbent terga fugæ Mures urbemque requirunt,
 Instat atrox tergo Catorum exercitus omnis
 Nunc sude nunc iaculo infestās: Muresque sub ipsas
 Interimunt portas, it ad ardua sidera clamor.
 Parte alia pulchro Martis succensa furore
 Aecthromydum gēs seua furit quaque acrior ipsas
 Inuitat pugna stricto mucrone feruntur.
 Per medios immane fremens furi alia miscet
 Prælia Saurophagus ferro: crebroque furentem
 Cornipedem stimulis fodit: ingruit aspera pectus

Quacunq; ille ruit formido: timorq; pauorq;
 Exterrent mentes & formidabilis ira.
 Ille per immensum strauit tot funera campum
 Obuia quot freti telis & Marte cruento
 Ora tulere uiri: ceu siluis aspera Tygris
 Hyrcanis rabie uentris stimulat a nephandi
 Obuiet armentum, si fors truculent a rapaci
 Hos petit atq; illos morsu sternitque iuuenos,
 Atque ipsis fugientibus insatiabilis haeret,
 Spumant horrendi caesorum in sanguine rictus.
 Talis erat tant aq; furebat turbidus ira
 Saurophagus, largiq; implebat funere campos.
 Trofartes paucis fugientum mixtus ad urbem
 Qua leuior belli moles, leuiorq; tumultus
 Vertit iter tacitum, fortuna euadere mortem
 Annuit, & misero uita producere regi
 Vnum posse diem concessit: funditur omnis
 Illic & Murum densis exercitus armis
 Obruitur, largis latitant sub caedibus arua.
 Hic mentem egregiam ductor concepit, ut atram
 Telorum nubem ad muros conuerneret urbis,
 Nec mora nodibarim Polyphonaq; Chleptichrean
 Ductores uocare tumulto conceptaq; pandit
 Consilia, & celeri iubet ire ad moenia cursu.
 Nulla mora est iusso, uertunt in moenia cursum
 Per subitum schala, rutilansq; apparuit ignis.
 Forsan & illa dies urbis suprema fuisset
 Ni Sol praerapidum tinxisset in aquora currum
 Ex alto Murum miseratus: moenia iuxta
 Tenduntur castris, & nocti conceditur atra
 Concilium

Concilium interea rectorque hominumq; deumq;
 Omnipotens uocat & sella sublimis ab alta
 Vnde uidet quicquid immensus possidet orbis
 Sydereique poli sedes; & talibus insit
 Venit summa dies qua Murum scilicet ima
 Diruta adaequetur terra regnata per annos
 Vrbs felix multos: pateat iam libera fati
 Semita: neu uestrum quisqua, impero, tendere contra
 Audeat aut ulli faueat plus nemo minusue.
 Parcarum haec leges summa haec sententia mentis
 Dixerat: & contra paucis Cyllenius insit:
 O pater, o hominum rector genitorque deorum
 Quandoquidem fixa durarum lege sororum
 Extingui haud quaqua Murum genus omne tenetur
 Da parrem, o genitor bellorum enare furores (tem
 Aechthromyduq; manus fugere atq; euadere mor-
 Iuppiter haec do, nate tibi do quod petis inquit
 Ergo age continuo terris illabere pennis
 Et quos tanta cupis bellorum enare pericla
 Effugiant dum nocte licet discrimina mortis.
 Nec mora iam terras tenet & mandat a parentis
 Exequitur: regi similis Cyllenius. ingens
 Turba coit iussa q; ascendit in aquora puppi
 Cum lachrymis procul ex oculis urbs incluta cedit,
 Et iam flammiferis Titan afflabat Eoos
 Curribus Aethiopas primoque in limine celi
 Praeradiata noua spargebat lumina dextra
 Saurophagus (neque enim in longum producere bellum
 Tempus fata sinunt) delenda ad moenia pergit.
 Fortuna incumbens instructa signa repente.

Concinnere acie & bellandi accensa libido
 Quemque fremens stimulat: densa praecincta corona.
 Culmina mirorum apparent: clamoribus aer
 Tunditur: & clangore tubae litusque recurui.
 Extemplo miles acres succensus in iras.
 Aut schalis praesant muros aut ignibus atris
 Tecta petunt, portas alij conuellerent tentant
 Ariete: nunc facibus ferroque reuellerent postes:
 Stant contra Mures celsoque a culmine muri.
 Missilibus caelum obscurant & lampade iacta
 Saxaque deuoluunt: uasta conuulsa ruina
 Agmina Catorum pereniunt, subit undique miles.
 Asper & ingenti proturbat ab aggere talo
 Desuper astantes: longe fallente sagitta
 Pars cadit aut ictu balista: turbidus ira
 Pordibaris qua pugna uocat gemitusque cadentum
 Hac subdit & lata protendens dura bipenni
 Brachia nunc portas frangit: nunc abierte longa
 Proturbat stantes contra: nunc turribus altis
 Ignem iactat atrox ferroque incendia miscet
 Parte alia auulsa secum trahit agmina porta
 Intra urbem cruido Mauorte accensus Apenis
 Exultansque manu reserata in limine portae
 Conuocat hac socias ex omni parte phalanges
 Perfurit innumerus turbata in moenia miles
 Huc rector primique ducum Polyphonus acer
 Pordibarisque ruunt: it toto turbida campo
 Tempestas rapidoque furit per moenia cursu
 Non secus Aeolij: ac fracto carcere ab antris
 Odrisius Boreas Libycaque impulsor harena

Aethiicus incumbunt pelago: contortaque ab imo
 Cerulea turbato tollunt Neptunia fundo
 Littora collidunt fluctus lateque sonantes
 Signiferum spargunt undae per mania caelum
 Tum uero tremefacta noua formidine passim
 Murum turbarunt uastoque impulsa tumultu
 Qua pauor attonitos desertis mœnibus urget
 Hac subouit capta passim trepidatur in urbe
 Astant pro tectis matres: uocat ultimus omnis
 In suis facta labor: castoque labore superne
 Fictilibus certant si actus patrisque minutis
 Quis gemitus stragemque uirum: quis funera fando
 Explicet egregia & multos dominata per annos
 Vires uisit: immissa diuina penetrat aethera flamma,
 Templaque sacra cadunt: aditus sedesque deorum
 Et sacrae uincesta populant: altaria flamma
 Conuulsasque domos sterminantur merita passim
 Corpora: perque uias per tecta domosque laesque
 Horridus aetheras clamor diuerberat auras
 Tum gemitus luctusque & femine ululatus
 Et crepitans per tecta uago Vulcanius ardor
 Flammarum saltu uento impediens remugit
 Ut grauis abrupto triquetris regibus Aethra
 Immugit barathro depastaque sulphure tetros
 Aetheras reboans ignes dispergit in auras:
 Ut uero ad summi uentum penetrat aethera regis
 Exoritur late clamor tantoque boatu
 Torquentum saxa resonant loca tormentorum
 Proxima: concusso quantum ipsa tonitrua caelo
 Edunt cum iacto terret pater igne Typhoea

Instant protecti clypeis exercitus omnis
 Catorum. & nixuque unanimo densissima rumpunt
 Hi schalis muros prensant hi lampada quassant
 Flammi feram summaque ignem ad fastigia iactat
 At contra Mures summo de culmine tecti
 Deuoluunt saxa & rectorum culmina iactant
 Auulsamque ipsis turrim de mœnibus altis
 Impellunt: ferro aggressi. magno illa fragore
 Agmina Catorum super incidit atque ruina.
 Obruit ast subeunt alij incumbuntque uicissim
 Cessat telorum nullum genus: asper ab irâ
 Chlepticreas crebro diuerberat ariete postes
 Nutant conuulso perfractâ cardine porta
 Limina magnanimique apparent tecta tyranni.
 At domus interea matrum plangoribus alte
 Impletur resonatque feris stridoribus omnis.
 Irrumpunt aditus uisâcto tramite Cati
 Inuaduntque omnes ferro neque parcitur ulli
 Proh crudus mentis furor. & sitis aspra cruoris.
 Tum rerum ductor prospectans dura Trofartes.
 Amens arma capit pulchrum succurrit in armis
 Oppetere & medios fertur furibundus in hostes
 Atque exultantis caesorum in sanguine Apenis
 Non expectato transegit uiscera ferro:
 At ferus ut rapidis effulsit ductor in armis
 Ingentem totis comissus uiribus hastam
 Pordibaris iacit & Martem sic uoce precatur.
 Da pater armipotens (cua si mihi maxima diuina
 Religio) ut nostro petat iectus Tartara telo
 Trofartes spolia illa tibi sublimis in altâ

Suspendam quercu donum atque insigne trophaeum
 Nec uanus uoti fuit: incit a namque per oras
 Lorica. hasta femur ferro penetrauit ad imum
 Procubuit uitamque leues dispersit in auras
 Trofartes magnaue intrauit Tartaron umbra
 Hic finis bello: aggesta extra mœnia praeda
 Militibus permissa rapi flammisque rebellis
 Vrbs fuit excelsa procumbunt funditus arces
 Tunc aequat a solo tristes cum sanguine poenas
 Clisæ per soluit, ferro. populataque flammis
 Aeuu supremas finiunt in ignibus horas
 At uictor calso Patriam committante triumpho
 Ingreditur: multoque deos ueneratus honore
 Saurophagus reduci per soluit uota Tonanti

Aeluromyomachiae libelli tertij & ultimi

Finis

κῶτιθι κῆρ σίω' ἔρωτι τυχὸν ξενίσασα καμόντι
 τόξα θεοῖο μάτιω, πρῶτ' λαβοῦσ' εἰπέβη
 χ' ὠσάτωσ' βελείασιν ἐπὶ χ' ἔρῶσ' ὀπισθεῖο
 εἴθ' αὖθ' ἐκ' εἴθ' ἀβροτοῦσ' πληπῆσιν ἐφιπῆα μῆνω
 θάμβει ὁ μὲν πλεγύντασ' ὀρῶν ἔθεν αἰψά θανόντασ'
 ἠδ' ἄτ' ἐνέσ' φλογεράν κυψῆσιν ἐφικμῆνοσ'
 οἰομῆνω δὲ πλάνω, δόλον ἀλλήλοισι κοτέοντε
 σώσθραμον, ἄχρη, μόρου δῖνά μάχ' ἠσομῆνω
 κἂν μὴ ἔρω μέσσι νέμισσι δῖέλυσεν ἰούσα
 ἀντιθείσσι πρῆσῆσιν, τραύμασι κῆρ καὶ ἔρωσ'
 ἔρ' ὄλοσ' διολερόν μῶμου σάκοσ', ἦν γ' ἄγ' ὀδύσῃσ'
 ἀθάνατοσ' γοεροῦ νόσφιν ἔρωτοσ' ἔλω.

εἰς τὸ αὐτὸ.

κῆρ καὶ ἔρωσ' μεθύσῳ τόξ' ἀλλάξαντ' ἀποθνήσκον
 ὄθον ὁ μὲν, χλοερούσ' ἢ δὲ γέροντασ' ἔραν
 θαῦμα θόλοισι χόλον. δῆριν χόλοσ' αἰνὰ μανέντων
 εἰσ' ἄν' ἄ νέμισσι, δῆρισ' ἔγερε μόρον
 εἴτ' ἀπόλοισι συγερόν μῶμου βέλοσ' ἰω γ' ἔασα
 ἔσχατα δῖνά βροτῶν ὄλετο κῆρ καὶ ἔρωσ'.

τῶ πέφω κρινίτω

λοξοβάτῳ χῶρῃσιν ἀνήμερ τίσσι σε ἐρινύσ'
 ἄργε καὶ ὑμναγοραῖσ' ἤλασεν ἀντίβιοισι
 κρινίτων δῖσσερωσ' γλύκωσ' ἐφθορασ' ἀνθεμοέσασ'
 νηῖσ' αὖ μουσεῖω θελξάμενον κελάσῃ
 τοῦ καὶ σωφροσύλω διορόν καὶ ἐράσμιον ἦθασ'
 οὐ μῶμουσ' βασκανόσ' εἶχε κακοσομῆνω

ἀλλὰ γ' ἔμβάψασ' κόλποισι φίλα γ' ἡ τεοῖσιν
 εἰνεκαὶ φλογερῶ δυσμοροσ' ἠπιάλω
 καὶ τὸ μὲν ὄλετο σῶμα, τὸ δὲ κλέσ' ἀγλαομολπῆσ'
 οὐχ ὑβρισ' δίκρ' ἀκούπυροσ' ἀπολεῖ

*Si fortunarum fugeret te summa mearum,
 Quamquam astuta graues uexarint ocia cura,
 Cardiacos inter gemitus, laterumque dolores
 Ambitiosa nouas tentasset epistola uoces,
 Altius exacti repetens certamina cursus.
 Per iussa commenta sitis ieiunia, perque
 Arcto relegati deserta in pascua uentris
 Inuictum prono concessa, neg ante palato,
 Cum diuersa ferant, uario medicamine ductu,
 Absinthii mellisque sapor, mesisque Sabeae
 Mixta peregrinis fomenta domestica succis,
 Vnde uigor ut membris redeat, uelut acrius aures
 Pulsat inoffensa concors discordia uocis.
 Atque ut cuncta tulit, rerum pugnantia seruata
 Alternas passura uices, cum foedere certo
 In sua se referent spatij elementa peractis*

αἰμετέρω κρονίδια ἐρμὰ πολύφαμε δισάκτωρ
 προσφιλέσ' ἀνοῖσι τοῦνομα περῖσι
 δέξο τύχων ἀνόμοιον, ὁμοίωσ' τέκτονα δόξασ'
 μειονίδια, τυφλῶ μέσφατι κλαροπόμον
 ἀλάμενοσ' γλώσασ' ῥάβδωσ' ζυγ' ὅσ' ἠπίοσ' ἀκρησ'
 κῆρ φάδοσ' ἐξ' αἰλοσ' ἠνθοῖσ' ἀελίω.

ἄλλος. (βῶσ

γαυρομάχου σφακτόπλαστου ἀναξ φρενός ἀλκίπτεποι
 χερσὶν ἀλοῦσ' παύρων κάππειεν ἀντιπάλων
 θνητὰ φρονῶν βροτόπλασε μάθειο δακτύομν ἄρχον
 οἰόμενοι, βασιλῆος εἶς μόνουσ' οὐρανόθεν
 ἠγαθέου γένεος καλὸν τέκος ἀφεικίσι εἰκῶν
 σώμα τε καὶ ψυχῶ ἀναφρέουσα παρδός
 ἴλασ' αἰσομνήω τῶν σῶν κλέος' ἴλασ' ομήρου
 ἐκ μουσῶν διχθὰ μοῖραν ἀναχ' ομνήω
 εὖσ' μάκαρ ἐξ ἀπαλῶν ἀνύχων ἐπὶ τέριμονα γήρωσ'
 νικήσασ' ἀρετῆς ἢ δὲ τύχασ' προγόνων
 εὐδαιμόνων δ' εἰς ἀνδρα τελῶν εὐδαιμόνα φύσασ'
 θαῶμα ἰθεῖν καρπὸν γαστέροσ' ἔασομνήω
 ἀλλ' ἀναττάμενος σωτῆρ πολυδιδύκειοσ' ἀσῆρ
 ὕβρεωσ' ἐξ ἀνέμων καὶ λυέ πλαζομνήω.

φωτὸσ' ὑπερφύουσ' λαμπρῶν ποτὶ φέγγεοσ' ἄστρων
 ἐντὶ καλλοῖσ' ἀπρίξ' ἐμφύου ἀρξαμνήων
 κῆσ' ἔλοσ' εἰσ' ἀγέμεν μέσοιο κατάνκτοσ' ἀρχον
 κ' αν συγερῆ φθοκερὸν ἀντιφρέρογο τύχα
 πᾶσ' ποκα τιλυγέτασ' τέχασ' γενέτορα λάθογο
 ἀν δὲ γένοιτ' ἀρετᾶσ' μήτυ λάθοιο φίλων
 καὶ μά τὸν ὕβρεσ' ομοῦ μεγαθύμω μάχουσ' ἀμίλλασ'
 ἢ δὲ κλέουσ' νικῶν τουσ' προγόνων πατέρεσ'.

ἐνθάδε παντόχουσ' κείται βαυδίνουσ' ἰαφρόσ'

τὴν πέμπτην δεκάτην τὴν μετ' Ὀλυμπιάδα
 εὐδαιμόνων ἀπλότῃ φρενός καὶ πίεσοσ' ἀγνήσ'
 ἀλλὰ νέον ποθνόν. ἔκ' ἰδεχ' ἀρμασ' εἰου.
 εἶσοσ' τότε νιχ' ἡσῶν καὶ τεράχουσ' ὄλβον ἀπάντων
 ζῶν δ' ὀλίγων σερθεῖοσ' πλείεσ' ἀθανῶν κατέχ'.

ἴλκετ' ἡλωδῶν ἀναχ' ἐσάτω ἦτε καλλὸν
 πρόσθε νεῶ συγερᾶσ' ἔρματα διςυχ' ἰάσ'.
 πλουτήσασ' δὲ κακός ὁ φιλάργυροσ' εἴθεον ἀνδρα
 ἀσθενέασ' θεόθεν φδύγεν ἡσάμενον
 ἦσθετο μισείσασ' τε καθάρματοσ' αἰσυλον ἦτορ
 μαρτῆνοσ' προῖκα εἴουσ' ἄκουτα κακοῦ
 φείδειο κ' ἐσάρβυε φιλάργυρε δῖετα θεοῖσιν
 ἐχθρὰ ἄχουσ' ψυχῆσ' σώματοσ' δῖρον ἄκοσ'
 (λιουσ' αὐτόσ')

iu. δέξο τάχουσ' με χάρων σα. τῖσ' δ' εἰ φίλ' iu. ἰδ-
 ἀρχ' κερύσοσ' ὁ πάροσ' γῆσ' τε πόλετε μέδιον
 σα. μάψ' εἰσβαυε δῖομωσ' iu. περὶ μεσ' φερετισ' λόγουσ'
 σα. μιμρόσ' τῖσ' iu. μνήμη δὲ δειμία μεγάλων (ὕμῶν
 σα. τῶν ποτε iu. φλαμνίσοσ', τῶσ' κούσ', ἐνετῶσ' ἐδάμα
 καὶ κελτοῦσ' γαῖασ' ἐκβαλον ἰταλίησ' (σα
 σα. ψύεσ' ἰθῆρ καὶ κελτὲ κελβετὲ γάυρηκε πῶσ' οὐ
 πᾶσ' τῖσ' ὅποιοσ' ὕμων ταῶτα παρεγγάφητε
 iu. χερήμασι καὶ βελέσιν ἐμαῖοσ' οἷον πάροσ' ὕρων
 ἐσ' φάσοσ' ἐργόμενοσ' κάλλιπον ἰταλίην
 σα. εἰον ἀτάρ μῖνοσ' ὀπιθουσι ταῶτα δεικάσοσ'

νῶ δ' ἄγε τιῶ κόπων τῆσ' ὁμότεχ' νοσ' ἔλα

φιλοφρονόβντ' ἅσι καὶ κυμνῆ ἔροτῶν
 ἑλάσφημος ὑβριστῶ ἀνάξ' υντοσ' κύων
 ἐκοντ' ἀκοντ' ἅπαντοσ' ἠρεθισ μένου
 ἐμπροσθίων λαοθῆμεν ἐβιάσ'ω σρόπων
 τί δ' ἄλλ' ἐκὲ πῶσ' καὶ πόθεν θύσ'ω μόθων
 τισιν πεπαθῶσ' ἠδ' ἄνεσ' φρονάμιασ'
 ἄρ' ὦσ' φαλάροισ' ἵπποσ' ἐσκιδνασ' μείσοσ'
 ἢ ταιρ' ἐρασάσ' οἷσ' κεκαλλωπισ μελίη
 χρυσῶ τε πολλῶ καὶ σφυφῶσ' κώησ' τε λῆ
 ἅπαντα θολμάσ' καὶ ἔροτοῦσ' καταφρονῶν
 ἀχ' λὺν νομίζ' καὶ σκιάν' ἐμεν θεόν
 ἀλλ' οὐχ' ἰ κώησ' ἰασδυμνῶν χρυσῶν
 εὐόμεικος οὐτε πορφυρέασ' κ' ε' χρυσῶν
 μαθησέοσ' δ' αἰκείθεσ' ἢ παιδῶσ' σέωσ'
 ὦν ἴσων ὄντωσ' ἢ φρονῶν' ἐχ' ἴσ' μέροσ'
 τὰ μὲν γὰρ ἄλλα φροῦσα σώματοσ' πέρι
 γένεσ' τε φλοίσβω καὶ τύχ' ασ' ἀθυρμάτων
 φράσαισ' περιεσόν. φροῦπῆσ' δ' αὖ οἷσ' φάνησ'
 ἰατρῶτεχ' ησ' σὺκνησ' μολύβδικοσ'
 κόλαξ' αἰσῆρισ' κομπόσ' ὑβλώθισ' φέναξ'
 αἰσ' χ' ὑνομ' εἴπείν' οὐ τευ ἀλλὰ μὲν χ' ἄρησ'
 πῶ γὰρ σ' ἀκῶσαι καλὸν αἰσ' χ' ρὸν μοι λέγῆν.

COSMO-MEDICI ILLUSTRIS.
Florent. Duci Secundo.

Ω

A Spera concretis condit quas Bruma priuinis
 Ver tepidum grato germine promit opes.
Letus, ut aestiva matura caloribus Aura,
Autumnus gravidis poma ministrat agris.
Quam melior spes, Cosme, fouet tua rura colentes,
Quos bona, mixta cælo semine, metis alit.
Aequa Ducum factis veterum facundia presto est,
Quem subeunt gestis amula verba tuis?
Pro meritis quis templa colit? dare parua videmur,
At quæ nunc ocæ est, copia magna damus,
Quod si tranquillo dabitur confidere portu
Musa brevis referet, munera longa mora.

τῶ αὐτῶ.

πλάσσε φίλοσ' μὲν σῶμα γονύσ', καὶ σύζυγοσ' ἐνῆ,
 ὡσκειν ὀπισθογόνων διηρὸν ἔμεν γενεάν.
 οὐρανόσ' δὲ μέδισ'ω τὸ λογιζικόσ' ἐμβαλεῖν ἤτορ,
 ὄφρ' ἀγαθὸν διηλοῦν σὺν τε, κρείττ' σοφίην.
 σὴ δὲ τύχ' ησ' ἀκείνοσ' ἀπλάνασ', καὶ γήρασοσ' ἔλκη,
 ἀφθονοσ' ὡσ' τε βιοῦν πόρροσ' ἐλευτερίη,
 τῶ δ' ἄγεσ' πλεῖν ὠφληκεσ' βίων μάλα δόξαν ἐκάσῳ
 μνησαίμην βύνοσοσ' τάσοσ' γ' ἐπ' ἐμοὶ χ' ἄριτασ'.

De Amore & Morte.

Nactus idem hospitium noctu cum Morte Cupido,
Mutat is temere mane abeunt pharetris.
Hæc dolet inualidis dare vulnere, fortes

Ille mori, dubius suscitatur arma dolus,
 Pugnae dirimit Nemesis, male perdit a cesses,
 Summa hominem fugiant haec mala, Mors, & A
 (mor)

De Venere & Pallade

Cum Venus Aeneae Vulcania posceret arma
 Pallas ad hanc, audes ista rogare virum?
 Cui Venus arridens, quid mi Tritoni ac cum me
 Non leuiora tuo poscat Erichthonio.

πρῶτος θανάων ἄκουσε παρσίδου πατήρ
 ζῶν δούτερος τὸ δούτερον κοσμάσ' ἀγῶσ'
 σίτος δὲ τι; γνωρήσει τ' ἐν κειρῶν τύχη.

λείρητοι χλοάφ' ἔραδαλῶ μέγασ' ἔαρι κόσμος
 τῶ δὲ θέρεθ' μαλερῶ πρηνεῖα φυλλοροεῖ
 καὶ τὴν θέρεθ' κλερέα σιτομήνισσ' ἐξεμαράνθησ'
 ἐξ ἔαρος σε λόχοσ' οὐ τεῶσ' εἶλε προῖμον
 ωκύμοροι δάγαθοι, ἔραχ' ἢ μὲν θεοπέθεσι χ' ἄρμα
 ἦσθ' ἀθανάτων δ' ἑλιπεσ' δάκρυ δαυλῶ γιον

ANDREAE DACTII
ORATIO.

Ω

Græcarum litterarum professurus eruditionem,
 Guri in unoquoque genere doctrinarum prestan-
 tissimi, diu multumque mecum cogitavi, quid potis-
 simum vestris auribus dignum, nostræque professionis
 præfationi non absolum deligerem. Occurrerent utri-
 que multa. Atque in primis vetus illa ac summope-
 re laudabilis eorum consuetudo qui ante me ipsam in-
 terpretandi muneribus operam naviter impenderent,
 ea est vel auctorem ipsum, quem explanandum sumpse-
 rint; vel ipsius hæresin laudare atque a detractoribus
 vindicare. Quam quidem eorum institutionem a præ-
 stantissimis viris adinventam ac diversis temporibus
 maturo sapientum iudicio confirmatam ita mihi sem-
 per observandam duxerim ut ab ea, quod inquit un-
 gue, latius discedere nunquam mihi licere constitui-
 rim. Quippe qui illis quicquid sum totum me debeam.
 Eo autem libentius illis accedo quia non temere sed cum
 multis alijs rationibus tum eo maxime illos in hanc
 sententiam convenisse video, quod natura ipsa igno-
 ra atque occulta quæque quamvis prætiosa negligan-
 tur, oportuit igitur & in hoc ut in plerisque alijs ne-
 gotijs quid & quale id esset quod proponeretur profes-
 sorem dilucidare. Sed rursus non minor ita constituto
 difficultas oboriebatur. Videbam, quæ plurimos veterum
 sed et memoria nostra Landinum ac Politianum,
 novissime autem et Vergilium meum quem præceptorem
 in hac facultate confiteri non erubescio, ita facunde et

elegantior ita cumulate ac distincte Poeticis ac Rhetoricis & id genus alia membra complexos esse, atque ab obrectatoribus asseruisse, ut uani hominis ac non suauitatis compositis etiam nunc iudicauerim meam provinciam temerarias manus injicere, praesertim cum breui dilapso temporis interuallo: uox adhuc de Poetica ac Rhetorica recentior concinnis facundæ suauiloquentiæ modulationibus aures uestras sonore pererret ac demulceat. nam quid ego ab illis dictum facundius aut elegantius me dicturum, aut quid ydem non inuenerunt inuenturum me praesumserim? Supererat ut illum ipsium cuius interpretationem profiteor Homerum poetarum principem meritis laudibus extollerem celebraremque. Quod quidem optimi facti ratus iam iam conatus essem, nisi uenisset in mentem totius Græciae litteraturæ calamitas. Quæ uel uitio temporum uel nostro potius cum maxime librorum copia uigere ac florere debuisset, tunc maxime defloruerit ac pene defecerit. Naturam igitur optimam rerum omnium parentem ducem securus, quæ languētis corporis in eam partem potissimum uegeta confluit, quæ morbi uis insedit, Homeri laudes differre constitui: longe pulcherrimum, atque utilissimum ducens Græcæ locutionis facultatem coruscæ rationis acie pro uiribus adtractoribus assertam dignitati suæ restituere: in qua re simul in Homeri laudem non nihil consequar si eam linguam in qua ipse floruerit honestâ utiliter necessariâ cæterarumque principè demonstrauero; Quod utinâ patrocinio meo præstare possim. Res enim difficilis atque inuidiosa est, cum ex se, tum

ex aduersariorum copijs, qui nihil honestum nihil utile nihil necessarium, quod ipsi nescierint esse contentant, & cum Catonis imitati prudentiam, qui iam senior literis Græcis incubuit illas cōsequi possent turpiter ut uerare malunt optimam linguæ Latine parentem illam turpem, illam inutilem, illam nihili dicitur. Et antea, ceci, ut uetus est uerbum, de coloribus iudicantes. Mihi autē ne natura benignitatem inficiat, ingenij est aliquid, sed incultū. par memoria: exercitacionis uitio scilicet imperfecta. Studium cum fronti consulendum fuerit non satis uehemens diligentia non ad superstitionem, iudicium quale fert æras. Audendum tamē fuit, ne quod inquit Endymionis somnus obdormirem sed aliquādo promouere si nō quæ deberem quæ possem Græcis literis cōferes. nam si illis maledicere licet, cur mihi bene dicere non liceat. Quod eo confidentius aggressus sum, cum uestræ sapientiæ clementia fretus quam breuitati temporis aliquid condonaturam confido; tum quod cum gentis odio plerumque Græcorum dialectus cōiuijs proficitur ac laceretur, fortunæ beneficio quæ me Latiniã produxerit non contemendam laboris in hoc primo meo certamine partem subterfugisse uideo. Attentiores enim simul & æquiores aures mihi uos praestituros confido homini, quem commertio sanguinis atque educationis cōtubernio nihil Græcicæ tumidi tatis ad pompam profusurum calleatis: sed res ipsas uti sunt libero animo prolaturū, quam si nuper Græcus aduena patrium sermonem celebrare laudibus ac sentarem. Sed ad rem ueniamus. Rerū omnium quas

uniuersi globus iste complebitur ea lex est ut alia a-
 lij successiuis necessitudinibus ad ultimum quoddam
 subordinata suis unaquaque perse finibus contineat-
 tur atque claudatur. Quod cum in plerisque omnibus
 tum in hominis constructione facillime deprehenditur.
 In ea enim caput humeri manus uenter femur cru-
 ra pedes & cetera uisuntur. Quae cum simul omnia
 ad bene esse animantis tanquam ad ultimum contien-
 dant diuersis tamen rationibus ac finibus concurrunt
 ut oculus ad uisum manus ad diuersas actiones pu-
 dendam ad generis conseruationem pedes ad iter & i-
 ta de singulis. Sane igitur probatissimorum senten-
 tia oportet eum qui de re quapiam sibi differendum
 constituerit in primis finis huius uel si placet officij
 rationem praec oculis habere: a fine enim singula deno-
 minationem suscipiunt. Quemadmodum igitur libe-
 raliu[m] omnium artiu[m] quidam singulis est finis ue-
 luti rettorices persuasio, poetices utilis delectatio: ita
 earum matris atque alumnae linguae finis est, quoscum-
 que conceptus animi facile proprie exacteque deprom-
 mere. illud autem consequetur si nominu[m] omnis
 generis copia ac potestate multiplici si uerbis itidem
 si participijs si ceteris orationis partibus significanti-
 bus abundauerit. Quod cum ita sit ea dialectus quae
 facilius & exactius omnis animi conceptiones deprom-
 pserit ac proprietatis uel quadam quasi palpandas ob-
 uio porre xerit, princeps omnium procul dubio conuin-
 cetur. Sed inter totius humani generis diuersas
 ac per uniuersum diuisas nationes ac gentes a princi-
 pio adhaec atatem successiuis temporibus tres linguas
 praec alijs

praec dijs cum dicendi facultate, tum scriptorum ma-
 gni nominis copia floruisse atque excelluisse conspici-
 mus Hebraeam Graecam et Latinam. Quas inter hoc
 totum certamen comitari necesse est. Sed Hebraea qui-
 dem prolata aspera ac pene barbara nec satis casibus di-
 sincta, cum se scripturarum suaru[m] quae ad nos facta
 agmine transferunt patrociniu[m] destitutam uideat, dua-
 bus facile cedit. Latina uero domitam gloria militiae
 Graecia ratione dicendi quoque superare tetrauit, quod
 utrum effecerit uideamus, non quidem singula curio-
 se perscrutantes, sed e multis quadam quasi per degu-
 stationem delibantes. Graecorum litteratores dictionu[m]
 uires ac differentias acutius inspicientes in octo partes
 orationem diuiserunt, quibus omnem loquendi faculta-
 tem comprehendi uestigauerunt, hos imitata Latinoru[m]
 sedulitas in totidem partita est: sed non eadem felici-
 tate. Nam cum articuli usum, qui plurimum apud
 Graecos coexistit atque habet, et efficaciae consequi non
 potuissent quo saltem numero partiu[m] Graecos aequaret,
 interiectiones quas aduerbijs illi iunxere loco partem ef-
 se uoluerunt, reliquas ut apud Graecos iacent isdem no-
 minibus disponentes, de quibus iam collatis signis ag-
 gamus. Nominu[m] tam primitiuorum quam dedu-
 ctorum cuiusuis appellationis Graecis ea uis est: ea uer-
 tus: ut nihil ferme sit uel excogitari possit quod signi-
 ficant er & proprie abijs appellationem non suscipiat.
 Possem singula nominu[m] genera recensere ac multi-
 moda deriuandi formationis exemplis in medium
 adductis rem cumulate discutere. Sed cum longioris
 sit narrationis singula perscrutari, ne patiencia uestra

diutius abuterer hanc partem silentio trāsfigere cōsti-
tui. Res. n. et si nō omnino tenuis, ita tamen oculis om-
niū exposita est, ut exemplis agere superuacūū sit. Vt
tamen aliquid attingā nō paruo argumēto est Graiae
facilitatis cōpositionis facilitas et cōcinitas. quae tā-
ta est quanta nec exprimi potest. hāc admiratus Quin-
tilianus Gracos in cōpositione felices dicere nō dubita-
uit, et merito, quid. n. nō licet illis, placidis ut Flaccus
ait coeūt immitia et ipsi serpentes auibz geminātur
tygribus agni. Quippe duo uel plura diuersa iugentes
permutatis etiam litteris quodlibet ad placitū pene
cōfingūt. hinc illa facilis nouis rebus nominis imposi-
tio atq; exacta proprietatis expressio. In qua re mira-
bilis profecto cōfendus est quisquis illius fuerit auctor
ouδεν γδ τοῦτο ἰὺν φρασί πρὸς διουνοσον. tā futuro
vis. n. quam praesentis uidetur habuisse ratione Latinis
uero nō ea cōponendi licentia est neq; ea nominis copia
multa. n. apud uereres scriptores Latinae linguae prin-
cipes proprijs nominibus carentia periphraſi circūscri-
pta uidemus, quae si uno uerbo aeq. significater expri-
mere potuissent, fecissent utiq. multa etiā Graecis no-
minibus ad Latina inflexionem diductis. quibus coti-
die utimur interdū etiā Graeca esse nescientes. Qualia
sunt, pater, mater, turba, faccus, ulcus, lacus, tablis et
quā plurima alia. Quae logō possessionis usu nostri iuris
euasisse forte quis afferat. optime prorsus si uocabulorū
quoq; praescriptio temporaneae per leges inducitur. Sane
ego nō minus ea Graeca cōfēnda puto quae ab antiquis
usurpata sunt quā quae a iuniorib. et nostrae tēpestatis
hominibus, quāuis maiores nostri modestius id egere
maiores fortasse cōfiderimus. et haec de nomine. quae quis

dē uerbo quoq; pariter cōpetūt si quidem. n. simpliciū
uerborū nō minor est ubertas apud Gracos quā nō-
minis neq. inferior proprietatis efficaciac. Cōpositionis
profecto eade licētia est et usus idē. nō dispari fortuna.
nā plurima Graeci uno uerbo exprimūt quae a Latinis
egre longis ambagibus dictionū describitur. qualia
multa uidere licet si Latinas tr aducliones cū Graecis
archetypis cōferas nō modo in uerbis sed etiā in nomi-
nis et aduerbys. deriuatione quoq. licētiōse eadē felici-
tate utitur tā a uerbis quā nominib., quod et Latinis
aliquādo licet, alia uerba passim deriuates. Vt autem
quae uerbo propria sūt aliquatenus attingam. (omitto
quod Graeci ab actiuo uerbo nō modo passiuū in omnib.
modis et tēporibus proprie formāt quod Latini per sub-
stantiuū et participiū supplet sed mediū etiā) in diuisio-
ne tēporū diligētiores uel ut lingua nō hominibus im-
putetur, feliciores uidetur fuisse Graeci quā Latini. Du-
plicē. n. praeteriti perfecti intellectu quē Latini una uo-
ce dubie proferūt diuidētes in aoristu et paracimēnū fi-
niti et infiniti ut par est ratione habentes expressiōnē
mētis exactiorē fecerūt et dilucidiorē. Futurū quoq.
nō impare iudicio partiti sūt in futurū et paulopost fu-
turū. Multū interest. n. si regnaturus aliquis, ne dicā
moriturus, paulo uel multo post regnabit. Interfit sane
dicat aliquis, quid tū? nonne et Latini hoc idē faci-
le exprimūt? Quasi ego latine id dici posse negem. ex-
primūt et alia omnia sed quod hi multis uerbis Graeci
unico efficiunt. In qua re maxime lingua nitor appa-
ret. Sed et dualis numerus qui superfluis quibusdā ui-
detur nō meo tamē iudicio sed Aristotelis quoq; testis

Monio I. de Calo iure adinuentus plurimum lingue
 confert. Siquidem enim quinque sensibus in homine
 existentibus, tribus iure copetit uisui auditui tactui,
 duos naque oculos totidemque aures ac manus habe-
 mus, de quibus sermo quoties inciderit, longe rationa-
 bilius ac dilucidius duali ut emur quam plurali. Neque
 uero in his tamen sed in alijs etiam quoquo modo si-
 milibus eadem ratione utemur: aliter in tenebras la-
 bemur ambiguitatis. Nā ut cetera omiserim. Quis
 illud Danielis VII. tradentur in manū eius usque
 ad tempus & tempora & dimidium temporis, sane
 litteraliter intelligeret, qui tempora in codicibus Græ-
 cis duali numero prolata nesciret? nemo prorsus. Non
 itaque superfluum quod aliter necessarium comproba-
 uimus sed necessarium potius est dicendum. Quid autem
 de participio dicam? quod ideo inuentū perhibent ut
 oratio breuior sit et dilucidior, usu enim illius pronomi-
 na aduerbia ac coniunctiones qua simul aliquando citā
 uerba ponere necesse esset emittatur. Quis hominū Græ-
 cia participijs abundantior? Quibus uberior nascitur
 ista seges, quis quamuis fecundus ac excultus ager, huic
 si conferatur nō incultus ac penē sterilis uidetur? Græ-
 ci n. ut uno uerbo dicā a uerbo tot. formāt participia
 quot in eo tempora sunt, quod Latini frustra tentarūt
 nam presentis passiuī & prateriti actiuī participia
 nullatenus consequi potuerūt. Omitto reliquas oratio-
 nis partes, et in primis articulum, qui quicquid est ne
 umbrā quidem illius Latini sperare potuerūt. Taceo
 pronomina. In tactas etiam & prepositiones relinquo
 Quarum uel perse uel in compositione consideratarum

ea uis est qua nec desiderari queat amplior. Neque de
 aduerbijs uerbum facio, quorū numero ac sensu Græci
 longe præstant, nam quis τὸ πλεονάζον λόγῳ τὸ ἀπὸ
 σινδύων λόγῳ τὸ ὀρθοσύνων sensum Latine uno uerbo
 exprimat. Coniunctiones insuper prætereo. Non enim
 ut prædiximus, curiose de singulis tractare cœsumus,
 sed desultorie quodammodo pertingere quoad facile
 colligi posset per exemplum quoddam, ut in uenaliūm
 quibusdam fieri assolet, qualis tota res quamuis absens
 existeret. Quod aliquatenus assensit uidemur ex his
 quæ diximus. Nam Latini cui præcepta grammaticæ
 ac plurimā alia a Græcis accepisse demonstrauimus
 tum etiam ingredi ausos ac suis telis Græcos confode-
 re adnixos nō eadem fortuna litterarum quam armō-
 rū certamina peregisse, sed honestam de se Græcis uī-
 etoriā reliquisse. Cuius rei testes quamplurimos ex La-
 tinis magni nominis scriptoribus adducere licet. qui
 ingenue fatentur faciundia Græcos præcellere. Et ut Sa-
 lustiū omiserim qui in Iugurtha de Marij ferocitate
 uerba faciens obiter hoc potissimū nomine faciundia
 Græcā dialectū signat his uerbis. Is natus & omnem
 pueritiam Harpini altus stipendijs faciundis non in
 Græca faciundia se exercuit. Flaccus in poetica cui ra-
 tionem ditandi Romanam linguam nouis uerbis edo-
 ceret, ea de Græcis usurpanda censuit et admonuit, a
 quibus et ueteres accepisse et copiose a iunioribus acci-
 pi posse testatur, ait enim, Si forte necesse est, Indicijs
 monstrare recentibus abdita rerum, Fingere cinctutis
 non exaudit a Cæhegjs Cōtinget, dabiturque licentia
 sumpta pudenter, Et noua fictaque nuper habebunt

uerba fidem, si Græco fonte cadat parce detorta, quid autem Cecilio Plautoq. dabit Romanus, ademptum Virgilio Varioq; ego cur acquirere pauca si possunt inuideor? cum lingua Catonis et Enni Sermonem patrum ditauerit, et noua rerum Nomina protulerit. Nōne fatetur hic aperte Flaccus Latinorum egestate et Græcas pariter diuitias cōmēdat. Sed et Diuus August. doctrinæ specimen VIII de Ciuitate Dei Græca inquit lingua inter gentes clarior habetur. et rursus Græcorū inquit lingua in gentib. præminet. Sed uocat (inquit) Cicero Græciam uerborū inopem Sed Flaccus sed Sallustius sed Quintilianus facundā dicit, diuitem asserit. Sed iā Ciceronis uerba perpendamus. Quæ Tuscul. II. ubi de dolore et labore agit sic habentur. hæc duo inquit Græci illi quorū lingua copiosior est nostra uno nomine appellat, itaq; industrios homines illi studiosos uel potius amantes doloris appellant nos commodius laboriosos. aliud est. n. Laborare, aliud dolere, o uerborū interdum inops quibus abudare te semper putas Græcia. aliud est inquit laborare aliud dolere. Vides ne quomodo nos ludificet Cicero. Quos Latinis copiosiores concedit eosdem uocat inopes sed interdū nō semper. Bene est. Age uero quæ tandem inopia est Cicero duo finitima (ut tu inquis) eodem nomine appellare. non ne plura diuersa apud Latinos acies significat, acumen uisus, ensis cuspidem et quoddā militum agmen. Sed hæc (inquis) etiam alio nomine proprie appellamus optime. nō ne τὸ ἄλλοσ dolorem apud Græcos etiam significat: καὶ ὁ κόματος καὶ μόχθος καὶ κόπος laborem. quod si πόρος utriūque

hoc ego ad copiam non ad inopiam facere crediderimus uero negas? Sed hoc etiam scire uelim cur φιλότιμος uox compositū nomen πικρὰ τὸ φιλεῖν quod est amara καὶ τὸ πόνος qui etiā testimonio tuo τὰ laborē quam dolore significat potius amātem doloris quam laboris interpretetur. nulla est ratio nisi fallor, ob quam potius doloris quam laboris amantem significat. huic igitur uis credam unico testi qui tam facile suis uerbis tergiversari conuincitur tot probatæ fidei uiros repellam? Sed esto admittatur Cicero & careat uiginti nominibus Græcia nedum importunitate & ineptia. An ideo inops dicenda est Græcia, Latini quod caret innumeris diues. uel hoc ipso testimonio satis honestam facundiam Græcorū probat Cicero tam pauca illis deesse testatus. Non modo autem honesta sed utilis quoque cum ex prædictis tum ex alijs rationibus demonstratur nam si Stoicis credimus, nihil honestum quod non utile sit. sed ut apertius agamus. Omnis quæ inter mortales uersatur utilitas bifariam diuidi potest, aut enim ad animum aut ad corpus refertur. Sed ea quæ ad corpus spectat utilitas, licet aliquatenus naturalis considerationis existat quia tamen mechanicis etiam comunicat artibus silentio transigatur. quæ uero ad animum pertinet cum circa nobilissimam naturalium partem uersetur, an eam literis Græcis cōsequi possimus breuiter consideremus. Inter sapientiæ professores qui probatissimi perhibentur omne sapientiæ studium in actione & contemplatione uersari dixerunt. Quarum alteram ad uitam agendam id est ad mores pertinet. alterius uestigare natu-

re causas & ueritatem ipsam exquirere interfit, hæc actiuam, illam contemplatiuam appellant. Vtraque autem a Græcis, partim inuenta prorsus omnis exculta perfectionem suam tandem recepit. Nam Pherecidis discipulus, Pythagoras ille Samius contemplatiua plurimum consulisse perhibetur. Socrates uero Archelai auditor in actiua excelluisse memoratur. Plato demum non modo Socratis & Pythagoræ frequentator & obseruator, sed Ægyptiæ atque Indiæ disciplina sollers uenator, utramque ingendo philosophiam perfecisse laudatur. Qui diuina quadam mentis acie terram celumque complexus quantum mortali conceditur absolutum sapientiæ studium multis uoluminibus posteris reliquit. hunc secutus Aristoteles acri uir ingenio doctrinaque mirabili totius philosophiæ membra quasi catenam quadam composuit & conrexit. Quid Iamblicum Proclum Plotinum Plutarchum, quid Theophrastum Themistium Porphyrium Alexandrum, quid alios Academicos & Peripateticos referam, qui suis temporibus exemplo uitæ simul & multiplicibus philosophiæ traditionibus plurimum mortalibus contulerunt. Quia ceteras philosophantium scholas memorem Stoicos Cynicos Epicuros Scepticos, qui pro captu ingenij sui unusquisque uiam ad beatitudinem uestigare. Omitto Rhetoras, Isocratæ Hiperidem Æschinem, Demosthenem in quibus quid eloquentia posset emituit. transeo Historicos Dione Diodorum Herodotum Thucydiden. Prætereo Poetas Orpheum Aratum Empedoclem Dionysium Æschilum Mænadrum ipsum denique Homerum totius sapien-

tia seminarium. Quid legum latores referam destituat dies scriptorum nomina nedum scripta prosequentem. Et audet quisquam Græcam linguam inutilem dicere, quæ liberales artes Gramaticen Logicam Rhetoricen Geometriam Arithmeticam Musicam Astrologiam adinuenit, profecta est, perfecit. quæ Poeticen, quæ Philosophiam omnem peperit, excoluit, consumauit, consumatamque cæteris gentibus aperuit, suis illas lucubrationibus honestatur. Et tamen sunt qui audeant non uidentes se pariter Latinis autoribus detrabere. Qui ab illa quæcunque ferme habent acceperunt. Neque uero Latinos per quos profecerint fateri pudet. An tu Virgilium si reuiscat interrogatum si quid ab Homero decerptum suis carminibus inseruerit nihil responsurum putas? Cui facillime si negaret falsi conuinci posset. Profecto non erubescit Cicero non solum Philosophiæ sed Oratoriæ quoque cuius apud Latinos culmen tenuit, præcepta quæ scripserit de Græcis pleraque trahulisse confiteri. Quod cum alibi tum in Rhetoricorum Officiorum ac Tusculanarum proœmijs manifeste deprehenditur. Platonem uero ita admiratur, ita ueneratur, ut placitis illius etiam si nullis rationibus roborentur uiri duntaxat aut oritate fretus se gloriatur adhesurum. tantum homini tribuit ut secum si detur optio, malit errare quam cum cæteris bene sentire. Aristotelis insuper laudator non frigidus & admirator existit ita tamen ut illum Platoni cedere dilucide profiteatur, quamuis iudicio multorum et quidem magnorum uirorum de corona cum Platone cõ-

tendat. Neque solus hos admiratur & colit Cicero sed uniuersus orbis unanimes sententia summis laudibus, prosequitur ac ueneratur. Et sane non immerita. Quid enim prestare posset homini natura supremo nisi in illis tentauit. Quod autē pace omnium dictū uelim habent Romani quem Demostheni comparent Ciceronem, quem Homero Virgilium, quos alij etiam alios. Sed quem uel Platoni uel Aristoteli comparent habent neminem. hic ego uos appello qui Græcam linguā ut turpem ut inutilem trahitis, dilaceratis, quæ dialectus honesta est si Græca turpis? Quæ utilis? si Græca inutilis: a qua disciplinarum omnium fons nō modo emanauit sed & perfectionem suscepit. In qua par inuentis facundia & eloquentia. Nam uel nulla lingua uel aliqua honesta est & utilis, si nulla, cur Græcam solā utuperas, si aliqua, Græca profecto quæ facundia & sapientum scriptorum copia ceteris prestat. Tam non utilis tantū sed necessaria quoque Græca dialectus uel ex præmissis facile colligitur. Nam cum plurima sint apud Latinos proprio nomine carentia quædam etiam cotidie emergant Græcis autem & uocabulorum copia sit & componendi felicitas a quibus nos ex Flacci sententia mutuari facile possumus et debeamus id attentantem eorum literis eruditum esse necesse est. Præterea cum sapientiæ studiū ad excollandum animos homini tam proprium sit quam nec essariū, illud autem philosophiæ traditionibus assequi possumus quæ apud Græcos orta et ibidem consummata est Græcorum literis incūbere necessario cōpellimur. Neque uero nobis in hac parte desunt Latinorum scripto-

rum testimonia ad huius sententiæ roborationem. Nam et Flaccus ipse quem iam saepe testem uoco cum propter ingenij sublimitatem tū quod illis caret omnibus, quæ ab iudice uoluit abesse, Caesar ille Sallustianus, is eo necessariam Græcam linguam censuit ut diu noctuque illorum exemplaribus incubendus censuerit et admonuerit. In poetica, n. inquit, uos exemplaria Græca nocturna uersate manu uersate diurna. Quintilianus etiam in primo suarum Institutionum nō diuersa sciat ab Horatij sententia. nam futurū oratorem a Græcis litteris incipere iubet quæ faciendia sint et doctrina superiores atque ideo magis necessariae & quoniam quæ necessariae magis sunt, illa in promptu magis habere oporteat. primis annis Græcorum studiorum prouinciam demandauit quod ea atate facilius scilicet addiscamus et fidelius quæ didicerimus memoria conseruamus. Unde Horatius Quo semel est imbuta recens seruabit odorem testæ diu. & Virgilius, a teneris assuescere multum est. Vacuus enim tunc animus noster quæ sibi traduntur audius haurit, haustaque penetrabilibus pectoris altius imprimi & affigit. Quæ circa studendum est pueris quam optima semper proponere. Iure igitur Quintilianus optimam ac necessariam Græcam linguam cognoscens ab ea potissimum pueros incipere uoluit. Sed obijciat quispiam tunc quidem necesse fuisse linguam Græcam propter Latinorum scriptorum inopia. Nunc uero ea librorum Latinorum copia exudare et talia ut peregrinis uti non oporteat. Pulchre dictū si uere. Sed qui tempore Quintilianus uixit nō minor erat copia qua nunc sit Latinorum scriptorum. Si quidem, n. capta sapius atque incensa a Barbaris Roma uastataque Italia

multo plures ex antiquis authoribus aut omnino aut magna ex parte perire quã nũc supersint. Nã Furij Pacuii Nenuj Cecilij Plauti Ennij Lucilij Accij Vã rij Calui et quã pluriũ aliorũ nomina uix ad nos peruenere, Plauti uero Terentij Varronis, Salustij Ciceronis plurima scripta desiderantur. Quã omnia Quintiliani temporibus exstabant. Vnde facile cogi potest non inopia Latinorum scriptorum sed alia ratione linguam Græcam Latine necessariam Quintilianũ pronuntiãsse. Quod ea scilicet à Græca tanquam infantulus ab ubere matris pendens disungi sine magno detrimento nõ possit. Postremo siue hac siue alia ratione ita ille senserit, recte procul dubio sensit. Nã quotidiana experimento ita esse manifeste cõprehendimus. à principio enim usq; ad hanc ætatem scriptorũ neminẽ satis excelluisse uidemus, qui quidem Græcicã fuerit expertus eruditionis. Quã pro Græcarũ litterarũ dignitate tuenda dici possent pleraq; complexi sumus siquidem restant & alia in hanc ipsam sententiam, quã consulto prætereũda censuimus, cum breuitatis studio rã quod his quã diximus quauis superstitiosus animus contentus esse possit. Nam de honestate ipsius copiose egimus, utilitatem cumulate ostendimus necessitatem manifeste demonstrauimus, illã denique cum facundia ac sermonis potentia tum magnorum scriptorum copia ceterarum linguarũ principem. Quoprobauius. Quod hæctenus mortaliũ testimonijs comprobatum ipsius quoq; summi maximi dei suffragijs cõfirmatũ cõtestamur. Qui reuelata facie noui testamenti fidelibus sacri dogmatis præcepta traditurus

per sua legis promulgatores omnium linguarum sancti spiritus illustratione peritos Græcam linguam potissimum elegit, cui mandatorum suorum sacramenta committeret. Caterum, quod unum dumtaxat super est, uos omnes hortor & admoneo, quibus doctrina pariter & eloquentiæ pectus amore succenditur, ut huius diuinae linguae facultatem totis uiribus amplectamini ac prosequamini, huic incumbatis & insudetis uberes fructus studiosi uestri laboris maturo tempore collecturi. Fauet tẽporis opportunitas; hortatur librorum copia. Ne que ego quantum in me est operã meã desiderari patiar, quam uobis publico priuatoque officio non defuturam polliceor, sed ut aliquando finem faciam præstantissimi uiri uobis omnibus qui hoc uidentur primi nostri, certaminis honestate uestra frequentia officiose dignati estis, gratias ago quam plurimas, quandoque si dijs placuerit grates cumulatius relaturus.

INDEX EORVM QUAE IN
hoc uolumine Pœmatum continentur.

A.	De Amici reditu	84.
Ad Angelum Politianum	Ad Alexium Lapaccinũ	
pag. 40. & 76.	79. & 89. & 97. & 101.	
Ad Amicũ 77. & 48 & 68.	Antonij Allij Epitaph.	89.
De Aere glacie torpen	Aegloga	98.
te	In Amorem	105.
Ad Angelũ de Aretio 79.	In Amicã fugientẽ	106.
De Amicæ uultu & mori	In Amicã ingrata	107.
bus	Ad Aulum	108.
Ad Alexãdrũ Pacciũ 84.	Ad Amicum sua culpa re-	

lictum	III.	de Equo	70.
Alexandræ Scalę epitaphi- um	III.	In Ecnonium	104
<i>εις ἀγωνιστο</i>	119.	In Episcopum	125.
In Atim	119.	In Eum qui se ipsum occi- derat	65.
Ad amicā 74. & 124. & 127		ad Febriam	pag. 53.
Ad amicum longe inhabi- tantem	127.	ad Fuluiam	77. & 78.
Aeluromyomachia	265.	ad Formosum	88
ad Bernardum	pag. 30.	In Franciscum	104.
ad Bibliopolam	55.	Francisci Valorii Epita- phium.	115.
de Baldulo Paride	62.	De Fratrismatura mor- te	122.
ad Bassum	63.	de Flagitiis sūtēporis	127
<i>εις βρεφ</i>	118.	Ad Gallam	pag. 82.
In Catonē Priscum	p. 43.	Guidantonii Vespucii e- pitaphium	108.
Ad Candidum	64.	In Gauranum	122.
Consolatio ad amicū	70.	ē Græco	116.
Candido & Russo	77.	ad Hylam	pag. 64.
de Catone	88.	ad Iohannem Baptist. Ri- nerium	pag. 33.
Consilium	89.	ad Iacobum	36.
Campana loquitur	110.	Insigne triū Casidū	40.
Caroli Epitaphium	112.	Iohannis. N. epitaph.	55.
ad Carillum	116.	de Infante	74.
Ad Cosm. Medicem	130.	ad Iacobū Nardū	78 & 81
de Cupidine	126.	ad Iohannem Bapt. Sote- rinum	48.
Cosmo Medici.	132.	ad Iohannē Oricellar.	102
ad Disphilum	pag. 85.	In Iohannem	105.
ad Deiparam	90.	In laudem Cos. <i>quoniam</i> <i>pac-</i> <i>ci</i>	8.
Dehortatur amicum ab a- more Laidis	112.	Liuifonis pons	30.
in Dauida Regem	114.	de Laurentio Medice	33.
Emporii fossę	pag. 40.	ad Lycum	43.
in Edentulum	55. & 56.	In Luicium	66.
Epitalamium	56.		
in Eum qui sibi sapere ui- debatur	66.		

In laudatorē Marulli	74.	De Puero male præcin.	88
Ad Lycorim	75.	De Puero fugiente	90.
Laus	103.	De Puero pulchro ac mo- rigerato	104.
De Leonardo de Aretio Pictore	110.	In Puerum	105.
In Laurentium in studiis in fanientem	110.	Pueri cuiusdā Epitaph.	108
Luca de Albicis laus	111.	In Paruulum quendā	110.
In Lucretiā Medicem	113.	In Puellam uanam	110.
Leonidæ	117.	<i>εις πλαστειντας</i>	118
Leon. in Cantore	117.	Pandulfi Lunæ Epit.	118.
Liber ad lectores	123	Petri Criniti epitaph.	104.
Lælio taurello fanēsi	132.	Ad Rancidum	pag. 68.
De Lingue Græce laudi- bus oratio	301.	De Rácido 69. & 70. & 76	
De Malanto	pag. 54.	In Sodalē officiosū	p. 67.
De Musca	75.	In sodalem superbum	68.
Marfilii Ficinii Epitaph.	81	In superbum	68.
Ad Machrinum	82. & 85.	De scipso	73 & 117.
De Marulli obitu	88	De se & Amico	73.
De Marte & puero	114.	De seric repuerescēte	86
In Matthiā Coruinū	115.	Insuperbientem	110.
Mathię Coruini Epit.	116	Stratonis ex græco	118.
Ad Naldū Naldinū	p. 41.	De suo ipsius Fratre	125.
Ad Nemiscum	64.	Sylua prima	135.
Nicolepto Louacino	131.	Sylua II.	142.
Ad Nicolaum Rodulfum	132.	Sylua III.	175.
cardin.	132.	Sylua IIII	185.
In Persidum	pag. 29.	Sylua V	190.
In Pornicum	31.	Sylua VI. in laudem Iulii Medicis Cardinal.	206
Ad lū 32. & 90. 113. 115		Sylua VII. in laudem Andræ Dorii	252.
De iico	36.	Sylua VIII. in laude Cos- mæ Med. Illustriss. Du- cis.	142.
In Pedagapum	68.	De Terābo & Paride	p. 63
De Pinea Nuce	69.	De Tēporis velocitate	88
De Patre & Filio	73.		
De Pittaco	75.		
De Puero quodam	77.	Thalamus pictus	107.

In turdos	113.	In versus alienos sibi ad
Ad Thaliā	123.	scribentem
Thomę foterini epit.	124.	Vimbram alloquitur
Ad telefinā	126.	Verna profectio
De vict.	35.	De Venere & Pallade
De veritate	73.	
De vereiam redeunte	112.	In Zopirū Athletam

Errata sic		corrigo.	
Pag. 7	Verf. 4	immitcs.	150 13 penitusque
20	8	locum	151 7 expūgatur ca
14	4	subiuga cōie	164 19 mage (fūs
28	16	diu	171 15 tela per ignes
32	1	ab Indis	173 30 lōga super sint
35	14	Atque (ctos	191 17 quis tectum
37	4	signat ad ar-	199 21 ualent (tortis
59	6	gratulatur	209 21 littora 25. &
61	30	meus	213 7 imperfectus &
64	12	quōd tē	215 5 nunquā. (ipse
70	13	morte	218 18 alte
77	24	De quodam	234 9 Duilli
99	19	turbatum	236 16 posceret
112	17	procelliferami	239 5 Tam celebri
117	12	Symilus origē	240 10 graui
119	14	ὄνδν (ne	246 10 una
129	5	ὄλεις ὄνδν	356 1 lapis
132	9	ista Pelct	263 19 fuerat
133	22	iufque	269 25 primaque
134	12	ferunt	269 29 æquorea
134	27	equus	273 2 in oris
137	14	monstratas	299 29 uos en y du
144	16	pollens	283 27 per a qm a ph.
149	17	ceciderunt	288 22 clept. .... aq
			292 26 connixus

F I N I S.